Abbas Joachim magnus propheta.

¶ Hec subiecta in hoc continentur libello.
Expositio magni pphete Joachim: in librū beati Cirilli de magnis tribulationib⁹ ꝛ statu sancte mr̄is ecclesie: ab hiis nostris tēporib⁹ vsq͂ in finem seculi: vna cū cōpilatione ex diuersis pphet̄ noui ac veter̄ testamēti Theolosphori de Cusentia: presbyteri ꝛ heremite.
¶ Item explanatio figurata ꝛ pulchra in Apochalypsiꝫ de residuo statu ecclesie: ꝛ de trib⁹ veh vēturis debitis semper adiectis textib⁹ sacre scripture ac prophetaꝝ.
¶ Item tractatus de antechristo magistri Joānis parisiensis ordinis predicatorum.
¶ Item tractatus de septem statib⁹ ecclesie deuoti doctoris fratris Vbertini de Casali ordinis minorum.

Cum gratia vt patet infra.

VIA vero per presens Concilium Lateranēse adhuc pdurans, facta est q̄dam ꝯstitutione qs ꝺ cetero audeat imprimere qcq̄ȝ amplius non imp̄ssuȝ sub pena excōicatōis nisi prius visum ⁊ examinatuȝ fuerit ab ordinarijs, ac iq̄sitore heretice prauitatis, ꝑ tanto Lazarus de Soardis, hoc ⁊ alia nōnulla opuscula, p̄sertim abbatis Ioachim ab eo (Deo comite) cito ip̄rimēda, examinari fecit, licentiāq̄ȝ obtinuit eadem imprimēdi a Reueren. dn̄o patriarcha, ac Reuereñ. inq̄sitore. Et magnificis dn̄is Capit. decem. quorum licentias seu cedulas hic inferius iseruimus. ¶Item idem Lazarus breue obtinuit a sūmo pontifice, vt necubi qs imprimere possit dicta opuscula sub pœna excōicatōis latæ sententiæ, quam ꝯtrafacientes eoipso incurrant, a qua absolui nō possint nisi satisfactiōe p̄missa. ¶Itēq̄ȝ ab Illustrissimo ducali dominio Venetoꝝ ex gratia cōcessuȝ est illi ꝙ similiter ea nullus ip̄rimere possit sub pena in ipso p̄uilegio cōtenta, ⁊ de his plenius continetur tam in litteris apostolicis desup confectis, q̄ȝ ex priuilegio ipiꝰ Illustrissimi Dominij. Venetijs per Lazarum de Soardis. Die. 4. Aprilis. M.D.XVI.

¶Copia licentiæ Reuereñ. dn̄i patriarchæ.

¶ Antonius Contareno miseratione diuina Patriarcha venetiarū. Dalmatiæq̄ȝ primas. Tenore p̄ntiuȝ licentiam cōcedimus Lazaro de Soardis ip̄ressori in ciuitate Venetiaꝝ. imprimēdi infra notatos libros, vȝ Theolosphoꝝ p̄sbyteruȝ ⁊ heremitā de Cusētia p̄uinciæ Calabriæ, cū tractatu ꝺ antixp̄o magistri Ioānis parisini ordinis p̄dicatoꝝ. Item p̄dicatiōes infra ānuȝ ⁊ in diuersis tp̄ibus, fratris Hieronymi de ferraria ordis p̄dicatoꝝ, p nos visos ⁊ lectos ⁊ bn̄ examinatos dūmodo īteruenia t ēt in hoc ꝯsensus Reuereñ. p̄ris heretice prauitatis iq̄sitoris iuxta ꝯstitutionem cōcilij. Datum Venetijs in nr̄o patriarchali palatio. die. 24. Octobris. 1515.

¶ Ioānes Franciscus Zentilinus Curiæ patriarchalis notarius de mādato scripsit.

¶Copia licentiæ Reuereñ. p̄ris Inquisitoris.

¶Frater Franciscus Pisanus ordinis minoruȝ ac heretice prauitatis Inq̄sitor, licētiam concedimus Lazaro de Soardis ip̄ressori in ciuitate Venetiarum ip̄rimēdi i fra notatos libros, vȝ Theolosphorum p̄sbyterū ⁊ heremitam de Cusentia p̄uinciæ Calabriæ, Cū tractatu de antixp̄o magistri Ioānis parisini ordinis p̄dicatoꝝ. Iteȝ prædicationes infra ānum, ⁊ in diuersis tp̄ibus fr̄is Hieronymi de Ferraria ordinis p̄dicatoꝝ, p nos visos ⁊ lectos ac bn̄ examinatos. Dūmodo interueniat ēt in hoc consensus Reuerendiss. D. dn̄i patriarchæ Venitiaꝝ, iuxta cōstitutionem concilij. Datum Venetijs die. 19. mensis Octobris. 1515.

¶Presbyter Alexander Falconus notarius de mandato scripsit.

¶COPIA licentiæ Magnificorum dominorum capitum consilij decem.

¶ Cum Reuerēdissimus dn̄s patriarcha Venetiarum, necnō inq̄sitor hæreticæ prauitatis, per bulletina sua diei. 9. instantis, ⁊. 6. eiusdem, ꝯcessserant facultatem Lazaro de Soardis imp̄ssori librorum, ip̄rimēdi q̄dam opuscula, abbatis Ioachim, vȝ concordantias noui ⁊ veteris testamēti, ⁊ expositionem sup Hieremiaȝ, ⁊ sup Apocalipsim. Infra scripti dn̄i Capita ꝯsilij decem, quo ad se p̄mittunt fieri q̄tum patriarcha Reuerendissimus ⁊ inq̄sitor cōcesserunt. Insuper cū idem Reuereñ. patriarcha ⁊ inq̄sitor p̄fato Lazaro facultatem sint impartiti imprimendi libros infra scriptos. vȝ Theolosphoꝝ p̄sbyterū ⁊ heremitaȝ de Cusentia, p̄uintiæ Calabriæ, cum tractatu de antixp̄o magistri Ioānis parisini ordinis p̄dicatorum. Item p̄dicationes infra ānum, ⁊ in diuersis tp̄ibus fratris Hieronymi de ferraria ordis p̄dicatorum, sicut constat bulletino eiusdem Reuerendi dn̄i patriarchæ diei. 24. Octobris proximi p̄teriti, ⁊ inq̄sitoris diei. 18. dicti mēsis Octobris. Pariter permisere fieri iuxta dictas eoruȝ concessiones, die. 16. Ianuari 1516.

¶Dn̄s Iulianus Gradanico
¶Dn̄s Aloysius Barbaro } Capita
¶Dn̄s Petrus Pisanus

¶Ioānes Baptista Gre. notarius de mandato scripsit.

¶Opuscula aūt post p̄ns dꝫ primo ab eodem Lazaro imprimenda, atq̄ȝ iam correctori tradita sunt hec subiecta, Videlicet.

¶Abbas Ioachim super Apochalypsim

¶Einsdeȝ cōcordantiæ noui ⁊ veteris testam̄ti.

¶Idem super Hieremiaȝ.

¶Einsdem opusculum super p̄phetas.

Et cætera oīa alia sua op̄a que ego reperiaȝ.

¶Laus omnipotenti Deo ⁊ virgini gratiæ.

Reuerendo in christo:ma gistro Anselmo de Vicẽtia:ordinis fratrum bere mitarũ beati Augusti ni:ac plurimum venerã do:deuoto ꝛ illuminato extaticoq; dei famulo Bernardino parẽtino:bere mite. frater ille eisdẽ notus: peccator ꝛ inutilis Christi seruꝰ voti ac ordinis eiusdem. Debitum sincerissime dilectionis affectum: Patres mihi semp honorandi:in quorum iugiter pectore requiesco:ꝛ quidẽ securius atq; suauius q̃ in pprio (mentiri videor) sed ei qui amicitie vim nũq̃ sensit:qui vir tutem charitatis ignorat:q non credit multitudinem credentium fuisse cor vnum ꝛ aĩam vnam in deo. Tribꝰ ergo in corporibꝰ:vnum nos christi cha ritate fore conglutinatos:pridem iam noui:nõ pari bonitate: qua ambobus ego inferior sum: sed eadem volũtate ꝛ sũma concordia aĩorum. Formidandum nimirũ fore censeo pp malitiam presentis tempoꝝ q̃ irata diuina maiestas nequeat vltra nostras tollerare iniquitates:ʒ mittat sup nos iram indignationis sue:qm̃ dies mali sunt: ꝛ mundus totus in maligno positus est:terraq; repleta est iniquitate:ꝛ nõ est q faciat bonũ:nec est vsq; ad vnũ: sed oẽs declinauerunt ꝛ elõgauerunt se a semita mãdatoꝝ dei atq; inutiles Gen. 5 facti sunt:ita vt verificetur illud Gẽn. v. in nobis. Uidens Deus q̃ multa malitia boĩum esset in terra: ꝛ cuncta cogitatio cordis humani intenta esset: ad malum omni tpe:penituit eum fecisse boĩem:ꝛ dixit ad Noe:repleta est terra iniq̃tate a facie eorum:ꝛ ego disperdam eos cũ terra: fac tibi archam ꝛ ingredere in eam tu ꝛ filij tui ꝛ vxor tua:ꝛ vxores filioꝝ tuoꝝ tecum vt saluemini in ea: p archam.n.in hoc tpe pñia denotatur:qm̃ dolentes ꝛ lugentes sup malis que fiũt in ecclesia dei ꝛ in eius contẽptum:ac de ppriis peni tentiam agentes:diuina pudẽtia salTuabũtur:vnde Ezechiel.ix. dicitur:q̃ Ezech. 9. vir erat indutus lineis hñs attramentum scriptoris in manibus suis cui dixit. Transi p mediam ciuitatẽ hierusalem ꝛ signa thau.i.penitentes signũ sup frontes viroꝝ gẽtium ꝛ dolẽtium sup cũctis abhominatiõibus que fiũt in medio eius. Et sex viris quoꝝ q̃sq; vas interfectionis in manu habebat: dixit Transite p ciuitatem sequentes eum ꝛ pcutite. Et non parcat oculus vester neq; misereamini:senem adolescentulum ꝛ virginẽ:paruulum ꝛ mulieres interficite vsq; ad internitõem Omnem aũt sup quẽ videritis thau: ne occidatis ꝛ a sanctuario meo icipite. Et dixit. Cõtaminate domũ ꝛ implete atria iterfectis. Et scõa Petri 2. pet. cap.2. Tempus est vt icipiat iudiciũ a domo dei:q: pp eos orta ẽ hec tempestas. Item Paulus scõa ad Thi. 2. ti ca.iij.preuidit dicens. Hoc aũt scito: 3. qꝛ in nouissimis diebus: instabũt tpa periculosa:ꝛ erunt hoĩes seipsos amãtes:cupidi:elati:supbi:blasphemi:parentibus nõ obediẽtes:ingrati:scelesti sine affectione:sine pace:criminatores incõtinentes :imites sine benignitate pditores:proterui:tumidi:ꝛ voluptatis amatores magis q̃ dei: habentes spẽm qdem pietatis:virtutẽ aũt eiꝰ abnegãtes. Ex his.n.sũt q penetrãt do-

mos ⁊ captiuas ducunt mulierculas
oneratas peccatiꝭ q̄ ducunt varijs de-
siderijs semꝑ discētes: ⁊ nūq̄ ad sciā
Ro. ꝑmo. veritatꝭ ꝑueniētes. Et Ro. j. Et sicut
nō ꝓbauerunt deū hr̄e in notitia: tra-
didit illos De⁹ i reprobū sensū: vt faciāt
ea q̄ nō ↄueniūt: repletos oī iniq̄tate:
malitia: fornicatiōe: auaritia: neq̄tia:
plenos iuidia: homicidijs: ↄtentiōe: do-
lo: malignitate: susurrōes: d̄tractores:
deo odibiles: iuentores maloꝝ: insipiē
tes: icōpositos: sine affectiōe: absq̄ fe
dere: sine misericordia. Qui cū iustitiā
dei cognouissent: nō itellexerūt: qm̄ q̄
talia agūt digni sūt morte: nō solū q̄ ea
faciūt: sꝫ et̄ q̄ ↄsētiūt faciētib⁹. Propt̄
hec igr̄ mala ⁊ alia innumera q̄ ꝑpe-
trare non erubescūt maligni xp̄iani in
dei ↄtumeliā: hijs nr̄is infelicissimis
tp̄ib⁹. Proculdubio teneo ꝑmaxium
⁊ acerbissimū flagellū deū velle ma
los male ꝑdere (ꝑsertī ecclesiasticos)
⁊ ecc̄iam suā locare alijs cultorib⁹: q̄
reddāt ei fruct⁹ tp̄ib⁹ suis: vt inuit ab-
bas Joachī. Hoc aūt flagellū vt idē
ꝓuidit atq̄ alij q̄plurimi eueniet illo
horrēdo scismate crassāte preambulo
aduētus antixp̄i: d̄ quo hr̄ scd̄a The.
2. the. 2. ca. ij. Et Methodius martyr d̄ quo
Methodo. meminit btūs Hiero. i li. illustriū viroꝝ
cui reuelata fuerūt oīa ventura ecc̄ie
vsq̄ in finē seculi: Interq̄ alia ponit
q̄dā ꝑambula signa aduent⁹ antixp̄i.
aduētꝰ xp̄i quoꝝ p̄imū ē: q̄ ciuitas sctā hierusalē
diu occupabit a filijs Jsmael: pp pec-
cata in ea hītantiū. Secundū signū
ꝑambulū erit discessio romani iꝑerij.
Videlicꝫ tā spūalis q̄ tpalis. Et scis
ma illud erit correptio: qua corripient
oēs terre hītatores. Tertiū vo erit q̄

postq̄ filij Jsmael occupauerit ecc̄iā
latinā: blasfemātes seq̄ gl̄iantes dixe
rint: nequaq̄ de manibus nr̄is eripiē
tur xp̄icole. Subito grandi cū furore
sup eos exiliet rex romanoꝝ iponens
eis iugū septies mai⁹ q̄ ipsi fidelibus.
Quartū quoq̄ d̄nūtiat dicēs. postq̄
regꝭ idignatio exarserit sup eos q̄ xp̄ꝫ
abnegauerūt: fiet pax qualis antea n̄
fuit in vniuerso orbe. Post hec cū di-
xerint hoīes pax pax supueniet eis ite
ritus: vꝫ antixp̄s. Joānes quoq̄ can- Joānes can cel.
cellari⁹ parisinus: q̄plurima signa ad
ducit minātia ecclesie ruinā i quodā
ꝫmone de tribulatiōib⁹ ex defectuoso
ecclesiasticoꝝ regimie adhuc ecc̄ie ꝓ-
uenturis: ⁊ de signis earūdem: ex sn̄ia
ꝓnūtiato in cōcilio Constātiensi. Di
cit aūt sic. Quis non sit nr̄m nosse tp̄a
vel momēta que pr̄ posuit i sua ptāte:
ꝓpono tn̄ ex dictꝭ doctoꝝ ⁊ sacra scrip
tura aliqua ↄdictionis ⁊ ruine signa
adducere ex q̄bus possum⁹ ꝓpinq̄tatē
suspicari vel ↄijcere. Primū signū est
rebellionis. Et hoc sumit̄ ex v̄bis apl̄i
ij. Thesa. ij. ca. Et nisi venerit disces- 2. thesa. 2
sio p̄mum ⁊c̄. qd̄ exponit beat⁹ Hiero. Hiero.
de romani iꝑerij d̄solatiōe: inter quā
⁊ ecc̄ie ꝑsecutōes ꝑuias ātixp̄o (quaꝝ
vna forsitan erit p̄ma tpaliū ablatio)
nullū ponit mediū: q̄dā glosa dicit q̄
erit discessio aliaꝝ ecc̄iarū ab ipsa ro
mana ecclesia. Magister sup v̄bo pre Mgr sniaꝝ
misso: has simul ↄiungit. Cōpleta igr̄
hac accessione ad romanū imꝑium et
ecc̄ie obiā: aderit discessio ab vtro-
q̄ ipio. Scd̄m signum desolatiōis est
in verecūdia. Et hoc sumit̄ ex illo: q̄a
efficitur morb⁹ peior q̄ fuit sinagoga
cū iminebat ei⁹ ruina. Vnde ꝫm bea-
tum

Hie ro. tum Hieronymū triplex erat peccatū pharisеoꝝ q ꝛ dicebātur clrici iudeoꝝ s. auaritia: q: colūbas in tēplo vēdi pmittebant. Solū labijs deum honorabant. Et tñ hypocrite docebāt q̄ non faciebāt. Sed nūqd peius est sacrilegiū eccliastica beneficia ꝛ spūales ptātes pce precio: ac iordinato fauore distribuere: q̄ colūbas in tēplo vendi pmittere? An ne minus malū sit solū labijs deū honorare: aliosq; p hoc ad deuotōem īducere: q̄ locum misterij solum spe q̄stus suscipere ꝛ cessare ob supbiā a dei laude: ꝛ silere. De talib⁹

Esa. 56. Esa. lvj. Canes muti n̄ valētes latrare. Canes ipudētissimi nesciētes saturitatē. Veniēt dies sr vos ꝛc. Demū nūqd minus nociuū vī ecclesie ꝓp̄ aꝫ malitiā hypocrisis pallio coopire ꝛ velut es sonās: ꝛ cymbalū tiniens: alios p pdicatōis officiū docere: q̄ iuerecūde prauis morib⁹ ꝛ exemplis sbditos secū i ruinā trahere? Estimo. n. q̄ nemo boni iudicij ꝯriū dicēt: sed illud

Hie re. 3 Hiere. iij. potius ꝯpletum cōcederet. Iustificauit aīam suā aduersatrix israel. i. sinagoga ꝯpatione puaricatōis

Eze chie. 16. iude. Ibi Origenes de nobis inquit. Intelligit: ꝛ Ezechie. ca. xvj. Dn̄s loquēs eccl̄ie Soror tua samaria. i. synagoga: dimidiū peccatoꝝ tuoꝝ: nō peccauit sed vicisti eā scelerib⁹ tuis. Seq̄r ruina. Ergo ꝛ tu porta ꝯfusiōem tuaꝫ

Idē 23. Et infra. xxiij. Postq̄ descripsit malitiaꝫ ꝛ destructōem synagoge: adiecit dicens de eccl̄ia: plus īsaniuit libidie ꝛ fornicatōem suā pbuit impudenter diuitib⁹ ꝛ magistratib⁹ ad se veniētib⁹ indute veste varia. Et bñ inqt indute veste varia īsaniuit libidine. i. cupiditate diuitiaꝝ: ꝛ cōcupisentia delitiaꝝ. Erat nāq; futuꝝ: vt plati ecclīaꝝ nō vererenť eccl̄ie pmitiue venerādā pudicitiam. Precio ac pcibus ꝛ impijs actibus īfamare. ita vt ipletum sit qđ sequtur. Confracte sunt māme pubertatis tue sbiungit tūc ruinam repetēdo cām eius. Recessit aīa mea ab ea sicut recesserat a sorore ei⁹. i. synagoga vel orietali eccl̄ia: q: scelus tuū ꝛ fornicationes tue fecerūt hec tibi: loqtur đ fornicatione supius expssa. i. symonia. Tertiuꝫ signū sumit ex psonaꝝ dispositiōe: ꝛ est imoderata iequalitas: qua ali⁹ ꝛ sepe dignior esurit: ali⁹ ꝛ frequēter idignior pmultitudine ꝛ magnitudine bñficioꝝ ebri⁹ est. Nā sm pħm

pp ciuiū dispitateꝫ: ꝛ psertim idignoꝝ exaltatōem dignorūq; depssiōem obruitur politia. Et ideo dicit q̄ politia in qua sunt plures mediocres est diuturnior. Sed non puto q̄ vnq̄ fuerit aliquaꝝ gētium politia: i qua eēt tāta sacerdotū differētia: vt hij qdem eēnt maiores pncipib⁹ hui⁹ seculi: lꝫ indoctiores. Alij eiusdē gradus ꝛ ordinis lꝫ doctiores ꝛ sapiētiores deiectiores vulgo. Et sicut ait aplus in pluribus Aplꝰ suaꝝ eplaruꝫ cōmpans eccliam corpi humano: q̄ si nutrimētū fluit ad vnū mēbruꝫ: ita vt enormit ingrosseť: ꝛ alia nimia attenuatiōe demacerētur: non pōt diu viuere: sic i corpore eccl̄ie si superiores fiant ita graues attractiōe substātie: q̄ inferiores vix pñt p inopia se sustinere. Hoc ē signū iā ꝓpinqꝫ ruine de talib⁹. n. ait dn̄s Amos. iiij. Vac- Amos 4. ce pingues in hierlem que calūniā facitis egenis ꝛ ꝯfrigitis paupes. Ecce dies veniēt sup vos: ꝛ infra. vj. ca. Veh

Amos 6. q opuléti estis in syon.i.eccl'ia. Quartum signū est fastus ꝛ sup̄bia p̄latoꝝ: ꝛ alioꝝ ecclesiasticoꝝ: cū ꝗuis.n.ex naturali prudētia ꝛ morali ph'ia: similiter ꝛ theologia cōcedat: ꝙ ecclesiastici debeāt h̄re vnde possint honesti' viuere ꝗ populares ꝛ p̄lati ꝗ s̄bditi. Ex hoc tñ nō admittitur familie ꝛ equoꝝ ꝛ vestium sup̄flua pōpa q̄ raro absq; sup̄bia pōt duci: ꝛ salua iustitia sustineri: ꝛ plerūq; nō sine iniurijs ꝛ delictis gubernari. nam tātus fastus i dei eccl'ia potissime tp̄ibus istis: nō tam paucos mouet ad reuerētiā ꝗ multos ad indignatiōem ꝛ plures inuitat ad p̄dam q se reputarent forsan deo sacrificium offerre si possent quosdā diuites ecclesiasticos spoliare. Tales fastuosos notat dñs. Amos. vj. Optimates capita populoꝝ ingredientes pōpatice domū israel: q̄bus i signū ruine eodem cap. Ueh dicit. ꝛ Esaie. xxviij. Ueh corone sup̄bie pedib' cōculcabit. qō abbas Joachim exponit de magnis p̄latis: q pp eoꝝ sup̄biam: p̄curant vt fiāt in eccl'ia dei scismata. Quintū signū sumitur ex tyrānide p̄sidentiū: q̄ cum sit violēta durare ꝑpetuo nō pōt. Uñ ꝑpetas tyrāni est q̄rere non bonū publicum s̄bditoꝝ: sed vtile ꝑpꝛium. Tales sunt pastores q nō pascunt greges dñi sed semetip̄os: q̄b' dicit Ueh Ezechi. xxxiiij. Gaudēt de malefactis eoꝝ quos pecunialiter p̄nt cōdēnare. Nec q̄rit q̄s: ꝗtum deliq̄rit: sed ꝗtum q̄s soluere possit. Quib' dñs dicit Michee. iij. Audite duces domus israel vos odio hētis bonū ꝛ diligitis malū: q violenter tollitis pelles eoꝝ desup eis: q comederunt carnes populi mei ꝛ pellem eoꝝ desup excoꝛiauerūt: ideo dicit dñs Ezechi. xxxiiij. Cessare eos faciā: vt nō vltra pascant gregē meū liberādo eū de ore eoꝝ: ꝛ nō erit eis vltra in escam. Sextū signum ē ꝯturbatio p̄ncipū ꝛ ꝯmotio populoꝝ quā in multis ptib' expimur. Et iō talib' minat̄ ds ruinam dicens Ezech. vij. Adducā pessimos de gentib' ꝛ possidebūt domos eoꝝ. ꝛ q̄escere faciā sup̄biam potentiū: ꝛ possidebūt sāctuariū eoꝝ. Cōturbatio sup ꝯturbatōem veniet: ꝛ auditum sup auditū. Et ista videmus ip̄leta in Grecia: ꝛ tota orientali eccl'ia. Septimū signū est recusatio correctiōis. Si forte de p̄ncipibus eccl'ie intelligat̄: qō scriptū est Zacha. vij. Noluerūt attendere: ꝛ coꝛ suū posuerunt vt adamātem: ne audirēt v̄ba q̄ misit dñs in sp̄iritu suo p man' p̄phetaꝝ suoꝝ. Et Esai. xxx. Filij mendaces noluerūt audire verbū dei: qui dicunt. Nolite inspicere nobis q̄ recta sunt: loq̄mini nobis placētia: q: nolūt intelligere vt bñ agāt. De q̄b' Amos vij. Odio hūerunt in poꝛta coꝛripiētē ꝛ loquētē ꝑfecte abhoīati sunt. Tales salutaria monita: ꝛ sacrā scripturā reputant fabulas: ꝛ in ea meditātes iudicant fantasticos. Contra eoꝝ ecclesiā dñs Osee. iiij. Quia tu sciā re pulisti: repellā te: ne sacerdotio fungaris mihi. Et oblita es legis dī tui: obliuiscar ꝛ ego filioꝝ tuoꝝ: ꝛ s̄m multitudinē eoꝝ sic peccauerūt mihi: gl'iam eoꝝ i ignominiā ꝯmutabo: ꝛ erit sicut populus sic sacerdos. Et Ezechi. vij. Lex p̄ibit a sacerdote ꝛ ꝯsilium a senioꝛib'. Octauū signū est nouitas opinionū. Ex hoc. n. surgūt hereses scismata

[Right margin notes: Ezechie. 34. — Idē 7. — Zach. 7. — Esa. 30. — amos 7. — Osee 4. — Ezech. 7]
[Left margin notes: Amos 6. — Esaie 28. — Ezech. 34 — Michee 3]

mata:orta defēdunt:defēsa radicātur radicata fidē ⁊ ecclīam d̄struūt. Mo derno.n.tpe vnusq̄sq̄ ītērptanī trabē nō veret sacrā scripturā: iura scōrūq̄ patrū instituta ad libitū sue volūtatis put amor:odium:inuidia:spes,pmotio nis:aut vindicta cū iclinat. Aliq eoꝝ leuiter nimis alios hereticos dicunt: quos tn̄ nōdū hereticare nouerunt. Alij verecūdia ducti: qñq̄ forsan errores defendūt ne leui opiniōe vulgi videātur ignari. Hij īuicē: vt ait apostolus Thimo.vj. Lāguēt circa q̄stiones ⁊ pugnas vboꝝ:ex qbus oriuntur inuidie:ptētiōes:blasphemie: suspitiōes
2.thimo.4. male. Et.ij. Thimo.iiij. Erit igt tps cū sanam doctrinā nō suscipient:s ad sua desideria coaceruabūt sibi magistros prurientes aurib⁹:⁊ a vitate qdē auditū auertēt ⁊ ad fabulas ouertēt tur. Fabule ⁊ nō sane doctrine qdem sūt q̄ ipsuasibilib⁹humane sapie vbis: vel in volumitate sermonū:aut ſm zelum ⁊ ptentōem:aut iauem gliam:nō in reuelatiōe spūssancti: sed ſm traditionem boīum ɔsistūt. A qbus quattuor nos cautos reddit:vt nō circūferamini inqt oī vento doctrīe ⁊ neqtia boīum in astutia ⁊ circūuentōe erroꝝ preter hec sunt alia signa. v.recessus iustitie. Hoc fuit cā destructōis roma
Aug.5 ciui. norum:put deducit Aug⁹ de ciuitate dei li. Destructio studioꝝ quā comitat penuria sapientū:⁊ hāc seq̄batur destructio Grecoꝝ. Prelatio pueroꝝ ac ignorātiū ⁊ prauoꝝ. Et hoc erit destructio latinoꝝ. Plura alia sūt scripta in pphis:de deiectiōe sacerdotalis honoris. Ex qbus ⁊ p̄dict̄ sapiēs pōt ɔcludere ruinā tpaliū ecclie de propinquo iminere. Et forsan iuxta illud

Esa.3 Esaie.xxx. Subito dum nō sparur:veniet ɔtritio:q: pūerbioꝝ.j.scribit. De
puer. pmo spexistis oē ɔsiliū meū ⁊ oēs increpatiōes meas neglexistis. Ego aūt in īteritu vro ridebo cū irruerit sup vos repentina calamitas: qñ veniet sup vos tribulatio ⁊ angustia. Nec debem⁹reputare hoc īpossibile:q: nr̄is tpib⁹vidimus aliqua q̄ nup erāt īcredibilia. Et timendū est maiora eē in posteriorib⁹:īmo verisimile puto q a mult̄ ānis nō fuerūt tot maliuoli: tanti cor de rebelles ⁊ aīo accensi ɔ ecclesiā sicut hijs dieb⁹. Uidetur.n.q dn̄s conuertit cor eoꝝ:vt odirent populū eius ⁊ dolos facerent in ſuos eius. Psal.
Ps.104. ciiij. Quos in lōgū ɔpescere nequaq̄ valebimus:nisi signis virtutū manifestis ad beniuolētiā eos iclinauerim⁹. Hec cancellari⁹ ⁊beat⁹Hieronymus
Hieronyr. ɔ clerū sic inqt. Ueteres scrutās scripturas īuenire nō possū sciddisse ecclesiam ⁊ de domo dei populos seduxisse p̄ter eos q sacerdotes a deo positi fuerunt ⁊ pphe. Et Criso.sup illō Ma
Crisosto. the.xxj. Et intrauit Jesus in tēplum: sicut dixit de tēplo:oē bonū egrediet: ita ⁊ de tēplo oē malū pcedit. Si.n.sacerdotiū integrū fuerit: tota ecclia floret. Si aūt corruptū fuerit oīū fides ⁊ virtus marcida est:sicut cū videris arborē pullentibus folijs: itelligis:qa vitium hz ī radice:sic cū videris ppl'in indisciplinatū:sine dubio cognosce:q: sacerdotiū eius nō est sanū. Ubi ē fortē pp hoc deuotio:⁊ optima inferiorū defensio militū: pax pncipū xpianorū ad finem vt intra se cōcordes ipugnēt scismaticos ⁊ infideles: recupando re

giones quas iam xpianis abstulerunt et puerterũt. Sed nũqd hodie oẽs sacerdotes dñi sũt et plati in añdictis et p⁹ dicendis culpabiles sũt malis? Absit. Reliqt.n.dñs sibi in israel.vij.milia viroꝝ: quoꝝ genua nõ sũt curuata añ
3.regum 19. Baal.iij.reg.cap.xix. ❡ De hijs igr̃ q̃ vobis descripsi malis oĩbus ruinaꝫ ecclie minãtib⁹ eiusqꝫ reformatõe post multas ppesse tribulatiões: et demuꝫ de eiusdẽ statu: vsqꝫ in finẽ seculi: plurimis iaꝫ ãnis õlapsis: ad man⁹ nr̃as puenit quoddã opusculũ: et qdeꝫ non spnendũ: ɔpilatũ ex vaticinijs pluriũ pphetaꝝ.vꝫ Abbatis Joachim: beati Cirili: Sandali: Merlini: et Sibillarum: a quodã p̃sbytero et heremita noĩe Theolosphoro de Cusentia pui tie Calabrie: Qui nimiũ dolẽs ac gemẽs sup inundãte malitia et abbomiationib⁹ xpianoꝝ: et p̃sertiꝫ ecclie: orãsqꝫ p ei⁹ reformatiõe pmeruit: tandẽ angelicam visiõem: atqꝫ ɔsolatoriã desiderij cordis sui hře mſiõem. Ad quẽ ego libellũ: quũ oculos admouisseꝫ cõspiciens ac diligẽtius puoluens dum placere cepit: vltra pgrediẽs atqꝫ admirans cepi sedulo idagari studio: vatis menteꝫ et opioem et letatus suꝫ nimis in hijs q̃ in eo scripta sũt: referens in corde meo: nec audebã de hijs palam loqui pp sapiẽtes hui⁹ mundi: q nõ libẽter audiunt mũdi excidiũ: denunciãtes: imo poti⁹ tales frenticos seu stultos reputãt. Nup vero studiosius cõsideranti mihi ea q̃ ɔtinẽtur in eo et ɔiecturanti atqꝫ applicãti hijs q̃ de pximo iminere vident: imisit celestis pr̃ vehementi ipulsu spũs Jesu (vt indubie teneo) ad cõem vtilitatẽ xpiane reipublice: id in lucem pdere: qđ vix a mihi familiarissimis scitũ iri pmittebam. Prefatuꝫ igr̃ libellũ figuris effigiatum inscriptiõib⁹ testibusqꝫ sacre scripture fulcitũ: vna cum tractatu de antixpo: atqꝫ õ statib⁹.vij.ecclie vobis transmitto: pñes intime colendi: a vobis iteꝝ examinãdum: q̃uis p manuꝫ Reueren. dñi patriarche atqꝫ heretice prauitatis inqsitoris trãsierit. Et qm̃ queqꝫ obscura a sancto spũ inspirata: non hñ nisi ab eodẽ declarari ac manifestari hñt. Jdcirco te pater mi Bernardie vir dei extatice (quẽ spũs pphetie hře pculdubio noui) obsecro vt solitas puas: crebas: charitatisqꝫ feruore ɔspsas pces ad dñm fundas: quem non ambigo tibi ea reuelatuꝝ: que vera sunt pficuaqꝫ fidelib⁹ suis. ❡ Uideo me terminum excessisse epistole: et longum quidem adbuc texere sermonem insaciabili colloquendi ad vos desiderio pulsor: sed finem imponere cogor. Primo ne charitati vestre fiam onerosus: deinde qm̃ pudet me loquacitatis nimie atqꝫ inculte. Ceterum ego pauper et nudus: homo natus ad laboreꝫ: implumis auicula pene omni tempore nidulo exulans: vento exposita ac turbini. Jnfelix ego homo: qs me liberabit õ corpore mortis huius. Gratia dei: p Jesum Christum dominuꝫ nostrum: cui est honor et gloria p infinita secula seculorum. Amen.

❡ Apud Uenetias: in Jnsula diui Christophori a pace. Nonijs Martij. M.D.xvj.

¶ Incipit liber de magnis tribulationibus in proximo futuris. Compilatus a docto ꝛ deuoto presbytero ꝛ heremita Theolosphoro de Cusentia puincie Calabrie. Collectus vero ex vaticinijs nouorum prophetarum.s. beati Cirilli: abbatis Joachim: Dandali: ꝛ Merlini: ac veterum sibillarum. Deinde abbreuiatus per venerabilem fratrem Rusticianū: vna cū tractatu magistri Joānis parisini ordinis pdicatoꝝ: de antichristo ꝛ fine mūdi: ꝛ fris Ubertini de septē statib⁹ ecclesie.

¶ Incipit prologus fratris Rusticiani.

Frater Rustician⁹ suo carissimo Dñico salutem. Nouas pphetias a te mihi nuper ablatas/vidi atqꝫ reuolui. Et quia magnū erat volumen atqꝫ confusum: hortatus es vt in breui decerperem ordinareqꝫ: que digna viderētur: quem librum quidam Theolosphorus heremita collegit ante ānos ferme .70. ex vaticinijs nouoꝝ pphetarū: quos ꝛ nominat Joachim: Merlinum: Cirillum: Dandalum: veteresqꝫ sibillas: qui ānis circiter .200. añ prophetarūt. Addidi sane paucissima locis opportunis pdicta a sancto Uincētio nostro ꝛ Brigida: obscura vero eijciens ex hijs que clara erant: ista decerpsi ꝛ nihil ex proprio capite vaticinatus: ea dumtaxat pono que illi dicūt: vel dicere velle videntur: aut ex eorum dictis necessario ꝯsequūtur. Uerum qd de hijs ipse sentiam: posterius indicabo. Nunc ad eorum predicta veniamus Antexpm in proximum esse futurum: fides catholica palam predicat: sed duos constat esse antexpos: videlicet verum ꝛ mixtum. Antexps mixtus erit qdam pseudo papa: german⁹ origine: quem imperator vi ac fraude creabit: ꝛ caput perfidie cōstituet: qui papa coronabit predictum imperatorem: qui cum dicto papa xpianitatis ꝛ ecclesie statum euertet ac diruet. Scribit autē sanctus Uincentius ordinis nostri quādaꝫ epistolam Anno dñ.1413. vbi plurima portenta refert: quamuis ipse prudenter nihil ex se dicere voluit: astruentia cito nasci debere antexpm mixtum ꝛ venturum expsse dicit ex germania: que Italiam ex parte tangit aquilonis: Et merito: qꝛ ab aquilone pādetur omne malum super omnes habitatores terre. Itaqꝫ sub tali impatore/tres falsi pape creabūtur: vnus grecus: alius italus: ꝛ alius germanus/oium pessimus: ꝛ erunt singuli adinuicem ꝯpugnātes: ꝛ oēs ꝯtra verum papam. Rex aūt aquilonis federabitur cum turcis ꝛ saracenis: adiunctis ēt qbusdaꝫ barbaris/scithis/tartaris/atqꝫ grecis. Igitur hi tres. vꝫ. papa germanus/rex aquilonis/ꝛ predictoꝝ infidelium manus ꝛ insimul collecti/bellum atrocissimuꝫ ꝯtra ecclesiam agitabūt. Nam dictus rex aquilonis/burgundiam euertet/regnum francie ꝓsternet: ꝛ ingressus Italiam cum predicto papa ꝛ infidelibus totaꝫ predis ꝛ cedibus laniabit: ꝛ maxime clerum in tanta afflictione constituet: qꝫ clerici trepidatione soluti: tonsuram abscondent: ꝛ nemo audebit se clericum ꝯfiteri: ecclesias ac monasteria diripiet: ꝛ oēs possessiones clericoꝝ ꝛ monachoꝝ auferet: ita vt reuertantur ad pmitiuam nascētis ecclesie paupertateꝫ. Et quāuis olim ecclesia/grauissimas psecutiones ab infidelibus pertulerit: hec tñ oium preteritarum acerbissima erit. Hi persecutores Romanā vrbem ingredientur: sedem Petri pphanabunt: Leoninam vrbeꝫ vbi sedes apostolica est cōplanabunt/atqꝫ ꝓsternēt. Memoriamqꝫ Adriani.i. castrum sancti angeli de voluntate romanoꝝ euertent. Hec persecutio quattuor annis crassabit: ꝛ vltra quantum deo placuerit. Durante hac persecutione papa morietur: ꝛ vacabit sedes annum vnum ꝓpter eam: Postea creabitur angelicus papa. Interim post breue tēpus/rege aquilonis mortuo: dictus sanctus Papa/priuatis principibus seu electoribus impatoris germanie: coronabit in imperatorem/regem francie/corona spinea/ob memoriam ꝛ reuerētiaꝫ passionis Jesu christi dñi nostri. Et dictus angelicus papa cuꝫ dicto Francie rege/ecclesiā reformabit: ꝛ omnes prelati abdicabunt oīa bona temporalia: ꝛ expulsis oibus alijs religionibus seu ordinibus: (vt ingt iste) vnam nouam religionē instituet: que oēs preteritas/sanctitate pibit: in qua se cōtinebunt oēs sūmi pontifices: de qua ēt ad instar.12. apłoꝝ/assumētur.12. viri religiosi ꝛ sancti: qui predicabunt euāgelium per totum orbem: ꝛ oēs conuertent ad christum/preter iudeos. Et angelicus pastor/ostēso sibi diuinitus

ſigno in aere cum dicto Francoꝝ rege/ac nouo impatoꝛe/ab eo coꝛonato/vt dictũ eſt: paſſagium faciet in Hieruſalem: pꝛimo accepto vexillo de altari ſancti Petri: Et hoc dicitur ſeptimum ⁊ vltimũ paſſagium: qꝛ ante fieri nõ poterit/nec poſt opoꝛtebit: qꝛ in poſterum Hierusalem ſemp poſſidebitur a chꝛiſtianis vſq; ad antechꝛiſtum. Et dabit dñs gratiam infidelibus ⁊ ꝯuertentur ad fidem. Rediens aũt Rex frãcoꝝ/ſeu nouus impatoꝛ cum gloꝛia de Hieruſalem: ꝓhibebit omnibus arma poꝛtare: eritq; pax ⁊ tranqlitas in vniuerſo oꝛbe: ⁊ qlibet per iuſtitie viam ambulabit. Et clerus maxie apoſtolicã vitam tenebit. Totus mũdus obediet Romano pontifici: Et tunc palam pꝛedicabitur aduẽtus magni antichꝛiſti. Hic ſanctus ⁊ angelicus Paſtoꝛ ſedebit in ſolio/cuſtoditus ab angelis: erit enim mitis ⁊ ſine macula/qui cuncta rectificabit: ⁊ ſtatum eccleſie cum mãſuetudine redimet ⁊ reget paterno amoꝛe: qꝛ eius conſcientia in manu dñi erit. Hic vir ſanctus erit quaſi nihil habens/⁊ oĩa poſſidens: ⁊ religioſoꝝ ſuperba coꝛnua cõteret: ⁊ oĩa bona ꝓſperabuntur in manu eius: qꝛ pius medicus Jeſus chꝛiſtus/ꝓpter vulnera medicinã tribuet. Huius bonitate paſtoꝛis/reſurgẽt moꝛtui: eleuabuntur altaria: ⁊ eccľie diſcoopte cooperiẽtur. Tunc generoſus Rex de poſteritate Pipini: vt ſupꝛa diximus/Rex francie/veniet peregre ad videndum claritatem glorioſi paſtoꝛis angelici: qui Paſtoꝛ/vt eſtimo/in tempoꝛalibus ſede vacãte actenus/melliflue collocabit dictum regem: quem ſibi in adiutoꝛium vocabit: quem Merlinus vocat bicephalum: qꝛ oꝛienti ⁊ occidenti impabit: Hic Paſtoꝛ baliſtas ⁊ arcus ꝯteret: ⁊ artem talium dãnabit: de tẽpoꝛalibus nihil ſe itromittet: ſed baculo ſuo regiones viſitabit ⁊ terras: ita ꝙ fiet grecoꝝ ⁊ latinoꝝ eccleſie vnio perpetue duratura: ⁊ ex grecis aliqui aſſumentur in ꝯſoꝛtium ſacerdotij/vt vnio robuſtioꝛ ꝑſeueret. Ipſe in ſui pꝛincipio pontificatus gallias applicabit: ⁊ anteq̃ in ſolio ſedeat/pugne ⁊ contentiones inumere erunt: ſed fauente diuina gratia ⁊ clemẽtia/cuncta fidelibus reſpondebũt ad votum. Ipſe maris inſulas peragrabit: viam ſicco pede calcandam: ab Europa in Aſiam ſtatuet: itaq; oꝛientales cum occidentalibus nunq̃ diſcoꝛdabũt: Roma vꝛbs ad nihilum deueniet in tẽpoꝛalibus: ſed in ſpiritualibus qđ parum remanſerit/nimis grande erit. Poſtq̃ itaq; Paſtoꝛ ſanctus per ſex annos cũ dimidio eccleſiam mũdumq; ſanctiſſime rexerit: anno tertio poſt pꝛedictum paſſagium/animam deo reddet.

¶ Pꝛophetia beate Brigide.

O Deſolata ciuitas/que nõ ſolum viribus potiſſimum deſtrueris: ſed tu ipſa deſolaberis: tuoꝝ nã operatio te maledicit ⁊ dãnat: ⁊ ꝓpterea cadet inter ipſos maledicta diuiſioꝛ crimine mediante: volentes aũt ad vindictam attendere/admiſſis viribus inuocabũt pꝛincipes eoꝝ dñium offerẽdo atq; pꝛiuando ſeipſos libertate: fluẽtibus aũt peccatis: dabũt ſe Petri aſſedie: ⁊ apparebunt aliquãtulum purgati. Uenient magnifici fratres ad ꝯcilium/qui pꝛedicabũt vnionem: ⁊ nata eſt ab eis trinitas nauicule: ipſomet tempoꝛe quidam rex Aſianoꝝ regni veniet ad punitionem deputatus: aut ẽt vocatus ab ipſis/qui abſq; gladio Romanos domabit. Iſta aũt occaſione nauicula deſtruetur ⁊ quaſi annullata videbitur. Aſſumpta autem turba bine potẽtie ad Romanã ciuitatem populus abſq; luce moleſtabitur: ⁊ tacite ſuppoꝛtabit onus. Potentia vero maioꝛis nomine aſſedie remota non vi/nec dolo ⁊ fraude Romam intrabit: deſtructa tñ leonina Petri in plano deplanabitur: ſepultura arrida voce Romanoꝝ. Facto aũt concilio Petrus liberabitur ⁊ pꝛedicabitur aduẽtus antechꝛiſti: ⁊ facta erit remiſſio contra infideles. Facto autem poſſeſſoꝛe aſſedie inueniẽre nauiculam deſtructam ⁊ quaſi ſubmerſam atq; locum ignoꝛabit: ac ẽt queret cum diuinis lachꝛymis in oꝛatione exiſtente. Ecce enim apparebit in medio maris: beneq; remis oꝛnata pꝛocul nauigatoꝝ deſtructa. Fide nãq; ſedata/federa charitatis/nãq; ꝯfuſa nauicula atq; diſperſa/pꝛecipiet romanorum Rex cõcilium generale/⁊ creati ſunt officiales ad nauiculam gubernandam: ⁊ ecce ad poꝛtum altiſſimi gratia cõducta eſt. Cum aũt illuſtrata fuerit ſedes Petri/pꝛiuatiſq; pꝛeſbyteris ꝓpꝛioꝛ/pꝛo eis erit charitas rebandita: vitamq; apoſtolicam tenebũt. Hoc aũt facto tempoꝛe/poſt ternos qnq; accipiet Rex vexillum de altari dei bñdicti/⁊ cum bellicoſis hominibus

minibus

omnibus accedet ɔtra paganos:ꝛ per diuinam gratiam victoriam obtinebit. Cōductis nāq; infidelibus ad baptismum:redibit Rex cum gloria de sancta ciuitate/ꝛ vetata sunt ab eo arma oīa:ꝛ quilibet per iustitie viam ambulabit pacem omnibus offerēdo:ꝛ sic punita est sexta etas ſm Brigide visionem.

¶ Item ſm Merlinū:nota ꝙ multe solemnes ciuitates peribunt per dissentiones/tam internoꝝ q̃ etiam externoꝝ/potissime in Italia/ꝛ singulariter thuscia est terrenda supra quā credi potest. Singulariter Roma valde concutietur:Florentia imminuetur:ꝛ eam expectat formidanda vindicta. Cultus libere veneris deuastabitur:Perusium oīno Sene Pise pilam ire dei persentient ꝛ malleum verissime nō euadent:ꝛ Luca tenebras timescēdi erroris incurret:ꝛ Aretium nō ridebit de plagis vicinoꝝ suoꝝ/sed luet:nidus phoꝝ Bononia epulis euacuabit:ꝛ Lombardia tota funditus ɔteretur:ꝛ tyrānia Mediolana desinet:ꝛ Janua ostium tribulationis incurret/sicut mihi ostendit dñs. Turci cum ligis futuris Venetias polluent:ꝛ eis non spernendum prelium intentabunt:ꝛ Marchia teruisana plurimum prelijs ɔtundetur:Anchonitana marchia cū ducatu Spoleti ꝛ patrimonio/tam a turcis q̃ ab Imꝑatore futuro heretico capietur:ꝛ velit deus/vt non a superuenientibus infidelibus ecclesie patrie premerentur. Campania cum toto regno Sicilie punietur.

¶ Item notādum ꝙ licꝫ apertio sexti sigilli: sextus angelus tuba canēs:ꝛ sexte phiale effusio:appropriientur sexto ecclesie statui: in quo antichristus regnaturus est. Nihilominus ēt adaptari possunt:ꝛ ad finem ꝛ fecem q̃nti status ecclesie/in quo nunc sumus:ꝛ scisma maximum in ecclesia/atq; antipapam cum infidelibus ecclesiaꝫ inuasuꝝ ꝛ cōculcaturꝫ credimus.

¶ Vñ sextus Angelus sexto ecclesie tpe/siue sexti sigilli apitione ad hoc.s.diuino iudicio cū suis cōplicibus malignis spiritibus ad cōplēdum dei iudicia:ordinat⁹ effusurus est:imo iaꝫ effundere cepit phialā ire dei. de quo Apoc.17. di. Licꝫ eni hic Angelus sexte phiale spūs bonus sit:non ꝑpter hoc obstat quin complices malignos spūs habere possit:qꝛ aliud est phialam iracūdie dei effundere: aliud vero ipsam effusionem deducere. Angeli enim boni effūsores seu reuelatores iudicioꝝ dei sup terram: suis a deo ꝑordinatis temporibus sunt missi: mali vero ipsa in executionem deducūt. vnde in ps di. Misit in eos irā idignationis sue:indignationem ꝛ irām ꝛ tribulationem/immissiones per Angelos malos. Vñ di Apoc.16.

Apo ca.17 · Apo ca.16.

¶ Et sextus Angelus effudit phialaꝫ suā i dei in fluuium magnū Eufrateꝫ/ad desiccandum aquam fluminis/vt prepararetur via regibus ab ortu solis ꝛc. ꝛ qm̄ aque multe populi multi sunt Apoc.17. iccirco ad desiccandum aquas: hoc est minuendum multos ipsius imperij populos. Sextus effudit phialā plenam ire dei: conatur enim per mortalitates ꝛ guerras intestinas iter reges ꝛ ꝑncipes ꝛ cōmunitates taꝫ in terra q̃ in mari:ꝛ hoc vt non sit resistentia his qui foris sunt: ꝑpter qḋ sequitur vt ꝑparetur via.i.ingressus ab ortu solis regibus cōtra.s.Imperium ꝛ ɔtra ecclesiaꝫ venientibus: via enim eis ingressus preparatus erit: qꝛ qḋ durum est tāta erit ꝑpter guerras diminutio populoꝝ/q vix erit qui contra infideles exeat ad resistendum:ꝛ cum nō poterunt se ɔuertere ad bellum ꝛ arma/cōuertent se ad luctum. Dicunt autē isti reges venire ab ortu solis:qꝛ lꝫ multi reges ꝑncipaliter ab ortu solis veniāt ad ꝑcutiendum fornicariam:tñ ab ortu solis: hoc est ab origine mundi a deo preordinatum est/vt multi reges infidelium nationuꝫ a quattuor partibus mundi ɔueniant ad delendum Romanū imperium ꝛ ecclesiā carnaliuꝫ christianoꝝ. Isti aūt reges sunt illi quattuor angeli in flumine magno Eufrates alligati/propter multitudinem populoꝝ/eis resistentium/qui parati erant in horam ꝛ diem ꝛ mensem ꝛ annum: vt interficerēt de tribus partibus duas hoīum. Prima enim mortalitate generali de terra sublata erit. Secūda in guerris ꝛ in tempestate ista gladio ferienda est. Tertia ad complendum electoꝝ numerum est pro semine reseruanda. Predicta aūt phiala effusa soluetur: qꝛ non erit resistentia. Nam mauri siue tartari aquilonares cum suis regibus ꝑcutient Vngariam ꝛ Alemaniam: Turci ꝛ tartari orientales cum suis regibus ꝑcutient Greciam ꝛ venient vsq; Romā. Soldanus cum tota syria Egypto/Arabia/ꝛ Caldea: ꝛ q sunt in plaga

meridionali/cum suis regibus/transeũtes per
Siciliam ꝑcutient insulas maris ⁊ totaꝫ Ita/
liam. Dicit sanctus Methodius/ꝙ in nouissi
mis diebus post sextũ millenariuꝫ annoꝝ secu
li exient de heremo filij hismaelis. Et erit ad/
uentus eorum castigatio sine misericordia: et
tradet deus in manib⁹ eoꝝ omnia regna chri/
stianoꝝ ⁊ gentiuꝫ/ꝑpter peccata ⁊ scelera/que
operati sunt ꝯtra dei precepta. Et qm̄ christia/
ni obliti sunt precepta dñi: facientes multa il/
licita maculando semetipsos: qꝫ turpe est dice
re: ꝑpterea tradet illos deus pollutis barbaris
seu saracenis ⁊ in manibus eoꝝ: ⁊ erit iugum
graue sup oēs gentes: ⁊ omnia ornamenta ec/
sie eoꝝ erunt ex qbus induēt se ⁊ mulieres eo/
rum: ⁊ iumenta eoꝝ ad sepulcra sctõꝝ ligabũt
tanq̄ꝫ ad presepia: ⁊ mulieres hñtes in vtero
partus simil'r interficient gladio. Necnon ⁊ sa
cerdotes in locis scõꝝ interficientur: ⁊ in ec/
clesijs sctõꝝ concubent cũ mulieribus ⁊ sacra
maculabũt: ⁊ ecclesias incendio cremabunt: ⁊
corpora eoꝝ in plateis ꝑijcient/eo ꝙ non sint
qui sepeliãt: ⁊ erunt regiones sine via: ⁊ voca/
bitur via eoꝝ angustia/⁊ incipiēt dicere. Bea/
ti sunt illi q de hac luce nos precesserunt. Erit
tribulatio magna sup christianos qui habitãt
super terram: nõ enim deus has tribulationes
mittet sup christianos/vt iusti deleant/qui in
christo sunt credituri: sed ⁊ vt manifestent q
fidelissime sunt credituri in ipsum.

¶ Omnia regna que sunt a plaga meridiona
li vsq̄ꝫ ad occassum mundi cum suis regibus
ꝑcutient Hyspaniam/Angliam/Scotiaꝫ/Hy/
berniam/Franciam/⁊ oēm terrã/vsq̄ꝫ ad mon
tes Lombardie: oēs predicti congregabũtur
cõtra fornicariam ⁊ impium ad diem magnuꝫ
Hier. 50. ire dei oipotentis. Vñ Hiere. 50. di. Ecce ego
adducã in babylonem ꝯgregationē gētiuꝫ ma
gnaꝝ. Seqtur. Ecce populus venit ab Aqui
lone ⁊ gens magna ⁊ reges multi a finibus ter
re/crudeles ⁊ imisicordes/ꝯtra te filia babylo
nis. Audiuit Rex babylonis famam illoꝝ: ⁊
dissolute sunt manus eius. Et Esai. 13. Et erit
Esaie 13. babylon illa gloriosa in regnis: sicut subuertit
dñs sodomam/⁊ replebunt domus eoꝝ draco/
Apoca. 18. nibus: ⁊ habitabunt ibi strutiones: ⁊ pilosi sal
tabunt ibi. Et Apoc. 18. Cecidit cecidit baby/
lon illa magna/⁊ facta est habitatio demonio/
ruꝫ/⁊ custodia omnis spũs imundi/⁊ custodia
omnis volucris imunde/⁊ odibilis: q: de ira
fornicationis eius biberũt oēs gentes ⁊ reges
qui cuꝫ illa fornicati sunt. Et dicit bis cecidit/
propter duplicem casum eius ⁊c̄.

Ad maiorem dilucidationem ac ma
nifestationem eoruꝫ que continen/
tur in hoc libello: inseruimus nõ/
nullas figuras mysteria ipoŕtãtes/
cum suis expositionibus. In ipsis autem my/
sterijs figuratis/inquãtum poterimus/prestan
te dño nostro Jesu christo: intendimus decla/
rare residuum statum ecclesie militantis/vsq̄ꝫ
in finem seculi: iuxta textũ libri Apocalypsis:
vt videbit locis suis: nihil tñ inserendo ex ꝓ/
prio capite: q: nõ sum ꝓpheta/neq̄ꝫ filius pro/
phete: sꝫ tm̄ sacre scripture scrutator: Inseraꝫ
tamen aliquãdo ꝑ declaratione aliqua que ab
approbatis doctoribus dicuntur.

¶ Iste Angelus tenet in manibus suis libruꝫ
Apocalypsis/clausum ⁊ signatum sigillis ⁊ si/
gnaculis septem: quē nemo aperire potest/nisi
Jesus. i. solus Jesus x̄p̄tuꝫ ad humanitatē hꝫ re
uelare que disposuit deus trinus ⁊ vnus/facere
n ecclesia/vsq̄ꝫ in finē seculi. Verba angeli.

¶ Iste liber est clausus [Et
Apoca. 5. est scriptus intus ⁊ foris:
⁊ signatus sigillis ⁊ signa/
culis septem: quem nemo
aperire potest/⁊ soluere si/
gnacula eius/nisi agnus q
occisus est. In quoꝝ aper/
tione consumabitur myste
rium dei in ecclesia militã/
ti. Et prophetie noui ac ve
teris testamēti implebunt:
sicut dixit p seruos suos Prophetas. caplo. 5.
Et dicitur Apocalypsis Jesu christi: quam
dedit deus palam facere seruis suis que opor/
tet fieri cito. Et significauit mittens per ange/
lum suum/seruo suo Joãni: qui testimonium
perhibuit verbo dei: ⁊ testimonium Jesu chri
sti quecũq̄ꝫ vidit. Beatus q legit/⁊ audit ver/
ba ꝓphetie huius/⁊ seruat ea que in ea scripta
sunt. Tempus enim prope est]. caplo. j. Ca. pmo

¶ Hic orant fideles & iusti: & dolentes / seq; affligentes/videndo tam horrendas et pessimas iniquitates: ac turpia scelera perpetrata a malignis christianis / tam laicis q̃ ecclesiasticis/tam rectorib⁹ q̃ subditis: vt cito veniat deus cum flagello ad puniẽdum eos: & bonos ac iustos ab eis afflictos & suppssos ad liberã

¶ Oratio Fidelium.

℟. Aspice dñe de sede sancta tua & cogita d̃ nobis. Inclina deus meus aurem tuam & audi. Aperi oculos tuos & vide afflictionẽ nostram. ℣. Qui regis israel intẽdit qui deducis velut ouem Joseph. Inclina. ℣. Excita potentiam tuã & veni: vt saluos facias nos. Aperi. ℣. Gloria patri. Aspice. Alii. Usquequo dñe clamabo & non exaudies? vociferabor ad te vim patiẽs? quare respicis contemptores/& taces conculcante impio iustiorem se? propter hoc lacerata est lex: & nõ peruenit vsq; ad finem iudicium: q: impius p̃ualet aduersus iustum: & bene est oĩbus qui preuaricantur/& inique agunt: congrega eos quasi gregem ad victimam: & prepara eos in die occisionis dñe deus rex omnipotens. ps. Qui regis israel. Chirieleyson. Christeleyson. Chirieleyson. Pater nr̃. Et ne nos. ℣. Exurge quare obdormis dñe. ℟. Exurge & ne repellas in finem. ℣. Memento ɔgregatio

Aba cbuc cap. pmo

nis tue. ℟. Quam possedisti ab initio. ℣. Propter miseriam inopum & gemitum pauperũ. ℟. Nunc exurgam dicit dñs. ℣. Dñe exaudi. ℟. Et clamor. Oratio. Deus qui in oĩbus ecclesie tue filijs sanctoꝝ ꝓphetarum voce manifestasti: & in omni loco dñationis tue: satoreꝫ te bonoꝝ seminum/& electoꝝ palmituꝫ/eẽ cultorem: tribuet quesumus populis tuis: qui et vinearum apud te nomine censenẽ & segetum: vt spinarum & tribuloꝝ/squalore resecato: digna efficiantur fruge fecundi. Per dñm.

¶ Notandum q in supradicto altari locãtur tres figure. s. Jesu christi: beate Uirginis/& archangeli Michaelis: & hoc rationabilr̃. Et p̃mo Jesus christus in medio/tanq̃ caput nr̃m & saluator: rex regum/& dñs dñantium: verus pastor & sponsus ecclesie: ɔtra quam non cessat pugnare/leo rugiens/& draco insidiãs: vt si fieri posset/eam ad terram ɔsterneret: & presertiꝫ

dum: & vt mali adeo flagellati/cõuertanẽ: aut saltem extirpatis & resecatis: ipsi iusti pacifice deo seruire valeant: suamq; ecclesiam a lupis rapacibus laceratã: ac fere totaliter adulteratã: velit atq; dignet reformare: & bonos pastores ac rectores in ea locare. ¶ Mali v̈o oĩ dei timore postposito: terga vertunt ad altare: bibentes/ludentes/atq; saltantes.

¶ Deprecatio ad Jesum christum.

¶ Dñe Jesu christe fili dei viui miserere nostri: te enĩ expectamus esto bra chiuꝫ nr̃m in mane/& salus nr̃a in tpe tribulatiõis. Qui viuis et regnas &c.

¶ Deprecatio ad Uirginem Mariam.

¶ Sub tuum presidiuꝫ ɔfugimus sancta dei genitrix: nostras deprecatiões ne despicias in necessitatib⁹/sed a periculis cunctis libera nos semper virgo gloriosa/atq; benedicta. Amen.

¶ Deprecatio ad Archangelum Michaelem.

¶ Princeps gloriosissime Michael archangele: Esto memor nostri hic et vbiq; semper deprecare pro nobis filium dei. Amen.

deinceps sciens: q modicum tẽpus habet ad tentandum. Et ideo ecclesia spālius ac fiducia/ lius ad ipsum christum sponsum regressum hꝫ orans vt eam preseruet ⁊ liberet ab oi malo.
¶ In scđo vo loco ad dexterā locatur mater eius Virgo gloriosa/regina celi/⁊ dña mundi: aduocata ⁊ adiutrix in omni tribulatione no/ stra: que iugiter pro nobis iterpellat ad filium: ⁊ filius ad patrē. ¶ In tertio aũt loco ad fini stram locatur ⁊ situat Michael archangelus qui est princeps magnificus celestis militie: q draconem q est diabolus cum angelis suis pꝛo cit in terram: q etiam a deo deputatus est spe/ cialis protector ac pnceps ecclesie: sicut fuerat synagoge in veteri testamento: vt hꝫ Dan. 10.
Dan. 10. [Et nemo est adiutor meus in oibus his nisi
Idem 12. Michael princeps vester] Et. 12. [In illo tpe cōsurget Michael princeps magnus: qui stat pro filijs populi tui.] Quapropter ad ipsum pn cipalius ptinet ecclesiā defensare: ⁊ ideo fide/ les ad ipsum regressum habere debēt: qui ⁊ ip/ se semp ac precipue pro ecclesia orat. ¶ Item notādum q ante altare sunt ecclesiastici et lai/ ci/de omni statu bonoꝝ et maloꝝ: boni et deum timentes/genuflexi orant: mali vo minime: sed ludunt/comedunt: dorsa ad altare vertentes/ nihil curātes: obstinati in malum: nec dei iram super se venturam existimantes.
¶ Hic est beatus Ioannes apl̃s et euangelista/ describens locum/modum et ordinem Apoca lypsis seu reuelationis: quam habuit a dño no stro iesu christo/per angelum/de septuplici sta/ tu ecclesie: quoꝝ quinq iam preterierūt. Su/ mus tñ adhuc in calce et in cauda seu fece qn/ ti status: in quo de primo expectamus maxi/ mum flagellum: de quo habet in apertione qn ti sigilli: in qnto angelo tuba canente: et in qn to phialam effundente: vt dicetur. Dicit ergo. Et vidi et ecce sedes in celo. i. diuina auctori/ tas seu potestas/ecclesiam regens: in celo. i. in ecclesia/sedens. i. deus trinus et vnus. Per ec/ clesiam hic itelligit vniuersalis congregatio fi delium. et nō aliqua malis ecclesia/in dextera sedentis. i. diuina virtus/seu filius dei q dicit dextera patris/sup thronum. i. sedem iudicia/ riam: vel vniuersalem ecclesiam et vnionē fi/ delium/et precipue bonoꝝ: Librum. i. sacram scripturam noui et veteris testamēti: scriptum intus. i. nouum testamētum: q sensum mysti/ cum nouum ptinebat: et foris. i. vetus testamē tum: q iuxta litteram foris apparebat.

¶ Verba beati Ioannis.

Ego Ioānes frater vester et parti/ ceps in tribulatione et regno et pa tientia in Iesu christo. Fui in in/ sula que appellatur Pathmos: p/ pter verbum dei et testimonium Iesu. Fui in spiritu in dñica die: et audiui post me vocem magnam/tanq̃ tube dicentis. Qđ vides scri/ be in libro: et mitte septē ecclesijs que sunt in Asia. Post hec vidi et ecce ostium apertum in celo. Et vox prima quam audiui/tanq̃ tube loquētis mecum/dicens. Ascēde huc/et osten/ dam tibi que opꝫ fieri cito. Post hoc statim fui in spiritu. Et ecce sedes posita erat i celo et su pra sedem sedens. Et vidi in dextera sedentis supra thronum librum scriptum itus et foris: signatum sigillis septem. Et vidi angelum for/ tem et predicantem voce magna. Quis est di/ gnus aperire librum/et soluere signacula eius. Et nemo poterat neq in celo neq i terra neq subtus terram aperire librum: neq respicere il lum. Et ego flebā multum: qm nemo dignus inuentus est aperire librum/nec videre eum. Et vnus de seniorib⁹ dixit mihi. Ne fleueris: Ec/ ce vicit leo de tribu Iuda radix dauid/aperire librum et soluere septem signacula eius. Et vi/ di: Et ecce accepit de dextera sedentis in thro no librum. Et cum aperuisset librum quattuor aīalia: et vigintiquattuor seniores ceciderunt coram agno habētes singuli cytharas et phia/ las aureas plenas odoramētoꝝ/que sunt. oro/ nes sanctoꝝ

nes sanctorum: et cantabunt canticum nouum dicentes. Dignus es domine accipere librum et aperire signacula eius: quoniam occisus es. et redemisti nos deo in sanguine tuo: et omni tribu et lingua et populo et natione et fecisti nos deo nostro regnum.

¶ Hic fideles audientes que dicit beatus Joannes/supplicant deo/ut dignetur eis reuelare et precipue tribulationes: ut se preparent ad bonam patientiam: sperantes demum consolationem et salutem a domino.

¶ Deprecatio ad Jesum christum.

¶ Domine Jesu christe fili dei viui miserere nostri: te enim expectamus esto brachium nostrum in mane/et salus nostra in tempore tribulationis. Qui viuis et regnas etc.

¶ Deprecatio ad Uirginem Mariam.

¶ Sub tuum presidium confugimus sancta dei genitrix: nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus/sed a periculis cunctis libera nos semper virgo gloriosa/atque benedicta. Amen.

¶ Deprecatio ad Archangelum Michaelem.

¶ Princeps gloriosissime Michael archangele: Esto memor nostri hic et vbique semper deprecare pro nobis filium dei. Amen.

¶ Iste Angelus predicit et annunciat fidelibus in primo tribulationes venturas que erunt tres/paruo interiecto tempore/vna post aliam: incipiendo a quinto Angelo/tuba canente/vsque ad septimum: in quo complebitur mysterium dei et ira sua super terram/quando venerit consumatio mundi.

Apo ca. 8. Idem 8.

¶ Uerba angeli.

Qui habet aures audiendi audiat quid spiritus sanctus dicat ecclesijs. Ueh/veh/veh habitantibus in terra de ceteris vocibus trium angelorum/qui sunt tuba canituri]. Quia in illis complebitur ira dei. Per primum Ueh/intelligitur primum flagellum a deo mittendum: per magnum scisma cito venturum in ecclesia dei: vt infra patebit. Secundum veh/secundum flagellum per antexpm. Tertium veh/tertium flagellum per Gog/et Magog/et finem seculi. Ne igitur superueniat flagellum/ex insperato fidelibus: ex quo possent in tribulatione deficere: deus gloriosus dignatur suis ventura mala ac etiam bona prenunciare per angelum suum et prophetas suos/ad consolationem et vt aduisati sint fideles: vt se bona patientia ac prudentia arment in tentationibus: vt dicitur Amos. cap. 3. Quia non faciet dominus verbum/nisi prius reuelauerit secretum suum ad seruos suos prophetas. Amos 3.

¶ In nomine dñi nostri Iesu Christi/τ genitricis eius/ac totius celestis curie. Amen.

Incipit libellus fratris Theolosphori de Cusentia pſbyteri τ heremite ſm auctoritates sanctoꝝ ꝓphetarum/τ veteꝝ cronicaꝝ: de causis/de statu/de cognitione τ fine instantis vltimi scismatis/τ tribulationum futurarum: maxime tempore futuri regis aquilonis/vsq; ad tempus futuri pape vocati angelici pastoris: τ Regis frãcie futuri Impatoris post imperatorem alemanum. Item de sũmis pontificibus ecclesie/ac statu vniuersalis ecclesie tpe dicti angelici pastoris/vsq; ad tempus vltimi antichristi. Et post morteʒ eius vsq; ad extremum iudicium τ finem mundi.

Uniuersis τ singulis fidelibus pſonis ecclesiasticis ac secularibus: humilis frater Theolosphorus ð Cusentia/pauper presbyter τ heremita/ ꝓpe Thebas humiliauit se sub diuine potẽtia maiestatis/τ ipsius gratia τ gloria. Cum tristis τ dolens de malis/instãtis futuri scismatis/ecclesie occurentibus/τ verisilr occursuris. Mãsuetissimũ dñm cũ magna ieiunioꝝ τ lachrymarum copia sepius humiliter exorassem: Quatenus instantis scismatis causa: τ quis ipso scismate durãte asserentium se sũmos pontifices: verus pontifex sit: τ quis pseudo pontifex existeret. Ipsiusq; scismatis qualem finem habebit: τ quõ finito scismate/dei ecclesia/maxime cum principibus secularibus regeret. Ipse dñs mihi seruo suo ostendere dignaret. Anno a natiuitate dñi.1386. circa auroram diei resurrectionis prefati dñi nostri: mihi dormienti leuissime: τ quasi ex hoc stupẽti/vnum videre extitit angelum dñi/virginei vultus: τ altitudinis cubitoꝝ duoꝝ: ornatum duabus alis valde nitentibus/alba/lata/τ talari veste amictum: mihiq; dulciter alloquẽtem hec verba. Dñs exaudiuit preces tuas/dicẽs. Q; seruis suis dilectis Cirillo presbro τ heremite in monte Carmelo/Joachim abbati/et multis alijs seruis suis instãs scisma futurũ: τ eius causas: τ qs esset eoꝝ pontifex. τ qs pseudo pontifex fineq; ipsius. Et post ipsuʒ scisma futuꝝ ecclesie regimen/per spm̃ sanctuʒ et angelũ: iam diu indicauit τ aperuit. Queras igiť predictoꝝ libros τ scripturas: τ tunc tue erit satisfactum volũtati. Et quid in ipsis libris reperies scriptum: τ alijs pro tua τ ipsoꝝ salute indica τ reuela. Quibus dictis τ auditis illico angelus disparuit. Ego aũt timidus a somno surgens vocaui socium meum carissimuʒ Eusebium vercellẽsem: cui oia supradicta patefeci. Cuius ↄsilio ipse τ ego cum maxima diligẽtia in ciuitate Thebaꝝ τ Cusentie: vbi ortus est ṗfatus Joachim sanctus ꝓpheta: τ in alijs locis vicinis ipsis ciuitatibus predictoꝝ virorum libros quesiuimus: τ tandem inuenimus Cirilli librum: qui incipit. Dñi totius τc. Cuius libri verba angelus dñi in duabus tabulis argenteis ↄtinentia futura magna negocia: incipiẽdo ab anno natiuitatis dñi.1264. ipsi Cirillo nũciauit τ dedit. Iteʒ reperuimus libros oẽs prefati magni ꝓphere Joachiʒ: τ maxime ipsius singlares libros missos Henrico de sueuia impatore.vj. Et aliuʒ singularẽ librum ipsius/intitulatum Liber de flore de sũmis pontificibus: ab Innocentio quarto/vsq; ad antechristum: qui incipit. Tẽpore Colubri Leene filij. Item inuenimus vnum singularẽ libruʒ/qui incipit. Reuelatio que de Orastopo ītitulatur. extracto de hebreo in latinum/a Dandalo illordẽsi de sũmis põtificibus futuris: a Nicolao tertio vsq; ad angelicum pastorem: q incipit. Et enim oipotens opifex. Item inuenimus quẽdam paruum librum ītitulatuʒ. Hec reuelatio Merlini de sũmis pontificibus: qui incipit. Genus neq;. Item iuenimus multas alias ꝓphetias τ visiones sanctoꝝ/τ maxime quasdam singulares. Quaꝝ vna incipit. In vigilia nãq; ascensionis. Alia. Scitote qm̃. Item inuenimus librum ↄtinẽtem vates Ambrosij/τ Merlini/Sybille herithee ð Babylonia. Sybille tyburtine/τ Sybille elespontine: de presagijs futuroꝝ. Item reperimus extractiones ꝓphetarum: ↄtinentes que vẽtura sunt/τ debent de anno natiuitatis dñi vsq; ad fineʒ antechristi magni. Item inuenimus cronicas cusentini antistitis/ac fratris Tholomei de Luca: τ multas alias cronicas scribentes oia gesta ecclesie: τ spãliter scismatum τ ītrusionum Romane ecclesie: a natiuitate dñi vsq; ad tempus sancte

pus sancte

pus sancte memorie dñi Joãnis pape .xxij. in/
clusiue: qui assumptus est ad papatum/ Anno
natiuitatis dñi .1316. vel circa. Quibus oibus
& singulis per me frẽm Theolosphoꝝ vigilan
tissimo studio perlectis: ac orõnibus & lachry
mis dño sepe effusis: vt veritatem predictoꝝ
mihi ostendere dignaretur. Valde gauisus fui
tanq̃ clarificatus de eis que scribere desidera
ueram diu. Per quos libros clare cognoui in/
stans scisma/ eiusq; causas/ predictis viris san/
ctis fuisse monstrata & reuelata. Quoꝝ ꝓphe/
tarum & sanctoꝝ inseram bona fide in pñti li/
bello nihil de meo ponẽs. Obedientiamq; in
hoc mandato angelico qui mihi reuelauit: vt
inuẽta in predictis scripturis alijs reuelarem.
In oibus tñ & ꝑ omnia me subijcio correctio/
ni sancte Romane ecclesie: ꝓtestans q̃ nõ suz
ꝓpheta nec filius prophete/ nec Ananie simi/
lis: qui in spiritu dei multas a se euenire dixit.
nec supbo Sedechie similis: qui impositis sibi
ferreis cornibus regi Josaphat in spiritu mẽ/
dacij dixit. His cornibus vẽtilabis Syriam.
Nam solus sum sacre scripture scrutator: exẽ/
plo Michee vera/ sed non grata/ mundo nun/
cians. Altissimuz humiliter exoro q̃ verba ꝓ/
phetaꝝ descripta in hoc libello sata sint in bo/
no agro/ & non in lapidibus. Nam iuxta Sa/
lomonis sentẽtiam. qui seminat in lapidibus/
nõ recipit fructum. Dicit enim Joachim in
libro concordie. Qꝛ necesse est transituris per
viam & loca periculosa dubia/ nõ solum agno/
scere sed prescire: ne forte tunc querãt arma cũ
venit ad bellum. Et qd agendum sit nesciant/
aut quid vitandum stupore vel formidine de/
prehensi. Qꝛq̃ hoies libenter nõ audiant mũ
di excidium nũciantes: sed libenter de futuris
excidijs disputãt: ꝭm Joachim. In hoc autez
libello magis innitor verbis prefati Cirilli in di
cto libro: qꝛ nõ fuerunt verba hois sed dei. Et
inceperũt ꝓducere anno natiuitatis dñi .1254.
vel circa: vt pꝫ in pmo caplo dicti libri a quo
tpe citra nõ fuit nisi hoc pñs scisma ꝭm oẽs
cronicas. lꝫ per Petrum de corbario ordinis
minoꝝ fuerit aliqua turbatio: que tñ non po/
nitur per cronicas inter scismata/ ꝓpter breui/
tatem temporis ipsius. Itez in hoc libello ma
gis innitar in ꝓphetijs Joachim scriptis ad su
pradictum Henricum impatorem .vj. q̃ in ꝓ/
phetijs Joachim scriptis alijs pncipibus. Et
hoc duabus rationibus. Primo/ qꝛ Joachim
scripsit ad Henricum pdictuz magis clare. Et
habebat secum frẽm Rainerium/ virum scm:
& hñtem spiritum vere ꝓphetie: vt ipse Joa/
chim ponit sup expositionem vatum Merli/
ni & Merithee. Item Joachiz tanq̃ subiectus
in tẽporalibus: motus ipsius Henrici rogatio/
nibus/ sepius plus laborauit. Itez dictus Joa
chim visus est dicere/ & predicere ipsi Henrico
ea que futura essent: incipiendo ab anno nati/
uitatis dñi .1197. vsq; ad finem seculi: quo tpe
dictus Hẽricus impator regebat: vt ipse Joa
chim testat ad ipsum Henricuz sup libris Me
rithee/ Apoc. & Hieremie. a quo tpe citra etiaz
nullum scisma fuit nisi presens. Ultimum etiaz
scisma fuit sedatum tpe Federici barbarose pa
tris dicti Henrici: cuius scismatis fuit victor
Alexander papa tertius natus senẽsis: q mor/
tuus est anno dñi .1182. vel circa. ¶ Vertẽtes
ad ꝓpositũ dico q̃ diligẽtissime cribratis in/
tentionibus & libris ꝓphetaꝝ et sacre scriptu
re effectus operis et futuroruz sentẽtia est ꝭm
Joachim ad Henricum sup verbis. Templuz
edificabit iuxta ordinem: et ibi fundabo in sa/
phyris qdem celestis tanq̃ optimus agricola
et a longa peregrinatione reuersus: ꝯsiderans
eius vineam sibi coniunctam/ ab eo fuisse opti
mis plantulis insertam: fortissimo muro cin/
ctam: iustissimisq; custodibus comẽdataz: pre/
dictisq; custodibus succedẽtium culpa/ dolo et
negligentia: repletam spinis/ tribulis/ et vepri/
bus: et dictum murum collapsum: et eius lapi
dibus putrefactis: ipsam vineam totaliter re/
formare disposuit. Et predicte vinee negligen
tes et dolosos custodes mutare: iustos et per/
uigiles custodes: ipsis tñ custodibus et perui/
gilibus tẽporalibus superfluis bonis ablatis:
sibiq; honesto victu solum relicto/ ꝓut primi
custodes vinee habuerũt. Attñ/ predictis do/
losis negligentibus custodibus iuxta demeri/
ta eoꝝ personaliter et oibus grauissime puni/
tis: ac spinas/ tribulos/ & vepres euellere: et fru
ctiferas et odoriferas plantas in ipsa vinea in/
serere: eiusq; murum abiectis lapidibus putre
factis/ renouare lapidibus preciosis/ videlicet
saphiris/ yaspidibus: prefatus agricola infalli/
biliter ordinauit.

¶ Hic Jesus postq̃ misit angelum suum ⁊ prophetas ⁊ predicatores alloquitur ⁊ ipse iustos ⁊ impios/in anima inspirando/ut timeāt ⁊ conuertantur a via sua mala:fin/ aūt cito supueniēte eis interit⁹

Verba Jesu christi.

Ego Jesu misi angelū meum testificari vobis hec in ecclesijs: que oportet fieri cito ⁊ velociter. Gaudete ⁊ exultate iusti. Uerum/tamen parate animas vestras ad tentationē/ lectione/ meditatione/⁊ oratione: ⁊ liberabimini a morte secunda. Et vos o serui nequā/ qui in sordibus estis: sordescite adhuc. Uenter vester impleatur mero:renes vestri dissoluantur luxuria:⁊ manus vestre sanguine pauperum polluanť. Hec eniʒ est pars vr̃a/⁊ hec sors. Sed scitote/q: corpora vr̃a flagellis pterentur:aīas aūt vr̃as igni ꝑpetuo tradā. Nam gladius meus sup terrā cito ⁊ velociter.]

¶ Hic iusti libenter verba dei audientes ⁊ timentes:a malis aūt persecuti ⁊ tribulati: Orantes rogant Jesum christum vt cito veniat ad deliberandum ⁊ eripiēduʒ eos de manib⁹ eoꝝ.

¶ An obsecramus dñe/ mitte quem missurus es:⁊ vide tribulationeʒ nostram /⁊ sicut locutus es. Ueni ⁊ libera nos. ps. Deus in adiutoriuʒ. Chirieleyson. Christeleyson. Chirieley. Pater nr̃. Et ne nos. ℣. Exurge xp̄e adiuua nos. ℞. Deus in adiutorium. Chiriel. Christel. Chiriel. Pater nr̃. Et ne nos. ℣. Exurge christe adiuua nos. ℞. Et libera nos ꝑpter nomen tuum. ℣. Dñe exaudi. Oro. Festina q̄s dñe iesu christe ⁊ ne tardaueris:⁊ auxilium nobis supne virtutis impende:vt aduentus tui consolationibus subleuentur qui in tua pietate cō fidunt. Qui viuis ⁊ regnas.

¶ Hic est deus trinus ⁊ vnus/sedens in throno:⁊ in manu dextra habēs librum scriptū intus per obscuritatem eius:⁊ sensus lr̃ales et mysticos. Et foris p ea que nō sunt ita obscura/sed manifesta:in quo libro q est scia dei. Continētur dispōnes ecclesie vsq; ad finē seculi:quem librum ⁊ signacula Jesus habet soluere.

¶ Uerba beati Joannis.

Apoca.5.

[Et vidi in dextera sedentis super thronum librum scriptum intus ⁊ foris signatuʒ signaculis septem. ⁊ nemo poterat aperire librum ⁊ soluere signacula eius: nisi agnus qui occisus

Apo 6.

est. Et cum aperuisset sigillum quintum:vidi subtus altare animas interfectoꝝ ꝑpter verbum dei:⁊ ꝑpter testimonium q̄d habebant]. Per librum esse signatum septem sigillis ⁊ signaculis intelliguntur septem status ecclesie ab Apostolis vsq; in finem mūdi:quoꝝ qnq; iam

iam preterierunt: et nunc sumus in fine quinti. et alii duo post hunc futuri sunt. Per apertionem igitur quinti sigilli intelligitur quintus status ecclesie: et aperire est reuelare. Unde vt dicitur in prologo Apocalypsis. Uidens deus pater tribulationes quas passuras erat ecclesia ab apostolis fundata supra firmam petram Christum/ vt minus timeatur: disposuit vna cum filio et spiritu sancto eas reuelare. Reuelauit autem tota trinitas christo/secundum humanitatem. Christus vero Joanni per angelum: et Joannes ecclesie. Christus igitur reuelauit beato Joanni/per apertionem quinti signaculi predicti libri dei: quintum statum ecclesie: in quo/vt diximus/nunc in fine sumus. Et quod vidit aias interfectorum subtus altare: potest intelligi etiam ad litteram quod erit flagellum ita crudele et atrocissimum contra fideles: ab Imperatore alemano et suo antipapa/vna cum infidelibus: quod fugientes etiam ad ecclesias et subtus altare/non erunt christiani securi: sed interficientur.

¶ Iste est quintus Angelus/tuba canens. i. principalis predicator: quinti ordinis predicantium et annunciantium quintum statum ecclesie: et precipue circa finem in quo magnum flagellum euenire debet: vt dictum est.

¶ Uerba angeli.

[E]t quintus Angelus tuba cecinit. et vidi stellam de celo cecidisse in terram: et data est ei clauis putei abyssi: et aperuit puteum abyssi: et ascendit fumus putei/sicut fumus fornacis magne: et obscuratus est sol et aer de fumo putei. Et de fumo putei exierunt locuste in terram]. Apo ca. 9.

Per quintum angelum tuba canentem intelligitur: annuncians quintum statum vt dictum est/aut prophetando vt Abbas Joachim/Cirillus/Brigida: et alii multi: aut predicando: aut in scriptis relinquendo etc. Licet per stellam de celo cecidisse intelligatur diabolus: qui principalis est in suggerendo et immittendo pessimas cogitationes suis membris. Attamen intelligitur Antichristus mixtus: qui erit prelatus in ecclesia dei. Natione germanus. et forte de numero cardinalium: qui videbitur esse stella: cum tamen sit fera crudelissima et pessima: et aper de sylua/vineam domini sabbaoth depascens/atque exterminans: cum assumptus fuerit ad papatum/ dolo/seu fraude et vi: cuius tempore maxima erit confusio et tribulatio in ecclesia dei: qualis non fuit ante: et secum ducet magnam caudam: heresi inficiendo: vt melius infra dicetur.

¶ Iste est quintus Angelus effundens phialam plenam ire dei super sedem bestie. i. antipape/et suorum sequatium qui sunt sedes eius super quibus sedet: sicut anima iusti est sedes dei: ita impii sedes diaboli. Et est notandum/quod de eodem statu ecclesie: annunciant in apertione signaculi seu sigilli: et angelo tuba canente/et angelo phialam effundente: vt consideranti manifeste apparet. Uocatur autem bestia ipse pseudo papa propter eius bestialem vitam et totaliter terrenam quam habebit.

¶ Uerba beati Joannis.

[E]t quintus angelus effudit phialam suam super sedem bestie: et factum est regnum eius tenebrosum: et commanducauerunt linguas suas pre dolore: blasphemauerunt deum celi pre doloribus et vulneribus: et non egerunt penitentiam ex operibus suis]. Apo. ca. 16. Per hunc angelum intelligitur quintus ordo predicantium iram dei iminentem malis christianis: et precipue contra dictum pseudo papam/et sui sequaces: quibus male adueniet in fine/vt patebit. Dicit autem eius regnum tenebrosum: quod deo permittente/malitia eorum obcecabit eos: ne cognoscant verum papam: sed adherebunt scismatico: vt tandem cum ipso pereant: et pre doloribus exsuperue/

Antipapa mixtus

nīente eis flagello ꝛ ex inuidia ꝑpter victoriaꝫ bonoꝝ: cōmanducabunt linguas suas: et deuꝫ blasphemabunt: nec penitentiam agent: sed in malum obstinati et desperati peribunt cuꝫ dn̄o suo perpetuo cruciandi.

¶ Hic angelus extrahit et soluit sathanaꝫ de carcere/ex dei ꝛ christi Jesu mandato: propter malitiam christianoꝝ: ex quo in malum obstinati/nolunt deum et ab eo missos audire: vt conuertantur: et ira dei contra eos placetur: audiant diabolum eos seducentem.

¶ Uerba beati Joannis.

Apo/ ca.20. Et cuꝫ cōsumati fuerint mille anni: soluetur sathanas de carcere suo/ꝛ exibit et seducet gentes.
Apo/ ca.12. Ueh mari ꝛ terre: q: descēdit diabolus ad vos/habens iram magnam: sciens ꝙ modicum tempus habet. Per mille annos/ aliqui volunt intelligi a passione christi: quia tunc christus abstulit ei potestatē/ne amplius vt actenus fecerat: seducet hoīes in terra: vsqꝫ ad antichristum. Et lꝫ plures vsqꝫ modo transierint/dicunt ꝙ accipitur numerus annoꝝ determinatus pro indeterminato. Alij ad litteram volentes itelligere/exponunt: a morte valentis imperatoris qñ cessauit persecutio ecclesie: qui obijt circa annos.400.post Christum. Quicquid aūt hoꝝ verum sit nō multum curamus: creditur tamen his nostris temporibus: solutum ꝛ relaxatum esse diabolum. Naꝫ totus mundus positus est in maligno.

¶ Hic diabolus solutus de carcere/seducit ꝛ tēptat christianos in omni statu ꝛ gradu/ac ſerum tā ecclesiasticos ꝗ̄ laicos.vꝫ. Papaꝫ/cardinales/epōs/ꝑsbyteros/religiosos/ꝛ religiosas: vt seminet ꝛ immittat innumeras discordias: seditiones/bella: ꝛ scismata. Propter que iratus deus ꝯtra christianos mittat flagellum et puniat malos/diabolo seruientes. Que nūc in his nostris infelicissimis tēporibus oīa videmus accidisse ꝛ multo maiora ꝛ sceleratiora ꝗ̄ dici posset: ita vt nulli ampliꝰ sani capitis/dubiuꝫ sit: oīno flagellū maximū nobis iminere.

¶ Hic incipit narrari sicut scisma est futuruꝫ in ecclesia dei: iusto dei iudicio ꝛ ꝯsilio: ꝑpter peccata cleri ꝛ populi christiani. Et ꝙ scisma erat pronosticatum a spiritu sancto: ꝛ a multis prophetis iamdiu.

Nunc vō reuertor ad materiam nostram scismatis. Et dico ꝙ verba q̄bus spiritus sanctus ꝑ angelum primo predixit ꝛ indicauit Cirillo presuiꝫ ad antichristum oīno esse futuruꝫ in ecclesia dei: sunt in sex capitulis dicti libri Cirilli: qui incipit Deinceps.ꝛ finit. Hec si multum quoqꝫ stabit super eos diade rutilante: vt tibi effundant electrum. Eapp̄ter rudes mingina mandent vi rodere. Et blaces blicie allu debunt: tunc celibes ꝛ blascones lugere cum Roboam: ꝛ blenones mixtos dortonibus ridere cum Jeroboam. Hec spūs sanctus. Sup quibus ver bis dicit glosa Joachim. Si multum vermis in capite arietis appellatur: q scabens vel rodens celulam/in qualibꝫ cogit eorum parare arietem. Si multum quoqꝫ stabit super eos/idē stultitia/vel suasio sathane/instigabit sūmos ministros/seu cardinales ecclesie qui lupi quasi lupos arcentes a gregibus esse debent

Declaratio prophecie Cirili

debent/assistere. Glosa sup verbo/vt effundat electrum dicit. Electrum est aũt quedam species metallica ex auro et argento cõfecta. Uex hinc nihil aliud possum intelligere/nisi vnu Romanum Pontificem eligẽdum. Et videt precedens littera hoc resonare. s. diade rutilante: et migina vi rodere: Dias qdem est duo: qd diuisionem significat: migina quoqz mixtura est aliquoz mixtionem significans: quã rudes mandent vi rodere. i. in presepio ecclesie. Ex hoc itelligo simplices vtriqz pontifici annuerunt. i. ab vtroqz spũalia acceptare ignorantes quis potior eorũdem effunderetur. Quòqz aurum orto pontifex et argentum pseudo pontifex. Et nota qꝫ falsitas comparatur argẽto/propter ponderositatem et vacuitatez/simulqz frigiditatem ipsius. Siqdem cum falsitas sit vacua veritate: et spũs sancti feruore/nõ pot feruere. Sup verbo tũc celibes dicit glosa Io. Scimus qdem Roboam filium Salomonis verũ regem israel extitisse. Jeroboam võ pseudo regez israel: qꝫqꝫ tolleraverit ipsum deus/ob populi sui delictum: de quo habetur 3° Regum. Sic fieri opz in ꝑximo/vt celibes et blascones id est pudici veriqz cubicularij Romane ecclesie sequentur Roboam. i. verum pontificem: ẜm canonicas sanctiones electum. Et blenones et dortones. i. luxuriosi et comestores sequẽtur Jeroboam et pseudo pontificem reprobuz et nepharium. Absit aũt vt diebus quos vixero tantam ↄfusionem intuear. Hec Joachiz in glosa. Alia aũt verba spũs sancti porrecta dicto Cirillo/tale scisma oino esse futuruz in ecclesia dei significantia sunt in capl'o dicti libri Cirilli: qd incipit Nunc. et finit Hec. Ex hoc aũt conflicto scismate de cadis dyadis/que nõ pauci ex etheo virginis rapientur a sathana. Hec spũs sanctus. Super qbus verbis glosa Joachim sic dicit. Ex hoc hic nosce exoriri scisma in ecclesia dei Romana: et multi decepti a sathana/fauentes vtriqz pontifici rapientur ex etheo virginis. i. ex gremio vgĩnis. i. fidei matris ecclesie/et in errorem ducenĩ: vt de futuris nihil aut praue credant. Hec Joachim. Itez qꝫ futurum esse tam horrendum scisma oino in ecclesia dei/ꝑbant multi prophete/vt Merlinus/Sybilla/et spãliter Erithea: Rabbanus/Vandalus: vt infra clare patebit in progressu huius libelli: etiam in extractionibus ꝑphetiarum/tractantium de tẽporibus modernis/sic repperi/vt infra. Futurum qdez est vt pseudo papa fultus et adiutus reipublice fauore/et quasi alter rex impudens facie: nec ꝑprijs viribus preualens: imo supra qꝫ dici põt/oia deuastans ↄtra Petrum concitet Neronem.

¶ Hic incipiũt narrari cause et rões/tã mõstruosi scismatis. vz. pctã vitiaqz Romane ecclesie: et totius cleri: prenosticata a spiritu sancto et ꝑphetis: ꝑpter que ipsi ꝑdent bona temporalia: et diuersimode affligentur/iusto dei iudicio: et ꝑpter que etiam tale scisma erit.

Demonstrata igit presentis scismatis prenosticatione: que nõ potest intelligi nisi de tali scismate: vt supra dcm̃ est. Restat videre causas ipsi°. Et dico qꝫ ẜm spiritũ sanctum et Joachiz libro Cirilli: et sup Hieremiam: vt exprimitur et ꝑbatur infra. Or causa efficiẽs eius est deus: qui ꝑpter peccata cleri et populi dispositiue et tolleratiue ꝑmittit peruenire scisma quasi nũcium oium maloz: vt. vj. caplo Cirilli in paragrapho si multum. in glosa super verbo Jeroboam. Causa autem finalis est reformatio et compositio cleri in spiritualibus/punito et castigato clero: et solum necessaria victui relinquendo. Nam cũ diuitie et dñina tpalia multũ ĩpediãt spũalr viuere ipse deus disposuit ipsa bona et dñina tpalia auferre: vt ipse clerus discat viuere et attendere spũalib° tm̃: ẜm formã dataz ipsi clero/a Petro et alijs fundatorib° ipsius cleri/et ecclesiaruz. Uñ Joachiz in libro de ↄsolatiõe. Quãto erit maior ↄfusio et diuisio in ecclesia dei/tanto erit maior consolatio: qr fluctuando exaltabitur sponsa christi. Et erugo cadet a facie ecclesie. Item in diebus illis ecclesia dei in bonis supfluis circũcisa/ac bonis temporalibus spoliata: spũalibus aũt maxime ꝑditata erit. Sed añqꝫ hec fiant necesse est vt clerici incrassati et in supbia eoz viuentes/tonsuram suam abscondant: et se clericos negent. Joachim sup Hieremia ad Nẽricum sup verbo Ab aquilone. prudenter sic dicit. Impatores siqdem reipublice olim pro christo paupere sue dignitatis gloriam exuentes: induerunt ecclesiam quasi nouum hominem in siluestro.

Nunc aũt necesse est/ vt abundãte malitia nu/
dus ab eo Petrus/vel succinctus effugiat. Et
mutet se summus pontifex in angustia tempo
ris spoliatus bonis tẽporalibus. Et filijs ca/
ptiuitatis in mare gẽtium fitigendaꝝ. Ut vñ
opum ⁊ diuitiarum egressa sunt flumina: illuc
per angustos meatus angustie ⁊ deiectiõis ec/
clesie reuertentur: ⁊ sic extorquebuntur scoria
ecclesie meretricis: ⁊ restituẽtur in ea iusti iu/
dices et cõsiliarij pacis: sicut antiqtus in apo/
stolis formabanť. Unde iam non discant ho/
mines carnaliter viuere/sed potius spirituali/
bus inherere. Hec Joachim. Item dicit in li/
bro intitulato De flore de sũmis pontificibus.
Oꝝ postq̃ ecclesia Romana destruxit Federi/
cum imperatoreȝ scd̃m: qui quotidie molesta/
bat ecclesiam Romanam: ⁊ ipsa Romana ec/
clesia habuit quietem ⁊ libertatẽ: vitijs ⁊ sem/
per insollẽtijs adhesit. Unde ipse Joachiȝ ex/
clamans ꝯtra libertatem ⁊ quietem predictas
ait. Ueh libertati huic: q꜡ ꝓpter libertatem et
dominiuȝ tẽporale in nimia quiete fides chri/
sti pluribus acutis gladijs ferietur. Et delecta
tio metalloꝝ ⁊ auara cupido predictoꝝ: spẽs
improbas concipiet. Quoꝝ vitia/⁊ maloꝝ pn
cipia accendet vetula elegans ⁊ formosa: vis
omnium maloruȝ inceptrix. Hec in libro de flore.
Reuertendo igitur nunc ad causas predicti
scismatis noiatas supius: Angelus dñi dictas
causas dicto Cirillo manifestauit/in scriptis
expressas ⁊ noiatas in 3°6°7°8°⁊9° capitulis
dicti libri Cirilli in quo 3° capitulo sunt hec
verba. Ueh corone supbie brutoꝝ calcibus cõ
culcande: vnde est superbia? nisi q̃ ex sangui/
ne distillante? cum stille cessauerint non rube/
scet corona sed liuida conculcabiť. Ueh sponso
glorioso creato ad sonum cymbali exultantie.
Et veh sponsis cõfertis malis punicis laurea/
tis. Sponsus sponsam virginem prostituet: ⁊
fratres ingredientur ad eam. Ipse qdem iniq/
quus iniquos ministros habebit fornicantes
cum sponse virginibus. Et sponsus/sue spon/
se dotis obliuiscetur propter crassitudinem et
mollitiem/ac monilium diuitias: sponse sue
ornamentoꝝ muneribus ceteroꝝ quibus dele
ctabitur/pfruetur in thalamo. Ornabit thala/
mum/dilatabit templum: ⁊ numerum milituȝ
ampliabit/⁊ necessarios preditabit sponse sue
diuitijs/nõ opibus hereditarijs: Lilia et flores
ex pratis virginis longe lateq̃ diffusis carpen
tur quibus solita est honorari. Sponsus spon
cum ceteris paranymphis natabit supuacuis.
Et qeti sufficiẽt eis thalami purpurati: eqtes
falerati/calices aureati/⁊ pueri variati. Hortus
spõse spinis tribulisq̃ replebit: ⁊ ab exteris oc
cupabiť. Uerũtamen tẽpus modicũ expecta/
bunt: ⁊ vrens ventus siccabit ea que ꝓpe sunt
⁊ ea que longe consistũt. Sicut Saul ⁊ Jona/
thas reprobati adhuc in montibus corruerũt
vulnerati. Hec spũs sanctus. Super qbus ver
bis glose Joachim dicunť vt infra. In verbo
brutoꝝ.i.desperatorum/vel indeuotoꝝ seu in/
dignoꝝ aut infidelium hoiuȝ oppressionibus
vel calũnijs seu iniurijs vituperande/oppri/
mẽde vel decidende. Super verbo sanguine.
hoc est vnde arrogantia ecclesie nisi ratione cõ
cessoꝝ ex deuotione sanguinis/distillantis ex
plagis dñi nostri Jesu christi. Naȝ illa arrogã/
tia christum et ecclesiam eius extepuit: quasi
super verbo stille.i.cum deuotio.i.redemptio
sanguinis obliuioni datur: nõ rubescet.i.non
erit clerus adeo superbus ⁊ arrogans sumen/
tibus diminutis: liuida.i.despecta/despicietur
⁊ bona eius diripientur. Sup verbo ad soni/
tum cymbali. Cymbalum fit ex pelle ab edo
vel oue extracta: et ex qbusdam sperulis siue li
gnis eneis/vel compactis: quibus tremẽtibus
pelle tensa ⁊ tacta digitis aut ligno/aures de/
mulcet audientis. Sic pastor futurus in mi/
nori ecclesiarum vel pauperum clericoruȝ aut
simpliciuȝ quacũq̃ excoriatione desundet: ex/
tendet/differetq̃ negocia curialia terminare
donec tactis sperulis.i.nũmis itra loculos col
locatis aures extendet ad preces. Super ver/
bo malis mala punica sunt in grano et cortice
rubea: q̃d designãt Romane ecclesie cardina/
les ad parẽtes ditandos: mentis capte rutilan
tes/animoq̃ feruẽtes: ⁊ pecunie et honoꝝ cu/
mulos augumẽtandos. Sup verbo virgineȝ/
ecclesiam vocat virginem quoad incorruptio/
nem virtutuȝ: et sponsam quoad coniunctio/
nem cum christo: hanc sponsam sponsus.i.ꝑ/
latus prostituit.i.venalitati eam exponit: aut
cuȝ indigno cõmittit. Super verbo fratres.i.
episcopi/ceteriq̃ prelati: qui et eodem ecclesie
vitio propagati ad ipsius ecclesie hereditatem
extollendam

extollēdam/ ꝓmouendam: et ꝯseruandam electi sunt. Hi ad eam ꝓstitutaȝ ingrediunť: ⁊ cū prece vel precio eam sibi indigni acq̄rūt. Sup verbo dotis: dos potest dici ecclesia armenioꝝ grecoꝝ/ ruthenoꝝ: ⁊ aliarum quarūpiam regionū de q̄bus eo ꝙ distent modicū/ nō curat Romana ecclesia. Sufficiunt ei messes redundantes anglicane/ gallicane/ italicane/ ⁊ alemanice ecclesiaruȝ: vt opus non habeant fatigari latiori agricultura/ pro cumulationibus ⁊ fructibus assequēdis. Et q̄ʒq̄ʒ tēporalibus vbertantur/ spiritualibus pigritātur. Et hec glosa Joachim: sup verbo lilia castitatis ⁊ flores moruȝ virtuosoꝝ expiatis ecclesie: per hereticos/ scismaticos/ ⁊ vitiosos exteros extirpanť. Cuȝ prelati eius dum natant sup vacuitatibus/ cōmessationibus/ cubiliuȝ et impudicitiarū non curātes quis fur veniat ꝑfodere domuȝ ecclesie vt ingrediatur ꝑdere ⁊ mactare. Hec sunt glose Joachim. Sup verba autem spūs sancti caplo. vj. nūciata Cyrillo de causa predicti scismatis sunt hec. ¶ Deinceps virginis artato pomerio/ obsonuȝ pomilionum regnabūt sūmi clauis antionarij/ vt nulla sit mentio/ altis ascēdentis pulse ꝑsymonem gyeciq̄ʒ/ regnūq̄ʒ ipsoꝝ indeficiens perdurabit. Nec sperabit insons inopsq̄ʒ q̄spiam ad conclauem/ donec spera reflexerit/ aditum illi pandens. Fulgeat spera: imago irrideat firmate/ vnde nos aduenisse transmittamus. Hec spūs sanctus. Sup verbo verbis glose/ Joachim sunt infra. Sup verbo deinceps. in superioribus: ⁊ maxime est in caplo. 3. satis tetigit de futura depressione/ ꝓuentuūq̄ʒ subtractione romane ecclesie/ potissime in clausula que sic incipit. Uerūtamen modicum tempus expectabūt. Hic v̄o per consequentia tempoꝝ tangit diminutionem memoratoꝝ ꝓuentuuȝ/ dicēs artatum pomeriuȝ in quo pascit obsonum pomilionū. Pomiliones q̄dem custodes seu venditores ferūtur pomorum/ dum non vacant pastoꝝ ministerio. Sed non est opus omnia explicare: extimo auteȝ ex hac scriptura/ ꝙ inualescētes clericoꝝ reges ⁊ principes regionuȝ ꝓuentus ecclesiasticos coartabūt: ne ipa ecclesia nimia crassitie seu vbertate supbiens/ sui memorari iam desinat. Quid prodest cruces diuitijs sublimare: et sublimi fastus nō tabescat. None melius existeret for/te senem coniugare puellam/ ne meretricareť: ⁊ nutrire pupilluȝ/ ne latrocinetur: concingere nudum: famelicum saturare: q̄d mitius fulget vel ara: ⁊ pauper nigreat fame amara: non muꝝ neq̄ʒ aram sed pauperem christi sanguis redemit. Super verbo antionarij ⁊ negociste seu negociatores. Idem sunt mercantes spūalia/ qui regnabūt tunc temporis in ecclesia romana/ que sūmuȝ conclaue est: in qua habitat/ quiescit/ ⁊ pascit ales. i. columba spūs sancti/ forasq̄ʒ emittitur: sup estus huius mundi maris feruentis/ ad cordis deuoti oliuam vberem et fecūdam: ⁊ inde referetur ad archam mansionis eterne. Et ramulis virentibus folijs. i. opera ex fide nitēti egressa. Sed hec ales parsimonem sacroꝝ emptorem: aperte gyeciq̄ʒ venditorem eorum Naaman syro propalatur: ne inops aut insons/ ad bn̄ficium aspiret ecclesiasticuȝ: per diuinam ꝓuidētiam intimāq̄ʒ inspirationeȝ: donec spera imago arrideat. Supple si conclaue beneficij appetis pande tibi. Imago nāq̄ʒ principis in formulis nūmoꝝ insculpitur. Hec quoq̄ʒ in caplo. 33. in glosa que sic incipit. Cymbalum fit ex pelle: sup verbo firmata: o vanitas vanitatum ⁊ omnia vanitas. Hic dicit ministros ecclesie intime gauisuros: nō solum ad aspectum sperarum rutilantium ex metallo/ vt tactum est: sed ēt ad aspectuȝ simatiçationuȝ quorūdam: quas hodie ꝑ simas: idest per cameras temploꝝ pontificalium ex quodā defluxu/ excessuq̄ʒ vestium clericalium: quas hodie fieri appetit Romana ecclesia. hec Joachim in glosa. Item verba spūs sancti demōstrata Cirillo. cap. 7. Multa graphiças vt libet ne molesteris chocremate q̄ʒ paragolicuȝ non formidas bene agis eseda moliens ⁊ decimās. Rapē virgo delitiosa: quia nouissime rapieris/ ⁊ tu rapuisti siquidem diadema floresq̄ʒ multi coloris vt sertum tibi conficeres delicatum. Uerūtamen granūq̄ʒ volaruȝ ac paraliticus penes portaȝ carculūq̄ʒ senserint optimatum: euomensq̄ʒ glutisti nō trita. Hec spūs sanctus. Glosa aūt Joachim sup dictis verbis sequitur ꝓut infra super verba multa graphiças. Hic mugit contra prelatos ecclesie/ qui ne a delitijs retrahantur ꝯtra simplices ⁊ minores scribunt ⁊ fingunt onera grauia ⁊ imposabilia: ⁊ imponunt in humeros eorundem.

Reprehensio

De magnis tribulationibus

Que qꝫ ipſa non credunt nec timēt digitis il/
la non tangunt. Modo nāqꝫ minorem alligāt
excōicationem/modo maiorem/modo interdi
ctum/modo irregularitatem/modo ſuſpenſio/
nem ad tēpus/modo perpetuam. Verūtamen
ſi paragolicum formidarent.i. lapidem ꝓbato/
rium.i. deum/qui prebet metalla: minime talia
cōficerentur. Ceteruȝ dura fuit iniquitas qua
voluit Apl's inceſtuoſum excōicari/tradiqꝫ ſa/
thane. Hodie vo pro leui occaſione/⁊ quacūqꝫ
leuiſſima anathematiçatur delinquēs. Super
verbo bene agis. Hec eſt deriſio ſpūs ſancti/cō
tra prelatos: qui vt ab hoibus timeantur ⁊ re/
uereātur: ne deficiant in delitijs: ⁊ his que cu/
piunt/magna ⁊ horrenda de diuinis loquunt/
futuro iudicio in peccantes. Hec aūt ꝓmitten
tes agunt rem ſuam.i. conſtituūt fabricas: ⁊ ſta
biliunt delitias ꝓphanas. Et hoc eſt ꝙ eſeda
tua moliens ⁊ decorans eſodum qđ dam vehi
culum vel curriculum eſt: qđ quietem delitia/
rum inſinuat. Sup verbo rape: Nota ꝙ ſpūs
ſanctus ab inuentuis nō ceſſat ꝯtra prelatos
delitioſos/vt ſe furibūdum oſtendat in ſignuȝ
cōminationis feruētis. Unde dicit rape pluri/
ma virgo delitioſa: plurima qdem rapiunt et
rapient romana eccleſia alicui non ſui iuris q/
buſdam aſſentationibus: quadamqꝫ hypocriſi
ſecularium principuȝ: que tādem euomet cuȝ
dolore vt leena cōminatur. Sup verbo diade/
ma. Diadema eniȝ corona imperialis eſt cuius
multos lapides ꝑcioſos excuſſit Romana ec/
cleſia: vel in floribus multi coloris deſignatur:
vt ſertum ſibi ꝯficeret delicatum.i. multa iura
imperialia vſurpauit: vt ſe in delitijs robora/
ret: ⁊ ſm gladiuȝ exerceret potēter: verūtamē
cum rethe: quid ſit rethe cum grano: ac parali
ticus iuxta portam nō video: niſi forte intelli/
gamus reges ⁊ principes inſimul ꝯuenire ali/
qñ ⁊ a Romana eccleſia que rethe calculuȝ.i.
Rome. Unde ⁊ quare tenta ſurrexerit exceſſi/
ua memorabūt illaȝ parabolam rethis Petri:
Joānis quoqꝫ ac Jacobi: grani quoqꝫ ſulcati p
ſata ob famem: ſimulqꝫ paralitici iuxta portam
cui beatus Petrus rñdit. Argētum ⁊ aurum
non eſt mihi. Sup verbo glutiſti non trita: eſt
indebita ſeu imerita vſurpare: ſicut qui glutit
bolum nō maſticatum: talis qdem bolus non
vertitur in carneȝ: ſed indigeſtus emittit. Hec
Joachim. Item verba ſpūs ſancti reuelata Ci
rillo cap. 8. Euolabit palumbus nidificans in
corona vranici/veſcentes vraſcopis abierunt:
ac proſeucaruȝ ſuſpendia defecerūt: ꝓtho tro
phice luſconio: ⁊ cincti/tonſi/nepharij ⁊ ſcele/
ſti: veritas/pietaſqꝫ in oibus exultauit. Reunt
ſe ſciſma feciſſe: ſi fides litteraruȝ extenderint:
lipſanaqꝫ cōtulerint inopi ꝓſectis: ois gradus
quarūcūqꝫ ſtellaȝ lubricus eſt/⁊ tremulus/li/
uiduſqꝫ: ꝓpter qđ torrens/rabidus/ac ingra/
tus/eueſtigio inundet: vt deferas qui fodiat/
euellat/deleat/paſtinetqꝫ in noua: duc in nouaȝ
domum tuam ethnicam ⁊ pollutam. Hec ſpi/
ritus ſanctus. ſuper qbus Joachiȝ. ſup verbo
euolauit ſpiritus ſanctus: preteritis faſtiditus.
Ex hac lectione videatur cōcludere cōmina/
toria: quaſi nolit amplius cōminari preteritas
ad effectum ducere: ꝓpter qđ quaſi epilogan/
do tangit vniuerſalr ſtatum ⁊ nequitiam cle/
ricoꝝ. Unde dicit. Euolauit palumbus nidifi
cans in corona quam eccleſiaſtici deferunt per
tonſuram: palumbus ſpūs ſancti ſimplex ⁊ al
ba nidificat cum manſione in eis/cum patre ⁊
filio faciebat. Hodie vero in illa nidificabat
in ſpurciſſima vſura: miluus rapax: vultur
edax: paſſer luxurioſus. Sup verbo veſcentes
vranici/ab vrano celo dñi: qui olim vraſcopis
veſcebant. Uraſcopis piſcis eſt habēs oculos quid
in vertice: ⁊ ſemp in celum inſpicit. Tales fue/ fit v/
runt olim rectores eccleſie dicētes. Attenuati raſco
ſunt occuli noſtri ſuſpicientes in excelſo: ac ꝓ/ pis.
ſeucaruȝ ꝓſeuca eſt domus mendicoꝝ. Stipē/ quid
dia defecerūt.i. auxilia pro victu ⁊ veſtitu ab fit ꝓ/
illis: talia ſtipendia defecerūt. Or tropo ꝓtho/ ſeuca
tropia appellatur. Prothotropiam.i. hoſpita/ quid
lium: quoꝝ vita deo ⁊ oibus eſt totaliter deſpe fit ꝓ/
ctabilis. Omnes qdem fratres ſunt adulteri tho/
⁊ homicide nepharij: tonſi ſunt oēs clerici taȝ tro/
religioſi qȝ ſeculares: quoꝝ vita eſt reprobata: piam
cum hic ſcribatur nepharia ⁊ ſceleſta. Super
verbo ſūmam putāt clerici ſe deo maxime pla
cere perfidam.i. per vocum organiſtarum ex/
tenſionē: lipſanorum.i. fragmentorum ſiue re/
liquiarum ex menſis diſtributione/que porcis
debentur. Et hoc poſtqȝ proſecta ꝓſeruit.i. vē
tres impleuerūt. Non dāṅat chriſtus talia ſed
melioribus ⁊ deectioribus impetit ſua mēbra
foueri. Sigdē qm̄ panē precipit frangi eſurien

ti ⁊ ſe

ti:z se de sua substantia honorari:de itegro pane z mūdo z substantia vtili atqz cara ꝓtinus intellexit:non de micis z pismatibus qbus in talibus residentib⁹ que brutis maxime tribuūtur. Hec Joachim. Ostensis igitur causis efficientibus z finalibus instantis scismatis .i. vitijs z peccatis cleri ꝓuenientibus maxime ex abundantia diuitiaꝝ z exercitio dominij temporalis:quas diuitias z dn̄ia temporalia deus disposuit:vt supra apparet auferre a Romana ecclesia/z toto clero:vt ipsi dimissis bonis tēporalibus delectentur in spūalibus solum. Et ipse clerus dimissis sordibus viuat letus in dn̄o. Restat videre de religiosis mendicantibus bona tēporalia possidere non debentibus. Atti anteqꝫ ad eoꝝ statum deueniatur sciendum est ꝙ supradicta reformatio/z oīa supradicta tangunt clerum quācunqꝫ z qualēcunqꝫ z cuiusuis nationis z patrie tam germanicuꝫ qꝫ gallicuꝫ. Unde Joachim in sua speciali visione z ꝓphetia que sic incipit. Ueh mūdo in centum annis.de clero germanico sic ait. Germania viscerum dolore torquebitur:z fractis ceruicibus/bibet de calice furoris cuꝫ sacerdotibus: gigantes in cuius palatio multitudo beluarum excitabit ꝓcellam / subijciens nauigantes periculo. Nam turbatis principibus periclitabitur tranqllitas popularis. Item de clero gallico. Joachiꝫ sup Hieremiam ad Henricum imperatorem:z maxime in verbo Ecce inquit/tradam pharaonem regem egypti in manus inimicoꝝ eius:sicut tradidi regeꝫ Sedechiam z Judaꝫ in manus regis babylonis. Ex hoc cōmittitur loco ꝙ prius ancillāda est Romana ecclesia:z fere tota Italia danda populis z principibus alemanis. Consequenter premenda est Francia a germanis: vt auxiliatōr frācus corruat. Et fiat baculus arūdineus Romane ecclesie:z clero gallico cui baculo si quis innititur/baculus frangitur:z innitēris manus pforatur. Item afflictio tangit: oēs ordines ecclesie affligētur. Nam primi sunt vastandi:Secūdi disseminandi:Tertij precipitandi. Ueh primis seminauerūt triticum fidei coniugalis:z spinas messuerūt fornicantes. Ueh secūdis:currebant ad temporalia: z ego non mittebam eos nisi ad spūalia. Ueh tertijs:scopulis currentium inclinati sunt: quia de vitio contēplantur. Ueh sublimibus: inclinantur ad terrena desideria vanitatis. Ueh oneri aut ruine fratrum z militum hospitalis sancti Joānis Hierusalem: put Joachim in libro de oneribus ad Henricum imperatorem. Ibi omnis vallis visionis:ꝙ nō solum zc̄. Ueh monasterijs/aut ordinibus cirsterciēsibus. Ueh monasterijs clareuallis/molis motus firmitate/z pontiniachi destruendis. Ponit Joachim in libro concordie:z clarius in libro diuisionis z oneris primitiarum/dum tractat de burgundia z burgundionibus.

quid d clero galli co.

¶ Expliciunt cause instantis ac horrēdi scismatis:z narratio peccatoꝝ z delictoꝝ cleri.

¶ De peccatis religiosoꝝ mendicātiuꝫ z eoꝝ vitijs:pp que pctā ipsi religiosi z eoꝝ ordines iusto dei iudicio destrui z auferri debēt ab ecclesia Romana:z de vniuersali ecclesia. Itē de scā z noua religione fienda z ordinanda virtute spūs sancti:que precedet oēs antiquas religiones sanctitate bonitate z virtute.

Ertatur nunc stilus ad statum religiosoꝝ mendicantium qui temporalia bona possidere nō debent fronte verecunda/dico dolens de ipoꝝ proxima clade z inexplicabili ruina: qꝫ spūs sanctus dicto Cirillo nō semel sed pluries dixit eoꝝ ruinam:ac vnum singulare capituluꝫ: ꝙ spūs sanctus composuit de ꝓncipio/medio/ac fine dictoꝝ religiosoꝝ.tetigit spūs sanctus de ipsis in caplo.6. Cirilli.ibi. Tunc eptigradis.z ibi. Philaterijs.z in verbis ore ortum. z in cap.7.ibi. Tū tunc palam flere zc̄.z in capitulo.8.ibi. Ne obliuiscaris.z in omnibus p̄dictis locis sunt glose Joachim. Cum spiritu sancto dictis religiosis maxima verba cōminantia: cuius capituli verba/breuitatis causa nō tota disposui hic inserere:sed aliqua ꝓpter que veritas agnoscatur de ruina ipoꝝ religiosoꝝ:qꝺ caplm̄ incipit. Ueh mulieribus.z est caplm̄.11.dicti libri Cirilli:in quo spiritus sanctus de ipsoꝝ religiosoꝝ vita z ruina/inter cetera dicit infrascripta verba. Ueh mulieribus excisis de petra durissima vallis vguis:z puellis de monte vmbroso/z bestijs de monte libano:a sui temporis iuuētute/vsqꝫ ad seniuꝫ eaꝝ. Nouissimum veh multiplex eis incumbit in

Ciril. cap.6. 7.z.8 super quibus Joachim.

fantie sue primordio vsq; in tempora puberta tis:margaritis multiplicibus parentum/sanguine rutilantibus renitebant: sed pedetentim muscarum stercoribus z viarum pulueribus suscabuntur. Ueh vnum: z iterum veh hos prestolabantur nugaces:quos gladius biceps confodiet:quorum deus venter est:z lingua cum lumbis erit. Hi descriptores cauernas proprias relinquentes vagari: id est compita eligent:aliorum foraminum inuasores:tamen credo ligni medullam corrodent: z pertondent intrinsecus:vt optima queq; desistat: z frondes eius arescent:z decident flores in limen. Super hoc lupi rapaces adinuicem corrodentur: et alter ad alterum suauiter manducabit: donec fetor sanguinis occisorum ascedet ad nares iudicis impregnati/fallaces ingeniosi:medijs linguis fantes cu; viduis:exponentes sacrificia mercantur:verumtamen spiritus vehemens latens in cornibus repente pflabit in cardios abscisos de motibus. Quos precipitans mactabit: primo filios petre vallis:z multos de monte vmbroso: vt nunq; resurgant:z bestiam de monte libano. Hec spiritus sanctus:super quibus sunt glose Joachi; vt infra. Et primo super verbo. Ueh mulieribus. Hic incipit religiosos arguere: quorum ortum describit tripliciter. Aliqui in monte libano. Aliqui oriundi sunt in valle virginis. Aliqui in monte vmbroso. hic per ordinem. Ueh ergo mulieribus:idest mulieres appellat quosdam futuros religiosos molles. Sup verbo de petra/refertur ad Petrum fundatorem illorum:qui erit sanctus/constans/firmus: et petra in timore dei:vt beatus Benedictus cuius constantia/virtus z sanctitas inferius denotantur:nempe si ad Petru; fortem. Super verbo vallis:per vallem virginis potest intelligi aliqua religio ecclesie dictioni subiecta:sita loco valloso :cuius oriundus erit illo; fundator z pater. Super verbo puellis: aliud genus religiosorum intelligitur molle z delicatum vt puelle. De monte aute; vmbroso:quia niger habitus est futurus. De bestijs est tertium genus religiosorum: quod insinuat bestiale/simplex z rude:q; forte non erit adeo litteratum: moribusq; prouentum:vt pmo de monte:q; pmo in monte habitabit:vel q; cu;

libanus candidatio interpretatur. habitus albus futurus est. Per pmum intelligunt ordinem sancti Francisci. Per secundum sancti Dominici. Super verbo a suo tempore: nam ab infantia vel origine in qua iusti futuri sunt: vt hic prope describitur:vbi dicit infantie suo primordio. Super verbo infantie. hic insinuatur q; in sui origine iusti futuri sunt/vsq; in tempora pubertatis:que est scda etas: per qd datur intelligi q; modicum in iustitia sunt mansuri. Super verbo muscarum. Musca est inquieta z importuna:per qd inquieti eru̅t quo ad differe̅dum:z importuni quoad petendu;. Sup verbo viarum:dicit glosa puluis infructuosus est:ventoq; mouetur/z euanescit. Per qd notatur:q; vanagloriosi erunt futuri. Potentum enim z nobiliu; amicitijs efferuntur: z politis qbusdam verbositatibus iactabunt. Et hoc nihil aliud est q̄ qdam pulueres momentanei/eo q; euanescu̅t:nec ducent:nec fructus capiatur ab eis. Sup verbo foraminu;.i. puentuu̅ vel elemosynarum:q; q; nudis pauperibus/puellis infirmis/verecu̅dis/senibus z debilibus tribui deberet:hi oia ad se trahent: dicentes se ceteros egentes excellere. Sup verbo fronde arbores decoratos:itelligit prelatos religiosos:q; q; ad eccliasticas dignitates pmoti in ordine eoru̅dem/honorem/gloriam redu̅dabunt vt falso putabunt. Falso inquam:qm̄ spiritualem paupertatem reicere:z ad splendidas diuitias peruenire conabu̅tur. No̅ est honorabile eis quoad deum:sed vituperabile potius. Super verbo lupi rapaces. hic ostedit q; non solum extrinsecus quoad secularia:sed intrinsecus quoad seinuice; praui existent:alius alterum persequendo/vel offendendo inique. Super verbo iudicis impregnati: iudex impregnatus est deus:qui exemplo mulieru; impregnatarum/multa portat:postea cum damno re punit impios. Super verbo cardios. Dicit glosa q; cardinales adinuicem diuidentur/sup destructione isto; mendicantium z religiosorum:ita vt qdam hoc velint z qdam nolint. sententia vo volentiu; preualebit. Sup verbo multos. Multos dicit z non oes: q; forte sub nigro habitu diuerse maneries regularu; militabunt:quorum aliquos eccclesia reprobabit. Dicit enim Joachi;/q; legit in volumine alio

anno

anno elapso:q quasi pphetie Policarpus dia
conus edidit: vbi dicitur. Multe religiones
mendicantes ex deuotione apostolice pauper/
tatis deuenient ad nihilum: de quibus alique
ob earu importunitatem et insolentiam et gra
uamen elemosynarum:per ecclesiam destruen
tur. Et alique famosiores ex ipsis remanebūt
ad tempus:que iterum non modicum locum
in ecclesia sibi vendicabunt. Et q multis gra/
tijs ditabuntur:clerus timebit eas:et seruient
ob timorem:donec et ipse cum alijs destruent.
hec Joachi. Item super Hieremiam ad Hen
ricum super verbo Derelinquam vos in ma/
nus tyrānorum/sic dicit. Hic notandum q si/
cut sodomaz duo angeli euerterunt:et synago/
gam duo angeli.s. Christus et Joannes destru
xerunt:sic et nunc opz q duo eque angeli offi/
cium predicationis habentes in duobus ordi/
nibus.s.signati in Moyse et Helya. Qui ordi/
nes sm glosatores et Joachim sunt fratres mi
nores et predicatores/subuertent ecclesiam in
spiritu clericorum. Item Joachim cap.8. Ci/
rilli:quod incipit. Grandis aquila. super ver/
bo Ne obliuiscaris. q ordo fratrum minorum
acerbissime punietur:sed totaliter non destrue
tur/propter sanctitatem fundatoris eorz. Ce
teri autem ordines mendicantiz penitus de/
struentur. cuius Joachim verba ibidem sunt
hec super verbo ne obliuiscaris. Hic speciali/
ter tangit quorundam religiosorum persecu/
tionem qui appellant spurifricij.i.turpia fa/
cientes:et collices.i.gulosi. hi sunt filij petre:
oleo lite idifluo. Hec petra est vt puto que in
superioribus durissima et insecabilis est: cuius
filij viam et sanctitatem deserentes paternam/
acerbissime punientur: cum alijs quibusdam
plectendis:sed non totaliter destruentur. Ex/
cessus quidem sanctitatis in patre remanebit
vsq ad iudicij tempora seruentur: qq praui
existant. Et hoc innuit littera cum dicit:sed
discretos non totaliter alterabis:id est ad ter/
ram seu nihilum deduces. Secabuntur tamē:
idest diuident plurimi a statu:maxime qui vi/
te reprehensibilis fuerunt. Ceteri autem reli/
giosi prorsus in cotico manebunt:vt inuit lit/
tera. Coticus quidem luctus interpretatur:
quod dissipationem significat. De his et de q/
busdam alijs fit in fine libri speciale capitm:sic
incipiens. Ueh mulieribus etc. Et si queratur
quare fiat capitulum speciale:dicendum est q
cum latenter nequissimi et publice vitiosissi/
mi sint futuri:mundus miraretur si persecu/
tionem aliquam non paterentur:cum talis p/
secutio maxime mittatur in malos. Itaq vt il
lorum vita latens nequissima:que penam mul
timodam promerebatur:a fidelibus pernosca/
tur:fit id capitulum in quo grandis. sup ver/
bo Ne obliuiscaris. Beatus autem Fran/
ciscus in visione qua preuidit predictum scis/
ma in ecclesia dei futurum:que sic incipit. So
cij beati Francisci referebant:expresse dicit q
fratres sui propter tale scisma/ad tantam mise/
rias et persecutionem deuenient/q ipsi fratres
derelinquent loca/castra/et ciuitates:fugientes
sine suo habitu ad loca solitaria et deserta. Naz
persequentes eos a malignis spiritibus agita/
ti:magnum deo obsequium dicent/tam pesti/
lētes homines interficere/et ledere:et tollere de
terra. hec Beatus Franciscus vbi supra. Et
hec persecutio erit tempore scismatis: maior
autem erit tempore sanctissimi pape angelici.
Item Joachim super verbo multos expresse
tenet et clare:q deus etiam aliquas religiones
que sunt sub habitu nigro destruet et reproba/
bit. Item in libro concordie/pluries et expresse
tenet q insurget vna noua religio sanctissima
que erit libera et spiritualis: in qua Romani
pontifices potiti pace ecclesie se continebunt.
Quam religionem et ordinem deus super oēs
alias diliget:q pfectio illius vincet oēs alias
alioz ordinum. Unde ad gloriam spūs sancti
ptinere videtur:vt edificetur altare duodecim
lapidibus ad instar prioris/sm noīa duodecim
tribuum israel:nec mirum q hoc cōstituetur
a spū sancto/vt euangelizent linguis populis/
et regibus multis. Nam fient et eligentur.xij.
de ipsa religione/ad instar.xij.apostolorz:qui
predicabūt iterum euangelium in oēm terraz:
et ppter ipsos cōuertentur oēs gentes. Et post
mortem vltimi magni antichristi/Romanus
pontifex dn̄abitur spūaliter in omni gente: et
a mari vsq ad mare. Erit aūt istud in tempus
vel circa tēpora babylonis noue psecutionis.i.
Rome:et tempore angelici pastoris:qn̄ et affli/

cta nimis ecclesia liberabitur de iugo seruitu/
tis illius: vt compleatur sermo dñi/dicētis eccle
sie. Estote quasi argētum τ examinati p ignē:
restituam iudices tuos sicut prius: τ cõsiliarios
Joachim lib. 5. concordie. tuos sicut antiquitus. Hec Joachī in libro. 5.
concordie. τ ibidem circa principium de predi
catoribus. Sic igitur put ego arbitror: in anno
vel tēpore illo quo venturi sunt sicut tenet ec/
clesia/ Enoch τ Helias: eligēdi sunt ēt. xij. viri
similes patriarchaꝝ τ apostoloꝝ/ad predican/
duꝫ iudeis. Et erunt preclarissimi similes. xij.
tribuum: τ. xij. ecclesiarum. Et nota ꝙ sicut in
principio fuit laudādus Judas τ non in fine/
sed Ruben in fine: sic ꝙ ordo ipse clericoꝝ q
modo exigentibus culpis: tardus est ad omne
opus bonum: τ in principio in suo genere cla
rus fuit. Monachoꝝ vō ordo qui in principio
quasi tepens in oculis visus est τ despectabi/
lis/τ abiectus: vt in fine magis clareat: τ illius
spiritus bonitate sperādum est: qui diligit spi/
ritales. Et qm̄ opꝫ operari in ordine isto no/
uissimo sicut in duobus precedētibus operati
sunt sua opa pr̄ τ filius. hec Joachiꝫ vbi supra.

¶ Quo tempore fiet hec afflictio clericorum.

Visso ergo de destructione τ ruina ro
mane ecclesie: cleri secularis/religio/
soꝝ/τ spāliter mēdicantium: ac ali/
qualiter de eoꝝ spūali reparatione
in futurum. Restat videre quo tpe
hec destructio fiet: τ per quos fiet: τ in quibus
bonis. Et qs in illo scismate erit verus papa.
Et an vincet verus papa aut pseudo papa. Et
qualis erit finis scismatis: τ quo loco pseudo
pontifex patietur cum sequacibus. Et quanto
tpe durabit tale scisma τ tribulatio.

¶ Ad primum rñdemus ſm spm̄ sanctum et
Ciril. cap. 6. Joachim in libro Cirilli cap. 6. Que verba spi
ritus sancti sunt hec. Tūc quoqꝫ si subleueris
sperulam τ lamias/non lipus expanderis: fru/
ges albere ad messem: falcesqꝫ mali ad stipites
Joachim. intueberis. Super qbus dicit glosa Joachim.
Hec littera insinuare videt ꝙ tpe quo dictum
scisma erit: ruina τ calamitas ppinq̄bit vni/
uersalis ecclesie: vel saltēꝫ particularis: vt sicut
granum a palea secernatur: pp̄ter qd̄ dicit tex
tus. fruges albere ad messem. vꝫ. falcemqꝫ ma/
li ad stipites succidendos. hoc etiaꝫ apparet in
7. capl'o supra allegato in fine. Multa graphi/
cas. vbi dicitur/ꝙ Romana ecclesia τ prelati
perdent magnam partem dominij tēporalis/τ
alioꝝ bonoꝝ tempore instantis scismatis: ac ēt
punientur in psonis: multa damna τ iniurias
recipientes. Item Joachim in libro de flore.
Merlinus τ Dandalus in libro superius no/
minato expresse dicūt. Q. tempore angelici pa
storis/τ duoꝝ successoꝝ ipsi romani pontifices
sponte renūciabūt omni dominio temporali:
spiritualibus adherentes. Et per conciliuꝫ ge
nerale ordinabitur: ꝙ prelati τ clerus habeant
solum victum τ vestitum honestum: τ nature
necessaria: reiectis oibus pompis τ delitijs: et
prelatoꝝ τ cleri bonis distributis vt dent pau
peribus. De quo pastore angelico τ successori/
bus inferius clarius dicetur.

¶ Per quos Romana ecclesia τ alius clerus
debeat molestari realiter τ personaliter.

Ad scdm autem. vꝫ. per quos Ro/
mana ecclesia τ clerus debeant mo
lestari τ conculcari personaliter τ
realiter. dico ꝙ Joachim sup Hie/ Joachiꝫ
remiam ad Henricum imperato/
rem clare τ notanter dicit. Q. romana ecclesia
τ clerus totus tripliciter pcutietur his tribus
temporibus anteqꝫ flagellum cesset. Que ver/
ba Hieremie sunt hec. Scdm numeꝝ ararum
tuarum τ dij tui Juda. Et sic dicit Romana
ecclesia τ prelati percutiendi sunt virga pasto/
ralis potētie: atterendi gladio pseudo pphete.
Vestandi leone gentis incredule: ad extermi/
nanduꝫ vite carnalis libidines. Nam ipsa tria
necessaria sunt: vga discipline: gladius doctri/
ne: τ leo potentie. Discipline modus corripit
inquietos: doctrine sensus/corrigit imperitos:
potentie actus/opprimit dissolutos: Quis aūt
imperator sit qui pcutere debeat Romanā ec/
clesiam: Rñdetur ꝙ erit Rex alemanus: qui
vltimus alemanoꝝ imperator erit. Hic supra
q̄ꝫ credi potest omnia deuastabit/ſm concordiaꝫ
oium pphetaruꝫ: tam veteris q̄ꝫ noui testamē
ti: de quo inferius dicetur. ¶ Quis sit pseudo
ppheta supradictus. Rñdetur ꝙ erit pseudo
pontifex seu antipapa qui erit natione alema/
nus: eligendus malitia dicti imperatoris. Vñ
Joachim supra Apocalypsim: sup verbo tene/
bre. clare

bec.clare dicit: q vltima psecutio pseudo pro/phete erit grauior et inhumanior omni alia pre terita psecutione clero et populis christianis. per pseudoprophetam precambulum antichristi: sibiq; contemporaneum inferenda. Cui alemanus regulus illius per fidie/potentiora venena diffundet: quod ex illo Apocalypsis loco colligitur. Ubi bestia de terra surgens/prioris bestie vniuersam faciet visionem. Hec Joachim. Que aut sit hec gens incredula/que debeat persequi clerum et populum christianum. Rndet per spm sanctum in libro Cirilli in capto grandis aquila. q erunt turci/greci/et saraceni: qui coniungentur dicto imperatori alemano: vt ecclesiam et populum christianum humilient et destruant. Etiam erunt alij saraceni et tartari sm Sybillam elespontinam: vbi ponit de sexto millenario: et Joachim. his temporibus fortiter debent affligere clerum et populum christianum: idest in fine sexte etatis in qua sumus sm omnes prophetas.

Sybilla elespontina

¶ Quomodo ecclesia et clerus iuste a deo puniuntur: quia non distribuunt bona pauperibus prout debet: et mouent arma/cum orationibus deberent insistere.

Viso per quos affligi debet ecclesia: restat videre in qbus. Rndetur q psonaliter et realiter vt dictum est: affligetur et persequetur. Et etiam in bonis/cum ea pauperibus et egenis debeant distribuere: et mouent arma vbi deberent orationibus insistere. Et primo perdet donationem factam Romane ecclesie p Constantinum impatorem: quam dotem in cap. 6. Cirilli vocat primarium virus. q vere virus Constantinus in ecclesia dei effudit: cum tanti metalli supbiam Siluestro pape contulit: Joachim: vbi est de ipsa pditione. et in fine multa graphicas. Q aut clerus puniatur et affligat psonaliter/ponit Joachim in multis locis: et spaliter in libro de oneribus ad Henricu: et spaliter in illis verbis. Ueh ariel/quem expugnauit Dauid/dices. Preterea clerici leges dni contenentes/dum per eos cuius blasphemat eloquium/ponentur eor clericor cadauera/velut stercus in medio platear. Clerum si resistere clerus addiderit/dum vas sincer et solidum sordidum obloquijs ita corruscaret: erit fortitudo eor vt fauilla stupe: et actus operis vt scintilla: q vtroq; succenso pariter/non erit aliqs qui extinguat: vt Joachim in libro de oneribus. Namq; oes pphete tam noui q veteris testamenti sunt in concordia: q his tepozibus. vz. in fine istius nostre sexte etatis: et in apertione sexti signaculi: et in principio septime etatis: et in aptione septimi signaculi: de qbus Apoca. subijcit in multis capitulis: vsq; ad tepus pacis et letitie a deo pmissarum oibus populis et gentibus: de qbus per Aplm in Apoc. di. non fuit nec erit similis tribulatio. Implebuntur enim ille pphetie Ezechielis/Joelis/ et spaliter Esaie dicetis. Ecce dies dni veniet crudelis/et indignatione plenus/ire/furorisq; ad deponendum terra in solitudinem: et peccatores eius conterendo de ea. De qbus tribulationibus spaliter tractat Joachim in libro cocordie: cu exponit visionem Danielis cap. 6. dicens esse iuste a deo mittendas. Inter cetera prumpit in hec verba: super verbis spus sancti: in sexto capto libri Cirilli: sup verbo siccitas. nimirum si cleri domitor mittat de celo: q oia mala veniunt ob culpam cleri. Nam populus christianus ecclesias dotauit in pauperum alimetum cultusq; diuini augmetum: no in constructioni/bus artium vel castrorum/aut cumulum diuitiarum paretum. Tu lapis itaq; minister ecclesie/si subtraheres pauperi/consanguineos opuletas: aut pseruis municipia. Christus se obtulit occisoribus: et tu de precio sanguinis eius extruis robarias ad bellandum. Christus in infimo presepis voluit esse: et te esse arcubium delectat. In hoc concordat Joachim sup Hieremiam ad Henricum super vebo Erit vobis fortitudo Pharaonis: reprehendens Romanu pontificem et prelatos ecclesiarum: arma mouetes contra principes seculares. Cum Romanus pontifex et prelati no ad arma sed ad christum recurrere debeat in suis aduersitatibus: et eos liberaret ab omni tribulatione. Un Joachim expones verbum spiritus sancti: positum in capto pmo Cirilli: sup verbo columbe/dicit. Columba suo volatu/volatum aquile vel ancipitris non formidat. Hec est Romana ecclesia que si cursu celeri in suis aduersitatibus et pssuris inique illatis: fideli et deuote ad xpm recurreret: raptoris insultu minime formidaret.

Joachim.

¶ Hic coronatur verus papa.i.canonice electus:quāuis habuerit minorem partem vocalium:nō erit tamen symoniace/aut aliqua alia fraude vel vi vt erunt adulteri:in cui⁹ testimonio appet spūs scūs supra ipm in colūbe spē.

¶ Uerba sancti spiritus.

Joachim. Robora lacertos scismate sacerdos dei sūmi:⁊ ne sis gabidus nec introfixus in proposito: claram respue arborem: orte ortum informem picam abire incolor:cinerē euome amarissimū.Hec abbas Joachiꝫ.

Joachim Hic coronaē antipapa Germanus a diabolis:⁊ habet comitiuam maiorem oībus alijs adulteris:ac etiam vero papa cuius titulus est.Propter se ⁊ te disperdaꝫ satorem magnum de babylone/tenētem falcem in tre messis:hec abbas Joachim.

Sybilla. Uel ista cruēta bestia dicit Sybilla herithea ⁊ de impatore:cuius fauore dictus antichristus mixtus assumeē in ecclesia/⁊ nutricē:vt tādem creetur in papam

Post hec veniet altera aqla:que igneꝫ fouebit in gremio spōse.Et erūt et tres adulteri:vnusq; legitimus/q alios deuorabit. Erit vnus cui erunt tria nomina blasphemie. Cantus eius abhominatio/ascendens in conspectu altissimi:⁊ finis interitus.

¶ Uerba spiritus sancti.

Gallum gallina calcabit: vmbra mortis:dux cecoꝝ: potestas mortuorum: turpi morte afflictus eris: natione grecus. Joachim

¶ Uerba spiritus sancti.

Homo tenebrosus/demone plenus:palam ⁊ secure loquitur:⁊ fallax falletur: natione Italus. Hec abbas Joachim in suis reuelationibus. Joachim

De his tribus diciē in Apocalipsi.16.
Et vidi de ore draconis.i.diaboli suggestione et de ore bestie/et de ore Apoca.16
pseudo prophete exire spiritus tres imundos: in modum ranarum:⁊ procedent ad reges totius terre

tius terre congregare eos in prelium ad diem magnum omnipotentis dei]. Per hos enim tres scismaticos exurget in ecclesia tam maxima tribulatio q talis non fuit antea: deo permittente: propter inaudita scelera christianorum: et precipue clericorum: propter quos orta erit hec tempestas.

¶ Hic antipapa germanus coronat imperatorem suum alemanum: cuius fauore et ipse assumptus est ad papatum.

¶ Verba antipape.

Eze/chie. 38. Accipe coronam Romani imperij [Et prepara et instrue te et omnem multitudinem tuaz que coaceruata est ad te: et esto eis in imperatorem et in preceptum. Et ascendens quasi tempestas venies: et quasi nubes vt operias terram tu et omnia agmina tua: et populi multi tecum: equi et equites vestiti loricis vniuersi: hastam clypeum arripientes et gladium: vt diripias spolia et inuadas predam: et inferas manum tuam super eos: et interficias. Uenies autem de loco a lateribus aqlonis: tu et populi multi tecum assensores equoz vniuersi: cetus magnus et exercitus vehemens. Hec dicit dominus: tu ergo es ille de quo locutus suz in diebus antiquis in manu seruorum meorum prophetaruz: vt adducerem te super populuz meum]. Ezechiel. 38. In coronatione predictorum antipaparum et imperatoris semp adsunt diaboli a quibus coronātur/tanq̄ sui ministri et membra. Eze. cḣ. 38

Hic antipapa germanus cum suo Imperatore et infidelibus aggreditur exercitus aliorum duorum adulterorum et scismaticoruz et veri pape cuz alijs prelatis et religiosis: fere omnes interficiendo: et presertim malos: quia deo disponente quasi omnes boni et penitentes de suis iniquitatibus: reseruabuntur pro semine: de quo dicitur Hieremie. 8. Ezechiel. 9. [Transite per ciuitatem: et nō parcat oculus vester: nec misereamini senē/adolescētulum et virginem/paruulū et mulieres interficite vsq3 ad internitionem. Signa thau sup frontē viroz gemētium et dolētium sup cūctis abhominationibus que fiunt in medio Hierusalem. Omnem autem super quem videritis thau/ne occidatis: et a sanctuario meo incipite: et contaminate domum: et implete atria interfectis]. Itez beatus Cirillus in tabulis suarum reuelationum: contra lasciuientes in ec- Hie. 8. Eze. ch. 9.

clesia dei et presertim prelatos: qualiter fere omnes in cotico iactari habent .i. interfici a dicto imperatore et antipapa: sic dicit: Imperio grandis aquila nigra pennas: ocius expergiscere ten-

de alas: ⁊ rostrum impinge/tortuosus coluber mētosusq; tibi ex latere ꝯgregef: ⁊ q̄si plurimū ꝯuentum/ ꝓculdubio fortunaberis: nec obliui scaris filios spurificos: ⁊ collactes petre oleo lite indifluo cum alis plectre: sed discretos nō totalr̄ alterabis. Ceteri iacent ꝑ̄sus in cotico.

Hic classis seu armata in mari infidelium/cum insignis etiam imperatoris alemani: aggreditur classez vnionis ecclesie. s. Venetoꝝ/regis Francie/⁊ Anglie: qui omnibus ab infidelibus superantur. Unde sciendum q̄ q̄z primo coronati fuerint antipapa germanus ⁊ suus imperator: statim quasi ex insperato superueniet eorum flagellum contra verum papam ⁊ sequaces: terrestre. vz. ⁊ nauale: ita vt paucis detur spaciuz fugiendi: ⁊ precipue in italia/cuiuscūq; status sit: presertiz aūt maloꝝ pp quos deus iratus tale flagellum mittit. Unde Cirillus vbi supra. Hic coronatus. i. imperator/a papa scismatico: quasi tēpestas veniens cuz equitibus ⁊ potestate magna: terrestri pariterq; nauali: cū effusione sparsi sanguinis vindicabit.

¶ Quis in p̄dicto scismate sit verus pōtifex: ⁊ qs pseudopōtifex: ⁊ q̄lis erit finis vtriusq;.

Viso ergo de supradictis: restat videre quis in p̄dicto scismate sit verus pontifex ⁊ quis pseudo pontifex: et qualis erit finis vtriusq;. Et sūma cum diligentia et fideli corde: ⁊ non sine lachrymarum effusione: reuolutis ⁊ sepe perlectis supradictis libris noiatis in principio huius operis: Videt q̄ spiritus sanctus in. 6. 7. capl̄o dicti Cirilli/in pluribus locis appellat ⁊ nominat veruz pontificem Roboam: pseudo pontificem Jeroboam/dicens: q̄ verus pontifex in ortu ⁊ confectione scismatis habebit de duodecim partibus christianoꝝ duas partes: ⁊ pseudo decem partes: sicut Roboam ⁊ Jeroboam habuerūt in scismate populi Israel post mortem Salomonis regis. Item dicit spiritus sanctus: q̄ omnes veri cubicularij ⁊ cardinales ⁊ custodes Romane ecclesie sequētur Roboam: ⁊ alij vires Jeroboam: prout supra fuit dictum: quando fuit tractatum de scismate: ⁊ ibi videatur. Item spiritus sanctus vltra predicta cap. 7. Cirilli qd̄ incipit. Nunc dicit. hec verba supra quibus sunt glose Joachim: ex quibus clare dependent verba ⁊ opera veri ⁊ pseudo pontificis: que sunt hec. His diebus concernens magnum volatum insularum: fletumq; caluoꝝ /nudatis eoꝝ verticibus: decas quidem tribuuz raptarum/a Jeroboam euerso ex edris: mutatisq; sub arto letabitur fastuoso. Othoda ex ossib⁹ tybiaruz qd thocles: gentes exturbans. hec spiritus sanctus. Sup quibus verbis sunt glose Joachim: vt infra. Et primo sup verbo His diebus: sic dicit. In hoc enim videt inuere spūs sanctus/⁊ pontificum mutationem nō paruam/pseudo pontifex excitabit: aut transferendo/aut deponendo diuersos: vt sic preterita se velle corrigere ostendat que reprehensibilia fuerūt apud decessores ꝑpetrata. Unde vt dixit volatum insularuz cōcernens: fletūq; caluoꝝ. i. episcoporum vel dignitatum ecclesiasticarum. Glosa super verbo decas/dicit: lege tertium volumē libri Reguz/ ⁊ videbis

Q̄uo spirit⁹ sctūs noiat verum pontificem: ⁊ q̄uo pseudo pōtificem

Joachis

⁊ videbis de decade.i.denario numero tribuū israel raptarum a Jeroboam:vt nō forent sub vero principe Roboam:orto ex clara ⁊ electa stirpe Dauid.In his verbis datur intelligi ꝙ pseudo pontifex magnā ⁊ maiorē partem habebit romane ecclesie/sicut Jeroboam: qui ex 12.tribub⁹ israel obtinuit decem tribus.Item sup verbo Othoda.sic ait.hic a spiritu sancto deridetur pseudo pontifex:dum Othoda vocatur.Othoda est auis carens ossibus tybiaꝝ vt in textu exprimit̄.preterea carens omni robore sustinendi:⁊ que vaga ⁊ instabilis semper manet.Talis hic erit pseudo pontifex futurus qui semp erit in motu: ⁊ nunꝙ̄ in cordis sui quitem/vt mare instabile:ꝓpter qd̄ mutationes inumerabiles opabitur diuersoꝝ.Cogito tn̄ ꝙ tales mutationes/⁊ adulterine sollicitudines tādem ipsum ⁊ multos alios in stultuʒ finem deducēt.hec Joachim.Item sup verbo Quiete.dicit plurimos orthodosos pseudo pontifex extirpabit clam siue palaʒ:forsitan capiendo/carcerādo/⁊ alios affligēdo/qui ānuerint ipsum ortho pontificem cōfiteri:dicentes vnum sponsum habemus ecclesie:sic ⁊ vnum solum pontificem veneremur.Christo nō successit Petrus/dum christus vixit: nec sūmus pontifex sūmo pontifici succedit viuenti.post subiungit glosa hec verba.O insania mundanoꝝ/qd palpebris consuis vt te crucies: violentos nō diuidis:sed cōsuis vt corrigaris falsum asserere/timore pterritus. hec Joachim. Iteʒ glosa in supradicto libro de flore.iter alia dicit sic:dum tractat de electione sūmi pontificis:mortuo papa.xi.Gregorio. Duo tn̄ omittere nō intendo.Primuʒ qdem draconicus iter duos electos:astutia diabolica cōmunitus: vexabat/cōquassabat plurimos a tramite veritatis:de volūtat⁹ sue pharetra emittet fulgurosa duella.Clipeus tm̄ dn̄i ne fideliuʒ aggregatio disiungat̄:ipsos opiet ⁊ defendet fideliū ꝯgregatio/nudato pectore/laceratis genis/crinibus dissolutis/clamet.In fontes lachryma-ruʒ ꝓrumpat/de his que futura sunt:maxime de populi cecitate. Videbunt enim colūnam sulphuream/fetidam/cōburentem:⁊ ad ipsam se trahēt:vt ad magnū suauitatis odorem:tuʒ ingnabūtur sulphure/qd̄ est aurum:⁊ credant thus ⁊ myrrhaʒ/in altari dn̄ico offerre/ꝓ munere scissimo ⁊ electo(hec cecitas)Heu dolor/ꝙ irascibile aial cuʒ maxima difficultate pecudis lac ꝓpinat:⁊ humana ratio patrem ꝓpriuʒ nō cognoscet.Et videbit̄ eis nebulosum tempus/serenū ⁊ lucidum:⁊ nō erit obfuscatio ꝑdicta in corpore sed in corde.Si ꝯtemplatiuus essem/dicerem.Oh si diem illū desiderabilem me videre ꝯtingeret.Sed q: non tante perfectionis existo:gratias refero creatori/q dignatus est ad machinā mūdi modernis temporibus me ꝑuenire:⁊ talia nō videre. Oh ꝙ̄pauci sine cecitate manebunt:vtinam reperiretur vnus de mille:qd̄ est minimū condolendum. Et q: hoc video fieri infutuꝝ/doleo/langueo/tribulor/angustior/⁊ affligor. Omnia tn̄ sunt in dn̄i potestate/qui nouit mutare sentētias:⁊ post nebulam/placidum dat serenuʒ:ad cuius est misericordiam recurrēduʒ:ne tam magnaʒ conculcationem sacri baptismatis insignitam ꝑmittat:vt ꝓphanice taliter deperire a tramite veritatis.Hec Joachiʒ in libro de flore. Itē beatus Franciscus in sua reuelatione quā habuit a spiritu sancto de hoc scismate dicit sic. Socij beati Francisci referebant.⁊ frater Leo scribit ꝙ per futuras tribulationes intelligebat per spiritum sanctum tempora appropinquare/in qbus temporaliter ⁊ spūaliter pplexitates ⁊ discrimina multiplicarent̄. Et charitas multoꝝ refrigesceret/⁊ supabundaret iniqtas:⁊ demonuʒ potestas plus solito solueret̄: ⁊ sue religionis ⁊ aliaruʒ puritas maculata deformaret̄. Et ꝓphana dissensio ⁊ apostasia ab vtroq; imperio cōpleretur:in tātum ꝙ sūmo pontifici ⁊ ecclesie romane paucissimi ex charitate veritatis obedirent.Et ꝙ aliqs non canonice electus/in heretica prauitate infectus: ⁊ in tribulationibus illis ad papatum assumptus multis mortem sui erroris ꝓpinare molietur.Et ꝙ tunc multiplicarētur scandala: ⁊ diuideretur sua religio.Et plures ex alijs frangerent̄:eo ꝙ non ꝯtradicerent sed ꝯsentirent errori.Essentq; opiniones ⁊ scismata tot ⁊ tāta in populo ⁊ in religiosis ⁊ in clero / ꝙ nisi abreuiarentur dies eius/iuxta verbum euāgelicum:si fieri posset inducerentur in errorem etiam electi.Hec beatus Franciscus.

S. fran.

¶ Quid sentiāt pphete de fine hui⁹ scismatis

Nunc videatur qd sentiant pphete de fine huius scismatis. Ex quoꝝ pphetarum verbis ꝛ auctoritatibus nō solū qualez finem recipiant verus pontifex ꝛ pseudo pontifex: veruꝫ etiaꝫ quis eoꝝ sit verus/ cognosci poterit. Nā de spūs sanctus in.6.ꝛ.7. capitulis libri Cirilli: ꝛ etiam Merlinus in reuelatione quaꝫ habuit de hoc scismate: ꝛ etiam Joachiꝫ sup Hieremiam ad Henricū clare dicūt: ꝙ verus pontifex vincet: ꝛ pseudo pontifex reducetur ad malum ꝛ stultuꝫ finem: lꝫ spūs sanctus ꝛ Joachiꝫ in principio.6.ꝛ.7. capituli lib. Cirilli dubitatiue dixerint: ꝙ qñcunqꝫ potentia pseudo pontificis tanta esset cuꝫ auxilio filij auis.i. filij Karoli quondam impatoris ſm glosatores Oꝫ verus papa vincet ſm supradictos pphetas: ꝛ eius facta remanebūt valida ꝛ firma. Et facta pseudo pontificis in maxima parte destruentur per verum papam. Auctoritates et verba dictoꝝ pphetarum/ hec probantes sunt hec. Naꝫ spūs sanctus in.6. cap. lib. Cirilli. sic dicit. Tunc celibes ꝛ blesciones lugere cuꝫ Roboam: ꝛ lenones mixtos doctonib⁹ ridere cum Jeroboam: verūtamen si maiora videbis succumbere/ deuꝫ lauda. hec spūs sanctus. Quid importent illa verba Celibes ꝛ blesciones: et alia verba vsqꝫ ad verbū Donec lachryme ꝛc. supra expositi in principio libri: vt ponitur de prenosticatis predicti scismatis. Glosa autem Joachim supra dictis verbis Donec lachryme ꝛc. sic dicit. Lachryme Roboam ꝛ ortho pontificis erunt preces orthodoxoꝝ ecclesie/ quas randem admittet excelsus: vt veritas veri pastoris preualeat: Irrigare qdem ab erroris sorde purgare intelligo. Item spūs sanctus in libro de Oroscopo tentās de scismate/ sic dicit. Sponsa dolebit vidēs se a sponso nō legitimo amplexatam. Cum ea tñ adulterare nō poterit: seipsum adulter adulterabit: ꝛ sponsa fidelis remanebit sponso suo legitimo copulata. hec in Oroscopo. Iteꝫ spūs scūs in dicto cap. 6. Cirilli sic dicit Spodionū nouissime flos ille mellifluus/ celesti pmissum: hic feruebit ad predicta: olim sub illo qui crucis fuit submersio ꝛ confusio: sed nō poterit deglutire. hec spiritus sanctus: super quibus verbis dicit Joachim. Super verbo flos. Flos quidem habet odorem in tactu: ꝛ nouitatem in ortu. hec aūt nouitas quam cōmittet/ poterit ptingere multipliciter: ꝛ maxime in officijs ꝛ dignitatibus Romane ecclesie: cōmutandis ꝛ renouandis. Sup verbo hic.i. verus pontifex volet reparare ea que destruxit pseudo pontifex/ eius predecessor/ vere crucis submersio: ꝛ fere totius christianitatis confusio: sed oīa verus pontifex nō poterit. Verba autem spūs sancti dicta Cirillo in.7. capl'o de hoc sunt hec. Laos tñ primario.i. iaspidi rusco iumēto habebit: non vitro fragili stipula cōflato ꝛ halitu: verūtamen si maiora succūbere videbis/ lauda deuꝫ. Sup quibus verbis Joachim. Primo super verbo Laos. hic scribit diuisionem affectuum erga verum pontificem. Alij qdem simplices ꝛ vulgares lugebūt cum Roboam. Et in superioribus legitur.i. tristabūtur ex deiectione ipsius. Alij ridebunt cum Jeroboam: applaudentes nequitie eius. Sup verbo primario. dicit glosa Joachim. Jaspis qdem cum sit viridis coloris/ virorem fidei operūqꝫ virtuosorum insinuat: cui non imerito hic ortho pontifex operatur. Sup verbo Non vitro. etiam fragili cōparatur: qꝛ fragile erit/ ꝛ nullius momenti vel vigoris quicqd gesserit in ecclesia dei. Hoc aūt intelligit quoad deum: nec quātum ad mundum: quia deus non nouit nec diligit nisi sua. hec Joachim. Glosa sup verbo Uerūtamen. dicit. Italiam matrem Ogie/ que temere regnuꝫ Hierusalem inuasit. Semenē que destruxerat regnuꝫ maligne scimus succubuisse. Et Josiam dudum occultum/ cui diadema regni debebat/ productum a Juda pontifice in throno sedisse. De quo habemus.4. regum. Et sic pseudo pōtifex qui iniuste inuadet sedem apostolicam/ repelletur a sede. Item Merlinus in reuelatione facta a deo de summis pontificibus: loquēs de scismate/ ꝛ ipso pseudo pontifice sic loquitur. Inique nō poteris sup terram extendere fimbrias tuas. Jactabis rhetia ꝛ laqueos: ꝛ plures apprehendes/ velabis oculos/ teges corda/ cōfundes scientiam: satiaberis auro. Sed intellectum tuuꝫ non implebis: quia

De duratione crnoris sec[undu]m Merlinus

xij. idus duplicatos vel triplicatos/non transies:eritq[ue] finis cruentatus. In cuius aspsione cruoris predicabit euãgelium eternu[m]:et vt pu-tor/in sui effusione cruoris taurus mugiet: et eius mugitu stelle resurgent: et claritatem reddent. Item Joachi[m] sup Hieremiam ad Henricum/sic inquit sup illis verbis. Saluabitur Juda et israel habitabit cõfidenter. In diebus illis.s.qbus adiscent sciam orbis habitatores: saluabit Juda.i. Romana ecclesia que et latina Israel habitabit ofidenter. grecis.s. conuersis ad fidem. Iterum necesse est predicare euangelium in toto orbe terrarum: et affligi ecclesiam:et imperium discindi statuto idolo desolationis Romano populo in pseudo papa:q fit aureus per iustitiam:argēteus per eloquētiam:eneus p famã:ferreus p potētia[m]:luteus p vitam. Unde qui facit regnare hypocritam pp[ter] pctã populi:hic ascēdet vsq[ue] ad nubes per superbiam et symoniam:sed in fine sterquilinij more pdet per ignominiam. pp[ter]ea seq[ui]tur. Cõtritu[m] est cor meum in medio mei:et ptremuerunt ossa mea tam sapienter q[uam] simplr:tam debiles in fide q[uam] fortes diebus/terrore supueniente tabescēt:ita vt ebriati calice ire dei/vix adijciant vt resurgant. Item dicit Sybilla erit hea:Futuru[m] est qdem vt veniat pseudo pontifex fultus et adiutus reipublice fauore. Et quasi alter rex ipudens facie:nec in pprijs viribus preualens vel pfidens:imo plusq[uam] credi posset/vniuersa deuastans. Item Joachim super Hieremiam ad Henricum sup verbo illo. Uos qdem pressuram habebitis in mũdo:diem nõ ordinem cõcipitur:in ecclesia primitiua populus christianus noscit:in gentili ecclesia psperabit:in gloria euertitur:in miseria egreditur:captiuus in republica sumitur.in labore sub gēte pfida et dolore sub pseudo ppheta. Siqdem bene male dicitur illa dies in qua ad culmen dignitatis exorit:q[uia] pro statu supbie et pfundo negtie imergendus est in lacu reipublice a spiritu furoris ire Jeroboam.

Assimilatio Romane ecclesie grece .12. trib[us]

Notandum/vt dicit iste noster auctor q[uod] rex Francie in vno magno pflictu qui forte s[ecundu]m aliquos erit in agro Bri-tiano:inter suum exercitum et impatoris alemani et antipape/cum inumera multitudine infidelium:capietur et incarcerabit:et tãdem miraculose liberabit:et eligetur impator ab vniuersali ecclesia:et incoronabit a papa angelico: Qui etiam et ipse:vt inqt iste auctor:capietur ab antipapa/instinctu diaboli:et in arcto carcere ponet:qui et ipse miraculose ab angelo manifestabit. Actus aũt predictus hic non ponit: sed alius.vz.qñ antipapa cum suo supradicto exercitu et sequacibus:pati habet ac interfici ab exercitu dicte sancte vnionis ecclesie:qui vt innuit Merlinus:erit forte rex Anglie: dato vt diximus q[uod] rex Frãcie fuerit icarceratus. Unde dicit Merlinus.libro.3.cap.8. Prius q[uam] perdi-

Opinio auctoris.

Merlinus lib.3. ca.8.

tionis filius/q est antichristus/veniat:exurget homo in Italia/ita fortis:ac sui corporis robustus:q[uod] merito Sansoni cõparari poterit. Hic ex nobiliori gñe ac psapia q[uam] tunc fuerit:oriundus est:nec erit italus. Hic vir magnus et deo dilectus:Lombardia[m] de seruitute/et maximã Italie parte[m] e martyrio liberabit. Hic de mãdato sancti pontificis et Campionis vnionis

ad partes grecie cum bonis marinarijs transmeabit: vbi multas grecie subuertet vrbes.

Merlinus lib. 4. ca. 16. Item lib. 4. ca. 16. sic dicit. Eo tempore rex Gallies. i. anglie: erit dns vnius magne gentis: q de mandato vnionis sancte ecclesie: mox capione cõtumacie mortuo. i. imperatore alemano: mare transibit in seruitium scẽ ro. ecclesie. Ex qbus pz q rex Anglie erit ille de quo dictum est.

¶ Ut igit finis detur tam horrẽdo mõstro. i. pseudo potifici cum suis sequacibus: et fidelibus habita de hostibus victoria: ecclesia reformet. In pñti pflictu antipapa succũbit cuz cõplicibus suis: in agro Perusino fm abbatem

Ciril. cap. 6 Joachim. Joachim sup Cirillum cap. 6. vbi sic dicit. Nõ bñ video nisi p pirum: itelligamus Perusiuz quod vere frondosum: idest populosum turritumq existit: sitq Tyberi irrigatum: quum secus illud existat.

¶ Uerba angeli seu interfectoris ad antipapam.

Cirillus. Quid tu monstrum Uirginem tentabas cuius pie philaterijs pasceba ris. Tu quidem clamabis: sed surdebis ad clamorem alterius: vt ignores vbi stella rozis tepentis/olim tu perfluentissime irrigaris. hec Cirillus: vbi reprehẽditur de ingratitudine: quum ab ipsa vgine. i. ecclesia sponsa christi sine ruga: tot et tãta bona receperit. vz. diuitias/honores/et dignitates: et postea ingrassatus et impinguatus recalcitrauit: temptans totis suis malignis astutijs et conatibus eam destruere. Idcirco cum superuenerit ei repentinus interitus: clamabit postulans auxilium siue diuinum siue humanum: et non inueniet: sed turpissime interfectus mittetur cum complicibus in lacum ignis ardentis/perpetuo

Merlinus. cruciandus: defraudatus omnino a spe vana sua diu viuendi. Quia vt dicit Merlinus in reuelationibus de summis pontificibus/sic alloquitur istum. Tuum intellectuz non implebis: quia duodecim idus duplicatos vel triplicatos non transies: eritq tuus finis tunc.

¶ Hic interfectus antipapa et anihilato suo exercitu cum suo Rege/ab Angelo proijcitur in lacum seu in stagnum ignis ardentis et sulphuris: trahentibus eum demonibus cum suo rege

¶ Uerba angeli.

Et apprehensa est bestia et cuz eo pseudo propheta. Hi duo missi sunt in stagnum ignis ardentis et sulphuris: et ceteri occisi sunt in gladio]. Apo ca. 19

Hic angelus habita victoria et mortuo antipapa proiectoq in infernum cum sibi adherentibus: ligat diabolum et mittit in carcerem ex precepto dei: idest auferẽ ab eo potestas ne amplius seducat: ipse eni bella/seditiones/lites/discordias/et oia fere ma la excitat suggerẽdo: et maxime in suis mẽbris.

¶ Uerba angeli.

Et vidi angeluz descẽdentem de celo/habentem clauem abyssi: et apprehendit draconem serpentez antiquum/qui est diabolus et sathanas: et ligauit eum et misit in carcerem et clausit: et signauit sup illum vt nõ seducat amplius gẽtes/donec compleant mille anni Apo cali. 20.

le anni].idest vsq; ad aduentum antichristi: quia tunc oportet eum solui modico tempore: idest tribus annis cum dimidio: quia tantum durabit persecutio eius.

¶ Hic est angelus annunciatiuus fidelibus in magnis tribulationibus et angustijs afflictis: et ante altare flentibus/gaudium dicēs. ¶ Verba Angeli.

Gaudete fideles: et deo gratias agite qui timetis deuz pusilli et magni: quia interfecta est bestia: et cum ea pseudo ppheta: et qui cum ea erant. Veh primum abijt: et ecce duo veh cito venient post hoc]. Apo. ca. 9.

¶ Hic fideles de tam atrocissima tribulatione a deo liberati per mortem antipape et destructionem exercitus Imperatoris alemani et infidelium: gratias deo referunt cantantes canticum Moysi: vt infra.

¶ Oratio siue verba fidelium.

Domine deus virtutuz qs erit similis tibi: potens es domine. Tu humiliasti sicut vulneratuz superbum: et in brachio virtutis tue dispersisti inimicos nr̄os. Tu liberasti nos ex affligētibus nos: et odiētes nos dispdisti. Nos autē populus tuus et oues pascue tue confitebimur tibi in secula. ps. Cantemus dño. Chirieleyson. Christeleyson. Chirieleyson. Pater nr̄. Et ne nos. ℣. Clamauerunt iusti/et dñs exaudiuit eos. ℟. Et ex omnibus tribulationibus eorum liberauit eos. ℣. Iuxta est dñs his qui tribulato sunt corde. ℟. Et humiles spiritu saluabit. ℣. Benedicite deum celi coram omnibus viuentibus. ℟. Quia fecit nobiscum misericordiam suam. Oratio.

Gratias immense tue bonitati referimus omnipotens et misericors deus: qui nos in tantis constitutos angustijs eripuisti: atq; inimicos ecclesie tue: eam vndiq; depredantes/polluentesq; ad nihilum redegisti: Teq; humiliter deprecamur: vt ecclesie tue populiq; tui tales pastores atq; rectores instituere digneris: quatenus vitia extirpantes virtutes in eis inserant: et fructum boni operis in se et in subditis operātes: vbertate fructuum maiestati tue placeant: et tandem post vite presentis laborem cum electis tuis te miserante quiescant. Per dominuz nostrum iesum christum et c.

¶ In quo loco pati debeant pseudo pontifex et sequaces eius.

Nunc queraṫ quo loco pseudo pōtifex et sequaces pati debeant tribulationes et c. Multi magni theologi asseruut qp patientur apud albuaz.i.tyberim: et maxime propter verba Joachim super Hieremiam ad Henricum. ibi Quasi pulueremest apud fontes. et ingt Joachim et c. Et ibi. Succendam ignem in saltu eius. et maxime in Perusio: quia spūs sanctus in caplo. 6. Cirilli dicit hec verba. Hec quoq; preibit nouitas inaudita: qz nūmularij supreme tabule congregabuntur in piro frondosa

turrita ⁊ aspera tyberi irrigata. Ubi prisci dia/
dematis viruſqꝫ primarij condent theſauruꝫ:
ne a quirītibus rapiatur. Ibi ludent in pirago
ad mundum ſe attētos magnaqꝫ facturos effi/
gentes. Sed ebrij ſopitiqꝫ ficti ebionum pen/
dent: ⁊ oīuꝫ iacturam cruorēqꝫ dimicantium
vulnerum: donec verſus mirabilis egrediatur:
ex ſaxo agitatus a ſpiritu pluuiarum. Regina
auſtri quoqꝫ noua ꝓperans que ſtipendiuꝫ cō
terat/⁊ ſedentes diſpergat. Tunc ⁊ eptigradis
eiulabit cuꝫ excisa malitia de petra duriſſima:
qđ cum ſpreuit ⁊ ſceleſtis non paucis quoꝝ iu
dex exiſtit. Tunc phariſeus confiſus in ſupbia
poplꝫoꝝ merebit: qꝛ ſinciput eius radet. Quid
tu mōſtruꝫ virginem tentabas: cuius pie phi/
laterijs paſcebaris. Tu qdem clamabis/ſed ſur
debis ad clamorem alterius: vt ignores vbi
ſtella roris tepentis oliꝫ tu perfluentiſſime ir/
rigatis. Hec ſpūs ſanctus. Sup quibus verbis
ſunt gloſe Joachim/quas omitto: exceptis ſu/
per primis verbis. vꝫ. primo nūmularij: num/
mularioꝝ noīe cardinales ſiue prelatos intelli/
ge. Spiritualia tēporalibus cambientes/pra/
uitatem ſymoniacam cōmittentes. Sup ver/
bo ſuprema. Suprema tabula eſt eccleſia vel al
tare: vbi vere ille agnus comeditur/q tribuit
vitā mundo. Unde de ſeipſo dicit: qui mandu
cat me/⁊ ipſe viuet ꝓpter me. Sup verbo in
piro: quid eſt pirus? nō bene video niſi per pi/
Cōſti/ rum intelligamus Peruſiuꝫ: qđ vere frondo/
ctus ſum. i. populoſuꝫ/turituqꝫ conſiſtit. Fitqꝫ thy/
Peru beri irrigatum: cū ſecus illum exiſtat. hec Joa
ſij. chim. Item Joachim ſup Hieremiam: ſup il/
lis verbis Quaſi cuſtodes agroꝝ facti ſunt ſu
per eam in gyro vt nullus euadat. Nam ſicut
ad monumētuꝫ chriſti adhibiti ſunt cuſtodes
milites/ne chriſtus perderetur: ſic expedit vt
militia ſecularis a deo cuſtodiatur aditus/et
egreſſus eccleſie/vt exire nequeat: ſed bibat de
calice furoris babylonis. Item aliqui theologi
Nota exponunt. Regina pluuiarum a ſitu noua ci/
de aui/ uitas Auinio que eſt noua Roma: a qua proce
nione. dere debet ille qui cōteret aggregatos in Pe/
ruſio. Aliqui etiam dicūt/ꝙ Pariſius eſt ipſa
regina noua pluuiarum ⁊c.

An verus papa ⁊ ſequaces pati debeant
mala.

Viſo vbi pati debeat pſeudo pōtifex
⁊ ſequaces: aliqū pati debeant ꝓ/
pter inſtantis temporis malitiam:
⁊ vere multum dubitādum eſt ne
ſumus pontifex verus: tēpore hu/
ius dicti imperatoris/qui cito regnabit: ⁊ qui
erit ſeptimus vel ſextus rex peſſimus cōtra ec/
cleſiam. de quo Apoc. dicitur. Non grauet ab
ipo vel gente germanica: ꝙ nō erit ſi papa erit
ſapiens vt ſperatur. Dicit enim Joachim in li
bro de oneribus ad Henricum: ſuper illis ver/
bis. Ecce/inquit damaſcus: quāuis etiam die/
bus preteritis inter ſe ⁊ alemani pariter ⁊ ro/
mani ſub Paſcaſio papa cōfligerent. Quoruꝫ
tamen eſſet abſoluta victoria non apparet: qꝛ
fortis impegit in fortem/⁊ ambo pariter conci
derūt. Reſtat itaqꝫ vt adhuc ſūmus pontifex
germanoꝝ ſubeat ſcandalum cum francorum
baculum: cui ſedes eius innititur. Intra ma/
nus auxilij preſenſerit/iam cōfractum: hec ꝓ/
phetia et ſimiles de hoc loquentes complete
non ſunt ab anno domini. 1197. que Joachim
dixit ſopradicta verba ⁊c.

Quanto tempore tribulationes durabunt
⁊ quo tempore finientur ⁊c.

Eſcriptis ⁊ notatis factis opibus
tribulationum veri ⁊ pſeudo pon
tificis. Reſtat videre quāto tēpo/
re tribulationes durabunt: ⁊ quo
tpe finientur ⁊c. Et vere reuolutꝫ
libris Joachim/qꝫ plurimis libris ꝓphetaruꝫ/
⁊ multis ſingularibus ꝓphetijs tam litterali/
buꝫ qꝫ vulgaribus: neminem iueni clare deter
minantem tempora iſtantis ſciſmatis: lꝫ Joa/
chim ⁊ multi alij clare diffiniunt ⁊ ponunt tē
pus ⁊ finem oīuꝫ tribulationuꝫ eccleſie: vt in/
fra patebit. Tū Joachim in multis locis/⁊ ſpe
cialiter in libro concordie dicit: ꝙ dies hora
menſis ⁊ annus quibus incipi debent predi/
cte tribulationes ⁊ eſſe/ſoli deo ſunt cognite: q
ſemper ſibi aliquid reſeruat de futuris: lꝫ ſigna
principij tempoꝝ tribulationum manifeſtent:
Spūs ſanctus tū loquens de pſeudo pontifi/
ce in caplo. 7. libri Cirilli/ſic inquit. Poſt hoc
vix tetradem tempoꝝ ſuperioꝝ: ⁊ licꝫ ibi ſint
gloſa Joachim/tū non eſt clara quātum ad fi/
nem ſciſmatis. Sciendum eſt tū ꝙ verbuꝫ te/
tras grecum

tras grecum est: et significat quaternarium numerum propter quod aliqui exponunt quod veritas scismatis cognoscetur post annum a sui principio. Item Merlinus in sua reuelatione de pontificibus: loquens pontifici sic ait. Tuum intellectum non implebis: quater .xij. idus duplicatos vel triplicatos/non transies: eritque tuus finis tunc. Que verba mihi non sunt clara: tamen considerata intentione spiritus sancti et Joachim in 6. et 7. cap. Cirilli. qui volunt omnino quod cognoscatur in hoc scismate quis erit verus papa: et quis pseudo papa: vt veritas preualeat. Et quia propter electos abbreuiari debet tempus pseudo pontificis: credo secundum multos theologos quod cito erit et cognoscetur veritas/ et male erit scismaticis vt plurimum. Item Joachim in tertia distinctione/de mysterijs clare dicit: quod post diuersas multas tribulationes fiet plena concordia inter papam et imperatorem: licet post ipsam concordiam imperator paruum viuet. Sed iterum reuertendo ad materiam de quantitate et fine tribulationis future in Romana ecclesia/ac vniuersali: Sciendum est quod secundum Joachim super Hieremiam ad Henricum: et alios magnos theologos: quod ecclesia dei romana dicitur habere et habuisse tres status: vnum in veteri testamento: et duos in nouo. Cuius primus status initium fuit ab Adam vsque ad christum: in quo statu ecclesia recepit finem a tribulatione tempore Antiochi/dicti nobilis/qui templum Salomonis polluit: et ipsum substantijs spoliauit. Secundus status incipiens a christo finiuit in annis .1260. in quo ecclesia dei recepit finem a tribulationibus datis per Federicum imperatorem secundum: qui ipsam multum conculcauit. In tertio autem statu in quo sumus ecclesia dei recipiet finem: et tribulationes in vltimo antichristo vel Gog persecutore ecclesie contemplantis. Qua tribulatione finita erit perfecta pax et letitia in mundo tam in clero quam in populo seculari/vsque ad finem seculi. Quibus premissis sciendum est quod secundum Danielem et omnes antiquos prophetas et Joachim et Raynerium in libro de vltimis tribulationibus dicti magni antichristi/seu Gog. insurgent in mundo multi antichristi tam de corpore ecclesie quam de populo christiano/cum multis ministris. Et maxime vnus rex aquilonis: de quo Daniel et Joannes in Apoca. magnam faciunt mentionem. Item secundum ipsos licet sathan habeat potestatem semper ad seducendum: tamen his temporibus circa finem tertij: et finem sexte etatis/antequam perueniatur ad tempus septimum pacis et letitie: et ante tempus dicti magni antichristi/ipse sathan plus solito soluetur: et sibi a deo dabitur maior potestas male agendi/decipiendi/seducendi homines/et specialiter prelatos clerum/principes/et reges christianos: et etiam infideles operandi maiores tribulationes/bella et lites in mundo: quam fuerit vel erit postea. Quando autem dictus sathan et ministri eius fuerint soluti: et quando inceperint dicte tribulationes queri potest. Quibus respondetur quod prophete hoc clare non ponunt: tamen que dicunt et que signa ponunt/fideliter hic referam. Et primo refero quod frater Guilelmus de anglia/Petrus/Joannes/Jacobus/grecus magni theologi dixerunt clare: quod magnus sathan diabolus fuit solutus ad male agendum: et dicte tribulationes inceperunt in mundo anno natiuitatis domini .1364. vel circa: et hoc probant per auctoritatem Danielis prophete cap. 12. qui Daniel audiens narrari tot tribulationes ante aduentum christi in veteri testamento/voluit certificari ab angelo: an dicte tribulationes euenirent in nouo testamento. Cui angelus: a tempore cum ablatum fuerit iuge sacrificium: et posita fuerit abbominatio in desolatione: dies .1290. beatus qui expectat et peruenit ad dies .1335. Tu autem Daniel vade ad prefinitum tempus et stabis in sorte tua. Et est notandum quod prophete accipiunt diem pro anno. Juge autem sacrificium ablatum fuit de templo: et in eo fuit desolatio per Titum et Vespasianum Romanos: post natiuitatem domini annis 74. adiunctis cum .1290. fiunt anni a natiuitate .1364. quo incepta fuit dura tribulatio: et adiunctis .74. annis a .1336. infra quos annos incipiendo a .1363. a natiuitate domini vsque ad .1490. principes/reges/et populi fideles et infideles: et specialiter romana ecclesia et clerus conturbari debeat/a potestate et malitia dicti magni sathan: et quod dicta Danielis ita sunt. Interrogantes discipuli christum de consumatione remisit ad Danielem dicens. Cum videritis abbominationem desolationis. Ista autem tribulatio in statu scismatis erit tempore dicti regis aquilonis: qui cum tribus antipapis turbabit mundum/et maxime

Dan. 12.

regnum Fràcie: carceràs regẽ quem deus miraculose liberauit a carcere. Et postea fiet imperator ab isto scõ Angelico pastore: p'priuatis plàtis et ducibus alemanie: ad quos spectat electio imperij. Qui imperator cum pastore angelico qui ipsum coronabit/reformabit ecclesiam in statu paupertatis/et dei obsequijs. Et ipse imperator cum pastore ecclesie faciet septimum et vltimum passagium pro terra sancta: quam recuperabunt: nec ante nec post fiet aliud passagium: q ante nõ poterit pp̄ter predictas tribulationes. Et post nõ erit necesse: q terra sancta erit recuperata a christianis: et iudei et greci et latini et alij infideles incipient cõuerti ad Christum. Et hoc fm Joachim et Raynerium in diuersis libris. Item Joachim in libro de vltimis tribulationibus: per illud Apoca. Uidi bestiam et reges terre etc. Dicit q his temporibus tribulatis/reges et principes seduci debent a pseudo pontificibus: vt sint contra verum papam et ecclesiam. Item fm multos theologos asserentes se spiritu dei loqui dicunt: q anno natiuitatis dñi. 1515. Alemani/Franchi/et Hyspani et Italici erũt in bellis. Et omnes nationes inuocabũt auxilium ab ecclesia: et ille cui auxiliabitur verus papa obtinebit. Item infideles adinuicem oẽs/et contra fideles infra dictum tempus cõmouebunt in bellis. Item de ipsis antichristis bene perpendit Aplũs ad Thessalonicẽses. ii. ca. Ne qs vos seducat etc. Post vero eas tribulationes vnusquisq et mũdus erit in pace vsq ad antichristum: quo tẽpore iterũ soluet maiori cum potestate: et cum gog et magog. Sed anteq veniant erunt multa signa et pdigia in sole/luna/et stellis: et terremotus magni/vt innuit Christus. Aduentus aũt dicti scismatis et dictarum tribulationum erit sine signis fm Aplm ad Thesaloñ. et Joachim in libro ꝯcordie. Quia dies dñi sicut fur in nocte ita veniet. Cum enim dixerint pax et securitas: tunc repentinus eis superueniet interitus. hec Joachim. Item dicũt multi magni theologi: q hec tribulatio comparatur tribulationi machabeorum: in qua summum sacerdotium fuit occupatum a Jasone Menelao Lisimaco et Archimo. Quibus tribulationibus finitis Christus princeps pacis natus est: et Octauianus a populo Ro. recepit monarchiam. Et sic erit post instàtes tribulationes nouus pontifex in spiritualibus: et nouus imperator in tẽporalibus insurgent in mundo: qui sedabunt oẽs tribulationes vsq ad aduentum antichristi. Et etiam sicut tunc sacerdotium vacauit et fuerunt multi antiqui sũmi sacerdotes: sic erit et nunc: q vacabit sedes Romana. i. verus papa qui per mortem subtrahetur. Et credo q per annum cum dimidio: put habet in cap. 6. et. 7. Cirilli. in quo tempore clerus erit in tanta tribulatione q tonsuram abscondet: et se clericum negabit quasi omnis ecclesiastica psona: et erunt multi pseudo pontifices ante finem instantis tribulationis. Item dicit Joachim in libro concordie: q circa tempora dicti sancti pape erit opus et misterium quẽ fuerũt tempore natiuitatis dñi: quia erit alter Zacharias/alter Joànes baptista: et alter christus hõ. s. sanctus papa predictus. Item erunt. xij. noui apostoli qui predicabunt iterum euãgelium dei: vt oẽs conuertantur ad deum. et specialiter pagani et greci q fient sũmi boni. Item Sybilla erithea de imperatore dicit. Post hec veniet altera aquila que ignem fouebit in gremio sponse: et erũt ei tres adulteri: vnusq legitimus: q alios deuorabit. Unus cui erunt tria noia blasphemie: cantus eius abhominatio ascendẽs in ꝯspectu altissimi: et finis interitus. Item Sybilla cumana crethensis sic dicit. Exijt in insidijs sponse agni depravans cultũ eius: et erunt sponsi tres adulteri: vnusq legitimus in cantu debili: q reliquos deuorabit. Unusq adulter cui erunt tria noia blasphemie: et càtus eius abhominatio ascendens in cõspectu altissimi et finis interitus. Deinde cantabit gallus: optimaq fiet restauratio. Sup qbus verbis Joachim. Sup verbo erũt tres adulteri. i. pseudo pape: simul orta discordia inter illos. Super verbo vnusq legitimus. i. vnus papa canonice elect' in cantu debili: cum adultero resistere non poterit. Hic cõuincitur q aquila procurante electionis discordia generetur. Exijt inquit in insidijs sponse agni/cultũq eius: vnus adulter reliquos deuorabit vel interficiet vl expellet: tria noia blasphemie: predicans heresim contra fidem: cuius cantus abhominatio symoniaca labe respersus erit. et ideo sequitur. Gratiarum et ordinum corruptela donec pes vnus. i. vnus annus

annus z sex digiti.i.sex meses manserũt: finis adulteri.i.interitus casualis.Uñ pphета.D.s. perdaꝫ noia idoloꝝ de terra.i.de ecclesia. Cantabit gallus optim⁹.i.verus papa fietqꝫ restaura io.s.erroribus extirpatis. Poterit etiam referri restauratio illa ad aquilam:q: inter ipsam z ecclesiam cõcordia plena fiet:z cum istis imperatore z pseudo pontificibus finientur tribulationes cleri z populi.

¶ Hic angelus ostendit manu legatis seu ambasiatoribus sancte vnionis ecclesie:religiosuꝫ nigra cucula indutum/vt sunt Eremitani sci Augustini:totum mestum cogitãtem sup his malis que videt in ecclesia dei:z inclinari ac genuflexi dicti legati ad pedes eius salutãt:rogãtes vt veniat:q: ab angelo missi sunt:vt sit pastor z summus pontifex in ecclesia dei.

¶ Uerba angeli.

Ite cum festinantia ad occidẽtem septicollis:z inueneris virum habitatorem amicũ meum forestum:nõ in regia domo/caluum/mansuetum z mitem:ac alte mẽtis acutissimũ ad vidẽdum futura pcipue.hec Rabbanus.Uñ sup his verbis abbas Joachim. Stilus enim manifestatus a celo:cũctis preco inuisibilis apparebit: z vox ter clamabit maxime:Ite cum festinantia zc.vt supra.

Isti sunt Ambasiatores seu legati missi ex pcepto angeli ad pdictuꝫ religiosum: qui vt dicit iste auctor: erit' reclusus in arctissimo carcere/instinctu diaboli ab ipso pseudo pontifice alemano.Uñ ad denũciationem istoꝝ legatoꝝ educeť de carcere:vt assumatur in scm̃ pastorem ecclesie:q: verus papa in illis magnis tribulationibus morieť: Et vt dicit iste auctor: ecclesia romana vacabit p annũ cum dimidio: z nõ poterũt fideles cõuenire in vnũ ad creãdum alium: pter acerbitatem tribulationuꝫ/a dicto antipapa z impatore germano cum infidelibus ecclesie/inflictam.

¶ Hic legati añ pedes eius genuflexi salutãt eum z dicũt.Salue sacerdos dei magne. Ueni ne pigriteris/q: a deo vocaris. Quid admiraris?anũciationem sanctam recipis.

¶ Titulus pape.

¶ Bona oratio als operatio.Thesauruꝫ pauperibus erogabit. ¶ Uerba pphete.

Mortuus quasi nõ videť/z nũc oblitus eius aspectus:nouerũt eum multi:qꝫuis nullus istum videat: a deitate manifestatus: ex insperato sceptra tenebit istius imperij.i.septicollis imperium.

Et aũt oñdat deus quante scitatis sit iste suus seruus:quẽ elegit in suuꝫ vicarium z pastorẽ ecclesie sue. Hic angelus dei coram toto ceru congregato coronat euꝫ.i.sua assũptio:z incoronatio põtificat⁹erit ita miraculose:q quasi manifeste videbiť eum angeluꝫ dei coronasse.Et ideo itam pter hoc qꝫ pter suas inumeras virtutes vocabiť pastor angelicus/vt dicit abbas Joachim.

Accipe cidarim mundam tibi ad non missam: et supinduere nouis vestimentis: senex sensu: Sacerdos dei magne/ ne pigriteris: sed recipias potentissime: pensa de fine/ et ad bonum dirige septrigeram: alia quidem non metuens. Tempus etenim desuper istud redemisti: solum tribus auroris/ circundati anni: vndenario stelle completo: bono fine sacratus. Quid admiraris? annunciationem sanctam recipis. Reliquisti placide vanitatem: plana nunc habitationem. Sequere vocantem ad presentem gloriam. Bene finisti diem in principijs: Bono fine comple vniuersam culturam: et habitationes ambula celestes. Etenim in te principium bonorum et finis.

Sicut supradictus sanctus pontifex propter eius singularem sanctitatem a deo electus est/ ac miraculose assumptus et coronatus erit/ et iste Rex Francie/ ex dei electione et mandato/ ab eodem sancto pastore coronabitur. Et quia vt inquit iste auctor: ipse rex in quodam conflictu captiuabitur: et in artissimo carcere incarcerabitur ab imperatore et pseudo pontifice: et postea miraculose liberabitur. Unde quedam prophetia de eo dicit. Uocauit eum sibi dominus dilectum filium/ Regem iustum et benedictum: qui propter peccata populi in terra salsuginis extitit in carcere. hec ille. Coronat autem pastor sanctus regem sanctum renitentem coronari aurea ac imperiali corona: humiliterque genuflexum/ postulantem spinea corona coronari: ob reuerentiam regis regum Iesu christi: cuius memoriam passionis iugiter in corde suo gerit.

Uerba pape angelici.

Accipe fili mi/ deo dilecte/ spineam coronam: (quam ob illius amorem humiliter obnixeque flagitas: et fere desideras: quam pro nobis pependit in cruce: et sanguine proprio redemit) Et in manu tua dextra vexillum sue sanctissime crucis: in cuius signum/ victor existes. [Quia hoc dicit tibi dominus deus exercituum: Assumpsi te hodie/ et elegi te: et vnxi te oleo sancto meo: serue meus in ducem populi mei: et posui te vt signaculum
Aggei 20. Zachariе. 4. meum. Non in exercitu/ nec in robore: sed in spiritu meo vinces. Confortare et esto robustus/ et noli timere quia ego tecum sum: ad quecunque perrexeris/ non dimittam te/ neque derelinquam. Et apprehendam manum tuam dexteram/ vt subijciam ante faciem tuam gentes: et dorsa regum vertam. Et aperiam ante te ianuas: et porte non claudentur. Ego ante ibo/ et gloriosos terre humi
Esaie. 45. liabo. Portas ereas conteram: et vectes ferreos confringam. Et dabo tibi thesauros absconditos: et archana secretorum reuelabo tibi. Et omnem locum quem calcauerit pes vester: vester erit et quis poterit resistere. Dicit dominus deus exercituum.]

Hic fideles gratias deo referunt: qui eis tales rectores. s. sanctum pontificem ac imperatorem dedit: et rogantes et supplicantes vt eos conseruet: et bene atque sancte regant populum christianum eisdem creditum et commissum.

Pro sancto pontifice antiphona.

Ecce sacerdos magnus qui in diebus suis placuit deo: et inuentus est iustus: et in tempore iracundie suis est reconciliatio: atque fidelis seruus et prudens quem constituit dominus super familiam suam: vt det illis cibum in tempore. ps. Exaudiat te dominus. Chiriel. Christel. Chiriel. Pater noster. Et ne nos. ℣. Oremus pro beatissimo

papa

papa nostro. ℟. Dñs conseruet eum et viuificet eum et beatum faciat eum in terra: et non tradat eum in animam inimicorum eius. ℣. Mitte ei domine auxilium de sancto. ℟. Et de syon tuere eum. ℣. Domine exaudi orationem. Oratio.

Deus omnium fidelium pastor et rector: famulum tuũ N. quem pastorem ecclesie tue preesse voluisti: propitius respice: da ei quesumus verbo et exemplo quibus preest proficere: vt ad vitam vna cum grege sibi credito perueniat sempiternam. Per do.

¶ Pro nouo imperatore Aña.

Inueni dauid seruũ meum/ oleo sancto meo vnxi eum: manus enim mea auxiliabit ei: et brachium meum confortabit eum: nihil proficiet inimicus in eo et filius iniquitatis non nocebit ei: dicit dominus deus exercituum. ℟. Domine in vtute tua. Chirieleyson. Christeleyson. Chirieleyson. Pater noster. Et ne nos. ℣. Domine saluũ fac regem nostrum. ℟. Et exaudi nos in die quo inuocauerimus te. ℣. Esto ei domine turris fortitudinis. ℟. A facie inimici. ℣. Domine exaudi orationem. Oratio.

Deus regnorum omnium et christiani maxime ptector imperij: da seruo tuo. N. imperatori nostro triumphum virtutis tue scienter excolere: vt qui tua constitutione est princeps: tuo semper munere sit potens. Per dominum.

Hic est sanctus episcopus seu patriarcha Venetorum: cuius admonitione suus populus .s. Veneti, emendabuntur ab iniquitatibus suis: et de cetero continue magis ac magis vsque ad diem iudicij emendabuntur: ita vt nõ inueniant ita boni inter omnes nationes christianorum: vt dicit Merlinus in suis reuelationibus. De hoc autem sancto patriarcha mihi interroganti multas egregias virtutes retulit quidam venerabilis eremita Parentinus: spiritum prophetie habens: qui adhuc viuit: meque charitatis vinculo nõ paruum diligit.

Hic presul preclarissimus dei altissimi: cuius consilio et admonitione bonorum marinariorum gens a suis emendabitur iniquitatibus: qui postmodum de mãdato sũmi pontificis: mare cum eis transibit: pro fide christi magna facturus: atque victoriam inde assecuturus contra infideles. Hec Merlinus libro secundo capitulo primo. Merlinus lib. 2. ca. 1.

Hic est princeps/ et ipse sanctus: de quo Merlinus libro. 3. cap. 26. Boni marinarij qui inhabitant magnam insulam maris: vitam suam emendabunt super mundi Mer. lib. 3. ca. 26.

homines:ꝛ sanctum habebunt principem:qui adhuc viués/miraculis inumeris/clarus erit: ob cuius merita/magna dona concedet deus genti sue.Ad quem post eius mortem/in cathedrali ecclesia eorum depositum atq; conditū: ex omnibus mundi partibus gentes peregrinabuntur.Hec ille.

Bonorum marinarioꝝ ductor ac princeps magnificus:ꝺ cumulis in aquis accumulantes recedet:ꝛ ad magnam insulam maris veniet permanere.Idem in reuelationibus.

Hic est rex Anglie:qui erit vir strenuissimus:qui in Italia ꝛ in partibus trāsmarinis pro republica christiana magnalia facturus est:ꝛ maximam contra infideles simul cum Venetis inde victoriam reportaturus:de quo mirifica prophetauit Merlinus in suis reuelationibus.

In illo tpe erit Rex anglie dn̄s vnius magne gentis:qui de mandato Vnionis sancte ecclesie:mox mortuo cāpione ꝯtumacie.i.imperatore alemano:mare transibit cum bonis marinarijs in seruitiū sancte ecclesie.Hec Merlinus lib.4.capl̄o.16. merlinus libro q̄rto c.16

Hic est generalis Capitaneus toti⁹ classis marittime Venetorum / ꝛ vnionis sancte ecclesie:q post legationem suam in Anglia : in qua ita prudenter.oia sibi commissa pficiet:q͛ post annum sue reuersionis ex anglia:eligetur generalis Capitaneus magne armate:vt dicit Merlinus.

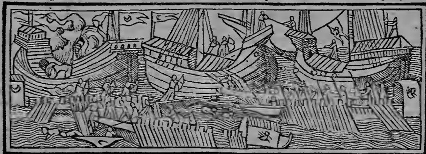

Tempore magne tribulationis bonorū marinariorum:in Anglia legatione fungetur:eiusdem gentis ꝛ vrbis/Vir quidam nobilis:ortus ex stirpe primi dn̄i eorundem:qui ita prudenter ac fideliter oia sibi cōmissa proficiet:vt merito post annum sue reuersionis ex anglia:Capitaneus generalis maritimi belli a suo Senatu eligatur:ac in seruitium ecclesie sancte/ex precepto angelici pastoris:infideles aggredietꝛ:ꝛ magnā inde victoriam consequetur ita vt penitus anihilentur. Hec Merlinus lib.2.cap.2. merlinus lib.2 ca.2.

Facta cede pseudo pontificis ꝛ eius cōplicium:mortuoq; imperatore alemano:ꝛ mediantibus angelico pastore ac nouo Impatore:oibus malis ac bellis in Italia et occidentali ecclesia sedatis:a predictis cōuocabitur generale concilium pro passagio cōtra infideles:ꝛ ad recuperandam sanctā Hierusalem.Et fiet classis seu armata atq; exercitus terrestris ꝛ maritimus/magnus valde/totius sancte vnionis eccl̄ie:vt dicit Merlinus scʒ Regis Francie noui impatoris:Regis anglie/ꝛ Venetoꝝ:qui in omnibus erunt applicati ecclesie ꝛ sancto pastori:sine quibus nihil fieri poterit:ꝛ precipue ꝯtra infideles:vt idē dicit.Capitaneus autem huius classis magne

ꝛ armate

& armate/erit Venetus:vt dicit Merlinus libro.2.cap.2.Tempore tribulationis magne bonorum marinariorum:In anglia legatione fungetur eiusdem gentis & vrbis vir quidam nobilis:ortus ex stirpe primi eorundem dñi:q ita prudenter atq; fideliter/omnia a suo sibi senatu cōmissa explebit: vt merito post annum a sua legatione reuersus:in magnum ac generalem capitaneum belli marittimi:ab eodez Senatu eligetur:in seruitium sancte matris ecclesie:ex precepto angelici pastoris:& magnam ac omnimodam ɔtra infideles victoriam ɔsequetur.

Hic describitur destructio classis infidelium simul & vrbium/sub methaphora nauis in medio maris existentis:& tempestate ac hostium manu insurgente: conterit:& diuitie simul perduntur:hominesq; submerguntur.Et hoc in typo tyri dicitur.Ezechielis.27.[O tyre tu dixisti perfecti decoris ego sum:& in corde maris sita.Et repleta es et glorificata nimis in corde maris:ppterea hec dicit dñs deus.A sonitu ruine tue/& gemitu interfectorum tuorum/descendent de sedibus suis principes maris:& abijcient vestimēta sua varia/& induentur stupore.In terra sedebunt:et attoniti sup repentino casu tuo admirabūtur: & assumentes super te lamentum dicent tibi Quomodo peristi que habitas in mari: vrbs inclyta que fuisti fortis in mari/cuz habitatoribus tuis:quos formidabant vniuersi.Nūc stupebunt naues in die pauoris tui:& turbabunt insule in mari eo q nullus egrediat ex te:cum dedero te desolataz:& adduxero super te abyssum:& operuerint te aque multe: & detraxero te cum illis qui descendūt in lacum ad populum sempiternum:& in nihilum redigam te:& non eris:& requisita nō inuenieris vltra in sempiternum.In aquis multis adduxerunt te remiges tui Ventus auster cōtriuit te.In corde maris diuitie tue & thesauri tui:& multiplex instrumentum tuum.Naute tui & gubernatores tui tenebāt suppellectilem tuam & populo tuo preerant. Viri quoq; bellatores tui qui erant in te cum vniuersa multitudine tua/que est in medio tui:cadent in corde maris in die ruine tue.A sonitu clamoris gubernatorum tuorum conturbabuntur classes:& descendent de nauibus suis omnes qui tenebant remū. Naute & vniuersi gubernatores maris:in terra stabūt & eiulabunt super te voce magna & clamabūt amare & accingentur cilitijs:& plorabūt te in amaritudine anime:plorans amarissimo. Et assument super te carmen lugubre. Que est vt tyrus que obmutuit i medio maris?Que in exitu negociationuz tuarum de mari:implesti populos multos:& in multitudine diuitiarum tuarum:& populorum tuorum ditasti reges terre. Nunc contrita es a mari in profundis aquarum opes tue: & omnis multitudo tua que erat in medio tui ceciderunt.Ad nihilum deducta es & non eris vsq; in sempiternum].

Ezechiel 27. 26°
Ezechiel 27.

Hic est exercitus terrestris fidelium.vz. Regis francie.i.noui imperatoris:Regis anglie:Venetorum:& totius vnionis sancte ecclesie.Unde Merlinus libro.3.cap.8. de rege Anglie/vt quidam sentiunt: sic dicit. Priusq; perditionis filius: q est antichristus veniat:exurget vir quidaz in Italia: & nō erit

Merlinus lib.3. ca.8.

italus: ita sui corporis fortis ac robustus: q Sansoni comparari poterit. Hic quoq; ex nobiliori prosapia q tunc inueniri poterit: oriundus est. Hic deniq; vir magnus z deo dilectus: Lombardiam de seruitute z maximam Italie partem e martyrio extrahet. Hic quoq; de mandato sancti pontificis z campionis ad partes grecie cu bonis marinarijs trasibit: vbi multas subuertet vrbes. Eo autem tempore pax erit per totam Italiam: sed intra se ciues nutrient odia: que tandem malo plectentur fine.

Merlinus. lib. 4. ca. 16. Hec Merlinus. Item libro. 4. caplo. 16. sic dicit. Eo tempore Rex gaules: idest anglie: erit dominus vnius magne gentis: qui de mandato vnionis sancte ecclesie: mox contumacie campione mortuo. s. imperatore alemano mare transiet in seruitium sancte ecclesie cum bonis marinarijs/sine qbus nihil penitus perficere poterit. Unde cum Romanus pontifex pro passagio z recuperatione terre sancte z cotra infideles: concilium principum christianitatis/conuocare decreuerit: nihil oino perficere valebit: absq; consilio ac subsidio bonorum marinariorum magne Venetiarum vrbis.

Mer. lib. 3. ca. 45. Item libro. 3. caplo. 45. dicit. Anteq manifestetur filius perditionis. i. antichristus: ita graue bellum insurget in Hierusalem q totus sentiet orbis. Et tunc auferetur a saracenis ciuitas sancta Hierusalem. Victoria autem dabitur anglicis et bonis marinarijs: qui tunc temporis emendati erunt ab iniquitatibus suis: deoq; grati cognoscentes ab eo sibi tribulationes illatas: vt ad eum reuertantur. Et quotiens se humiliter genuflexerint ante eum: veniam postulantes: parcet illis deus.

Merlinus lib. 2. cap. 1. Item libro. 2. caplo primo sic ait. Perfecti marinarij post suam magnam tribulationem cum Christianitatis principe transfretabunt ad partes Hierusalem: vbi tale sancte ecclesie prestabunt obsequium: quale antea pluries fecerant. Et tunc deinceps precio habebuntur in templo magis q prius habiti fuerint. Etenim illo tempore in medio mari serpentes occident: qd diu cupierant ob eorum iniquitates: z mala fidelibus illata. Item ibidem. Hi in se multas bonitates habebunt quas si dicedi nobis tps adesset/tibi enarrare. Hanc attn no silendam precipuam habebunt. Nam in promissionibus fidelissimi ac firmissimi erunt: tam in mercantijs q in alijs quibuscunq; promissis: ita q eis firmiter ac sine hesitatione credi poterit: quia nullo metu premio odio/vel amore/quis ab eis/in veritate se fraudatum aut deceptum dicere poterit: quam quidem fidelitatem eis nimirum apud deum z homines profuisse cognoscet. Tunc profecto emendati erunt a peccatis suis: z indies in bonitate accrescet vsq; ad consumationem seculi: vt non minus sint perfecti suis primis predecessoribus. Hanc autem emendationem eis largietur deus: ob admonitionem z consilium sancti presulis ciuitatis eorum: qui z ipse cum eis postmodum de mandato summi pontificis/mare transibit: magnalia pro christi fide facturus. Item dicit q habebunt principem sanctum: q adhuc viues/miraculis clarus erit. Item q post mortem antichristi emendati erunt supra omnes mundi homines: z erunt meliores ac sanctiores. Item q Dominium eorum no deficiet vsq; ad finem mundi. Et multa alia bona de eis dicit: que breuitatis ca dimittimus.

Hic Angelus adhortatur exercitum fidelium: vt viriliter z absq; vllo metu aggrediantur z inuadant infidelium exercitum: z totum eorum regnum debellent: se vindicantes: z oino destruant illam bestialem sectam z legem maumetthanam: vt nunq amplius appareat: quia venit hora vindicte eius z ruine dicit dominus.

¶ Verba angeli.

[Q]Uoniam peruenerunt peccata meretricis magne babylonis vsq; ad celum: ideo recordatus est dns iniquitatum eius. Reddite ergo illi populus meus sicut et ipsa reddidit vobis: z duplicate ei duplicia fm opera eius. In poculo quo miscuit vobis/miscuit illi duplum. Quantum glorificauit se z in delitijs fuit: tantum date illi tormentum et luctum: quia in corde suo dicit. Sedeo regina/z vidua non sum. Ideo in vna die venient plage eius: mors z luctus z fames/z igne comburetur: qr fortis est dns qui iudicabit illam]. Apoc. 18. Apo ca. 18

C Onsecuta victoria de illa magna me/
retrice babylonia: idest secta maumet/
thi z aliorum oium infidelium: z peni/
tus anihilata/ et non appareat in mundo am/
plius: hic angelus annūciat gaudiū fidelibus
pp huiusmodi victoriam. ℭ Verba angeli.

C [Ecidit cecidit Babylon illa ciuitas
Apo magna: in qua diuites facti sunt om/
ca.18 nes qui habebāt naues in mari de p̄/
cijs eius: qm̄ vna hora desolata est. Exulta su/
per eam celum: et sancti apostoli z prophete:
quoniam iudicauit deus iudicium vestrū de
illa. Et sustulit vnus angelus fortis lapidem
quasi molarem magnū z misit in mare/ dicēs.
Hoc impetu mittetur babylon ciuitas illa ma
gna z vltra iam non inuenietur].

H Ic fideles gratias deo agunt de victo/
ria contra infideles: z de destructione
secte eorum: rogantes ipsum deum vt
digneł eos illuminare: z ad xp̄i fidē 9uertere.
ℭ Oratio fidelium.

O Remus pro paganis: vt deus omnipo
tens auferat velamen de cordibus eo/
rum: vt relictis idolis suis/ conuertan/
tur ad deum viuum z verum/ z vnicum filiū
eius Jesum christum dominum nostrum: cū
quo viuit z regnat cū spiritu sancto deus: per
omnia secula seculorum. Aña.

O Riens splēdor lucis eterne z sol iusti/
tie veni z illumina sedētes in tenebris
z vmbra mortis. ps. Deus misereatur
nostri zc. Chirieleyson. Christeleyson. Chi/
rieleyson. Pater noster. Et ne nos. ℣. Omnis
terra adoret te z psallat tibi. ℟. Et psalmū di/
cat nomini tuo dn̄e. ℣. Omnes gentes quas/
cūq3 fecisti venient z adorabūt coram te domi
ne. ℟. Et glorificabunt nomen tuum. ℣. Dn̄e
exaudi orationem. Et clamor. Oratio.

O Mnipotens sempiterne deus: qui non
mortem peccatorum/ sed vitam semp
inquiris: suscipe propitius orationem
nostram z libera eos ab idoloꝝ cultura: z ag/
grega ecclesie tue sancte ad laudem z gloriam
nominis tui. Per dn̄m nostrum zc.

H Ic angelus ex dei precepto denunciat
vt predicetur euangeliū z fides catho
lica per vniuersum orbem vt conuer/
tantur: quia placuit ei: z dignatus est ponere
finem iniquitati ac infidelitati eorum. Et ad/
implebitur illud dictum Christi in euangelio.
Matthei.24. [Et predicabił hoc euangeliū Mat
regni in vniuerso orbe/ in testimonium omni/ thei
bus gentibus: z tunc veniet cōsumatio].idest 24.
mundi finis. Quia autē veniat antichristus
omnes gentes infideles conuertentur ad fi/
dem catholicam preter iudeos/ qui non statim
conuertentur: sed adherebūt antichristo: post
cuius mortem/ videntes se deceptos: ac etiam
propter predicationem Enoch z Helye/ etiā
ipsi cōuertentur. De quibus Paulus ad Ro/
manos capło.13. [Cecitas ex parte contingit Ro/
in israel: donec plenitudo gentium intraret]. ma.13
idest ad fidem conuertatur: quia tunc etiam
ipsi iudei credent vt dictum est]. Dicit igitur
angelus sancto pastori: vt mittat predicatores
per totum orbem.

¶ Verba angeli.

Apo/ca.10. [O]Portet te iterum predicare ⁊ prophetare gentibus ⁊ populis ⁊ linguis ⁊ regibus multis].

[I]Ste religiosus noue ac sc͞e religionis predicat et denunciat fidem christi:numerose multitudini infidelium attente ⁊ deuote audientium.

¶ Verba predicantis.

Hiere/mie.26 Esaie 55. [A]Udite verbum domini: quia in veritate misit me dominus ad vos vt loquerer in aurib⁹ vestris omnia verba hec. Querite dominuꝫ ⁊ viuet anima vestra. Derelinquat impius viam suaꝫ:⁊ vir iniquus cogitationes suas:⁊ reuertatur ad dominum/⁊ miserebitur eius: quoniam multus est ad ignoscendum.
Esdre 4°ca. 2. Ideoqꝫ vobis dico gentes: Expectate pastorem vestrum:dominum nostrum Jesum christum. Requiem eternitatis dabit vobis: quoniaꝫ in proximo est qui in fine seculi adueniet: parati estote ad premia regni: quia lux perpetua lucebit vobis per eternitatem tẽporis:fugite vmbram seculi huius: Accipite iocunditatem glorie vestre]. Ego testor palã saluatorem dominum nostrum Jesum christum esse filiuꝫ dei viui/cum patre ⁊ spiritu sancto. Credite in sanctam trinitatem:⁊ baptiçemini in nomine eius vt saluemini. Quoniam qui crediderit ⁊ baptiçatus fuerit/saluuus erit. [Et iucunde/ demini gratias agentes ei qui vos ad celestia regna vocauit].

[H]Ic est sacerdos debitis vestibus indutus:baptiçans infideles:⁊ clamans vt gaudentes accedant ad fontem baptismi omnes qui salutem sitiunt.

¶ Verba baptiçantis.

[O]Mnes sitientes venite ad aquas: ⁊ qui non habetis argentuꝫ properate:emite ⁊ comedite absqꝫ argento:⁊ absqꝫ vlla cõmutatione. Inclinate aurem vestram ⁊ audite/⁊ viuet anima vestra]. Esaie 55. ¶ Interrogatio sacerdot. Creditis ex toto corde in sanctam trinitatem. videlicet:patrem ⁊ filium ⁊ spiritum sanctuꝫ? ⁊ ea que ad salutem necessario credenda sunt: vt audistis? an adhuc dubitatis? Responsio. Credimus ꝙ nihil est sub celo ꝙ magis credi possit:q̃ꝫ id quod dicis. Et a te simpliciter petimus baptiçari in nomine sancte trinitatis. Sacerdos. Abrenunciate sathane ⁊ pompis eius. Et ego vos baptiço in nomine patris et filii ⁊ spiritus sancti. Amen.

[H]Ic magnum gaudium agit vniuersalis ecclesia deo gratias referendo propter plenitudinem gentium ⁊ omnium infidelium ad fidem conuersam. Aña.

[G]Audeamus ⁊ exultem⁹ ⁊ demus gloriam deo quia venerunt nuptie agni ⁊ vxor eius preparauit se: ⁊ datum est illi vt cooperiat se byssino splendenti ⁊ candido. Byssinum enim sunt iustificationes sanctorum alleluya. ps. Omnes gentes. Chiriel. Christeleyson.

Christeleyson. Chirieleyson. Pater noster. Et ne. ℣. Notuz fecit dñs salutare suum. ℟. In cõspectu gentium reuelauit iustitiaz suã. ℣. Repleti sumus mane misericordia tua. ℟. Exultauimus ⁊ delectati sumus. ℣. Quia viderunt omnes termini terre. ℟. Salutare dei nostri. Domine exaudi. Oratio.

Deus qui diuersitatẽ gentium in ꝯfessione tui nois adunasti: vt renatis fonte baptismatꝫ/vna sit fides mẽtiuz ⁊ pietas actionum: te quoqꝫ suppliciter deprecamur: vt preces ac munera exultantis ecclesie/benigne suscipias: ⁊ cui causam tanti gaudij prestitisti: ꝑpetuuz fructum cõcede letitie. Per dñm.

¶ De angelico pastore ⁊ eius bonitate ⁊ virtute ⁊ operibus sanctis: qui apparebit finitis tribulationibus supradictis in sua prosperitate: ⁊ operibus virtuosis.

De pastore qui venturus est renouaturus diuina et sanctissimus: dicente omnes prophete ⁊ Merlinus in reuelatioue de sũmis pontificibus/dicit. Letatus suz in his que dicta sunt mihi. Post tribulationem longinquam christicolarum: ⁊ post effusionem nimiam sanguinis inoxij: prosperitas dñi veniet ad desolataz gentem. Pastor egregius in solio sedebit/custoditus ab angelis: qui multa faciet. Hic mitis: hic sine macula: qui cuncta rectificabit: et statuz ecclesie ⁊ dñiuz tẽporale per suos ⁊ alienos laycos dispersum ⁊ separatum/cum mansuetudine redimet/⁊ paterno amore: stellas venerabitur: ⁊ solem timebit. Quia erit eius cõscientia in manu dñi: preualebit omnem potestatem: regnuz Hierusalem penthapolis recuperabit. Unus pastor orientali ⁊ occidẽtali ecclesie dominari incipiet: ⁊ fides vna vigebit. Tantaqꝫ erit virtus benigni pastoris ꝙ montium cacumina incuruabit: quasi nihil habẽs ⁊ omnia possidens. Hic vir sanctus: religiosorum cornua cõteret superba: ⁊ omnes erũt ad statuz primitiue ecclesie: ita ꝙ pastor vnus/lex vna: dñs vnus verus ⁊ modestus/deuz timẽs. Orthodosa fides regnabit in christicolis. Ille vere iudeorum deus/dominus Jesus christus cuncta prosperabit ⁊ ordinabit: vltraqꝫ mens humana credere poterit: qꝛ sũmus dominus ⁊ verus medicus: q post vulnera/tribuet mellifluam medicinam. O vir bone: cum monstrum tibi apparuerit in aere circa orientales partes/preparatum iter inuenies. Quia post ter tribus temporibus reddes deo animam. Hec Merlinus. Joachim autem in libro supradicto de flore de sũmis pontificibus. vocat hunc papam angelicum pastorem. ⁊ de laudibus eius multa dicit. Inter quas ponit hec. Celi enarrant gloriam dei: ⁊ gaudia fidelium animos iucundabunt: quia dignabitur dñs cum fidelibus suis grãm facere: ⁊ electos suos ad cenam agni prouidi cõuitabit: vbi erit melodia ⁊ cantus cum iubilatione psalterij. Et tanta erit ipsius virtuosa bonitas: ꝙ impetus fluminum faciet aduersus retrogradum per/

Alibi dicitur post. 9 annos et semis vl nonez mẽses vel circa finiet vitã suã.

uenire. Montium cacumina flectent: et eius aspectui mare vnda carebit: eius bonitate tunc resurgent mortui: releuabuntur altaria: et eccle sie destructe et discooperte cooperientur. Tunc generosus rex de posteritate pipini veniet peregre/ad videndum claritatem gloriosi pastoris. Qui pastor vt extimo/in temporalibus sede vacante hactenus melliflue collocabit dictum regem: quem sibi in adiutorium conuocabit: quem Merlinus vocat Bicephalum.s.quod duo capita habebit: orientale et occidentale. Hic pastor balistas et arcus conteret: et balistariorum artem disperget: et electos dni letificabit. Hic angelicus pastor de temporalibus nihil se intromittet: sed baculo suo regiones visitabit et terras. Inter latinam et grecam ecclesiam fiet vnio perpetua: ita q partes orientales cum occidentalibus nunq discordabunt. Et multa alia plura de hoc pastore dicit Joachim. Item Dandalus in reuelatione de summis pontificibus sic ait. Ecce prehonoratio: ecce summus con silium: ecce saturni tonsoris consolatio. Uere hic dicetur solis preco/et nuncius lapidis preciosi/dudum latentis. Et dicetur benedictum sit nomen dni qui posuit te solis Oroscopum in solio suo sacro. Hic aurea metalla sagitta feriet: rempublicam promouebit. hec et alia bona breuitate tn obmissa dicit Dandalus in suo predicto libro. Item Rabbanus in diuina reuelatione quam habuit de angelico pastore et alijs summis pontificibus/sic ait. Et reuelabitur victus a deo/qui habet pnomen monachi: et nomen per litteram.p.petram habitans. Eya veni mihi aliene luctus: relinquens mundum: et victum agrestem habebis: et viues mortuus et gemebundus: dissipans omne brauium iniquitatis: et iustificatus. Quando maior stella ap parebit tibi nigra: tunc eris nudus. Et iterum vade ad inferiora terre. Iste pauper et nudus ele ctus a deo/suadente iniquo pastore.i. papa germano: ponetur in arctissimo carce. Iste autem qui stat vinctus ante eum mundanum statum colligandum et dolendum esse/eo denudato denunciat: plangit quasi mortuus: non videtur et oblitus aspectus eius. Nouerunt enim multi quamuis istum nullum videat: sicut ab ebrietate manifestatus: connectus est a celo: inuisibilis apparebit: vox clamabit maxime. Ite

Qualiter de carcere edu cit papa angelic⁹.

cum festinantia ad occidentem septicollis: et inuenietis virum habitatorem amicum meum forestum: non in domo regia: caluum mansuetum mitem: alte mentis: acutissimum ad vidend um futura precipue. Et ita habebit septicollis imperium.

¶ Hic coronatur ab angelis secundus pastor angelicus/vt fuit primus: qui vt dicit auctor erit natione gallicus: imitator pdecessoris sui: rectificata gubernans atq amplificans.

SAnctus Rabbanus in reuelatione de summis pontificibus: de isto sancto pastore sic dicit. Ecce item homo de primo genere absconditu: in trans primum singularis innumerosos annos. Nude venit de petra tenebrosa: et secundam splendentem incipit vitam. Imago secunde vite verissima/tm solide/ solidus duplicator annorum introibit mortuus petram: tribus.s.annis: et amplius petrosum carcerem sustinebit: tamen felix hora in qua natus fuit: q tantum a domino sublimabitur gratia et virtute.

¶ De successore angelici pastoris: et de eis virtuosis operibus.

Equens aut pastor post angelicum erit natione gallicus: imitator sui predecessoris: vt Joachim in lib. de flore. statim absq discordia: q non erit amplius tps discordie: alter assumetur in solio: monitione pastoris elapsi: et pcepta priis seruans in oibus. nam non prosequetur exempla ficte: sed firmiter: et cuncta fere rectificata inueniens: studebit potius gubernare/amplificare ea gesta/q alia inouare. Uerumtamen anno sui regiminis

sui regiminis quarto: quedam parua çiçania orietur: occupatione cuiusdam latentis in foueam. Ita q sinodus ꝯgregabitur generalis: non cum pompis/sed more hactenus sanctoꝝ patrum: vbi nō mediante lancea vel balista: sed veraci ratione ꝛ claritate superna çiçania ipsa totaliter conteretur. Hunc verum pastorem dico cum caldeis.i.alemanis vti in theuthonia per annum ꝛ amplius cōmorari: Quia erunt aliquātulū indignati de temporalibus ꝛ dn̄o sepe dicto: ꝛ imperio sibi ablato illo tēpore per angelicum pastorem. Nam de iure ꝑtinet ad eos de generositate Pipini. Et ideo erit necesse in tali concilio assignare rationes quare eis competat. Reuersusq; de caldea trāsiens per Galliam benedicet gallicos: ꝛ eis vt puto in mandatis dabit: vt fraterno amore cū caldeis ꝑmaneant: ꝛ vnus alterum veneretur. Hic pastor artem balistarum ꝓhibebit decetero minime exercēdaꝫ: vt nunq̄ balista aliqua fabricetur/neq; arcus: defectus oēs sui predecessores: imo defectum temporis: qui predecessor nō habebit defectum/nisi q: temporis deficit eidem. Hec omnia supplebit: semp peregrinando in habitu paupertatis: nō curans vana ꝛ transitoria cumulare: ex q̄bus est corpus inꝯinquinatuꝫ. Tandem sedatis oībus/sanctuarium dei ꝛ terram sanctam dum voluerit/sic ꝛ taliter visitare: in quattuor partibus ꝛ dimidia quattuor tempoꝝ.i.duobus annis ꝛ mēsibus quattuor expirabit in dn̄o. ¶ In cunctis eniꝫ perfecti marinarij erunt nouiter applicati: de qua Merlinus loquitur/dicens. Marinarioꝝ ductor egregius de cumulis in aquis accumulantes recedet: ꝛ ad magnam insulam veniet in dn̄o permanere. In hanc insulam finem angelici pastoris extimo: q: Erithea dicit. In terra orientali/aqua circundata/finiet vitaꝫ: ꝛ insulam in partibus Asye esse extimo: de cuius nomine nihil possumus certe dicere. Scribo tamē q gentes vndiq; concurrēt ad insulam ꝓpter miracula dormiētis in ea. Hec Joachiꝫ in libro de flore. Rabbanus aūt in supradicta reuelatione: quā habuit de sūmis pontificibus sic dicit. Ecce vide: Iste homo de primo genere olim absconditus: pintrantes simul numeri annos. Nullus veniet ō terra tenebrosa: vt secundam splendētem incipiat vitam: imago secunde vite verissima: hic tn̄ solide solidus: duplicatorum annoꝝ introibit mortuus petraꝫ: tribus.s.annis: ꝛ amplius petrosum carcerem sustinebit. Tn̄ felix hora in qua natus fuit: qui tantum a dn̄o sublimabitur gratia et virtute. Item in libro de Oroscopo spirit⁹ sanctus dixit. Solium decrescet sub eo donec pons firmetur a ponte: ita q omnis aqua trāsiri possit absq; dubio: ꝛ iactura mendacium formicaꝝ idus obscurus tunc corruet: donec succidētur oiuꝫ formicarū sollicitudines. Cornua hyrcorum omnino deprimentur: quia sol cornutas bestias non amabit. Suscipietur ab aere in vigesimo gradu arietis/ꝛ fiet inuisibilis: ꝛ clarificabitur in solio suo.

¶ Hic sanctus pastor/ꝛ tertius in ordine: coronatur similiter per manus angeloruꝫ: ad denotandum eius sanctitatem: ꝛ vt dicit auctor: erit natione Italus: qui eligetˀ ex habitu paupertatis/ꝛ conditionis egregie.

¶ Uerba angeli.

Respice donum ne pigriteris senex sensu: sed recipias potentissime: pensa de fine: ad bonum dirige septrigena. Alia quidem non metues: tempus etenim desuper istud redemisti: solum tribus auroris circundantur anni: vno denario stellas comple: bene fini sacramentum quod amittes admiratione recipis. Reliquisti placide plāctam a luctatione sequere vocantē ad presentem gloriam. Bene finisti diem in principijs: bono fine comple vniuersam creaturam (vel culturam) ꝛ habitationes ambula celestes. In te enim principium bonorum ꝛ finis.

¶ De secundo successore angelici pastoris: et est tertius in ordine.

Postea ponitur secundus post angelicum pastorem: et tertius post tribulationē: de quo pastore dicit Joachim in lib. de flore: eius successio indagatur. Licet ecclesiastice dignitates de absentis morte pastoris nimium sint turbate: tamen mox cum ad eum noua peruenerint de vacatione sedis / procurabūt eligere pastorem successorem. Sed subdolus erit discordie seminator: qui semper procurat inter fideles çizaniam seminare: in habitu humilitatis deueniet dicens fratribus congregatis. Pastor licet nunc graui morbo tentus: et vobis mandat / vt a tali electione desistatis: quia eum cito personaliter videbitis / et sine mora. Fratres vero non plene imbuti superna gratia: verbis inutilibus fidem habunt. Et in proximo veniet nocturno tempore / vt estimo: quia Erithea dicit de eo. Deceptor de eo chachinabitur de fratribus congregatis: et dicet: vt quid dubitastis de viuo pastore. Et recedet ab eis facta benignitate: ita q sedes vacabit per dimidium annum. Et hoc scandalum deus permittet: quia quidam ex fratribus non credent vngulam et carnē vnitam esse: donec incredulitas auferatur: et tunc cognoscet incredulitatem ipsorum. Et quendam Italum / conditionis egregie / eligent in habitu paupertatis: qui in principio sui magistratus duodecim columnas in ecclesia statuet foras alios expellendo et firmabit. Quia super hoc Erithea loquitur. In duodecim columnis edificabit dñs domū suam. Et ipsi .12. erūt vtraque experiētia multipliciter approbati. Huius admonitione et alterius missionis que ponunt̄ scdm rōnem. Prima verba primique ad concordiam posuit esse cām. Et ita hec ratio que nō vltra rationem vtit̄: sed opiniones ppheticas recapitulatas: in nostro precedenti tractatu: alteram preopositionē habebit. Et vt possit si necesse fuerit euellere petram scandali: et aurum et argētum totalr̄ extirpare. Quia sicut corpori sano cōtraria infectio nocere dignoscit̄: ita aurum et argētum prelatos lepre vitium faciunt male sanos. Ideoque diuidet alterum ab altero: et vnā ab alio mixtura. Indecētem vnam ab alia diuo: quia diuitias tollet: et cessabit ab vniuersis platis ecclesie: nihil eis penitus dimittēdo: nisi tm̄ ad sustentationem eorum possit mediocriter ptinere. Ceteras eorum diuitias ordinabit pauperibus erogandas: ne suo tpe ex defectu nimie paupertatis animus succumbat in victu: directas et pbabiles tanquam visibiles ad ipsum negocium cōfirmandum rationes ostendat: vt virt9 corporales ad sanitatem animi manifestis rōnibus reducat. Conuitabūtur plurimi ad prelationis onera assumēda: et pauci cōuiuium acceptabunt: quia cuncta prelatorum nequitia erit per sanctiones canonicas extirpata. Et ille pastor fructum nimium faciet animarum. Judei propellent̄ / vt seruent fidem christi. Saraceni sub dñio christianorum expositi cōpellentur et ipsi credere mandatis ecclesie: et viam veritatis attendere. Plurima sacra ordinamenta fient: et omnia executioni debite mandabūtur per pastorem predictum: ita q cōuertentur cuncta in vsum: et rōnem bonam iuxta mandatum euangelicum: qd̄ erit plenissime obseruatum. Et vere dici poterit q ecclesia dei vero sponso digno copulabitur: qui honestatem sponte augebit et tenebit. Infirmos seu infirmitates scientie nō damnabuntur. Silebunt vitia: et illicite cōditiones amplius nō regnabūt. Organis et cymbalis bene sonātibus: quia diuini roboris brachio conuicti hostes imperij aduersus eos nequeūt preualere. Postque verus papa predict9 post tres dies et decem tempora seu partes tēporum / erit ad celestem Hierusalem per nuncium dñi vocatus. Hec Joachim in libro de flore. Rabbanus aūt in diuina sua reuelatione de summis pontificibus de hoc sic ait. Recipe donum ne peregrineris senex sensu: sed accipias potētissime: pensa de fine: necnō ad bonū dirige serue bone dñi sacramētum. Quid admiraris? annūciationem sanctam recipies. Reliquisti placide vanitatem: planta nunc habitationem: sequere te vocātem ad presentē gloriam. Nam bene finisti diem in principijs: bono fine comple vniuersam culturam: et habitationes celestes ambula. In te enim principium bonorum et finis nō metuens. Tempus desuper istis recepisti tribus auroris circundatus: anno vndenario stelle completo bono fine satiatus. Dandalus aūt in reuelatione diuina: in libro ititulato

bro intitulato de Oroscopo supra nominato: de hoc pastore sic ait. Hic cōmuniter vocabitur aquilinus: hic ianuam clausam aperiet. Itaq₃ quilibet liber poterit intrare/ sole clarescente. Dicetur in zodiaco omnia capita amputata p saturnum restituentur ad corpus/ iubente sole predicto zodiaci. Siue stelle erigētur in circulo: et columbe redibunt ad pēnas: q₃ pauce columbe remanebunt in agro. Quisquis igitur sole apertis oculis voluerit aspicere radijs oculos non negabit: q₃ omnis oculus clarificatus erit. In die illa omnis agricola ad cenam convocabitur: et ipsos melle pascet. Māna descendens a sole dum ascēdit/ in thaurum appropinquabitur: infirmati et caduca infirmitas convalescent: ita q₃ nullus morief infirmitate caduca: imo mortui ex ipsa infirmitate virtute solis exurgent. Qui septrū vex idem solis tenebit: et inclinato capite adorabit. Et cantabit gloria in excelsis deo: et in terra pax hominibus bone voluntatis. Hec in libro de Oroscopo Dandali prophete.

Hic quartus sanctus Pastor coronatur ab angelo sicut et alij supradicti: qui vt dicit auctor: erit natione egranius/ vir sapientissimus et amicus dei. Et q₃ erit sermocinator peritissimus: peregre proficiscens per orbem predicabit vniuerso populo verbū dei: et miraculis clarescēs: suis sanctis opib⁹ et exēplis oēs pp̄los ad seruitiū dei iuitabit: monebit et cōfirmabit: de quo Rabbanus in sua reuelatione multa bona dicit: que breuitatis causa nō adduco. Tēpore autem huius sanctissimi pontificis: vt clare ponit abbas Joachim: apparebit magnus antichristus.

¶ Verba angeli.

Bonam vitam inuenisti: ab in gloria/ tione ac virtute ante acceptam plus q₃ a fortuna: sed nequaq₃ virtuosam lucraberis gratiam. Inuidi enim contingentes iudicia tibi nocentia: non priuaberis a sorte desuper.

¶ De tertio pastore post angelicum pastorem qui quartus est in ordine.

Postq₃ igitur predictus pastor fuerit ad celestem patriam conuocatus: imediate duodecī columnis exortantibus: quidam in sacro solio collocabit natiōe equitanicus/ vir sapiētissimus/ amicus dñi: q in salutari cenaculo. i. dñico residebit predecessoris opera bona secuturus. Et cuncta erunt ad firmam stabilitatem reducta: et fm volūtatem dei disposita et stabilita/ paruū laboris habebit. Et q₃ sermocinator peritissimus demonstratur: peregre proficiscēs per orbem predicabit vniuerso populo verbum dei. Hic miraculis coruscabit/ suis sanctis operib⁹ et exemplis gentem vniuersam ad seruitiū dei inuitabit/ et mouebit et cōfirmabit. Memor erit bone operationis/ et gratus deo. Miro modo terrena despiciet: celestia adamabit: grecam ꝓuinciā visitabit: et sanctuarium Jesu christi totamq₃ terram ꝓmissionis proprio pede calcabit et sustinebit. In partibus illis plura constituet et confirmabit: animas ad venias inuitabit: indulgentias tribuet: et elemosynas erogabit: pauperes subleuabit: bonos conuitabit ad vitam: ostia paradisi pluribus faciet aperire: et ianuas vite: imagines non veras de ipsorū cordibus amouebit. Hic enim pastor in qnta parte. i. quinto anno/ temporum/ in domino expirabit. Cuius anima dignoscetur ad celestis hierusalem consortium peruenire cum electis et sanctis dei. Hec Joachim vbi supra.

Hic est sancta trinitas in throno sedens: tenensq₃ in dextera librum cum septē sigillis et signaculis: et Jesus christus accipiens sextum signaculum aperit librum. i. reuelat seruis suis sextum statum ecclesie: in quo erit flagellum et tribulatio atrocissima per antichristum. Annūciat igitur hoc fidelibus inspirando seruos suos: vt preparent se ad pa/

tienter tollerandam tribulationem z persecutionem antichristi:ac muniant se patientia/lectione/meditatione z oratione:vt cum repente venerit/nō inducātur in errorem:sed firmiter psistant in fide catholica z Jesu christi.

¶ Verba beati Joannis.

Apo. ca.6. Et vidi cum aperuisset sigillū sextū.Et ecce terremotus magnus factus est:z sol factus est niger tā q̄ saccus cilicinus:z luna tota facta est sicut sanguis:z stelle de celo ceciderunt super terram:sicut ficus emittit grossos suos/cum a vento magno mouetur]. Terremot⁹.i.tribulatio magna in ecclesia dei: per solem/lunam/z stellas intelliguntur multi prelati doctores z pfecti ſm existimationem:q tū non erunt:z ideo cadent adherentes antichristo:z mediocres z debiles in fide: omnes quasi aut mouebunt:z titubabunt in fide:aut videbunt ppter acerbitatem persecutionis/q: nō poterit palam predicari fides christi.

Hic angelo sexto tuba canēti precipit alius angelus ex parte christi vt soluat quattuor angelos: idest demones:qui sunt ligati seu missi in flumine Eufrate:idest romano imperio.s. totius christianitatis: idest ablata erat eis potestas a christo: ne nocere possent quantum vellent:nunc vero tempore antichristi soluendi sunt vt seducere z tentare possint totum mundum:quod per quattuor denotatur per quos importatur vniuersitas.i.quattuor partes mundi.

¶ Verba beati Joannis.

Et sextus angelus tuba cecinit.Et audiui vocem vnā ex cornibus altaris aurei:qd̄ est ante oculos dei: dicētem sexto angelo qui habz tubam:Solue quattuor angelos qui alligati sunt in flumine magno Eufrate.Et soluti sunt quattuor angeli qui parati erant in horam/diem/z mensem/z annum : vt occiderent tertiā partem hoīū.Et numerus equestris exercitus:vicies milies/dena milia]. Apo ca.9.

Hic angelus sextus habens phialam plenam ire dei:effundit eam in dictū flumen Eufratem.i.sextus ordo predicantium z annūciantium sextum statum ecclesie: in quo maximum erit flagellum z tribulatio: in flumine Eufrate:idest in romano imperio z in tota christianitate/per ipsum antichristū fienda zc.

¶ Verba beati Joannis.

Et sextus angelus effudit phialā suam in flumen illud magnū Eufratem/z siccauit aquā eius:vt pararetur via regibus ab ortu solis:Et vidi de ore draconis z d ore bestie z de ore pseudo prophete/exire spiritus tres imundos in modum ranarū]. Iste textus etiam ad litteram exponitur de tempore antipape:cuius tempore infideles predaturi z conculcaturi sunt ecclesiam latinam / qui ab ortu solis venient:tamē quia antipapa dicetur antichristus misticus z figura magni antichristi: ideo textus iste magis cōuenit exponi pro antichristo q̄ pro antipapa. Apo cali. 16.

Sub ipso

Ub ipso quarto papa post supradi/ctas tribulationes Joachim clare ꝛ expresse ponit in supradicto libro de flore. ꝙ diabolus soluetur: ꝛ filius perditionis .i. magnus antichristus apparebit in mundo: ad decipiendū gentes. Dandalus autē in suo supradicto libro de hoc pastore sic ait: Quia sol erit in exaltatione perfecta: ꝛ oīs pars erit in die illo eleuata in aere ꝛ cadere nō poterit. Ideo talis sol nouus describit: statuet rorem supni solis: federa renouabit in scriptis: qbus peractis/romana tēporalis figura sedēs super quattuor populos vt vidisti: eius extrema pars pandetur in die illa: qꝛ sub honestatis amictu clandestine ꝛ peregre pficiscetur cum baculo spinoso: vt solem videat ꝛ adoret quē vultu hilari adorabit: populos suos subijciet sibi ꝛ cantabit. Te deum laudamus. in die illo viridarium cōsolationis princeps aperiet: ipsi principes oibus peregrinis. Et nunꝙ̄ poma deficient de viridario supradicto: imo duorū felicium planetaꝝ fons viuus orietur in dicto viridario. Hec in li. de Oroscopo. Rabbanus aūt in sua reuelatione de hoc pastore multa bona dicit: que breuitatis causa obmito.

¶ Qualis fuit status ecclesie in veteri ꝛ nouo testamēto. ꝛ qualiter ecclesia fuit recta tpibus preteritis: ꝛ ꝙ scisma ꝛ itrusiones tpibus preteritis fuerunt in ecclesia romana.

Ostꝙ̄ superius status ꝛ effectus presentis scismatis: ꝛ acta ꝛ agenda in vniuersali ecclesia: ꝛ spāliter romana: fm veros pphetas ꝛ approbatos: pphetie digeste ꝛ notate sunt: pro pleniori notitia predictoꝝ acuitur stilus. Et veras cronicas ꝛ approbatas/ꝛ specialiter antistitis nostri Cusentini reuerendi episcopi verissimi antigtatū relatoris: Ac fratris Tholomei de Luca venerabilis croniste: status ꝛ acta preterita in ecclesia Romana: lucidius cognoscanꝫ ꝛ sciantur a lectoribus. Inuenimus enī ego frater Theolosphorus ꝛ socius meus carissimus frater Eusebius in predictis ꝛ alijs cronicis: vt infra dicetur: fideliter referendo. Qui Cusentinus ꝛ Tholomeus gesta ꝛ acta romane ecclesie denotarūt: a natiuitate dñi vsqꝫ ad annos .1316. a quo tēpore citra nullum scisma fuit in ecclesia dei. Ex quarum cronicarum lectione/clarum reperimus ꝙ ecclesia dei tam veteris ꝙ̄ noui testamēti peccatis ꝛ malitia sathane multas tribulatiōes passa est. Tñ ab omni tribulatione ipsam ꝛ ministros semp liberauit deus: cum ipsi humiliter ꝛ ꝯtrito corde ad deum ꝯuersi sunt/veniam petentes: ꝛ maiorem quietē. Aliqua in nouo testamento habuit ecclesia dei a destructione Federici secūdi/vsqꝫ ad tēpora bone memorie dñi Gregorij pape .xj. Quies ꝛ abundantia diuitiarum ecclesiam reduxerūt in peccata ꝛ diuersa vitia: ppter que ecclesia dei patietur instans scisma: ꝛ multa discrimina ꝛ maiora patietur. In veteri testamēto ecclesia multas psecutiones passa est. Primo decem plagas cuī fuit in terra Egypti. Item tēpore habite pmissionis terre vsqꝫ ad tēpli edificationem sustinuit durissimam iacturam ꝛ scisma qd̄ fuit inter Roboam ꝛ Jeroboam. Item sustinuit trāsmigrationem totius sacerdotij ꝛ destructionem templi in Babylonia per primū Nabuchdonosor. Item passa est tpe Machabeoꝝ: quo tēpore fuerūt multi pseudo pontifices: maxime ꝛ scisma: ꝛ clerus maximā psecutionem passus est ꝛ fuit vltima in veteri testamēto. Cui psecutioni ꝛ futura persecutio antipape ꝛ imperatoris alemanie ꝛ vltimi antixpi similes erūt: fm Joachim in libro de flore de vltimis tribulationibus. In nouo ēt testamēto varias ꝛ diuersas psecutiones passa est peccatis exigentibus: ꝛ opera humane nature hostis. In primitiua enī ecclesia sūmi pontificēs/prelati/ꝛ alius clerus obprobria/dāna/ꝛ iniurias: ꝛ mortis diuersa martyria passi sunt. Item cessantibꝰ martyrijs: ꝛ crescente fide/ꝛ ditata ecclesia a Constantino magno ꝛ ab alijs principibus ꝛ populo christiano inceperūt hereses Menandri primi heretici/Arij: ꝛ alioꝝ hereticorū maxima scādala ǵnantes in ecclesia dei. ¶ Postꝙ̄ aūt ecclesia multiplicauit sūme in diuitijs tēporalibus ꝛ spūalibus inceperūt intrusiones in ecclesia dei ꝛ scismata: ppter que dñia ꝛ potestates ꝯtinue fuerunt in odia ꝛ rancores inter sūmos pontifices ꝛ impatores romanos ꝛ dños temporales. Que scismata fuerūt numero .22. cum presenti: ꝛ intrusiones .41. Quoꝝ primū scisma incepit a natiuitate dñi .275. inter Cornelium ꝛ Nouatum. Scdm scisma fuit anno a

Hic incipiūt narrari tribulationes ꝛ itrusiones ꝛ scismata ecclesie.

natiuitate.376.inter Liberium z Felicē.Tertium scisma anno.388.iter Damasum primus z Ursinum.Quartum fuit.427.inter Bonifacium primum z Eulaliuz presbm.Quintus 516.inter Symacum primū z Laurētius.Sextum anno.724.inter Sisinum z Dioscorus. Septimum anno.783.inter Stephanum tertium scīm virum z Cōstātinum scdm: qd est quasi per oia simile psenti.Octauū anno.849. inter Eugenium scdm z Sisiniuz z Christoforum presbm.Nonum/anno.980.inter Leonē z Christofoz presbm.Decimum/anno.982.inter Joānem.xij.nobilem romanuz z Leonem octauum.Undecimū/anno.999.inter Gregorium qntuz z Joānem epm placētinuz.Duodecimum anno.1021.iter Bndictuz.v.z Leonem.Tertiumdecimuz anno.1052.tpe Bndicti octaui:q a romana reijcitur z alius itroducitur/z postea Benedictus restuit.Quartūdecimum/anno.1078.tpe Benedicti noni:q cuz iam sedisset multis annis/alij tres fuerūt electi ipso Benedicto expulso.Quintūdecimuz anno.1085.inter Alexādrum scdm z Caduluz epm parmēsem.Sextūdecimum anno.1101.inter Gregorium.vij.z archiepum cauanensem. Decimūseptimum/anno.1110.inter Pascalez scdm z tres prelatos:q nomen z officiuz pape occupauerūt fauore Henrici qnti imperatoris. Decimūoctauuz/anno.1131.inter Gelasiuz.ij. z Burdinum hyspanū.Decimūnonū.1149. anno/iter Innocētium scdm z Petruz leonis Uigesimum/anno.1310.inter Alexādrum.iij. z quattuor scismaticos.Uigesimūprimū/anno 1316.tpe Ludouici de bauaria: q Ludouicus viuente z regnāte Joāne.xxij.q Joānes assūptus fuit ad papatū anno.1316.fecit fieri antipapā frēm Petruz de corbario ordis minoz: a quo coronaz imperij recepit:tn̄ facta dictoz antipape z antiimperatoris annullata sunt ifra annū.Uigesimūsecundū paraf hoc pn̄s/peius z melius collocatū aliquo alio.

¶ Circa quoz scismatum z itrusionum cōfectionem / pcessum/ordinationē/oblationem/z finem:ex flore supradictarum cronicaz notatum est.Et pōt notari singulr q̄ oia z singula itrusiones z scismata/confecta.facta z mutata semp fuerūt opere/ingenio/z inidia pessimoz sacerdotum z cleri dei/sibi semp fauentibus z auxiliantibus imperatoribus aut populo Romano:excepto Karolo magno z tribus octonibus primis de Sansonia:qui ecclesiam mul tum afflictā semp erexerūt.Item notauimus q̄ in oi scismate semp ille vicit z obtinuit qui habuit ius siue primo siue scdo/electus fuerit: z semp antipapis z sequacibus male successit. Item in oi scismate semp ille papa visus est habere ius z obtinuit: qui electus fuerit vel fuit a maiori parte eligētium z habētium vocē in electione papatus.Item notauimus q̄ a conuersione Cōstantini magni imperatoris citra: et postq̄ Roma z magna pars orbis christi fidem agnouerūt:q̄ imperatores romani vel populus romanus.xxv.veros z summos pōtifices expulerūt de Roma:z ipsos diuersis penis afflixerunt iniuste.Quoz sūmoz pontificuz nomina hec sunt.Julius pmus/Symacus/Silverius primus / Uigilius primus/Martinus primus/Leo.iij.Eugenius.ij.Joannes.viij. Leo quartus vel sextus/Joannes.x.Benedictus.viij.Joānes.xiiij.Joānes.xvj.Gregorius qntus/Bndictus.viij.Gregorius.vj.Uictor tertius/Pascalis scds/Alexāder tertius.Bonifacius octauus.¶ Item notāduz est q̄ oēs reges Francie qui pro tpe fuerūt nunq̄ in aliquo supradictoz scismatum/adheserūt scismaticis:sed semp veris pontificibus.Immo octo sūmos pontifices expulsos receperūt/reduxerunt/z posuerūt in sede propria.vz.Sergius/Leo/zacharias/ Stephanus/Calixtus/Innocentius/Alexāder/z Paschalis.Item notandum q̄ semp quēcunq̄ ecclesia vacauit vel vacillauit in aliquo scismate: vel alio modo vacillauit: semp ecclesia erepta fuit per aliquos principes seculares:vt per Karolum magnuz: Octones de sansonia regem francie:Cōmune Janue:Pisanos:z Uenetos:z diuersos alios. Nunq̄ ecclesia collapsa vel vacillans suis opibus vel viribus erexit se.Item singulariter notādum est:q̄ nunq̄ infra scismate per ecclesiam generale cōcilium fuit vocatum.Sed illi qui fuerūt in scismatibus/veri pontifices vocauerūt singularia cōcilia in diuersis locis p ut videbatur eis expedire:tn̄ nō reperio aliqd scisma sine aliquo cōcilio fuisse ablatum.Item reperio q̄ tpe Gregorij.vj.z Clemētis secūdi quo tpe erat scisma in ecclesia:quod Henricus impator

secundus conuocauit ꝛ cõgregauit concilium generale: nõ vocato papa vel cardinalibus: qꝛ erant discordes. Et ꝙ ibi ordinatum fuit valuit ꝛ seruatum est in ecclesia: nõ obstante absentia pape ꝛ cardinalium. Item notãdum est ꝙ alij intrusi in sede apostolica ꝛ tenẽtes papatum iniuste/suis tẽporibus regnauerũt sine scismate: quoꝛ noĩa sunt hec. Joãnes. x. Joannes. xvij. Siluester. ij. Damasus. ij. Uictor. ij. Item notandum est ꝙ Leo papa. ix. dubitans ne eius electio esset bona/renũciauit papatum: tñ cardinales videntes eius bonitatem/reelegerunt ipsum. Et idem cõtigit de Honorio scdo nato Bononie. Omnia supradicta fideliter extracta sunt de supradictis cronicis: que patet omnibus volentibus eas videre.

Hic nascitur antichristus: ꝛ statim diabolus intrat per os in eum: vt possideat: non tamen auferendo ab eo liberum arbitrium. Et hoc pmittet deus/presciens pessimam voluntatem eius: cum ad annos discretionis venerit: qꝛ voluntas eius erit destruere fidem catholicam: ꝛ nomen christi. Et se deum ꝛ filium dei verum noĩabit. Et ẜm Petrum comestorem a principio conceptionis illius: diabolus in vterum matris descendet: cuius virtute deinceps aletur puer in vtero ꝛ nasceꝛ ꝛ adolescet: ꝛ erit sibi diabolus familiarissimus: a quo oẽ robur ꝛ ꝯsiliũ accipiet: itaqꝫ pessim⁹ erit oĩuꝫ hoĩuꝫ q ab Adã vsqꝫ ad finẽ scři ferit.

Genesis 49. Antichristus erit iudeus ex tribu Dan de quo prophetauit Jacob patriarcha Genesis. 49. Fiat dan coluber in via: cerastes in semita mordẽs vngulas equi: vt cadat ascensoꝛ eius retro. Que verba glosa interlinealis exponit de antixpo venturo ex Dan: ꝛ erit spurius. i. bastardus/natus ex adulterio vł incestu. Scdm Joachim nasceꝛ in Babylone tpe quarti pape angelici. Scdm ꝩo scm Methodium nasceꝛ in corozaiꝫ: nutrieꝛ in Bethsayda: ꝛ regnabit in capharnauꝫ. i. primũ suuꝫ ꝛ tenue regnum erit in capharnaum/ꝛ postea ascendet in Hierusalem. Unde diciꝛ Matthei scdo. Ueh tibi Corozaim: veh tibi Bethsayda: ꝛ veh tibi Capharnaum. Primuꝫ aũt sibi adherentes erunt iudei: qꝛ vt dicit dñs in euãgelio Joãnis quinto. Ego veni in noĩe patris mei/ꝛ nõ accepistis me: alius aũt veniet in nomine suo. i. antichristus/seipsum glorificans et extollens tanqꝫ sit deus: ꝛ illum accipietis. s. ei credẽtes. Et Danielis cap. ij. Filij quoqꝫ preuaricatoꝛ populi tui extollentur vt impleant visionẽ: qꝛ pncipales erũt in psequẽdo ecclĩaꝫ xpi: ac ẽt falsi christiani: vt ibidem dꝛ. Impij. s. christiani: in testamẽtũ fraudulẽter simulabũt. Matthei, z Joannis, 5. Dani. ca. ij.

Hic Enoch ꝛ Elyas reseruati in paradiso terrestri/vsqꝫ ad aduẽtũ antichristi: induti saccis/predicãt fideꝫ xpi iudeis ꝛ alijs ne credãt antixpo/sed xpo q est verus filius dei ꝛ messias in lege ꝑmissus: ꝓpter quoꝛ pdicationes multi eoꝛ credẽt in xpm: ꝛ tãdem post morteꝫ antichristi oẽs credẽt: ꝛ ad xpm ꝯuertẽtur. Antichristus aũt iratus cõtra eos/iterficiet eos: quoꝛ corpora manebũt insepulta in medio platee ciuitatis Hierusalẽ tribus dieb⁹ ꝑp metum antichristi: ꝛ postea resurgẽt: ꝛ vidẽtibus ꝛ audiẽtib⁹ inimicis eoꝛ: audieꝛ vox magna de celo/dicens eis. Ascendite huc: ꝛ ascẽdent in celũ vidẽtib⁹ inimicis eoꝛ.

Apoca. ij. ¶ Uerba spiritus sancti.

Dabo duobus testibus meis/ et pphe/tabūt diebus mille ducentis sexagin/ta amicti saccis. Hi sunt due oliue et duo candelabra in ɔspect u dñi terre stātes. Et siqs voluerit eos nocere: ignis exiet de ore eoꝝ et deuorabit inimicos eoꝝ. Hi hñt potestatem claudendi celū ne pluat dieb⁹ pphetie eoꝝ: et p cutere terram oī plaga quotienscunqꝫ volue/rint. Et cū finierint testimonium suum: bestia q̄ ascendit de abysso/faciet aduersus eos bellū:

Malachie qrto. et vincet eos et occidet eos etc̄. Et Malachie quarto dr. Ecce ego mittam vobis Elyam p/phetam anteqꝫ veniat dies domini magnus et horribilis. Et cōuertet coꝛ patrum ad filios: et coꝛ filioꝝ ad patres eoꝝ ne forte veniam et pcu tiam terram anathemate.

¶ Quis et qualis et quādo appere debeat vl/timus et magnus antixp̄s. Et q̄liter eccl'ia dei et Ro. pōtifex se regēt/regnāte dicto antixp̄o.

Uia superius fm veros pphe/tas et cronicas auctenticas sa/tis clare et lucide tractatum est de statu et cognitione vniuersa/lis et particularis ecclesie/vsqꝫ ad tēpoꝛa antichꝛisti. Qui an/tichꝛistus fm Joachim/apparere debet tēpoꝛe quarti pape post has supradictas tribulatōes: vt in libro Cirilli fit de hoc spāliter capl'm: qđ incipit. Interea antiqui serpētis: qs aūt erit? Dico fm pphetas et theologos q̄ erit homo natus ex viro et muliere: de semine Israel/de tribu Dan: et forte de patre et filia per incestuꝫ: in ventre matris: demonū et potestati diabolice traditus et dedicatus ipsius diaboli obsequijs. Nam sicut spūs sanctus fuit in ɔceptione chꝛi sti: ita diabolus in cōceptione/natiuitate/et nu tritiua eius antichꝛisti. Item sicut Chꝛistus na tus est in Bethleem in loco humili: ita anti/chꝛistus in loco supbo. Naꝫ nascet̄ in coꝛoꝫaiꝫ: nutrietur in Bethsayda: et regnabit in caphar naum: postea veniet in Hierusalem. Ui Mat

Mathei. ij thei. ij. Ueh tibi coꝛoꝫaiꝫ: veh tibi bethsayda et tibi capharnaum. Tunc sathanas potestateꝫ habebit: et oēs chꝛistianos nolentes sibi obedi re/diuersis penis affliget: et tēplum Salomo/nis repabit sedens in eo tanqꝫ sit deus. In tri/bus annis cum dimidio per mundum mittet predicatoꝛes: q miraculis falsis. s. arte diaboli/ca/vi et metu/et munere conabuntur reducere mūduꝫ sub dicto antichꝛisto. Et multi princi/pes et populi. et gētes et prelati et clerus deuꝫ nō timētes: et gloꝛiam et diuitias huius seculi affe ctantes recurrēt ad eum. Contra quos predi/catoꝛes et antichꝛistuꝫ insurgēt duo viri q sunt in paradiso terrestri. videlꝫ. Enoch et Elyas: et mlti alij sancti viri: q īterficient̄ a dicto anti chꝛisto et gente sua. Et tāta erit predictis mo/dis psecutio ɔtra fideles: q̄ vix electi poterūt se ab eo ōfendere. De quo antichꝛisto dicit Sy

billa tyburtina sic. In illo tpe surget princeps inigtatis de tribu Dan: qui vocabit̄ antichꝛi/stus: hic erit filius pditionis: caput supbie: ma gister erroꝛis: plenitudo malitie: qui subuertet oꝛbem: et faciet pdigia et signa magna: falsas si/mulationes: et eludet p arteꝫ magicā mulieres: ita vt ō celo ignis descēdere videat̄: et nūerent̄ anni sicut menses/sicut dies/sicut hoꝛa. Nō du rabit nisi tribus annis cum dimidio: et erit tri bulatio qualis nunqꝫ fuit. Post cuius moꝛteꝫ que per angelū Michaelem fiet in mōte Oli/ueti: oēs eius discipuli et sequaces territi con/uertent̄ ad chꝛistum. Qñ aūt dictus antichꝛi/stus apparere debeat/loquitur Sybilla tybur/tina: et multi alij theologi dicūt clare: q̄ tēpoꝛe eius aduentus erūt signa magna in mūdo/ce/lo/sole/luna/et stellis. Et tunc rex et Impatoꝛ chꝛistianus: et vt sperat̄ erit rex Frācie: tūc de/ponet coꝛonam impij et regni sup sepulchꝛum dñi fm dictam Sybillam tyburtinam.

¶ Quid de decem tribubus sit tenēduꝫ.

¶ Disposui itaqꝫ hic clare ponere. Naꝫ nō est verū q̄ p Alexādruꝫ magnū fuerint icluse: nec est verū q̄ p aliquem sint incluse in regno asy/rioꝝ. Sed rimatis bñ cronicis et fm Joachim in libro concoꝛdie: et in libro Cirilli cap. 6. Est verum q̄ decem tribus israel dicte/fuerūt in/cluse in montibus regni medoꝝ: ppe quos est fluuius magnus noie Gaꝫam: et sunt montes in regno medoꝝ. Et ipsas decem tribus israel recludi fecit ibidem Salmanasar rex asyrioꝝ/ tpe Osee filij Elha/regnāte in Samaria: an/no octauo ab vrbe cōdita: que vrbs cōdita fuit 752. annis ante aduētum chꝛisti. Quas tribus antixp̄s deducet de dictis montib⁹ et eius gen tis auxilio psternet multa regna et populos: et

erunt

erunt gentes turpissime: carnem humanã comedētes: τ sanguinem humanū bibētes. Modus aūt inclusionis dictarum tribuum: τ modus reductionis fuit τ erit miraculosus. Nã cum decem tribus fuerūt per dictū regē posite itra vallem dictoꝝ montium: statim dictus fluuius gaçam decurrēs secus dictos montes incepit ipetuosissime miraculo dei ꝓfluere: ita ꝙ nullo mō vel aliquo ingenio transiri posset: excepta die sabbati qua qescit. Et qua die sabbati ille decē trib⁹ sequētes legem Moysi trāsuadere nō audēt. Et ꝯtinuo dictus fluuius supradicto mō fluit. Sed tpe dicti antichristi vt impleat qd prophetatum est de antichristo dictus fluuius qescet τ poterit trāsiri. Et dictus antichristus psonaliter ibit pro dictis decē tribubus: ꝯtra quas bellabit imperator christianoꝝ rex Francie. Et de hoc antichristo spiritus sanctus fecit speciale caplm in dicto libro Cirilli: qd incipit. Interea antiqui serpentis.

Hic demones seducūt reges decē ꝓpinquiores Hierusalē: mediantibus etiam

predicatoribus ipsius antichristi: quoꝝ regum fauore τ diabolo consiliante ac suggerente: deo quoqꝫ pmittēte/exigētibus peccatis hoiū malignoꝝ: vt cognoscant ab electis dei. Accipiet ipse antichristus monarchiā fere totius orbis.

¶ Uerba angeli.

[Et decem cornua que vidisti/decem reges sunt: q regnū nōdū acceperūt: sꝫ ptātem tanqꝫ reges vna hora accipiēt post bestiam. Hi vnum consilium τ vtutem τ ptātem suam bestie tradēt.] Apo/ca.17.

Tpe antichristi/impiū romanum in decē regna τ reges diuisū erit: qui pro maiori pte seducti/aut ppter metum antichristi: tales reges se antichristo submittēt seu subijcient. Quib⁹ mediātibus/vt dictū est/monarchiam toti⁹ orbis obtinebit. Itē dr Dan. 7. [Et bestia hēbat cornua decem: ꝯsiderabā cornua: τ ecce cornu aliud puulū ortū est de medio eoꝝ] Dan. 7. i. antichristus apparebit qñ Romanum impiū diuisū fuerit in decē regna. Ipse enim/vt dictū est: incipiet regnare cum paruo regno ppe hierusalē: vt dictum est forte in capharnaum. [Et tria de cornibus primis euulsa sunt a facie eius] q: primo sibi vsurpabit et subijciet tria regna sibi viciniora: τ tunc ascendet Hierusalē. [Et ecce oculi quasi oculi hois erant in cornu isto τ os loquens ingentia].

Hic antichristus effectus magnus postqꝫ sibi subiecit tria regna: vt diximus: cupiens destruere nomen τ fidem christi: aggreditur exercitū imperatoris τ fidelium: quos superando interficit fere omnes apud ciuitatem sanctam Hierusalem: τ intrans hierusalē/omnes ei non adherentes morti tradit: ita vt maxima sanctorum fiat sanguis effusio.

¶ Verba beati Joannis.

Apo/ca.13. [Et ecce draco magnus rufus/hñs capita septem ⁊ cornua decē:⁊ in capitib⁹ suis septē diademata:⁊ cauda eius trahebat tertiam partem stellarum celi ⁊ misit eas in terrā]. cap.13. [Et data est ei potestas facere menses quadraginta duos:⁊ aperuit os suum in blasphemias ad deum blasphemare nomen eius: ⁊ tabernaculum eius: ⁊ eos qui in celo habitant. Et est datum illi bellum facere cum sanctis ⁊ vincere eos. Et data est illi potestas in oēm tribum ⁊ populū ⁊ linguam ⁊ gentem: ⁊ adorauerunt eum oēs qui inhabitant terrā: quorum non sunt scripta nomina in libro vite agni qui occisus est ab origine mundi. Siquis habet aurem audiat. Qui in captiuitatem duxerit:in captiuitatem vadet:qui in gladio occiderit:oportet eum gladio occidi. Hic est patientia sanctoꝝ]. Itaq; vt dicit saluator Mat/thei.24.

Mat/thei 24. [Erit tunc tribulatio maxima/qualis non fuit ab initio. Et de stellis cadēt]. i. doctores aliqui ⁊ prelati ⁊ religiosi ⁊ de reliquis qui videbuntur esse stelle magne:vt alijs lumē tribuerent:tunc manifestabūtur esse falsi ⁊ maligni christiani:q₃ antichristo adherebūt ꝓpter gloriam ⁊ delectationem mūdanam: ac etiam aliquos imo mltos metu ⁊ alios sub specie sanctitat⁹ ⁊ hypocrisis:⁊ dolo ac astutia sua ⁊ suorum pseudo predicatorū tepidos ⁊ debiles ⁊ simplices christianos ad se conuertet. Et si nō fuissent abbreuiati dies illius:fere totus mundus in eū crederet:sed deus ꝓpter electos ne in errorē inducant̄ breuiabit illos vt ibidē dr̄.

Hic videns Imperator sanctissimus ac christianissimus ecclesiam dei esse conculcatam ab antichristo: ⁊ totum fere mundum sequi illam bestiā:nec amplius obuiare posse ac resistere sue maligne potentie: quia ita nouerit deo placere. A deo vocatus ascendet cum reliquis sui exercitus in montē Oliueti vbi est sepulchrum Jesu christi. Et deposita regali ac imperiali corona de capite: ponet ipsam super dictum sepulchrum: ante quod genuflexus:iunctis manibus:eleuatisq; oculis in celum:⁊ orans coram positis suis militibus ac fratribus:deo sanctissimam animā reddet.

¶ Verba Imperatoris.

Domine Jesu christe inuitatus/ad te venio gratias agens:q₃ me dignatus es ad tuas epulas inuitare:sciens ꝙ ex toto corde meo desiderabam te:odor tuus cōcupiscentias in me excitauit eternas. Et nunc dn̄e Jesu cōmendo tibi filios tuos: quos tibi virgo mater ecclesia per aquam ⁊ spm̄ sanctum regenerauit:ego rogo pro eis dn̄e:nō vt tollas eos de mūdo: sed vt serues eos a malo/ac eos qui in te crediturí sunt.vt nemo ex eis pereat. Et nūc dn̄e Jesu christe aperi mihi ianuā vite:⁊ princeps tenebrarum nō occurrat mihi: nec manus extranea contingat me:sed suscipe ẜm verbum tuū:⁊ pduc me ad cōuiuiū epularum tuarum. Te enim desidero dulcissimū ⁊ pulcherrimū dn̄m. Tempus est dn̄e vt reddas terre corpus meū ⁊ ad te me reuoces. Ecce cor meum coram te est. In manus tuas domine cōmendo spiritum meum.

Hic antichristus postq̄ totum fere mūdū sue dictioni subiecerit:exceptis paucis:q₃ vt Merlinus dicit:antichristus nō poterit subiugare Venetias/nec Parisius/nec ciuitatem regalem Anglie:eleuabitur cor eius nec reputabit deum patrum suoꝝ:sed magnificabit seipsum noians se verū messiam iudeis ꝓmissum in lege. Et residēs in throno imperiali in tanta gloria in quanta nullus vnq̄ fuit ex quo mūdus factus est. Imagineq; suā ponet in téplo ⁊ in altari/vt ab oibus adoret: (⁊ qui eum noluerit adorare:⁊ characterē suā sup se portare) interficiet. Et sic fere ab oibus adorabitur. Unde Apoc.13. [Ea faciet oēs pu Apo cal. 13.

fillos ⁊

fillos ⁊ magnos ⁊ diuites ⁊ paupes ⁊ liberos ⁊ ſeruos hēre characterez in dextra manu aut in frontibus ſuis. Et ne quis poſſit emere vel vendere/niſi habeat characterem/aut nomen beſtie: aut numerum nois eius. Et qcūqꝫ non adorauerit imaginem beſtie/occidatur].

Verba Apoſtoli.

Theſa. 2.

APoſtolus ſcda ad Theſa. cap. ii. [Tūc reuelabitur homo filius pditionis: q aduerſatur ⁊ extollitˀ ſupra oē qd dicitˀ deus: aut qd colitˀ: ita vt in tēplo ſedeat: oſtendens ſe tanqꝫ ſit deus]. Et Dañ. 8. [Et egreſſum eſt cornu vnum modicuz] .i. antichriſtus in principio ſue tyrānidis paruus erit: ⁊ poſtea augmētabitˀ imperium eius vt diximus. vñ ſubdit. [Et factum eſt grāde ꝯtra meridiem ⁊ ꝯtra orientem: ⁊ ꝯtra fortitudinem: ⁊ magnificatum eſt vſqꝫ ad fortitudinē celi: ⁊ deiecit de fortitudine ⁊ de ſtellis/⁊ cōculcauit eas: ⁊ vſqꝫ ad principem fortitudinis magnificatum eſt: ⁊ ab eo tulit iuge ſacrificium: ⁊ deiecit locū ſanctificationis eius. Robur aūt datum eſt ei cōtra iuge ſacrificium ꝑpter peccata. Et proſternetˀ veritas in terra/⁊ pſperabitˀ: ⁊ faciet iuxta volūtatem ſuā]. Tanta enim erit eccleſie ac fidelibus pſecutio: ꝙ nemo palam audebit predicare/aut in bonum noiare chriſtum: nec ſacramenta adminiſtrare ſiue diuina celebrare.

Daniel. 8.

HIc decez tribus Iſrael egrediuntur de montibus caſpijs per quādam vallem trāſeuntes flumen miraculoſe ad chriſti benedictionem: quieſcēs a ſua incredibili ac intrāſibili velocitate: vt habetˀ. 4. Eſdre. capi. 13. que captiuate fuerūt a rege Almanaſar aſſyriorꝫ: vt dicitur. 4. regum. cap. 17. Que tamen ſponte deliberauerunt non amplius habitare inter gentes: ex quo a ꝑpria patria exulauerūt ꝑpter eorꝫ peccata: ⁊ precipue idolatriam. Ne igitur exemplo gētiliuz amplius deos colerēt/ſeipſos condemnarūt habitare vbi nō eſſet acceſſus gentium: vt clare dicitˀ quarto Eſdre vt ſupra. Et qꝛ de his decem tribubꝰ diuerſe ſunt opiniones: adducemus illam que magis videtur cōſona textui ſacre ſcripture. Quia igitur aliqui tenēt/vt eſt hic auctor noſter: ꝙ venture ſunt cum antichriſto: quarū fauore ſubmittet orbem. Item ꝙ iſte tribus dicūtur Gog ⁊ magog. Alij aūt doctores oppoſitum tenent: ⁊ magis veritati ac textui ſcripture ſacre conſonum: iter quos eſt illuminatus ac deuotus frater Vbertinus de Caſali ordinis minorꝫ libro qnto arboris vite crucifixe Ieſu. cap. ij. vbi dicit ꝙ Gog erit vltimū flagellum poſt antichriſtum. Et dicitˀ eſſe illa octaua beſtia de qua in Apoc. 17. [Beſtia quam vidiſti/fuit ⁊ nō eſt: ⁊ aſcēſura eſt de abyſſo: ⁊ in interituz ibit ⁊ mirabuntur inhabitantes terram: videntes beſtiam que erat ⁊ non eſt. Et hic eſt ſenſus qui habet ſapientiam. Et ſubdit. Et reges ſeptem ſunt: quinqꝫ ceciderūt: vnus eſt: ⁊ alius nōduz venit. Et cum venerit opꝫ illum breue tēpus manere. Et beſtia que erat ⁊ nō eſt. ⁊ ipſa octaua eſt ⁊ de ſeptem eſt. Et in interitū vadet] ⁊c. Iſta octaua beſtia erit cauda antichriſti: ⁊ videbitˀ ꝙ ſit idem antichriſtus: qꝛ oia ⁊ eadem mala reuocabit ⁊ forte peiora. Item Ezechiel. 38. ⁊. 39. Gog veniet in nouiſſimis diebus et perſequetˀ ⁊ interficiet multitudinem magnaz de populo iudaico: quia tunc erunt credentes in chriſtum ac fideliſſimi: ita vt de eis ad litteram adimpleatur illud Apoca. 7. [Et audiui numerum ſignatorꝫ cētum quadraginta quattuor milia ſignati ex omni tribu filiorꝫ iſrael]. qui in eccleſia ⁊ ſub altare ⁊ vbiqꝫ interficientur ⁊c. Item Eſdra vt ſupra dicit: ꝙ Ieſus filius dei recipiet illas decem tribus in pace et pacifice: amicos ⁊ nō hoſtes. Ex quo ſequitur ꝙ non venient cum antichriſto ſed poſt mortem eius. vel ſi ante: non adhe ebūt ei: ſed ſuis ꝓphetis vt Enoch ⁊ Elye aut fidelibus. Ex quibus patet quid tenendum.

Quarto eſdre 31.

4° regū. 13

Apoca. 17

Ezechiel. 38.

Apoca. 7.

¶ Uerba dei. Esdre. 4. cap. 13.

Esdre quarto. ca. 13. E[t qm̃ vidisti filium meũ Jesuz colli/
gentem ad se aliam multitudinẽ pacifi
cam. Hee sunt decem tribus que capti/
ue facte sunt de terra sua in diebus Osee regis
quem captiuũ duxit Salmanasar rex assyriorum:
⁊ trãstulit eos trans flumen: ⁊ trãslati sunt in
terrã aliam. Ipsi aũt sibi dederunt ꝯsilium hoc
vt derelinquerẽt multitudinem gẽtiuz: ⁊ ꝓfi/
ciscerent in vlteriorem regionẽ: vbi nunq̃z in/
habitauit genus humanũ: vel ibi obseruare le
gitima sua que nõ fuerãt seruantes in regione
sua. Per itroitus aũt angustos fluminis eufra
ten itroierũt. Fecit enim eis tũc altissimus si/
gna: ⁊ statuit venas fluminis vsq; quo transi/
rent. Per eã enim regionẽ erat via multa: iti/
neris anni vni⁹ ⁊ dimidij. Regio nãq; illa vo/
catur Arsareth. Tũc inhabitauerũt ibi vsq; in
nouissimo tpe: ⁊ tũc iterum cũ ceperint veni/
re: iteruz altissimus statuet venas fluminis vt
possint trãsire. Et ꝓpter hoc vidisti multitu/
dinez cũ pace]. Ecce igit̃ q̃z clare loqtur ꝓphe
ta: qd tenẽduz de his decẽ tribus. Item notã/
duz vt videt̃ inuere in principio huius capl'i:
q̄ iste decem tribus venient iterfecto Gog cũ
multitudine debellãtiuz ppl'm iudaicũ: q: fili⁹
dei. i. xp̃s: postq̃z iterfecerit illã multitudinem
cũ igne de celo: vocabit ad se decẽ trib⁹ pacifice
vt amicos ⁊ non hostes: vt dictum est.

Hic notadum vt cõiter dr: q̄ postq̃z an/
tixp̃s viderit se obtinuisse fere vniuer
sum orbẽ: ⁊ q̄ sine cõparatione excesserit
in gloria ⁊ ptãte oẽs reges ac principes mũdi:
qui ante ipm fuerũt: ⁊ deus ab oibus reputa/
bitur: finget se mori/ ⁊ postea tertia die resur/
gere: ⁊ mysterio demonũ ascẽdet in aera supra
montem Oliueti/ vt fecit Christus. Qd videns
bñdictus dei filius Jesus christus: ⁊ nolẽs vl/
tro tãtam iniqtatem ac supbiam tollerare: ⁊ p̃/
cipue pp electos q iugiter ad eum clamabũt.
Mittet angelũ Michaelem/ q eum statim in/
terficiet: vniuersis vidẽtibus: ⁊ p̃cipue in ipm
credẽtibus/ ac eum sequẽtibus/ vt iudei ⁊ falsi
christiani. Glosa aũt ordinaria dicit q̄ antixp̃s
interficiet in monte scõ. i. oliueti sub papilione
suo ⁊c̃. [Quez Jesus iterficiet spiritu oris sui:
⁊ destruet illustratione aduẽtus sui]. Thesa. 2. Daniel.
cap. 2. ⁊ Danielis. cap. 2. Et figet tabernaculuz ij.
suũ apedno iter duo maria sup montem incly/
tum ⁊ sanctum. i. oliueti: ⁊ veniet vsq; ad su/
mitatez eius: ⁊ nemo auxiliabitur ei: ⁊ sine ma
nu conteretur].

¶ Uerba Michaelis archangeli.

Hic archangelus Michael/ ex christi p̃/
cepto/ magno impetu irruit in antichri
stum: ipm iterficiendo: ⁊ prius obpro/
briãdo/ ac insultãdo dicẽs. Zacharie. ij. [O pa ps.
stor ⁊ idolum derelinquẽs gregem: qd gloria/ 48.
ris in malitia/ qui potẽs es in iniqtate. Dilexi/
sti oia verba precipitationis lingua dolosa: po
suisti os tuũ in celum: ⁊ dixisti: qs me videbit.
Propterea deus nunc destruet te: euellet te ⁊
emigrabit te de tabernaculo tuo: ⁊ radicẽ tuaz
dextera viuẽtium]. Ezechielis. 28. [Eo q̄ ele/
uatum est cor tuũ/ ⁊ dixisti: deus ego sum: ⁊ in Eze/
cathedra dei sedi: cum sis homo ⁊ nõ deus: et chie.
dedisti cor tuuz q̃si cor dei. Ecce sapiẽtior es tu
Daniele: omne secretũ non est abscõdituz a te.

In sapiẽtia

In sapientia et prudentia tua fecisti tibi fortitudinem: et acquisisti aurum et argentum in thesauris tuis: et eleuatum est cor tuum in robore tuo: propterea quod eleuatum est cor tuum quasi cor dei: ecce ego enudabo gladium meum super te: interficiam te et detraham te in terram et morieris interitu incircuncisorum. Nunquid dicens loqueris: deus ego sum: coram te interficiente: cum sis homo et non deus? Esaie.14. Infernus sub te coturbatus est in occursum aduentus tui. Detracta est ad inferos superbia tua: cocidit cadauer tuum: subter te sternetur tinea: et operimentum tuum erunt vermes. Qui te viderunt: ad te inclinabuntur: teque prospicient et dicent. Nunquid iste est vir qui conturbabat terram? qui cocussit regna? qui posuit orbem desertum: et vrbes eius destruxit?

Esa. 14.

¶ Quomodo regatur ecclesia dei tempore magni antichristi.

Quomodo autem regatur ecclesia dei tepore dicti antichristi. et dicitur secundum Joachim et alios theologos et prophetas: regetur vt infra dicetur. Et primo Sybilla erithea sic ait. Sponsa silebit: gallus raucescet: fietque agni contumelia. Sed celum/ignis/elementa videbuntur in abhominationis testimonium. Sponsa est ecclesia: gallus est papa: agnus est deus. Tunc enim impij testamentum simulabunt frauduleter: et ipsi contaminabunt ecclesiam. Deficient ergo sacrificium et oblatio: destruetur ordo ecclesiasticus: ita vt non sit aliquis in multitudine populi/qui libere audeat inuocare deum. Et summus potifex erit in discrimine sub antichristo: sicut Mardocheus sub Aman. Joachim in libro concordie sup Hieremiam ad Henricum: in verbo: Egressi sunt/ardua loquetes de antichristo et ipsius tepore sic inquit. Sed eo tempore quo carmelus .i. romana ecclesia deseretur a defensoribus suis: dissoluto et destructo populo christiano/tam in ecclesijs quam in monasterijs et substantijs: quam psonis a voce predicatorum equitis: idest antichristi et fortium ad discurrendum terram: et mittetium sagittam correctionis ad templum .i. peccatrices animas sauciandas: fugiet ois terra. Item subiungit sup verbo. Tu autem vastata qd facies? Si certe vrbes et plebes de

Sybilla Erithea

tuo circuitu delebuntur et qd romana sedes facies? Nunquam effugies: non relinquetur lapis sup lapidem q non destruatur? Item Joachim in libro cocordie dicit. Et quod subiecta sibi multitudine hominum predicatorum/solum sibi romanum pontificem/et cum fideles eius perpendet obuiare totis se malitie viribus eriget cotra eum: tum contra summum pontificem predictum non preualebit: imo summus pontifex q fuerit tpe antichristi/summe exaltabitur. De quo Joachim ad literam/sic ait. Successor Petri qui erit illo tpe quasi fidelissimus vicarius Jesu christi/eleuabitur in sublime: vt copleatur illud qd scriptum est in Esaia propheta. Erit in diebus illis nouissimis preparatus mons domus dni in vertice montium: et eleuabitur sup colles: et fluent ad eum oes gentes: et ibunt populi multi et dicet. Uenite ascedamus ad montem dni: et ad domum dei Jacob: et docebit nos vias suas: et ambulabimus in semitis ei9: quod de syon exibit lex et verbum dni de Hierusalem. Et iudicabit gentes: et arguet populos multos. Et conflabunt gladios suos in vomeres: et lanceas suas in falces. Non leuabit gens cotra gentem gladium: nec exercebuntur vltra ad prelium. Joachim.

Joachim

Hic est angelus dei annucians gaudium fidelibus/flentibus ac orantibus ante altare/pre nimijs angustijs antichristi: afflictis atque oppressis ab eis.

¶ Uerba angeli.

Gaudete fideles: et deo gratias agite: et laudem dicite deo nostro omnes sancti eius: et qui timetis deum pusilli et magni: quod interfecta est bestia et cum ea pseudo propheta: et qui fecit signa coram ipso quibus seduxit eos q acceperunt characterem bestie: et qui adorauerunt imaginem eius. Hi viui missi sunt in stagnum ignis ardentis et sulphuris. Ueh secundum abijt et ecce veh tertium veniet cito: quod in dieb9 vocis septimi angeli cum ceperit tuba canere: cosumabitur mysterium dei.

Apo. ca.19.

Apo. ca.ij.

Hic fideles de tam atrocissima psecutione ac tribulatione antichristi et suorum sequatium: liberati a deo/per eorum mortem

ꝛ destructionem: gratias ingentes referunt deo: cantantes canticum Moysi serui eius ꝛ canticū agni.

¶ Oratio fidelium. Aña.

Apo/ ca.15. [M]Agna ꝛ mirabilia sūt opera tua dñe deus omps: iuste ꝛ vere sunt vie tue dñe rex seculoꝝ. Quis non timebit te dñe ꝛ magnificabit nomē tuum]. ps. Cantemus dño. Chiriel. Christel. Chiriel. Pater nr. Et ne. ℣. Dñs quasi vir pugnator omps nomen eius. ℟. Currus pharaonis ꝛ exercitum eius ꝓiicit in mare. ℣. Cantate dño qm̄ magnifice fecit. ℟. Annūciate h̄ in vniuersa terra. ℣. Dextera tua dñe magnificata ē in fortitudine. ℟. Dextera tua dñe ꝯfregit inimicū. ℣. Dñe ex. Dño.

[G]Ratias tibi referimus clementissime deus: q nō derelinquis sperātes in te: ꝛ de tua misericordia presumentes: q pietate tua benigna nos eripere ꝛ preseruare dignatus es a seruientibus mūdi tribulationibus: principe cooperante tenebraꝝ per ministrum suum antichristum perditonis filium. Per dnm̄.

[H]Ic angelus ex christi mandato ligatū diabolum retro manibus: ꝛ ad collum cathena: trahit ꝛ ducit in carcerem: ne amplius seducat ꝛ tentet vt vellet ꝛ posset si deus pmitteret: qꝛ vt dicitur Job: nō est potestas super terram que comparatur ei.

¶ Uerba angeli.

Apo/ ca.20. [E]T vidi angelum descēdentem de celo habentem clauem abyssi: ꝛ apprehendit dracone ꝛ serpētem antiquū: qui est diabolus ꝛ sathanas: ꝛ ligauit eum ꝛ misit in abyssum: ꝛ clausit: ꝛ signauit sup eum/ vt nō seducat amplius gentes. Et factum est silentiū in celo media hora. Et post hoc opꝫ illum modico tpe solui iterum vt seducat gentes]. Quia ſm aliquos doctores. vt dictum fuit supius: q tenēt ꝙ differt tribulatio seu psecutio antichristi a psecutione Gog ꝛ magog: qui vēturus est in vltimis dierum: vt dꝫ Ezechielis. cap. 38. ꝛ 39. Isti dicūt ꝙ inter antichristum ꝛ gog/ modicum spatiū tēporis erit: ita ꝙ reputabitur media hora silentij. i. pacis in ecclesia dei. Eze/ chie. 38.

[H]Ic angelus hortat̃ fideles vt velint ēt pro iudeis orare: quia placuit altissimo reddere eis pacem: ꝛ secum reconciliari: punitioniqꝫ eorū finem imponere: ꝛ in visceribus misericordie sue eos amplecti.

¶ Uerba angeli.

[Q]Uid faciemus sorori nostre/ fratres charissimi/ in die qn̄ alloquenda est. Soror nostra parua est/ ꝛ vbera non habet. Si murus est: edificemus sup eam propugnacula argentea: Si ostium est/ compingamus illud tabulis cedrinis. Ego murus ꝛ vbera mea sicut turris ex quo facta sum coram christo quasi pacem reperiens. Nunqd deus repulit populum ca.8.

lit populum suum?Absit:nõ repulit dñs ple/
bem suã quam prescivit:sed illoꝝ delicto salus
est gẽtibus vt illos emulenẽ.q̄ si delictuꝫ eoꝝ
diuitie sunt mũdi:⁊ diminutio eoꝝ diuitie gẽ/
tium:quãto magis plenitudo eoꝝ:si amissio il
loꝝ recõciliatio est mundi:que assumptio nisi
vita ex mortuis.Q̄ꝫ si delibatio scã est ⁊ massa:
⁊ si radix scã ⁊ rami:q̄p si aliqui ex ramis fracti
sunt:Tu aũt cum oleaster esses:insertus es in
illis:⁊ socius radicis ⁊ pinguedis oliue factus
es.Noli gloriari aduersus ramos . q̄ si gloria/
ris:nõ tu radicem portas:sed radix te.Potẽs
est enim deus iterum inserere illos.Nam ⁊ si
tu ex naturali excisus es oleastro:⁊ cõtra nãm
insertus es in bonã oliuam:quãto magis hi q̄
sm nãm inserenẽ in suam oliuaꝫ.Nolo igitur
vos ignorare frẽs mysteriuꝫ hoc vt nõ sitis vo
bisipsis sapientes:q̄ꝛ cecitas ex parte ɔtingit in
israel:donec plenitudo gentiuꝫ itraret . Et sic
oĩs israel saluus fieret sicut sicut scriptum est ⌋.
Esa. 59. Esaie.59. ⌊Ueniet ex syon qui eripiat ⁊ auer/
tat impietatem ab Jacob.Et hoc illis a me te/
stamentum cum abstulero peccata eorum ⌋.

Hic orant fideles pro iudeis : vt digneẽ
deus velamen ab oculis eoꝝ auferre vt
cognoscãt peccatum suũ:⁊ ɔuertantur
ad dñm nr̃m Jesum christũ.Nam vidẽtes iu/
dei se deceptos ab antichristo:ac ẽt ꝑpter pre/
dicationem Enoch ⁊ Helye/adherebũt fide/
libus.Et cognoscentes Jesum christum fuisse
verum saluatorem/eis in lege repromissum:cõ
fitentes pctm̃ suuꝫ/amarissime flebũt:quos fi/
deles gratiose ac letãter recipient:instruentes
eos in fide/⁊ baptiꝫantes omnes.

¶ Oratio fidelium.

Oremus pro perfidis iudeis:vt deus ⁊
dñs nr̃ auferat velamen de cordib⁹ eoꝝ
vt ⁊ ipsi agnoscãt Jesuꝫ xp̃m dñm nr̃m. Añã.
O clauis dauid ⁊ sceptrũ domus israel:q̄ ape
ris ⁊ nemo claudit:claudis ⁊ nemo aperit:rex
gẽtium ⁊ desideratus eaꝝ lapisq̄ꝫ angularis q̄
facis vtraq̄ꝫ vnum . Ueni salua populũ tuum
israel sedentem in tenebris ⁊ vmbra mortis.
Chiriel.Christel.Chiriel.Pater nr̃ . Et ne.
℣.Reuertere reuertere sunamitis. ℟.Reuer/
tere reuertere vt iduamur te.℣.Quiescat vox
tua a ploratu:⁊ oculi tui a lachrymis.℟.Quia
est spes nouissimis tuis:⁊ filij tui reuertentur
ad terminos suos dicit dñs.℣.Cum quesieri/
tis me in toto corde v̄ro inueniar a vobis.℟.Et
reducã captiuitatem vestram:⁊ ɔgr . gabo vos
de vniuersis gentibus:⁊ reuerti vos faciam in
hierusalem.Dñe exaudi orationem. Oratio.

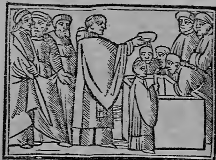
Omnipõs sempiterne deus qui ẽt iudai/
cam pfidiam a tua misericordia nõ re/
pellis:exaudi p̃ces nr̃as q̄as pro illi⁹
populi obcecatione deferimus:vt agnita veri/
tatis tue luce que christus est : a suis tenebris
eruantur:⁊ atq̄ꝫ ad te conuertantur.Per eum.

Hic predicator hortatur iudeos vt reco/
gnoscãt errorem suuꝫ ⁊ reuertantur ad
dñm nr̃m Jesum christum : q̄ꝛ iam ve/
nit plenituto tpis sue ɔuersionis:sicut p̄ ꝑphẽ
tas noui ac veteris testamenti:predictuꝫ erat.

¶ Uerba predicantis.

Conuertere israel ad dñm deuꝫ tuuꝫ:
q̄m corruisti in iniq̄tate tua:tollite vo
biscum verba ⁊ ɔuertimini ad dñm ⁊
dicite.Om̃e aufer dñe iniq̄tatem nr̃am:⁊ acci
pe bonũ/⁊ reddemus vitulos labioꝝ nostroꝝ.
Filij israel q̄ induxit vobis mala:ipse rursum
adducet vobis sempiternaꝫ iocũditatem cũ sa
lute v̄ra.Dico enim vobis:nunq̄d deus repu/
lit pplm̃ suum?Absit:nõ repulit plebem suam
quã prescivit:sꝫ illoꝝ delicto salus est gentib⁹:
nõne dixit dñs.Dies multus expectabis israel
⁊ nõ fornicaberis ⁊ nõ eris viro ⌋.sed ego expõ
sabo te:q̄ꝛ dies multi sedebũt filij tui sine rege
⁊ sine principe : sine sacrificio ⁊ sine altari . Et
post hec reuertentur filij israel ⁊ querẽt dñm
deum suuꝫ.⁊ Dauid.i.xp̃m/regem suũ ⁊ paue/
bunt ad dñm ⁊ ad bonum eius in nouissimo
dierum.⌊Et in fletu venient:⁊ in misericordia
reducam eos:q̄ꝛ factus sum israeli pr̃:⁊ effraꝫ

primogenit⁹ meus est. Et erit aīa eoꝝ q̄si ortus irriguus: ꝛ vltra nō esurient]. Q: ergo cecitas ꝯtingit in isrl̄ donec itraret plenitudo gētiuꝫ.
Luc. 21. Et Saluatoꝛ nr̄ Luc. 21. Hierusalē calcabitur a gentibus donec ipleanť tpa nationuꝫ. Et tūc
Dan. 12. post iteritū antixp̄i vt Dan. 12. In tpe illo sal uabit ppl's tuus oīs q inuētus fuerit scriptus in libro. Ecce nūc igitur tp̄s acceptabile: ecce nunc dies salutis vře. Gaude ꝛ letare syon: q: saluatoꝛ nr̄ placatus est: ꝛ nō irasceť ꝯtra vos vltra/ꝛ regescere vos faciat sup humū viam. Et in vobis delebiť oē maluꝫ: ꝛ extingueť do/lus: floꝛebit fides/ꝛ vincet coꝛruptela: ꝛ oñdeť vobis veritas que sine fructu fuit dieb⁹ tantis.

Hic est sacerdos indut⁹ debitis indumē/tis ꝛ ministro/baptiçat multitudinē iu deoꝝ/tres vel q̄ttuoꝛ ꝑuicie: pꝛe nimio gaudio ac teneritudine dn̄i nr̄i Jesu chꝛisti sal uatoꝛis humani generis quem despexerūt: la/chꝛymantes ac dicētes. Baptiça nos: baptiça nos pater sancte: q: fontem aque vite sitimus.

¶ Uerba baptiçantis.

Interrogatio sacerdotis. Creditis in sanctam trinitatē. vꝫ. patreꝫ/ꝛ filium/ꝛ sp̄m scm̄: ꝛ alia que ad salutem necessa rio credenda sunt ꝛ tenet scā mr̄ eccl'ia: an ad/huc dubitatis? Rn̄sio ppl'i. Credimus sanctaꝫ trinitatē p̄rem ꝛ filium ꝛ sp̄m scm̄. Et in noīe ei⁹ cupimus atq; instāter petimus a te baptiça ri: abrenūciantes diabolo ꝛ pompis eius. Sa/cerdos. Et ego vos baptiço in nomine patris ꝛ filij ꝛ spiritus sancti Amen.

Hic postq̄ ꝯuersi sunt oēs iudei ꝛ oēs i/fideles ad xp̄m: ꝛ vna est fides oiuꝫ dn̄i nr̄i Jesu chꝛisti: ac vnus pastoꝛ ꝛ vnuꝫ ouile: atq; pax sūma ꝛ tranqlitas est in toto oꝛ be. Magnū gaudium ꝛ tripudiuꝫ agit vniuer salis eccl'ia p totuꝫ mūdum: sed ꝑcipue in Hie rusalem ꝑpter iudeoꝝ ꝯuersionē. Et q:/vt cre diť ꝛ dicūt doctores aliq ꝛ ꝑphete: tūc residē/tia sūmi pōtificis ꝛ chꝛistianitatis ibi erit. Can

tant igiť sci pꝛelati in ecclesia ꝛ religiosi no/ue religiōis/ex magna coꝛdis letia.

¶ Oꝛatio fidelium.

Gaudeamus ꝛ exultemus et demus glo//riam deo: q: venerūt nuptie agni. Beati q ad cenam nuptiarum agni vocati sunt: lau/dem dicite deo nr̄o: oēs sancti eius qui ti/metis deum pusilli ꝛ magni: q̄m regnauit dn̄s deus noster om/nipotēs. Et q: miser/tus est dn̄s populi sui israel: ꝛ consolatus est eos all'a. p̄s. Lauda hie rusalem.

rusalem. Chirieleyson. Christeleyson. Chirieleyson. Pater noster. Et ne nos. ℣. Hec dies quã fecit dñs. ℟. Exultemus ⁊ letemur in ea. ℣. Inueni quem diligit aĩa mea: tenui euꝫ nec dimittam. ℟. Et sub vmbra illius quem desideraueram sedi: ⁊ fructus eius dulcis gutturi meo. ℣. Gaudens gaudebo in dño: ⁊ exultabit anima mea in deo Jesu meo. ℟. Quia induit me vestimẽtis salutis: ⁊ indumento letitie circundedit me. Dñe exaudi. Oratio.

Deus qui in fine seculoꝝ israelicuꝫ populum corde obduratuꝫ / mẽteqꝫ obcecatum: pia miseratione illuminare ⁊ ad ꝯfessionem tui nominis adunare dignatus est: suscipe preces exultantis ecclesie / ⁊ presta: vt renatis fonte baptismatis: vna sit fides mentium ⁊ pietas actionuꝫ: ⁊ quibus causam tanti gaudij prestitisti: perpetuum fructũ concede letitie. Per dñm nostrum.

¶ Quomodo ⁊ qualiter regetur dei ecclesia post mortem antichristi vsqꝫ ad finem mundi. Item quales homines erunt dicto tempore: ⁊ de pace ⁊ letitia que erit vsqꝫ ad finem seculi.

Quomodo autem ⁊ qualiter regetur dei ecclesia post mortem magni antichristi / ⁊ prouidentia de clero: dicit Joachim in libro concordie: ⁊ super Hieremiaꝫ in libro de vltimis tribulationibus. Qꝛ post mortẽ dicti antichristi nõ erit statim finis mundi: vt aliqui putauerunt per illa verba Danielis tractantia de antichristo sic. Et multi de his qui dormiunt in terre puluerem euigilabunt: alij in vitam eternam: alij in opprobriuꝫ vt viuãt semper. Sed bene post mortem eius erit finis temporꝫ laboriosorum: ⁊ erit tẽpus pacis ⁊ quietis: in quo erit deleta omnis iniquitas terre: ⁊ omnia nuda ⁊ manifesta erunt. ad deum conuertẽtur omnes infideles / greci: ⁊ omnes fines terre. Tamẽ ẜm omnes prophetas ante aduentuꝫ dicti magni antichristi. s. post tribulationes supradictas. s. regis aquilonis: multi infideles et specialiter ex iudeis ⁊ grecis cõuertentur ad fidem christi: vt supradictum est. Nam post mortem antichristi ligabitur sathan: ⁊ oĩs eius potestas cessabit contra humanam naturaꝫ: ⁊ amplius in terra non erit labor aut bellum.

Hic Jesus soluit septimum signaculum ⁊ apit librũ in dextera scẽ trinitatis positum. s. reuelat fidelibus ⁊ mundo per seruos suos septimũ ⁊ vltimũ statũ ecclesie militantis: ⁊ vltimũ flagelluꝫ in mũduꝫ venturꝫ: post qꝺ finale iudicium imediate sequitur.

¶ Uerba beati Joannis.

Et cum apuisset sigillum septimũ: factum est silẽtiuꝫ in celo. i. pax in mundo ⁊ in ecclesia. media hora. Apoca. 8. Ad denotãdum breuitatem tẽporis: qꝛ post mortem antichristi postqꝫ iudei ad christum ꝯuersi fuerint: imediate veniet Gog / tanqꝫ repentina tempestas ad persequẽduꝫ ecclesiam atqꝫ iudeos / nuper credẽtes: ⁊ in Hierusalem ex diuersis partibus congregatos: vt dicit Ezechiel. 38. ⁊. 39. Et creditur fore crudelius ⁊ acerbius flagellum Gog ⁊ Magog cõtra ecclesiam qꝫ fuerit illud antichristi: qꝛ erit cauda antichristi / q erit octaua bestia sed de septem: vt dꝛ Apoc. 17.

Apo. ca. 8.
Eze chie. 39.
Apo ca. 17.

Hic septimus angelus tuba canit: idest septimus ordo predicatoruꝫ intelligitur: qui predicabũt septimum statũ ecclesie: vt dictum est. Et flagellum magnum ac tribulationem iminere fidelibus per Gog: post cuius mortem ad iudicium veniet dñs: post qꝺ non erit amplius tẽpus: vt Apoca. 10. Et angelus quem vidi stantem supra mare ⁊ supra terraꝫ. scꝫ sanctũ ecclesie pastorem: qui erit tẽpore antichristi. leuauit manũ suam ad celum. Et iudicauit per viuẽtem in secula seculoꝝ: qui creauit celum ⁊ terram: ⁊ oĩa que in eis sunt. qꝛ tẽpus nõ erit amplius: sed in diebus vocis septi

Apo ca. 10.

mi angeli cum ceperit tuba canere: consumabitur mysterium dei sicut euangelizauit per seruos suos prophetas.

Apo. ca. ij.

℄ Uerba beati Joannis.

Et septimus angelus tuba cecinit. Et facte sūt voces magne in celo.i.i ecclesia / dicētes. Factū est regnū huius mundi/dñi nostri ꝛ christi eius: ꝛ regnabunt in secula seculoꝝ Amen. Et viginti quattuor seniores: qui in cōspectu dei sedent in sedibus suis. Ceciderunt in facies suas/ꝛ adorauerūt deum dicētes. Gratias agimus tibi dñe deus noster omnipotēs: q es ꝛ qui eras ꝛ qui venturus es: q accepisti virtutem tuā magnā ꝛ regnasti. Et irate sunt gētes.i. Gog ꝛ magog. Et aduenit ira tua tempus mortuoꝝ iudicari ꝛ reddere mercedē seruis tuis.pphetis ꝛ sentis ꝛ timētibus nomen tuum: pusillis ꝛ magnis: ꝛ extermīnandi eos qui corruperūt terram. Et apertum est tēpluꝫ dei in celo: ꝛ visa est archa testamēti eius in tēplo eius. Et facta sūt fulgura ꝛ voces ꝛ terremotus ꝛ grādo magna. Apoc.11. Per hec significatur septimus status ꝛ vltimus ecclesie qui erit pacificus: et q cito veniet dominus ad iudicanduꝫ/ꝛ reddere vnicuiqꝫ mercedem ꝛ punitionem ꝑm opera sua.

Hic septimus angelus suaꝫ phialam ire dei effundit in aerem.i.predicator denūciat iram dei sup terram ꝛ cōtra ecclesiam flagellum p gog ꝛ suos sequaces fienduꝫ ad bonos purgādos ꝛ malos puniendos. Et dicit effundere in aerem vbi est habitatio demonum vsqꝫ ad diem iudicij: post qd recludēdi sunt in iferno sub terra ꝛ in abysso: vbi cruciandi sunt igne ppetuo. Cōtra igitur demones principaliter nūc ꝛ hac vltima vice effunditur ira dei: qui in aere hoc caliginoso habitant: ad explenda dei iudicia vsqꝫ ad finem seculi. Quia vt sup hoc passu inquit Albertus magnus. Demones dicunt principes mundi huius lasciuientis: ꝛ tenebraruꝫ harum/vt ait Paulus. Et q fuerūt causa ꝛ initiuꝫ oiuꝫ peccatorum ꝛ maloꝝ/suggerendo/tentando/ꝛ seducendo mentes hoium: ppter que merito a christo per hūc angelum denūciatur ꝛ eis imminere iram dei omnipotētis/vt cito sit christus venturus: eosqꝫ in ignem eternum missurus. Itaqꝫ scientes q modicum tēpus habent hic manendi ꝛ tentādi: facient vltimū deposse cōtra humanum genus: ꝛ precipue cōtra fideles christi ꝛ eius electos: vt si fieri posset ꝛ ipsi in errorem inducant ꝛ cum ipsis damnētur. Ista ergo tribulatio attribuit magis demonibus q̄ alie preterite: q quū tūc post mortem antichristi: oēs nationes mundi iaꝫ crediderint xpo: et fideles effecti fuerint: deberent omnes mundi hoies pacifice viuere. Illud autē flagellum ex insperato ꝛ preter opinionem hoium superueniet: ita q videbitur proprie insurgere contra christuꝫ: vt videtur dicere Esdra lib.4.ca.13. ꝛ.14. Apoca. vt dicetur infra. Esdre. qrto c.13.

℄ Uerba beati Joannis.

Et septimus angelus effudit phialam suaꝫ in aerem: ꝛ exiuit vox magna de templo a throno dicēs. Factuꝫ est. Et facta sunt fulgura ꝛ voces ꝛ tonitrua: ꝛ terremotus factꝰ est magnus/qualis nunqꝫ fuit: ex quo homines fuerunt super terram. Et facta est ciuitas magna in tres partes: ꝛ ciuitates gentium ceciderunt. Et babylon magna venit in memoriam ante deuꝫ dare illi calicem vini indignationis ire eius. Apoc.16. Est hic aduertēduꝫ q semper locauimus in eodem actu siue mysterio apertionem libri ꝛ sigilli cuꝫ angelo tuba canente/ꝛ angelo fialam effundente: q vident eūdeꝫ statuꝫ ecclesie significare: vt bene ꝛ Apo ca.16

docte

docte declarat deuotus et illuminatus doctor fr Vbertinus de casali i suo tractatu de septe statibus ecclesie:quem post hunc libellu adiecimus/p maiori eius declaratione. In his aut tribus septenis actibus denotat septimus ecclesie stat9:in quo erit tribulatio Gog. Et pax post eius mortem et finale iudicium:vt in textibus patet. Item notadu fm comunem opinionem q sumus in calce et in fine qnti status in quo erit primum vel.i.flagellu:qd adhuc
Apo ca.9. no venit vt certi sumus:de quo dicit Apoc.9. post qd flagellum erit reformatio ecclesie et conuersio infidelium oium/preter iudeos. In sexto statu/erit secudum vel.s.flagellum et tribulatio antichristi:post cuius mortem iudei oes ad christum couertetur. In septimo statu erit tertium vel.v.flagellum Gog et magog:a quibus principaliter iudei patientur et persequen
Ezechie. 38.et 39. tur:vt Ezechielis.38.et.39. deinde post mortem Gog erit pax vsq ad iudicium:vt dictu est. Per ea igitur que dicta sunt/et diffusius dicentur patet ordo statuum et tribulationu ecclesie vsq in finem mundi.

Hic angelus ex christi mandato extrahit demones d carcere:et relaxat eis potestatem seducedi et decipiendi malos: et precipue falsos et hypocritas christianos. Et in hac vltima eor relaxata potestate: toto suo conatu laborabut mundu puertere:vt hoies ad omnia mala ac scelera prouocent.

¶ Verba angeli.

Apo ca.12 O [Vae] terre et mari:q descendit diabolus ad vos / habens iram magnam: sciens q modicu tempus hz. Apoc. 12. sciet aut sed non a seipso/quum soli deo notum sit tempus illud. Sciet vero ipse diabolus per mysteriu angelor:et sciens q amissurus sit potestatem super terram et homines:et timens ac tremens:q cito erit iudicium:post quod crudelissime eterno igne cruciadus erit: ira magna irascetur/tanq omni spe desperatus:seuiet contra genus humanum.

Hic demones in quattuor partibus mudi seducunt gentes cum suo principe Gog: et adducunt ad prelium in Hierusalem contra iudeos/nup illic congregatos ex mudi climatibus et ad xpo quersos:vt Ezechielis.38.et.39.et ptra totam ecclesiam christi.

¶ Verba beati Joannis.

E [Xibit] sathanas de carcere suo: et seducet gentes que sunt sup quattuor angulos terre Gog et magog: et congregabit eos in preliu quorum numerus est sicut arena maris]. Apoca.20. Tanta enim tunc erit potestas Apo ca.20. et relaxatio sathane contra humanum genus q vix electi euadere poterunt:ita q iste gentes/hinc inde collecte in quattuor partib9 mundi:non erunt noue gentes et incognite siue decem tribus israel/vt supra visum fuit:que gentes cum principe Gog: seductione ac suggestione sathane:deuenient rabide contra christum et ecclesiam eius.

Hic exercitus Gog cum innumera multitudine pedestrium ac equestrium/loricatorum et armator:aggreditur ppe Hierusalem exercitu fidelium:omnes interficiendo et deuastando omnia:ac sacra polluendo no minus antichristo.

¶ Verba beati Joānis.

Apoca.20 Pocalipsis.20.de Gog ⁊ magog.
[Et ascenderunt sup latitudinem
terre].s.ꝓpter maximam eoꝝ mul
titudinem.[Et circuierunt castra
sanctoꝝ: ⁊ ciuitatem dilectam].i.
Ezechiel.38. Hierusalem a deo dilectam.Et Ezechielis.38.
[Ecce ego ad te gog ꝑncipem capitis mosoch
⁊ tubal:prepara ⁊ instrue te ⁊ oēm multitudi/
nem tuam que coaceruata est ad te:mysterio ⁊
arte demonum/seducendo:⁊ esto eis in prece/
ptum:post dies multos visitaberis.In nouis/
simo annoꝝ venies ad terram que reuersa est
a gladio].i.Hierusalem que paulo ante per an/
tichristum in ea fideles multi interfecti fuerāt
⁊ populus iudaicus erit ibi ex oibus mundi
partibus cōgregatus/⁊ ad christum cōuersus.
vnde sequitur.[Et cōgregata est de populis mul
tis].s.iudei[ad montes israel:qui fuerūt diser/
ti iugiter].vz.a destructiōe ac dispersione eoꝝ
facta a romanis per Titum ⁊ Vespasianū vsq3
ad antichristum quē recipient pro messia vt su
perius dictum est.Et sequitur.[Hec de populis
educta est:⁊ habitabūt in ea cōfidenter vniuer
si].Ex his clarum esse pōt qualiter iudei tunc
cum venerit Gog/reuersi erunt in Hierusalez
⁊ ad christum cōuersi:ꝯtra quos gog insurget
⁊ multitudinem inumerabilez iterficiet ⁊ mul
Apoca.7. to'plures de alijs nationibus fidelibus: ita vt
tunc adimpleat dictum Apoca.7.[Et audiui
numerum signatoꝝ centuz quadraginta quat
tuor milia signati:ex omni tribu filioꝝ filiaruz
israel.Ex tribu Juda duodecim milia signati:
Ex tribu ruben ⁊c.]q2 tūc erunt reuerse:⁊ ad
christum cōuerse forte ēt decem tribus:tēpore
ipsius Gog:a quo etiam ipse ꝑsequētur.Dein
de sequitur de alijs gentibus fidelibus/dicēs.
[Post hec vidi turbam magnaz:quā dinume/
rare nemo poterat].Et notādum/q in sexti si/
gilli apertione:vt d: Apoc.6.erit magna tribu
latio ⁊ inumerabilis multitudo martyruz cla Apoca.6
mantium vindictam/⁊ dicentium.[Vsq3quo
dn̄e sanctus ⁊ verus nō iudicas ⁊ vindicas san
guinem nostrum de his q habitāt in terra:Et
dictum est illis vt requiescerēt adhuc modicum
tempus].vz.vsq3 ad antichristuz ⁊ gog[donec
compleantur conserui eoꝝ ⁊ fratres eoꝝ q in/
terficiendi sunt sicut ⁊ ipsi].s.per antichristuz:
⁊ postea iudei per gog.Deinde sequitur in Eze/
chiele.[Ascendens autē quasi tēpestas venies
⁊ quasi nubes vt operias terram/tu ⁊ oia agmi
na tua ⁊ populi multi tecum].

¶ Verba dei/seu ꝓphete.Ezechielis.38.

I[N die illa ascendent sermones super Ezechie.38.
cor tuum:⁊ cogitabis cogitationē pes/
simam:⁊ dices.Ascēdaz ad terrā absq3
muro:veniam ad quiescētes habitātesq3 secure:
q2 ex insperato ⁊ nemine habitāte de hmōi re/
pētina tribulatione vt hec erit diabolo.Et se/
quitur.Hi oēs habitant sine muro: vectes et
porte nō sunt eis:Vt diripias spolia ⁊ iuadas
predam:vt inferas manū tuam sup eos: q de/
serti fuerūt ⁊ postea restituti:⁊ sup populuz q
est congregatus ex gentibus:qui possidere ce/
pit ⁊ esse habitator vmbilici terre].i.Hierusa/
lez:que sicut vmbilicus in medio corporis hu
mani:ita Hierusalez in medio mūdi tanq3 vm
bilicus dicit esse situata. Et sequitur. Nūqd nō
in die illo cū habitauerit populus meus israel
confidēter:scies et venies de loco a lateribus
aquilonis

aquilonis/tu ⁊ populi multi tecum:ascēsores equoꝝ vniuersi/cetus magnus ⁊ exercitus vehemēs. In nouissimis diebus eris: ⁊ adducā te sup terram meam. Tu ergo ille es de quo locutus sum in diebus antiq̄s/in manu seruoꝝ meoꝝ ꝓphetarum israel:qui ꝓphetauerūt in diebus illoꝝ tempoꝝ:vt adducerem te super eos]. Ex his videri pōt q̄ manifeste loquatur ꝓpheta vt non egeat declaratione.vꝫ.q̄ Gog nō erit antichristus cui adherebunt iudei:vt quidam asserunt sub diuersis noībus idem sit antichristus ⁊ gog:videbitur tn̄ q: confirmabit oīa que fecerat antichristus.vꝫ.contra christum:ita q̄ credent quoꝝ nō sunt scripta noīa
Apo ca.13 in libro vite q̄ idem sit:vt dr̄ Apoc.13.[Et vidi aliam bestiam ascēdentem de terra: ⁊ habebat cornua duo similia agni: ⁊ loquebat̄ sicut draco: ⁊ potestatem prioris bestie oēm faciebat in cōspectu eius. Et fecit terram ⁊ habitantes in ea/adorare bestiam primā:cuius curata est plaga mortis: ⁊ fecit signa magna:vt ⁊ ignem faceret de celo descēdere in terram in ꝯspectu hoīum: ⁊ seduxit habitātes in terra ꝓpter signa que data sunt illi facere in cōspectu bestie dicens habitantibus in terra vt faciant imaginem bestie.i.antichristi/que habet plagam gladij ⁊ vixit: ⁊ datū est illi vt daret spiritū imagini bestie:vt loquatur imago bestie. Et faciet vt quicūq̄ nō adorauerit imaginem bestie/occidatur. Et faciet oēs pusillos ⁊ magnos ⁊ diuites ⁊ paupes/⁊ liberos ⁊ seruos habere characterem in dextera manu:aut in frontibꝰ suis: ⁊ ne quis possit emere aut vendere nisi q̄ habeat characterem aut nomē bestie:aut numerum noīs eius]. Et lꝫ iste textus exponatur de pseudo ⁊ p̄dicatoribus antichristi:tn̄ principalius videtur exponi debere de gog: ꝓpter que omnia dicta videbitur ipse gog fore antichristus vt diximus:q̄ tamē nō ita erit vt patuit. Gog igitur venturus est ꝯtra iudeos christi fideles effectos: vt expositores et precipue doctores eorum tenent.

Ic exercitus fidelium apud Hierusalem inuadit exercitum Gog: et Christus de celo facit ignem descēdere ⁊ deuorat gog cū exercitu suo: nihil oīno nocēs fidelibus: ita q̄ sua mors ⁊ interitus potius erit miraculose q̄ aliter:q̄ Gog in tantam supbiam eleuabit/q̄ audebit pugnare ꝯtra christū/si posset. Unde
Apoc.19.[Et vidi bestiam ⁊ reges terre ⁊ exercitus eoꝝ congregatos ad faciendum prelium cum illo qui sedebat in equo].s.christo[⁊ cum exercitu eius].i.fidelium. Et apprehēsa est bestia ⁊ pseudo ꝓpheta. Hi duo missi sunt viui in stagnum ignis ardentis ⁊ sulphuris: ⁊ ceteri occisi sunt in gladio sedentis sup equum: qui ꝓcedit de ore ipsius: ⁊ oēs aues saturate sunt carnibus eoꝝ]. ⁊ caplo.20. Soluet sathanas et exibit de carcere suo ⁊ seducet gentes que sunt sup quattuor angulos terre gog ⁊ magog: ⁊ cōgregabit eos in prelium:quoꝝ numerus est sicut arena maris. Et ascenderūt sup latitudinē terre: ⁊ circuierūt castra sanctoꝝ ⁊ ciuitatē dilectam. Et descēdit ignis a deo de celo ⁊ deuorabit eos. Et diabolus qui seducebat eos/missus est in stagnum ignis ⁊ sulphuris:vbi ⁊ bestia ⁊ pseudo ꝓphete cruciabūtur die ac nocte in secula seculoꝝ]. Et Esdra libro.4.caplo.13. innuit q̄ Jesus filius dei interficiet gog: quia flatum ⁊ spiritum ex ore emittet: ⁊ descendet ignis de celo ⁊ consumet Gog cum multitudine.vnde ait. Uidi ⁊ ecce conualescebat ille homo.s.christus:cum milibus celi: ⁊ vbi vultum suū vertebat/vt cōsideraret:timebant oia que sub eo videbantur. Deinde dicit. Et vidi post hec: ⁊ ecce ꝯgregabat̄ multitudo hoīum: quoꝝ non erat numerus/de quattuor ventis celi:vt debellarent hoīem].vꝫ. ipsum christū ⁊ ecclesiam eius.[Et ecce oēs qui congregati sunt ad eum:vt expugnarēt eum/timebāt valde:tn̄ audebant pugnare].s.a diabolo agitati ⁊ quasi vi impulsi.[Et ecce vt vidit].s.ipse christus: impetum multitudinis venientis:nō leuauit manū suam:neq̄ frameam tenebat:neq̄ aliqđ vas bellicosum: nisi solūmodo/vt vidi: qm̄ emisit de ore suo sicut flatum ignis: ⁊ de labijs eius spūs flāme: ⁊ de lingua eius emittebat scintillas ⁊ tempestates. Et his concidit sup multitudinē in ipetu:que parata erat pugnare: ⁊ succendit oēs vt subito nihil videret̄ de innumerabili multitudine:nisi solūmodo puluis ⁊ ignis odor. Et post hec vidi ipm hoīem: idest filium dei Jesu christi: descendentem de

Apo ca.19.

Apo. 20.

Esdre quarto.ca.13.

monte τ vocantem ad se multitudinem aliaȝ pacificam .i. decem tribus israel nūc reclusas intra montes caspios: quas tribus cum venerint ecclesia catholica pacifice ad se recipiet cū gaudio τ exultatione magna. Itē Ezechiel. 38
Eze- chiel. 38. Et pluam super gog ignem τ sulphur: τ super populos multos qui cū eo sunt: τ magnificabo: τ sanctificabo: τ notus ero in oculis multarum gentium: τ scient q: ego sum dn̄s .i. scȝ Jesus christus filius dei τ saluator mūdi: ita q: post eius morteȝ summa erit pax in terra: que nunq̄ȝ in mundo fuit talis: τ durabit vsq̄ȝ in finem seculi.

Uerba dei. Ezechiel. 39.

Ecce ego sup te gog principem capitis mosoch τ tubal: adducaȝ te sup montes israel: τ pcutiam arcum tuum in manu tua sinistra: et sagittas tuas d̄ manu dextera tua deijciaȝ. Et cades tu τ oīa agmina tua τ populi tui q sunt tecum/feris/auibus: omniq̄ȝ volatili celi τ bestijs terre dedi te ad deuorandum. Et sup faciem agri cades: q: ego locutus sum. Et imittam ignem in magog: τ nomen sanctū meum notum faciam in medio populi mei israel: τ non polluam illud amplius: τ sciant gētes quia ego dominus. Ecce veniet: τ factum est dicit dominus deus: Hec est dies de qua locutus sum .i. letitie τ victorie. Et egredientur habitatores de ciuitatibus israel: τ succendent τ comburent arma/clypeum τ hastas: arcum τ sagittas τ baculos manuuȝ τ cōctos: τ succendēt ea igni septem annis: τ depredabūtur eos qbus prede fuerāt. Et dabo gog/locuȝ nōiatum sepulchrum in israel: vallem viatoruȝ ad orientem maris, que obstupescere faciet pretereuntes. Et sepelient ibi gog τ oēm multitudineȝ eius: τ vocabit' vallis multitudinis gog. Et sepelient eos domus israel/vt mūdent terrā: septem mēsibus. Et erit eis noiata dies .i. scȝ letitie in qua glorificatus sum/ait dn̄s. Et ponam gloriam meā in gentibus: τ videbunt oēs gentes iudicium meum qd̄ feceriȝ.

Hic vltima victoria consecuta ɔtra omnes reges τ principes terre τ pace perpetua vsq̄ȝ in finē seculi/fidelibus reddita. Ne amplius in mundo homines ad bella τ persecutiones opere sathane excitētur aut seducantur: sed pacifice viuant deo seruiendo: τ in lege eius meditando die ac nocte. Initur prelium magnuȝ a Michaele principe militie celestis ac multitudine angeloȝ contra luciferum τ suos demones: eos ad terram impellente ac trahente: ne amplius eoȝ locus temptandi τ seducendi/inueniatur in celo .i. in ecclesia dei τ fidelium: ita vt oīno eis auferatur potestas/bella/τ tribulationes excitandi in mūdo. Unde Apoca. 12. Et factum est prelium magnuȝ in celo .i. in ecclesia militanti. Michael τ angeli eius preliabātur cum dracone. Et draco pugnabat τ angeli eius: τ non preualuerūt: neq̄ȝ locus inuentus est eorum amplius in celo. vȝ. contra ecclesiam τ fideles: q: auferet ab eis de cetero potestas: vt dictum est. Apo cal. 12.

Uerba sancti Michaelis.

Esaie. 14. Quomodo cecidisti de celo lucifer? qui mane oriebaris? Corruisti in terram Esa. 14.

in terram qui vulnerabas gentes:qui dicebas in corde tuo:In celum ascendaꝫ:sup astra dei exaltabo soliuꝫ meũ: Sedebo in monte testamẽti in lateribus aquilonis:Ascendam sup latitudinem nubium:similis ero altissimo. Verũtamen ad infernum detraheris in ꝓfundum laci.Qui te viderint ad te inclinabunt:teqꝫ prospicient ⁊ dicent.Nunqd iste est qui conturbabat terram?qui concussit regna ? qui posuit orbem desertum:⁊ vrbes eius destruit?Tu aũt ꝓiectus es quasi stipes inutilis : pollutus ⁊ obuolutus cum his qui interfecti sunt gladio/⁊ descẽderũt ad fundamẽta laci:quasi cadauer putridum nõ habebis ꝯsortium]. Ezechielis.28.[Uniuersi pricipes na-

Eze/chie. 28. tionuꝫ respondebũt ⁊ dicent tibi. Et tu vulneratus es sicut ⁊ nos:nostri similis effectus es.Detracta est ad inferos superbia tua.Nihili factus es : ⁊ non eris in ꝑpetuum.Tu signaculum similitudinis/dicit dñs deus plenus sapientia/ꝑfectus decore: in delitijs paradisi dei fuisti.Omis lapis preciosus operimẽtum tuum/sardius/thopacius/et yaspis/crisolithus ⁊ onyx ⁊ berillus : saphyrus ⁊ carbũculus ⁊ smaragdus. Aurum opus decoris tui : ⁊ foramina tua in die qua conditus es:preparata sunt:tu cherub extẽtus ⁊ ꝓtegens:⁊ posui te in monte sancto dei. In medio lapiduꝫ ignitoꝝ ambulasti:ꝑfectus in vijs tuis adit conditionis tue:donec inuẽta est iniquitas in te.In mltitudine negociationis tue repleta sunt iteriora tua inigtate:⁊ peccasti et eieci te de monte scõ dei ⁊ perdidi . O cherub protegens de medio lapiduꝫ ignitoꝝ:⁊ eleuatum est cor tuum in decore tuo.Perdidisti sapientiam tuam in decore tuo : in terram ꝓieci te:ante faciem regum dedi te:vt cernerent te. In multitudine iniquitatum tuaꝝ/⁊ iniquitate negociationis tue polluisti sanctificationem tuam.Producam ergo ignem de medio tui q comedat te:⁊ dabo te in cinerem sup terraꝫ in ꝯspectu oium vidẽtium te.Oẽs q viderint te in gentibus obstupescent super te].

Post magnum prelium in celo factum a Michaele archangelo principe celestis

exercitus cum angelis eius : contra draconem serpentem antiquum ⁊ suos satellites:⁊ a celo in terram detractos . Hic ligatum ⁊ cathenatum sathanam in abyssum ⁊ obscurum carcerem sanctus Michael impellit ⁊ recludit : ne amplius mundum tribulet:seu in stagnũ mittit ignis ardentis ⁊ sulphuris:vbi cum gog ⁊ magog/⁊ bestia ⁊ pseudo ꝓphete cruciabũtur sine fine iuxta eorum mala facta.

Verba beati Joannis.Apoc.20.

Et vidi angelum descẽteꝫ de celo:habentem clauem abyssi:⁊ cathenam magnam in manu sua.Et apprehẽdit draconem serpentem antiquum/qui est diabolus ⁊ sathanas ⁊ ligauit eum].Et capl'o eodẽ.[Et misit eum in stagnum ignis ⁊ sulphuris vbi Apoca.20.

bestia & pseudo pphete. Qui duo missi sunt vivi & cruciabuntur in secula seculorum.

Hic angelus annunciat fidelibus nimis angustiatis & depressis a gog: gaudium magnum: dicens q proiectus & devictus est gog & diabolus cum angeli eius: qui accusabat homines ante conspectum domini: & q nō amplius poterit bella & discordias iter hoies excitare aut semiare.

¶ Verba angeli. Apoc. 12.

Apoca. 12. Nunc facta est salus & virtus & regnum dei nostri: & potestas christi eius: q proiectus est in terram draco ille magnus serpens antiquus qui vocatur diabolus & sathanas: accusator fratrum meoz: qui accusabat illos ante cōspectum dei nostri die ac nocte: & qui seducit vniuersum orbem & angeli eius cum eo missi sunt in terram: propterea letamini & exultate in domino deo meo].

Hic fideles liberati a tot & tantis malis & eruti periculis per mortem inimicoz gog & magog: & depressa demonum potestate supra humanum genus: dulcibus lachrymis ex magna cordis letitia decantant canticum Moysi servi dei.

¶ Oratio fidelium. Aña.

Egressus es dñe in salutem populi tui in salutem cum christo tuo: percussisti caput ipij: maledixisti sceptris eius capiti bellatoz eius: venientibus vt turbo ad dispergendum nos. ps. Cantemus dño. Chirieleyson Christel. Chiriel. Pater nr. Et ne nos. ℣. Trāsiuimus per ignem & aquam. ℟. Et eduxisti nos in refrigerium. ℣. Tu cōfregisti capita draconis. ℟. Dedisti eu escā populis ethyopum. ℣. Imple facies eoz ignominia. ℟. Et querēt nomen tuum dñe. Dñe ex. Oro.

Deus refugium nostrū & virtus & adiutor in tribulationibus que inuenerūt nos nimis: tibi gras agimus: q pspexisti in orationem humiliū: & non spreuisti preces eoz: sed ppe es oībus inuocantibus te in veritate: & voluntatem timētium te facis: deprecationibusq eoz exaudis: & saluos facis sperantes in te & in tua misericordia: pientissime deus: q nos a servientibus mūdi turbinibus eripuisti. Per do.

Hic predicator hortatur oēs subuersos ac deceptos a diabolo p gog vt voluit derelictis heresibus ac supstitionibus atq cecitate/ad christum & fidem catholicam redire: & siqui infideles & nō baptizati velint & ipsi/infidelitate relicta/cōuerti ad christum per penitentiam: & fonte baptismatis purificari: predicens eis qm instat dies iudicij ac mundi finis.

¶ Verba beati Joannis.

Et vidi alterum angelū volantem per medium celū habētem euangelium eternū: vt euangelizāt sedentibus super terram & sup oēm gentem & tribum & linguam & populum: dicens voce magna. Timete deum: et date illi honorem: & adorate eum q fecit celum & terram: q venit hora iudicij eius. Apoc. 14. 14.

Et Sophonie

Sophonie. 2. Et Sophonie. 2. [Conuenite/congregamini/ ꝯuertimini anteqꝫ veniat sup vos ira furoris dñi. Nam iuxta est dies dñi magnus : iuxta est ꝛ velox nimis. Uox diei dñi amara: tribulabit ibi fortis: dies ire dies illa: dies tribulationis ꝛ angustie: dies calamitatis ꝛ miserie: dies tenebrarum ꝛ caliginis: dies nebule ꝛ turbinis: dies tube ꝛ clãgoris. Et tribulabo hoies dicit dñs: ꝛ ambulabũt vt ceci/qꝛ dño peccauerũt. Sꝫ argẽtum ꝛ aurũ eoꝝ nõ poterit liberare eos in die ire dñi. In igne çeli eius deuorabit ois terra: qꝛ consumationem cum festinatione/faciet cunctis habitãtibus terraꝝ]. Et Zacharie. 14.

Zacharie. 14. contra gentes gog. [Et egrediet dñs ꝛ preliabitur ꝯtra gentes illas: sicut preliatus est in die certaminis. Et stabunt pedes eius in die illa sup montem oliuarum q est ꝯtra Hierusalem ad occidẽtem: ꝛ scindet mons oliuaruꝫ ex media parte sui ad orientem ꝛ occidentem preruptro grandi valde: ꝛ separabit mediuꝫ montis ad aquilonem: ꝛ medium eius ad meridiem: ꝛ fugietis ad vallem montiuꝫ eoꝝ: qm̃ coniungetur vallis montium vsqꝫ ad primuꝫ. Et veniet dñs deus meus: ꝛ oẽs sancti eius cum eo: ꝛ erit dies vna que nota est dño]. Et Sophonie. 3. [Quapropter expecta me dicit dñs i die resurrectionis mee in futuꝝ: qꝛ iudiciuꝫ meuꝫ vt ꝯgregem gẽtes: colligaꝫ regna. Et effundaꝫ sup eos indignationẽ meaꝫ/oẽm iram furoris mei. In igne eniꝫ çeli mei deuorabit ois terra.

Hic est sacerdos solitis indumẽtis indutus: ꝛ cum ministro baptiçans infideles siqui fuerint nõ baptiçati. Et tunc perfecte adimplebitur dictum christi Joannis. 10. [Et tunc erit vnũ ouile ꝛ vnus pastor: ꝛ sine timore habitabit deinceps] in vniuerso mũdo: [ꝛ erit vna gens] .i. vnius fidei .s. xp̃i Iesu: vnum regnũ ꝛ impator totius orbis dominator: ꝛ vnus pastor seu papa: vt dr̃ Eçech. 37. [Ecce ego assumam filios israel de medio nationum ad qua abierũt: ꝛ congregabo eos vndiqꝫ: ꝛ adducam eos ad humũ suam: ꝛ faciam eos in gentem vnã in terra in montibus israel: ꝛ rex vnus erit oibus imperãs: ꝛ nõ erũt vltra due gentes : nec diuident amplius in duo regna: ꝛ erunt mihi populus: ꝛ ego ero eis deus. Et seruus meus Dauid rex sup eos : ꝛ pastor vnus erit oĩuꝫ eoꝝ. In iudicijs meis ambulabunt: ꝛ mãdata mea custodient ꝛ faciẽt ea. Et percutiam illis fedus pacis : pactum sempiternum erit eis : ꝛ dabo sanctificationem meam in medio eorum in perpetuum.

Joannis. 10

Ezechiel. 37.

¶ Uerba baptiçantis.

Interrogatio sacerdotis. Creditꝭ in sanctam trinitatẽ patrem ꝛ filium ꝛ sp̃m sanctum: ꝛ vultis itaqꝫ ꝛ cupitis ꝛ humiliter postulatis in noie eius baptiçari: abrenunciantes diabolo ꝛ pompis eius: ꝛ boni fieri christi serui? Rñsio]. Credimus in sanctam trinitatẽ: patrem ꝛ filiuꝫ eius Jesum christuꝫ dñm nr̃m esse deum ꝛ hoiem: ꝛ pro salute nr̃a de virgine nãtum/passum/crucifixũ/mortuuꝫ ꝛ sepultum: ad inferos descẽdisse: tertia die resurrexisse: in celum ascẽdisse: ꝛ ad dexteram patris sedẽtem: venturũqꝫ iudicare viuos ꝛ mortuos. Et in spiritum scm̃ a patre ꝛ filio ꝓcedẽtem: ꝛ diabolo ac pompis eius abrenũciamus suppliciter: te pater venerande obsecrantes baptiçari in noie sanctissime trinitatis: cuius mi

sericordia saluari mereamur. Sacerdos. Magna est fides vestra: quapropter: Ego vos baptizo in noie patris et filij et spiritus sancti. Amē.

Hic oibus bellis et turbinibus in mundo sedatis: vniuersisq; populis et linguis in christo credentibus: magnum ac maximum gaudium ac iubilum vniuersalis facit ecclesia in toto orbe: sed precipue hierusalez vbi forte tunc erit residentia pōtificis: vsq; ad diem iudicij qd in primo ventur pdicabitur.

Dño fideliuz.

Esdre. 4. caplo. 8.

esdre qrto ca. 8. Et dicit dominus. Letamini charissimi: surgite state et videte numerum signatoz in conuiuio dñi: q se de vmbra seculi transtulerūt/vobis eni apertus est paradisus: plātata est arbor vite: preparatum est futurum tēpus: preparata est abundantia: edificata est ciuitas: pbata est requies: pfecta est bonitas et pfecta sapiētia: radix mali signata est a vobis ifirmitas et tinea a vobis absconsa est: trāsierunt dolores: ostēsus est in fine thesaurus imortalitatis. ps. Exaltabo te deus meus. 144. Chiriel. Christel. Chiriel. Pr nr. Et ne nos. ℣. Hec dies quā fecit dñs. ℟. Exultemus et letemur in ea. ℣. Cantate dño canticum nouum. ℟. Quia mirabilia fecit. ℣. Ois terra adoret te et psallat tibi. ℟. Psalmū dicat nomini tuo dñe. Dñe exaudi. Oratio.

Deus fidelium pater sūme: qui in toto orbe terrarum filios diffusa adoptionis gratia: sicut fidei patrib' spopondisti: oino futurum nō dubitantibus: ecclesia tua iam cognoscit impletum: cōcede qsumus: vt sicut in salutem gentium p aquā regenerationis in habrae filios: et in israeliticam dignitatem totius mundi plenitudo iam venit: ita clemētia bonitatis tue mūdi cursus residuus pacifice nobis tuo ordine dirigat: atq; ecclesia tua tranqlla deuotione letetur: quatenus inuisibilia bona omne superātia desiderium: que diligentibus te preparasti: cordibus nostris tui amoris infuso affectu quo te in oibus et super omnia diligentes: psequamur. Per dñm.

Nam tunc tēporis incipiet annus millenarius: de quo di in Apoc. Circa quem annuz Joachim in libro de vltimis tribulationibus notāter dicit. Q. lz dicatur in Apocalipsi de supradicto anno millenario: tñ non debz intelligi q mille annis post mortē antichristi debeat pax durare: sed longo tpe: prout afs di in sacra scriptura: et tātum qtuz dño placuerit. Implebit etiam illud Apli in populo dei/dicētis ad corinthios. 4. caplo. vbi saltem de hac rege. Relinquatur sabbatismus pplo dei: et opz dari fidelibus pacem: et regnū pacis sublatis vniuersis aduersarijs christi: et regescēte terra ampli' et in quietibus suis. Erit enim tunc ille populus sanctorum: de quo dicit angelus Danieli. Regnum aūt et potestas et magnitudo regni que et subter omne celum dabit poplo sanctoz altissimi. Benedicet aūt huic tpi septimo deus et sanctificabit

Mo. de sabatismo.

z sanctificabit illud:vt sit sanctificatuȝ z liberꝫ ab omni opere seruili. Quia ꝯsumatis diebus luctus electoꝝ suꝝ adducet tp̄s pacis z innocentie vt gaudeat coꝛ eoꝝ:z gaudiuȝ illoꝝ nemo tollet a vobis. Erit z tunc plena terra scia dei:z tam parui q̄ȝ magni nō indigebunt doctore:q2 qlibet itelliget precepta z sciam dei:z seruabit. Et sedes celestes implebunť tali populo orāte deuȝ sinceriter. hec Joachim. Item ſm Esaiam. Et ꝯflabūt gladios suos in vomeres:z lāceas suas in falces. Nō leuabit gēs ꝯtra gēteȝ gladiuȝ/nec exercebunť vltra ad preliuȝ: ecclesia aūt dei tunc z in finem seculi erit maxima z deuotissima ac sctissima deo:z erit vnum ouile z vnus pastoꝛ. Et Romanus pontifex in spūalibus dn̄abitur a mari vsq3 ad terminos orbis terraruȝ:z erit reformatio status ecclesie in eum graduȝ z similitudinem in quo fuit tēpore aplo2. Et letabiť in multitudine duoruȝ populoꝝ iudeoꝝ vt gentilium. Et dictus status ecclesie z similitudo aploꝝ erit nō solum in summo pontifice z in ecclesia romana: sed in oibus alijs prelatis z collegijs/ac oēs reges z principes ppl'i:romanū pontificē vt veruȝ vicarium christi honorabūt z diligent sinceriter z reuerebūtur:ſm Joachim in libro cōcordie.

¶ Item ſm Danielem: regnum ecclesie erit sup omne regnum:z ꝯsumabit oia regna terre in maioritate/reuerentia/z pseuerantia/z stabit in eternum. Item regnum celi z ecclesie alteri
Dani.5 genti nō dabitur. Qz regnuȝ ipse Daniel.5.ca. vocat regnum sanctoꝝ.z.8.cap. vocat fortitudinem celi. Item qn̄ debeat incipe prefatuȝ septimum tēpus pacis z letitie:ſm Joachim in libro concordie. Dico q2 ex eo tpe quo incepta fuit vita monastica sb Helya z Helyseo.59. generationes opȝ transire anteq̄ȝ mereamur obtinere illam pfectionem libertatis quam daturus est nobis spūs sanctus. Item dicit q2 a tpe Sadoch quo cōpleta fuerūt gesta machabeoꝝ opȝ transire.59.gn̄ationes: qbus transitis erit annus iubileus:libertatis z remissionis. Joachim ēt in libro cōcordie dicit in tertio statu z nouo testamento debent dari z tribui cuilibet gn̄ationi anni.30. Et sic facto cōputo tempus predictum pacis eē debȝ post natiuitatem dn̄i nostri Jesu christi per annos.1470.vel circa. Et hoc ꝑꝫ ex verbis Joachim in pluribus libris z maxime in libro ꝯcordie collegi. Deus aūt in cuius potestate oia ꝯsistunt potest aliter disponere. Item Joachiȝ in lib.cōcordie dicit: q2 apertio dicti septimi sigilli ſm Apocalipsim erit ex eo tpe quo capieť bestia z pseudo ꝓpheta z mitteť in stagnum ignis. Et intelligit bestiam z pseudo ꝓphetam vltimū magnuȝ antichristum. Nam post apertionem septimi sigilli z in dicto septimo tpe erit tēpus pacis supradictum z letitie ſm Joachiȝ z alios ꝓphetas. Item notanter ēt dico ſm Joachim sup Hieremiam ad Henricuȝ:q2 vita ꝯtemplatiua deuota z scā ꝯuerteť ad iudeos z grecos:qui precedēt scitate oēs alias gētes:que vba Joachiȝ sup illis verbis. Audiens audiui ephraȝ trāsmigrātem:z sunt talia certe. Uita ꝯtēplatiua oliȝ viguit sub Helya z Helyseo z filijs ꝓphetaꝝ z filijs isrl' ȝ torrens caruit:defecit in eis grā spūalis p errores nepharie Jezabelis. Uita ipsa migrauit ad grecos sub Paulo primo heremita/Antonio/z alijs heremitis. Inter eos quoq3 repti sunt heresiarche z populi religiosi vtriusq3 sexus:q2 fornicati a deo suo ipsa cessauit ab eis:z ꝓpagata est in bn̄dictione. Immo in nutrice seu sorore ipsius Bn̄dicti queādmodum in veteri testamēto in muliere vidua sareptena romanaȝ ecclesiam designāte. Sed qn̄ z vbi fractum est capisterium sup mēsam:z regula monastica z diuisa nō poterūt inuiti ieiunijs sed delitijs epulisq3 vacare:vn̄ cōpulsa est spūalis religio ipsa ad albos cisterciēses ꝯfugere. In qbus manet intacta expte/quousq3 veniat q2 pfectum est.i.noua religio superius iaȝ dicta. Post sextuȝ tp̄s ecclesie in quo velut in sabbato cessat laboꝛ z seruitus. Et detur ꝯtem plantibus deum sabbatismus:puto ego q2 vita ipsa adhuc nō tā grecos reddeat q̄ȝ iudeos: vt vnde cepit gratia inde laudabiliter ꝓsequatur. Etiam dicit Joachim sup eodem libro:q2 ciuitas Constātinopolitana a qua olim ꝓcesserunt scismata:z errores in dictis gentibus erit christiane fidei decus. Item quātuȝ tp̄s eē debeat a morte antichristi vsq3 ad extremū iudiciuȝ:vel q̄to tpe mūdus debeat durare nullus scuit vel sciet. Naȝ hoc pater posuit in sua potestate. Tn̄ cōis opinio theologoꝝ est q2 mundus durabit septē milia ānis. Quia sicut deus in septem diebus opa mūdi pfecit:ita in septeȝ

milia annis ea non destruet: quātum sit a creatione mundi vsq; ad hoc tēpus.1386. Rñdeo fm Orosium ad Augustinuz/ z fm alios. dico q prima etas mūdi ab Adam vsq; ad diluuiuz sub Noe ptinet annos 2242. Scda etas a diluuio predicto vsq; ad natiuitatez Habraam ptinet annos.942. Tertia etas a natiuitate Habraā vsq; ad Moysez z exitū israel de egypto ptinet ānos.505. Quarta etas ab exitu israel d egypto vsq; ad edificationem tēpli sub Salomone ptinet annos.479. Quinta etas ab ipsa edificatione tēpli vsq; ad reedificationē ipsius tēpli post tēpus captiuitatis in Babylone cōtinet annos.522. Sexta etas ab ipsa reedificatione tēpli vsq; ad baptismuz z predicationem Christi ptinet annos.540. Septima etas z vltima a dictis pdicatiōe z baptismo christi vsq; ad tēpus psens sunt anni.1356. a natiuitate dñi qbus incept⁹ fuit iste libellus sunt anni.1356. Et sic oibus annis supradictaz etatuz insimul adiunctis/ sunt ab Adam et creatione mundi vsq; ad predictos.1386. a natiuitate dñi sunt 6616. Et fm cōem opinionem mūdus durare dz ānis.384. tñ incertuz est q̄tuz mūdus durare debeat. Legit Danielis.xij.capl'o: q Daniel querens ab angelo de fine seculi/ dixit dñe mi/ qd erit post hec. z ait. Uade Daniel: quia clausi sunt signatiq; sermones vsq; ad tempus prefinitum. Ubi autē signati sunt hi sermones credo q in libro signato septez sigillis: que soluentur moderno tpe in cōculcatione sanctuarij. i. ecclesie christi: vt Apoca. capi.5. Et lz Daniel in capl'o predicto videat mūdialem terminum diffinire qui bis mille.335. dies numerat capiēdo diem pro anno/ dicēs. Hec breuis scriptura ab illo prefixa cūctas alias tēporales scripturas determinat: vt sit quasi clauis tempoz videat. Tñ non puto q finem pcisum noluerit ipse Daniel spūs artifex p fingere huic mūdo: sed vult designare q ipse finalis terminus mūdi imineat z instet post dies.1335. dies. i. annos. Cōsumatis his in mūdo/ veniet finis seculi. z examen z extremū iudicium apparebit in terra. In cuius apparitione dñs pmittet nuncios in terra/ dictum iudicium nūciantes per multos annos ante q̄ dñs descēdat in terra iudicare viuos z mortuos. Licz hoies fiant tardi ad credendum/ donec descēdat ignis a celo

Nota de etatibus mūdi.

Quando scri psit.

Apō. ca.5.

omnia cōsumans. Unde Sybilla Erithea in fine sui vatis sic dicit. Audiēt terrigene minas examinis: z insabilia que continentur in tuba. Et nūcij venient reprehensibilia nūciantes: z propter excidium fiet humiliatio: fiet penitudo: conterent qui exercuerunt: vt aduertatur furor/ conuertatur z agnus.

Hic angelus denūciat z hortat fideles vt se preparent z vigilent in orationibus z bonis opibus/ q: de pximo venturus est dñs ad iudiciuz: ne forte cum venerit/ inueniat eos dormientes ac negligentes in bonis operibus: z forte/ qd peius est/ male opantes: de qbus ipse dixit Mathei.24. [Cum venerit filij hois putas inueniet fidem sup terram?] quasi dicat modicam: q: refrigescet charitas multoz. z subdit [Sed erit sicut fuit in diebus Noe/ edebant/ bibebāt: vxores ducebant z dabant ad nuptias/ vsq; in diem qua itrauit Noe in archam/ z venit diluuiuz z pdidit oēs. Ita erit in diebus filij hois. Naz cū dixerit pax pax/ superueniet eis repētina calamitas. Estote ergo parati ecce dixi vobis].

Mathei 24.

¶ Uerba Christi.

Attendite vobis ne forte grauent corda vestra in crapula z ebrietate z curis huius vite: z superueniat in vos repētina illa dies: tanq̄ laqueus enim superueniat in omnes. Uigilate itaq; omni tempore orantes: vt digni habeamini fugere ista oia que futura sunt z stare ante filium hois]. Luce.22.

Luce.22

Hic fideles orant/ deprecantes deum vt iraz ei⁹ euadere mereant atq; apud euz stare: digni habeant: z ne iparati z peccatis grauati ac iplicati ab eo inueniant in die illa: sed vigilantes z bñ operātes: vt cū electis ad dexterā eius locent: z postmodū in gloriam assumant. ¶ Oro fidelium. Añ.

Domine qñ veneris iudicare terram: vbi me abscondam a vultu ire tue? heu mihi dñe q: peccaui nimis in vita mea: qd faciam miser vbi fugiam nisi ad te deus meus: miserere mei dum veneris in nouissimo die. ps. Dñe ne i furore. Chiriel. Christel. Chiriel. Pater nr. Et ne nos. ℣. Ingenisco tanq̄ reus culpa rubet vultus meus. ℟. Supplicanti parce deus. ℣. Preces mee non sunt digne: sed tu bone fac benigne. ℟. Ne perhenni

henni cremer igne. ℣. Rex tremēde maiesta/tis:qui saluandos saluas gratis. ℟. Salua me fons pietatis. Dñe exaudi. Oratio.

Domine Iesu christe da nobis incer/titudinem diei aduētus tui: vigilādo & bñ operādo preuenire/ne volupta/tibus & vanitatibus vacātes subito īparati inueniamur die illa. & presta: vt tunc īter electos tuos mereamur tua gratia cōnumerari: & cum ipsis ad gaudia sempiterna misericorditer as/sumi. Qui viuis & regnas &c.

Hic in aere apparēt angeli cū vexillo sctissime crucis & alijs mysterijs pas/sionis christi. Et vt dicit beatus Ioā/nes crisostomus: illa crux nō erit li/gnea in qua passus est christus: sed lux in mo/dum crucis/splēdidior sole: sic erūt & alia īstru/mēta seu mysteria passionis christi. Et quēad/modum ingrediente rege in ciuitatē exercitus antecedit: q signa atq; vexilla regalia pferens/annūciat regis aduētum ac itroitū: ita dño de celis descēdente/& hūc mūdū vēturo atq; iu/dicaturo precedet exercitus angelorū: ac totius celestis curie bro˞ qui signū crucis/vt trium/phale vexillum preferētes: diuinū regis cele/stis ingressum: terris tremētibus nūciabunt.

Ecce xp̄s rex & iudex venit cū nubib⁹ & videbit eum oīs oculus & q eum pu/gnauerūt: & plangēt se super se. Et ecce videbūt signum filij hoīs venientis in nubib⁹ celi cum virtute & magna & maiestate: & plan/gent se super se omnes tribus terre. Mathei 24.

Hic orant fideles & deprecant deum iu/giter vigilantes: vt eos p virtutem sue sctissime crucis & passionis liberare ac saluare dignetur in die tremendi iudicij: & vt in hoc mundo ab eo misericorditer castigati: mereantur resurgentes/cum eo consortes fieri in gloria. ¶ Oratio fidelium. Añ.

Hoc signum crucis erit in celo cū dñs ad iudicādum venerit: & tunc manife/sta erunt abscōdita cordis nr̄i: cū sede/rit filius hoīs in sede maiestatis sue: & ceperit iudicare seculum p ignem: Saluator mūdi sal/ua nos in die illa tremēda: qui p crucem & san/guinem tuū redemisti nos. p̄s. Dñs regnauit epul. Chiriel. Christel. Chiriel. Pater nr̄. Et ne nos. ℣. Nos autē gloriari oportet in cruce dñi nostri Iesu christi. ℟. In quo est salus & re/surrectio nostra. ℣. O crucis victoria & admi/rabile signū. ℟. In celesti curia fac nos capta/re triumphum. ℣. Salua nos christe saluator per virtutem crucis. ℟. Ne pereamus in tre/mēdo iudicio. Dñe exaudi. Oratio.

Domine Iesu christe q ad iudicādum cum potestate & maiestate es vēturus (angelis tuis signum gloriose crucis tanq; vexillum triūphale preferētibus) te hu/militer deprecamur: vt aīas nostras huius san/ctissime crucis impressione ɔsignes & nos vir/tute eius purifices: & per hanc nos sic tibi ven/dices: vt nihil mali aduersarij valeāt in nobis reperire: quatenus te ad iudiciū veniēte: nos hoc venerabili inueniamur signati stigmate: vt tibi crucifixo configurati in pena: ɔsortes fieri mereamur & tui resurgentis in gloria. Qui vi.

Hic quattuor angeli a deo missi in quat/tuor mūdi partes: cū tuba terribili clan/gēte: ac voce magna & tremēda clamā/tes & dicentes: vt oēs surgant mortui & veniāt ad iudiciū ante tribunal christi seuerissimi ac tremēdissimi iudicis: in vallem Iosaphat. Ad quorū vocē in ictu oculi oēs mortui resurgēt: & de sepulchris exeūtes pperant Hierusalem versus. Igne interim conflagrationis mūdū vniuersum ardente atq; consumente: in cine/remq; vertente. De quo Malachie. 4. Ecce dies domini veniet succensa quasi caminus: et erunt omnes superbi & omnes faciētes impie/tatem/stipula: & inflāmabit eos dies veniens dicit dominus. & p̄s. Ignis ante ipsum pre/cedet & inflāmabit in circuitu inimicos eius. Malachie. 4

Mat/thei 24. [Et mittet dñs angelos suos cũ tuba ⁊ voce magna clamabũt. Surgite mortui/venite ad iudiciuz. Et congregabũt electos eius a quatuor ventis: a sũmis celoꝝ vsq₃ ad
Cor. pmo. terminos eoꝝ]. Et ad Cor. 1. [Oēs qdem resurgemus in momento in ictu oculi in nouissima tuba. Canet enim tuba/⁊ mortui resurgēt ⁊ nos imutabimur].

Hic orant fideles vt cum vocati fuerint ad iudicium/mereantur cum electis/a dextris iudicis locari ⁊ ab edis sequestrari atq₃ digni effici illam audire vocem. v₃. Venite benedicti patris mei possidete regnuz vobis paratum a constitutione mundi.

¶ Oratio fidelium. Añ.

Media aũt nocte clamor factus est: angelo cum tuba illa terribili clãgente: atq₃ voce magna clamãte ⁊ dicēte. Surgite mortui venite ad iudicium: q₂ ecce christus rex ⁊ iudex venit/exite obuiam ei. ps. Deus deoꝝ dñs. Chiriel. Christel. Chiriel. Pate nr̃ Et ne nos. ℣. Tuba mirum sparget sonuz per sepulcra regionuz. ℟. Coget oēs ante thronuz. ℣. Mors stupebit ⁊ natura cum resurget creatura. ℟. Judicãti respõsuram. ℣. Liber scriptꝰ proferetur: in quo totum ꝯtinet. ℟. Vñ mundus iudicet. ℣. Judex ergo cum cēsebit quicquid latet apparebit. ℟. Nil inultum remanebit. ℣. Quid sum miser tũc dicturus: quez patronum rogaturus. ℟. Dum vix iustus sit securus. ℣. Rex tremēde maiestatis: qui saluandos saluas gratis. ℟. Salua me fons pietatis. Domine exaudi. Oratio.

Domine Jesu christe iudex viuoꝝ et mortuoꝝ: te suppliciter deprecamur: vt in extremo iudicio/nos a dextris tuis collocare digneris: ⁊ auditam nobis facere illã dulcissimã atq₃ desideratissimam vocem tuam: quam ꝓmisisti electis tuis dicēs. Venite bñdicti patris mei: ⁊ possidete vobis paratum regnum a cõstitutione mũdi. Facq₃ ne timeamus ab auditione mala quam cõminatus es reprobis dicens. Discedite a me ⁊ ite maledicti in ignem eternum: q paratus est diabolo ⁊ angelis eius. O vnigenite fili dei miserere nostri: ne vnq̃₃ illam penã incurabilem experiamur. v₃. excidi a regni gloria/⁊ comburi in gehenna ignis eterni. Qui cuz patre ⁊ spũ ⁊c.

Hic est Jesus christus iudex in tribunali cum tota celesti curia/iudicans ⁊ reddens vnicuiq₃ ſm opa sua siue bona siue mala egerit. Vñ ꝓpheta Esaia. [Ecce dñs ad iudicium veniet ⁊ oēs sancti eius cũ eo: ⁊ erit in die illa lux magna]. Et alibi. [Ecce apparebit dñs sup nubē candidam: ⁊ cuz eo sanctoꝝ milia]. Electi igit erunt a dextris eis ⁊ a terra eleuati. Reprobi vero ⁊ demones a sinistris eius in terra. Est quoq₃ os inferni aptum/ex quo exhalat flãma ignis: debet ⁊ hic eē crux christi cum alijs mysterijs passionis eius/vt diximus supra: ad imperãdum iudeos crucifixores/infideles/hereticos/ac falsos ⁊ ingratos christianos.

¶ Verba Christi.

Cum aũt venerit filius hoīs in maiestate sua ⁊ oēs angeli cum eo. Tũc sedebit sup sedem maiestatis sue. Et cõ- Mathei 24.
gregabunt ante eum oēs gentes: ⁊ sepabit eos ab inicē sicut pastor segregat oues ab edis. Et statuet oues qdē a dxtris: edos aũt a sinistris].

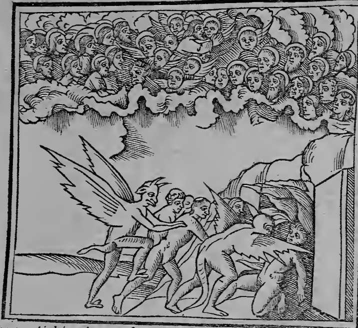
¶ Verba Christi ad electos.

Tunc dicet rex his qui a dextris eius erunt. Venite benedicti patris mei]. i. a patre meo. [possidete] ⁊ eternaliter tenete [paratum vobis regnum celoꝝ] locuz sanctoꝝ [a ꝯstitutione mũdi] anteq₃ nasceremini hec vobis parata sunt: quia vidi vos tales futuros seruos meos per predestinationem.

¶ Hic Augustinus ⁊ infra. Vbi lumen inde-
ficiens/vbi gaudium sempiternũ vita perhen- Augu.
nis ⁊ imortalis/⁊ letitia sempiterna cum angelis ⁊ apostolis: vbi lux lucis ⁊ fons luminis: vbi ciuitas sanctoꝝ Hierusalē celestis: vbi cõuentus martyꝝ ⁊ patriarchaꝝ cuz Habraam: Jsaac/⁊ Jacob: vbi dolor nullus nec tristitia post gaudium: vbi nox effugiet ⁊ senectus nõ apparebit: vbi charitas inexplebilis: vbi pax indiuidua: vbi assistunt angeli ⁊ vniuerse potestates: vbi mãna. i. cibus celestis ⁊ vita angelica: ⁊ vt īfinita in breui cõprehēdam: vbi oīs dolor ⁊ oē malum nõ videbit: ⁊ oē bonum nõ deesse vnq̃₃ põt. Tunc iusti ad hec rñdebunt forte dicentes. ¶ Rñsio electoꝝ.

Domine cur tãtam ⁊ talem gloriam nobis preparasti. Tunc ⁊ ipse eis respondebit. Pro

debit. Pro mi
ſericordia via
⁊ fide: pro hi/
laritate ⁊ pa/
tientia: pro lō
ganimitate et
māſuetudine:
pro veritate ⁊
iuſtitia: pro cō
tinentia ⁊ hu
militate: pro
hoſpitalitate ⁊
affabilitate: ꝑ
gaudio ad pe
regrinos ⁊ i/
gnotos: ꝑ iu/
ſtitia ⁊ ſancti/
tate: pro triſti/
tia veſtra i ma
lo ꝓximi: pro
letitia veſtra i
bonis eius: ꝑ
gaudio veſtro
in his qui nec
ſmonez ocio/
ſuz de ore ſuo

proferunt: pro timore dei in his qui nec tranſ/
grediuntur pactum iota vnum/nec vnuz api/
cem de lege dn̄i: pro eo ꝙ nō accepiſtis mune/
ra ſup inocentem: nec mendacium pro verita/
te: pro eo ꝙ vitium cordis veſtri: necnō corpo
ris veſtri ſuccidiſtis: ⁊ pro nihilo ſeculum ſpre
uiſtis: ⁊ nō tm̄ diabolo renūciaſtis ⁊ operibus
eius: ⁊ ſeculo huic nequaꝗ̄ ⁊ pompis eius: ſed
⁊ voſmetipſos abnegaſtis: ⁊ tuliſtis crucē meā
⁊ ſecuti eſtis me. Uenite ergo ſedete ⁊ vos ſup
ſedes duodecim/mecuz iudicantes duodecim
tribus iſrael/⁊ condēnantes eos: q2 vobis cre/
dentibꝰ illis credere noluerūt. hec btūs Aug.

¶ Uerba chriſti ad reprobos.

Au/ Tunc dicet Rex ⁊ his q a ſiniſtris eius
gu. erunt. Diſcedite a me. O infelix diſceſ/
ſio. O miſeri ad quem ibitis? ab eo re/
cedētes qui verba eterne vite habet? O dura
ſeparatio. O miſerabilis cōditio: q2 a me fonte
vite indeficiētis: a me diuine glorie beatifican
tis: a me torrente voluptatis inundantis: a me
plenitudine vbertatis inebriantis. Maledicti
prius maledictionē culpe: ſed modo maledi/
ctione pene eterne. In ignem eternū ſinē fine
vos arſurum: qui paratus eſt diabolo ⁊ ange/
lis eius: vt qbus colligati fuiſtis in culpa/ſo/
ciemini in pena. O conſortium malum: horribi/
le qdem ad imaginādūz: horribilius amplius
ad videndum: ſed adhuc horribilius ad coha/
bitandum: vbi erit fletus ⁊ ſtridor gētiuz: vbi
fluēt oculi veſtri lachrymis: vbi a vobis mors
optabit/⁊ non dabitur: vbi vermes conſcien/
tie veſtre/nō morientur: vbi ignis vos ardens
nunꝗ̄ extinguet: vbi nullum gaudium nec le
titia poſt triſtitiam: vbi nullus honor nec re/
quies poſt penam: vbi tenebre eternales ⁊ hor
ror pene: vbi ardor ſitis ⁊ terra obliuionis: vbi
ardor flāme ⁊ dolor vermium: vbi nihil videt
niſi pena: vbi nullus auditus niſi gemitꝰ: vbi
nulla conſolatio: vbi nullum delectabile/ſed oē
triſtabile habet: vbi infernus. i. ꝓfunditas ge/
henne: vbi ſunt diuerſa genera penarum: vbi
draco quem formauit dn̄s ad illudendum vo/
bis. Hec beatus Auguſtinus.

Hic a christo sententia diffinitiua & nunqꝫ reuocabili in damnatos ac demones/illata: oēs dānati cuꝫ sathana & angelis eius descendūt in infernum/eternaliter cruciandi:p portam exhalantem ignem sulphureū/miserabiliter flentes & eiulātes:blasphemātesqꝫ diem in qua cōcepti & nati in mūdo fuerūt. Et penitus de salute desperati/ipie pugno pectora sua pcutientes:capillos capitis & pilos barbe/manibus euellunt atqꝫ carpunt:vnguilisqꝫ carnes ꝓprias lacerant:manus quoqꝫ dentibus velut rabidi mordent. Hec ex dictis Bernardi. Cuꝫ igit tot scōꝝ accusationibꝰ ꝯuicti fuerit īfelices illi:quos nō añ scelerꝝ suoꝝ penituit/qꝫ cuꝫ penitere nihil ꝓfuit. Quid agent? quo se vertēt? nulla erit reliqua cauillatio:nullum argumentum:nullum refugium. Uidebūt supra se deuꝫ iratum:infra se ignem paratum:circa se terribiles demones grauiter infrendētes: & iam ad tetermina illa inferni loca cū furore vrgentes/cōpellentesqꝫ angelos bonos:demones vō trahentes:quis clamor? qualis planctus? quātus & qꝫflebilis vlulatus īter illos audiet? qꝫmiserabile spectaculum illud erit:cū & pectora pugnis & ora vnguibus sedātes incedent? laniabunt capillos:pcutiēt femora:complodēt palmas:comprimunt digitos:totis artubus/toto corpore contremiscent. Alij in terram ꝓni corruent:alij horrore attoniti rigebunt:alij lymphatico pauore acti:huc illuc veluti amētes discurrēt:ora pallor:corda dolor:mentem stupor: membra tremor/langorqꝫ occupabūt: atqꝫ interea incessabilis imugiet gemitus: ꝓsonabit
Apo/ca.9. planctus:obstrepet eiulātium: nunqꝫ mestior auditus clamor. Et vt Apoc.9. Querēt mortem & nō inuenient eam:& desiderabūt mori/& fugiet mors ab eis. Adhuc & iustoꝝ gloriam
Apo/ca.16 Sapie vidētes/multūqꝫ eis inuidētes pre doloribus cōmanducabūt linguas suas. Apoca.16. turbabunt/stupebūt/ac dicent. Hi sunt quos aliqñ habuimus in derisum & in similitudinem improperij. Nos insensati vitā illoꝝ existimabamus insaniam & finē illoꝝ sine honore. Ecce quō computati sunt inter filios dei: & inter sanctos sors illoꝝ est. At nos vbi deridimus? quo pduxere nos concupiscētie nostre? delitie molles:lauta ꝯuiuia:obscene libidines: auare opes:blādi sopores:ignauia ocia:ioci/risus/luxus luxuria/voluptas. Illa ocissime desiere/& successit nunqꝫ desideratura calamitas:felices nobis videbamur:& heu qꝫrepente in quātaꝫ collapsi sumus miseriam. Erit deniqꝫ iudiciuꝫ eis ex omni parte horribile. Naꝫ supra se videbunt iudicem iratū:subtus infernū patentem: Landulphus cant.
intus ꝯscientiam remordētem: extra mūdum ardentem:qꝛ non inouabit nisi prius reprobis in infernuꝫ reclusis:qꝛ nō merent eum inouatum:neqꝫ christum in forma gloriosa videre:a dextris aūt erunt peccata ꝓpria accusantia:a sinistris īfinita demonia terrētia:circa boni angeli in īfernū pellētes:demōes āt ad īfernū eos trahētes:& irātes videbūt supra īferni portaꝫ: Danthis illud flebile ac expauescēs carmē.vꝫ.

Per me si va nella citta dolente:
Per me si va nelleterno dolore.
Per me si va nella perduta gente.
Iustitia mosse el mio alto factore:
Fecemi la diuina potestate.
La somma sapientia el primo amore.
Dinançi a me non fur cose create:
Se non eterne & io eterna duro.
Lassate ogni sperança voi chentrate.

Ad hec contremiscent & penitus desperantes miserabiliter flebunt dicentes.

¶ Cur concepti fuimus? aut cur cōceptos nō est aborsa mater? vel cur nō statim natos/aboleuit mors? vel adultos oppressit valitudo:vel angustiauit egestas? vel despoliauit/& in seruitutem captiuos abduxit hostis? cur vis aliqua nō afflixit? non vexauit? vt aliam vitam/alios mores nos instruere cogeret: qꝫ eos pro qbus ita patimur? O si mors in igne illo eēt ad queꝫ compellimur/qꝫlibenter in eum irrueremus: vt sic ꝯsumptis fugere supplicia eterna liceret. Sed hoc oino supra qꝫ cogitari pōt/grauius est/qꝛ semp ardere cogemur: & nunqꝫ dabitur mori:semp viuemus/vt semp tormenta patiamur. O qꝫbreui labore/qꝫmagnam potuimus adipisci beatitudinem. Et ecce qꝫ pro modica delectatione/momētaneisqꝫ delitijs:in qꝫimensas īcidimus erūnas. Heu irreuocabili & inappellabili sñia:ois nobis salutis via precludit: negat misericordia:spes ois est ablata. O dolores & miserie/& in eternum pmansure. O angustie in terra obliuionis/vbi nullus ordo/sꝫ sem

piternus

piternus horror inhabitat. In hec ⁊ eiuscemo
di lamẽta q dãnati fuerint/flebilr cõcitabunt.
TErminato itaqꝫ examine illo/⁊ sublatis
ipsis:⁊ vna cum diabolo ⁊ angelis eius
in infernum reclusis:ne videãt gloriam
dei atqꝫ sanctorum/celũqꝫ ⁊ terram nouã. De iu/
stis singulis ſm gradum suũ ⁊ meritum:ange/
licis ordinibus insertis. Fiet illa gloriosa ꝓces/
sio:christo p̄cedẽte capite nr̃o:omnibusqꝫ mẽ/
bris suis sequẽtibus:⁊ tradet regnum deo pa/
tri/vt ipse regnet in eis. Et ipsi in eo regnum
illud ꝑcipientes qđ paratum est illis ab origi/
ne mũdi. Post predicta statim erit mũdi ino/
uatio:que nõ cõplebitur/q̃ꝫdiu peccator est in
mundo.i.quousqꝫ detrudat in infernum/vt di
ximus:⁊ tunc sibi luna splẽdorem solis mutã/
bit. [sol vero septipliciter q̃ꝫ modo lucebit].vt
Esaie:recipietqꝫ splẽdorem/quem hoie peccã/
te amisit deniqꝫ:celuꝫ/sol/luna/⁊ stelle que nũc
festinant cursu irretardabili/quasi cupiẽtes in
meliorem statum mutari:tunc fixa imobiliter
ꝑmanebunt ⁊ quieta:⁊ mirabili glorificatione
imutata. Nam celum gloriam solis induet:sol
luna ⁊ stelle vestient ineffabili splẽdore. Inno/
uabuntur ⁊ elementa:nam precidetur ab igne
uis cõbustibilis:ab aere obscuritas:ab aq̃ gla/
cialis frigiditas:a terra ponderositas ⁊ opaci/
tas:q: de oibus elementis/qđ ignobile est:ten/
det deorsum:⁊ ad locum penarum.s. cloacam in/
fernalem/cum oibus reruꝫ imunditijs ꝯfluet:
⁊ ibi horrorem carceris multiplicabit. Reum
igitur mutabilitas.s. frigus/estus/grandines/
turbines/fulgura/tonitrua/⁊ alie incõmodita/
tes penitus interibũt. Elementa vero purgata
ꝑmanebunt:inouabuntur ẽt:q: terra tota erit
sicut paradisus/⁊ planabit. Mundum aũt in/
nouari.i.pulchrioreꝫ induere debere:ostendit
triplici rõne. Primo q: sicut dignuꝫ fuit q̄ ele
mẽta purgarent:pro eo q̄ infecta erant ꝓpter
peccatum hois:ita dignum erit q̄ mũdus in/
nouetur ꝓpter glorificationem hois ⁊ honor
beatorum/vt hoie glorificato/cũcta etiam creatu
ra inouet cum eo. Scđo vt creature remune/
rentur pro labore quo homini seruierũt. Ter/
tio/vt totus mũdus per hoc speculum/deum
cognoscat. Unde opꝫ in futuro speculum pur
gari ⁊ meliorari:q: in pulchritudine creatura/
rum amplius resultat spẽs creatoris. Hoc aũt
non erit ad necessitateꝫ:vt deus per creaturas
videatur/sicut modo/sed ad iucunditatem:vt
vꝫ iucũditati visionis itellectualis addat dele
ctatio visionis sensibilis. Postremo de gloria
celi/sciendum est q̄ tot ⁊ tanta in celis gaudia
aderũt: q̄ oẽs arismatici huius mũdi nõ pos/
sent ea numerare:oẽs geometrici/non possent
ea mẽsurare:oẽs grãmatici/dyalectici/⁊ rheto
rici/nõ possent ea sermonibus explicare:q: ocu
lus nõ vidit/nec auris audiuit/nec in cor hois
ascenderũt/que preparauit deus diligentibus se.
Gaudebunt quippe sci supra se/de dei visione/
infra se de celi ⁊ aliaruꝫ creaturarum corporalium
pulchritudine:intra se de corporis ⁊ aie glorifi
catione:iuxta se de angelorum ⁊ hoium associa/
tione. Intãtum nãqꝫ gaudebit quisqꝫ de bono
alterius/quãtum de bono ꝓprio:qđ tñ intelli/
gendum est nõ de gaudij intẽtione/sed de gau
diorum numero. Ibi ẽt singuli a singulis cogno/
scent:⁊ videbit vnusqsqꝫ cogitationes alterius/
ꝓut vult:q:/vt ait Grego. vniuscuiusqꝫ men/
tem ab alterius oculis corpulentia nõ abscon/
det. Uidebũt itaqꝫ iustos vt gaudeãt:videbũt
quoqꝫ penas reproborum:vt de periculoruꝫ eua/
sione gratias agãt. Uidebimus ibi deum in se:
deũqꝫ in nobis/⁊ nos in deo:⁊ deum in creatu
ris/⁊ creaturas in deo. Ibi erit deus oia in oi/
bus.i.ſm Augu. erunt quecũqꝫ ab oibus desi/
derantur:⁊ vita salus/⁊ copia ⁊ honor ⁊ pax ⁊
oia bona:ibi sensus hois interior reficit in con
tẽplatione diuinitatis:⁊ sensus exterior in cõ/
templatione humanitatis:q: ꝓpterea deus ho
mo factus est:vt totum hoiem in se beatifica/
ret. Deus enim oẽs sensus spũali ⁊ ineffabili
delectatione reficiet/cum ipse obiectum oium
sensuum sit futurus. Erit nãqꝫ deus speculum
visui/cythara auditui:mel gustui:balsamũ ol/
fatui:flos tactui. Ibi erit cãdor lucis estiualis:
amenitas vernalis:abũdantia autumnalis:re/
quies hyemalis. Illa beatitudo ſm Augu. in
duobus ꝯsistit.s.in necessaria p̄ntia omnis bo/
ni:⁊ in necessaria absentia ois mali. Tãta enim
est ibi pulchritudo iustitie:tanta iucũditas lu/
cis eterne:vt ẽt si non liceret in ea/amplius vi
uere seu manere/q̃ꝫ vnius diei mora. Propter
hoc solum inumerabiles huius vite dies pleni
delitijs/⁊ circũfluentia tẽporalium bonorum:re/
cte meritoqꝫ ꝯtemnerent. Non enim falso aut

paruo affectu dictum est:qz melior est dies vna in atrijs tuis sup milia.Hec aũt vita eterna cõ sistit in stola aie ꝛ corporis.Stola aie cõsistit in tribus dotibus eius.s.in manifesta cognitione sũme trinitatis/que succedit fidei.In perfecta eius fruitione que succedit spei:ꝛ in pfecta eiꝰ dilectione qz nõ euacuabit̃:sed pficietur charitas ipsius dei.Stola aũt corporis in quattuor dotibus eius ɔsistit.s.in claritate/ipassibilitate/ subtilitate/ꝛ agilitate.Dotes aie sunt de pmio eẽntiali vel sbali:dotes corporis de pmio accidentali.Prima ergo dos aie est cognitio/que ꝛ visio dr:qua diuina essentia videbit̃ ab oĩbus tota:sed nõ totaliter put est infinita.Uidebit̃ tñ essentia diuina limpidius ab vno q̃ ab alio: inquãtum vnus magis est pfectus lumine glorie q̃ alter.Et sic iste defectus erit ex parte videntis ꝛ nõ visi:qz visuz idem oĩno erit ex pte eius/cum sit simplicissimũ.Scd̃a dos aie est dilectio.Sed est differẽtia inter dilectionem ṽtutem ꝛ dilectionẽ dotem:qz virtus ꝓprie est illud qd̃ transit de statu gratie in statum glorie: dos aũt qd̃ supra meritũ datur inductione spõse.Tertia dos aie est cõprehensio que est tentio visi ꝛ amati:dr etiam inhesio ꝛ fruitio.Sunt ergo tres istoꝝ beatoꝝ pfectiones precipue.vz. visio inobfuscabilis:dilectio infastidibilis/ꝛ tẽtio inamissibilis.Prima dos corporis est claritas:sed dr aliqd clarum dupl̃r:aut qz paruiuz sicut vitrum dr clarum:aut qz luciduz sicut dr stella clara.Corpus aũt glorificatuz erit vtroqz modo clarum:ꝛ erit septies tam clarum sicut modo est sol:ꝛ aia septies clarior corpore erit: que corpus velut vestimẽtum suum reinduẽs per oĩa membra:corpus velut sol per cristalluz lucebit.Corpora aũt sanctoꝝ nõ eq̃liter erunt clara:sed cuius aia sanctior ac melior erit:corpus quoqz lucidius erit.Scd̃a dos corporis est impassibilitas que resultat ex virtute aie suum corpus potẽter ɔtinentis:ita vt a nullo exteriori agẽte valeat imutari.Uñ si etiam corpus glorificatuz poneret̃ in inferno:nõ sentiret ex hoc lesionem in aliquo.Tertia dos corporis est subtilitas:que ex pfecta victoria forme sup materiam aufert grossiciem corporis:que est ex cõpositione elemẽtarium qualitatũ.Et sciẽduz ꝙ sicut duo corpora nõ glorificata nõ pñt esse simul in eodem loco:sic nec duo corpora glorificata.Alioquin in vno corpore glorificato eẽt potẽtia agendi ꝛ intrandi partes corporis alterius:in alio võ esset in potẽtia resistẽdi.Corpus võ gloriosum põt simul eẽ in eodem loco cum corpore nõ glorificato:qz post illud penetrando subintrare/manẽte distinctione dimensionum corporum vtriusqz.Quarta dos corporis est agilitas que ẽm Augu.tanta erit ꝙ vbi volet spũs/ibi protinus erit ꝛ corpus.Natura eniz totaliter erit subiecta volũtati:ꝛ ideo mouebitur corpus ad impium spũs.Uerũtamen sicut melior aia corpus habebit lucidius/sic et agilius:ita tñ ꝙ voluntas sanctoꝝ erit oĩno cõiuncta rationi:ꝛ ideo volũtas eoꝝ nunq̃ appetit qd̃ nõ debet:qz/vt ait Augu.nec volet aliqd spũs:qd̃ nec spm̃ possit decere nec corpus. Quidam insup spãliter habebunt aureolam: que est mẽtis spãle gaudium/ꝛ corporis singularis decor/veniens ex ope precellẽti ꝛ priuilegiato.i.martyrio/virginitate/ꝛ pdicatione:vt sic aureola non tm̃ principal̃r sit in mente:sed per quãdam redundãtiam fulgeat ẽt in carne. Aureola ẽt diminutiue dr in comparatione ad auream.Et ideo nota ꝙ inter auream/aureolam ꝛ palmam est differẽtia.Aurea eniz est primum substantiale qd̃ methaphorice dr corona: tum ex parte meriti:qz nõ respõdet gratia operi:sed radici charitatis.tum ex pte primi:qz ꝑ hoc efficit̃ homo particeps deitatis:ꝛ per consequens regie potestatis.tum rõne pfectionis: qd̃ significat figura circularis.Aureola võ est premium accidentale:nõ tñ quodlibet accidẽtale:sed illud qd̃ respondet operi excellenti.s. martyrio/ṽginitati ꝛ predicationi.Palma aũt est premiuz accidẽtale:qd̃ nec radici nec operi debet̃ sed volũtati.Tale premium habuit beatus Martinus ꝛ multi alij qui desiderauerũt martyriuz:lz opus nõ fuerit subsecutuz:qz etsi gladio psecutoris occisi non sunt:palmam tñ martyrij non amiserũt.Hec aũt palma nec aurea dici debz nec aureola.vnde versus.Aureolam si ferre volam/fore virgo studebo.Martyrium ve subibo pium populos docebo.Et iterum.Aureolam martyr/doctor/virgoqz meretur.Anselmus võ ponit septem bona corporis ꝛ septem bona aie/que habebũt in cęlestis patrie beatitudine.Et primo corporis que sunt pulchritudo/velocitas/fortitudo/libertas/sanitas/

nitas/voluptas & eternitas/dicens. In illa igitur vita pulchritudo iustorum solis pulchritudini que septipliciter q̃ mō sit speciosior erit: adequabit/quemadmodum diuina scriptura testatur. Fulgebūt iusti inquiens sicut sol in cōspectu dei: Velocitas nō tanta comitabitur vt ipsis angelis dei/eque celeres simus: q a celis ad terras/& a terris ad celum/dicto citius dilabūtur. Huius quoq; velocitatis exēplū in radio solis licet intueri: qui statim orto sole in plaga orientali/ptingit in vltimo plage occidētalis: vt in eo ppendamus nō est ipossibile qd de natura dicimus futura velocitate presertim cum rebus aiatis soleat inesse maior velocitas q̃ in aiatis. Prestabūt viribus quicūq; meruerunt supius cuiu˚ associari: intātum vt nullatenus illis obsistere quicq̃ placeat: vt si mouēdo aut euertēdo voluerint qd a suo statu/quōcūq; diuertere non illico cedat. Nec in eo q dicimus maiori conatu laborabunt q̃ nos mō in motu oculor nostror. Ne queso excidat aio q̃ adipiscemur angelor similitudo: q̃tenus si hic aut his que dicturi sumus aliud exēplum nō occurrit/ipsa occurrat: atq; in qbus angelos valere cōstiterit ēt nos eque valere pbet & asserat. Quicūq; igit angelor fuerint similitudinem assecuti: eor quoq; libertatem necessario assequent. Itaq; sicut angelis nihil obsistit: nec aliqd eos ipedire vel constringere pōt: quin pro velle suo cūcta libertate penetrēt: ita non erit obstaculum vllum qd nos retardet: nec clausura que nos detineat: nec elemētum qd nobis ad velle parum obsistat. De sanitate qd melius dici poterit/q̃ qd Psalmista canit. Salus iniquiens iustor a dño. Quibus aūt fuerit a dño vera sanitas/que surripere poterit infirmitas? Credere & incūctanter astruere licet: sanitatē vite future ita iugem & incōmutabilem ac inuiolabilem fore: vt ineffabili quodam atq; sensibili suauitatis dulcedine/totū hoīem repleat: & omne qd alicuius in se vicissitudinis/mutabilitatis/aut lesionis suspitiōes ptēdere queat procul arceat atq; repellat. In illa futura vita inestimabilis delectatio que dā bonos inebriabit: & dulcedine sui inextimabili exundātia satiabit. Quid dixi? totos oculos/aures/os/manus/pedes/guttur/cor/iecur/pulmo/ossa/medulle ex ea ēt ipsa & cūcta sigillatī singula mēbra eor in cōe tāt mirabili delectationis & dulcedinis sensu/cōplebunt: vt vere totus homo torrente volūtatis dei potetur: & ab vbertate domus eius inebrietur. Qui ergo hec bona fuerit adeptus/non intelligo ad qd/quō corporis sui vlterius porrigat affectus/solūmodo assit ei: quas cūctos appetere diximus: diuturnitas vite: sed ista illi minime deerit: q iusti in ppetuū viuēt. Sunt ēt alia que qdem his que digessimus/nō minus amātur: sed ad aiam/sicut illa ad corpus referuntur: que nihilominus in septenario numero cōstituta/nō modicum planent menti que ipsor fuerit sapore ibuta. Sūt aūt hec: sapiētia/amicitia/concordia/potestas/honor/securitas/gaudium. Sapia igit tanta in futura vita bonis erit: vt eor que scire voluerint/nihil sit qd ignorēt: scient enim cūcta que scienda fecit deus: tam ea que preterita/q̃ que huius seculi sunt futura. Ibi a singulis oēs: ibi ab oibus singuli cognoscent: nec quēq̃ oino latebit/qua patria/qua gente/qua stirpe/qs editus fuerit: vel quid in vita fecerit. Amicitia in tātum singulor intima erga singulos suo feruore complebit: vt amor cuiusq; in quēq; sufficiat cuiq̃: presertim cum oēs vnū corpus sint christi: & christus q est pax ipsa sit oium caput: nec minori se affectu cōpleantur: q̃ membra vnius corporis sibiinuicem copulant. Amabis igitur oēs vt teipsum: & amaberis ab oibus/vt ipsi a te. Putas abundās eris in dilectione: qn hoc tibi fuerit in possessione? attū istam transi & contemplare ipm: p quem hec bona tibi puenere: & pcipies q ille plusq̃ tu/ipm & q̃ oēs alij incōparabiliter amabit te: & tu sup teipsum ineffabili quadam suauitate illum amabis. Erit itaq; tāta in cūctis concordia/vt in nullo sentias aliquē discrepare ab eo: qd te cōstiterit velle. corpus vnū erim˚: eccl'ia vna erim˚: spōsa xpi erimus: qcūq; ibi erim˚. Nō ergo maior iter nos discordia erit: q̃ nunc est iter vnius corporis mēbra. Verū sicut video in motu oculor: q illuc quo vnus vertit, mox alius sequitur: ita quocūq; tuum velle cōuerteris: velle oium sine discrepatione illico presto habebis. Quid dixi oium? ipsa dei volūtas nō erit a tua diuersa. sed sicut tu: qd ille/ita & ille in cunctis qd tu. Caput nāq; a suo corpore quō discreparet? Cum itaq; deum & oēs & volūtati tue concordes ha

bueris: pfecto nihil voles qd nō possis. Omnipotens igit eris tue volūtatis: qm ipm oipotentem habebis in oibus cōcordantem tue voluntati. Itaqꝫ cum hec tibi tanta potestas affuerit: honor ↄcedēs potestati minime deerit. Igit dum possessione horuꝫ bonoꝝ que digessimus/ felix fueris: nūquid sufficiens tibi videberis: maxime in quis/ itaqꝫ cum tua vita ppetuo duret in illa vita: ꝛ hec oia tibi ḣnti: securitas quoqꝫ ea amplius nō perdendi certo arriserit: obsecro qd existimas tibi erit? Securus igitur tantoꝝ bonoꝝ ppetuo eris: nec alicuius tibi aduersari volētis incursuruꝫ timebis. Po test ne ergo illius gaudij modus a quoqꝫ hoie penetrari: cum vltra mille milia ꝛ decies centena milia innumerabiles ibi sint ꝛ oēs eadem beatitudine pfruantur: nec vllus eoꝝ sit q nō tātum de bono alterius gaudeat/ qꝫtuꝫ de suo. Preterea vidētes deum ipsum/ supra qꝫ ibi se amabūt ipsos amātem: ꝛ itelligentes se inenarrabiliter plusqꝫ semetipsos illū amātez in glīa eiꝰ mirabili ꝛ ineffabili exultatione exultabūt. hec Anselmus. Quū igit iusti fuerit tāta felicitate beati: ꝛ iniusti p ↄtrarium inestimabili qdam infelicitate miseri ac in inferno reclusi: sustollet se/ vt prediximus dñs Jesus/ ꝛ oēs sancti ꝛ electi cum eo: laudantes ꝛ benedicentes deum: atqꝫ alta voce in suauissima armonia dicentes. Te deum laudamus: te dñm ↄfitemur. Te eternum patrem ois terra veneratur. Tibi oēs angeli: tibi celi ꝛ vniuerse potestātes. Tibi cherubin ꝛ seraphin icessabili voce ꝓclamāt. Sanctus. Sanctus. Sanctus dñs deus sabbaoth. Pleni sunt celi ꝛ terra maiestatis glorie tue. Te gloriosus apłoꝝ chorus. Te pphetaꝝ laudabilis numerus. Te martyꝝ candidatus laudat exercitus. Te p orbem terraruꝫ sancta ↄfitetur ecclesia. Patrem imēse maiestatis. Venerādum tuum veꝝ ꝛ vnicum filiuꝫ. Sanctuꝫ quoqꝫ paraclituꝫ spm̄. Tu rex glorie christe. Tu patris sempiternus es filius. Tu ad liberādum suscepturus hoiem: nō horruisti virginis vterum. Tu deuicto mortis aculeo: aperuisti credentibus regna celoꝝ. Tu ad dexteram dei sedes in gloria pris. Augustinus. Hāc vitaꝫ patriāqꝫ amplectamur charissimi: vbi nihil obest: nihil affluit: nihil dsnit: nihil est extra qd appetatur: nihil intra qd fastidiat: vbi deus videtur sine fine: sine fastidio amat: sine fatigatione laudat: vbi vita sine morte: vbi iuuētus sine senectute: vbi lux sine tenebris: vbi gaudium sine tristitia: vbi pax sine discordia: vbi volūtas sine turbatione: vbi regnum sine mutatione: vbi merces sanctoꝝ tam magna est q nō pōt mēsurari: tam multa q non pōt numerari: tam copiosa q nō pōt fieri: tam preciosa q non pōt estimari: qd deus pmittit fide nō capitur: spe nō attingitur: charitate nō cōprehenditur. Ibi carmina nō desunt: premia non deficiunt: nihil qd amat deest: nihil desiderat qd non adsit. O vita vitalis dulcis ꝛ amabilis ꝛ semp memorabilis. Ubi sūma securitas: vbi secura tranqllitas: vbi tranqlla iucūditas: vbi iucunda felicitas: vbi felix eternitas: vbi eterna beatitudo: vbi beata certitudo: vbi certa visio ꝛ sine fine laudatio: ibi affluentia diuitiaꝝ: influentia deliciarum: ꝛ omnium confluentia bonorum. hec Augustinus.

Hic est angelus seu beatus Joannes apostolus tenens libruꝫ apertum qui prius fuerat clausus: sed Jesus qui di agnus aperuit beato Joanni: idest reuelat statum ecclesie vsqꝫ in finem seculi.

Hic liber scriptus intus ꝛ extra: nunc est apertus qui fuerat clausus ꝛ signatus sigillis ꝛ signaculis septem: in quorum apertione ↄsumatum est mysterium dei in ecclesia militāti: ꝛ adimplete sunt prophetie noui ac veteris testamenti/ vsqꝫ in finem seculi.

Hic est beatus Joannes contestans ꝛ ꝓtestans verba sui libri fore vera ac fidelissima: ꝛ hoc qꝛ sunt a deo: ꝛ q nemo audeat aliquid accrescere vel minuere: ne incurrat in maledictionem ꝛ dānationem.

¶ Uerba

¶ Verba beati Joannis.

Apocali. vltio. Hec verba fidelissima sunt: & vera & dominus deus spirituum prophetarum misit angelum suum ostedere seruis suis que in ecclesijs opz fieri cito. Beatus qui audit verba prophetie huius: & seruat ea que in ea scripta sunt. Tempus enim prope est. Contestor enim omni audienti verba prophetie libri huius. siquis apposuerit ad hec: apponet deus super illum plagas scriptas in libro isto: & siquis diminuerit de verbis libri prophetie huius: auferet deus partem eius de libro vite & de ciuitate sancta & de his que scripta sunt in libro isto. Dicit qui testimonium perhibet istorum: etiam Ueni cito / amen. Ueni dne Jesu: Gratia dni nostri Jesu christi sit cum oibus vobis Amen.

¶ Finis libelli concluditur hac oratiuncula auctoris sic.

Gitur serenissimi ac amicissimi mei & fratres in christo: videntes tépus & dies malos nūc instantes: & phialam sextam ire dei plenam sparsaz: ac sextum sigillum aptum: & sathan ab angelo solutum esse: exigentibus peccatis: & deficiente omni religione. ptra vniuersam creaturā: humiliemur sub diuine potetie maiestate & puertamur ad dnm ex toto corde nostro cum ieiunijs / fletu / & planctu peccata & vitia nostra emendantes in melius. Benignus enim & misericors deus est: mutans eius acerbas sententias in dulces: contramutantes & auferétes eorum propositum a malis & peccatis: & se corrugentes ab eis. Nam cōtra inimicos reges Nabuchdonosor / Agab / Ezechiam / et Dauid et multos alios qui peccauerūt in conspectu domini: & per prophetas diuine erant prolate sententie contra eos qui humiliati sunt coram domino deo. Dominus sentētiam mutauit: & indulsit eis: & āmodo non simus sicut oues errantes: sed pastorem proprium cognoscentes pro salute animarum nostrarum redeamus ad verum earum pastorem: & maxime ad ecclesie pastores non armis ferreis que deus abhorret: sed armis iustitie / orationis & anathematis cōtra rebelles vtantur. Nam Moyses / Judit: et Eliseus: fortissimos hostes eorum: non ferro sz oratione prostrauerūt. Nec Petrus cathenas ferreas: sed prece dirupit non ferro. Ualete in domino: gratia domini nostri Jesu christi sit cum omnibus vobis. Amen.

¶ Explicit liber fratris Theolosphori presbyteri & heremite de Cusentia: de cognitione presentis scismatis ac status vniuersalis ecclesie vsqz ad finem seculi. 1386. confectum fuit.

¶ Incipit tractatus de Antichristo & eius temporibus.

N vltima parte de antichristo & eius tēporibus sm q a diuersis describit dicédum est. Nam sicut dicit Dan. 12. Transibunt plurimi & multiplex erit scia. quāuis dicit dns actuum pmo. Dan. 12.
Non est vestrum nosce tempora vel momēta: que pater posuit in sua potestate: q a nobis nō est cognoscibile. Tñ qui virtutem supuenietis spiritus sancti acceperūt: pphetare & itelligere potuerunt que filius eis voluerit reuelare. Que pphetie de vltimis temporibus / vel non determinant numerum annoz vel dieruz: sed substantiam rei gerende. Uel si determinat numerum pphetie pter obscuritatem / nec ab oibus intellecte: sed sm angeli testimonium Danieli reuelationem facti dicētis. Transibūt plurimi & multiplex erit scientia. i. expositio: et quāuis sermones sint clausi / signatiq3 vsq3 ad tépus prefutuz: tñ subiungit q docti intelligent. Et ideo lz nō sim ppheta aut filius prophete: tñ recolligere sub breuitate volo testimonia eoz qui spm pphetie dicūtur accepisse & recolligere humanas coniecturas de futuro tpe antichristi / & fine mūdi: sine omni assertione: & sine singularis diei vel hore seu anni / pretermissa determinatione.

Ntichristum enim fore ante finem mundi exprimit Apls Thesa. 2. dicens. Neq3 terreamini neq3 p spiritum / neq3 per sermonem / neq3 p eplam tanq3 per nos missaz quasi instet dies dni. Et qm nisi venerit dissensio primum / & reuelatus fuerit homo peccati / filius perditionis: qui extollitur sup omne qd dicit deus & colitur. Hoc enim de alio intelligi nullus ambiat / nisi de antichristo. Q enim de Nerone intelligi nō possit vt aliqui voluerūt: sm Augustinum de ci. dei / pz. Tum q Apls istum Thes. 2.

antichristum/hoiem peccati ⁊ filiuȝ perditio/
nis pnunciat:futurum pstat ante Neronē:tuȝ
aplm̄ fu. sse ptemporaneum:tum q: que de fi/
lio pditionis predixit Apl's/neroni nō circūue
n ebat.s.facere signa ⁊ pdigia:modus ⁊ iterit⁹
antichristi:⁊ hmōi. Tum q: Apl's ipsum Ne/
Apl's ronem pnūciat mysterium inqsitionis ⁊ figu/
ram iniqtatis nō antichristum/dicēs. Et iam
nunc opaẗ mysterium iniqtatis:q: sicut Abel
⁊ Dauid fuerūt in misterium/figura christi:sic
tunc Nero opanter erat figura antichristi:nec
valet siqs diceret.Nero tunc fuit abscondit⁹
⁊ nō vere mortuus: ⁊ mysterio demonum sic
vsq: ad tps reseruatus:⁊ circa finem mūdi ēt
palam venturus.pter qd Apls non dicit na/
sceiur sed incundabiẗ hō peccati. Si hoc eniȝ
verum esset:nihilominus firmiter tenēduȝ est
antichristum xpi ptrariuȝ futuruȝ esse:siue sit
ipse Nero rēdandus:siue sit alius quisq; de no
uo nasciturus:habeat tñ opinionem temera/
riam psumptionis:⁊ iudicat Augu. vbi supra:
⁊ nulli rōni seu auēti iniustaȝ. Nec ideo dr̄ an/
tichristus rēdandus:q: in psona sua viuat ab/
scōditus:sed ideo q: iam viuit in mēbris suis:
quoꝝ nero fuit principium:in qbus iam my/
steriuȝ iniqtatis opatur occulte:qui postea re/
uelabiẗ aperte. Ipsum ēt antichristum fore et
tribulationem p ipsum futuram:alie scripture
Apo/ canonice asserūt:vt pȝ Apoc.14.vbi precipue
ca.14 agitur de bestia cui dedit draco.i.diabolus vir/
tutem suā.Glo.ad nocēdum decipieñ.miracu
la faciendu:/⁊ potētiam magnā.Glo.decipien
Dan. di ⁊ opprimēdi iustos. Et Daniel.12. dr̄ q au/
12. fereẗ iuge sacrificium.Glo.per antixpm q cul
tum dei interdicet:⁊ ponatur abhominatio.i.
idolum abhominabile antichristi in desolatio/
nem dei ⁊ sanctoꝝ. Q: eniȝ hec de antichristo
Mat/ futuro intelligātur pȝ:q: dñs Matthei.13.di/
thei scipulis petētibus signa aduētus eius ad iudi/
13. cium/⁊ signa finis mūdi remittit eos ad abho
minationem Danielis futurā:exquo pȝ q nō
de Anthiocho tm̄ vel alio intelligit:sed de anti
christo futuro qcunq; sit ille.Multa ēt dicunẗ
ibi:que non nisi de antichristo futuro intelligi
possunt:vt patet consideranti.

¶ Unde vō ⁊ vbi nasceẗ antichristus/nō inue
nitur expressum sed insinuaẗ. Dicit enim Joa
chim q nascetur in Babylone de tribu Dan.
iuxta illō qd dicit Jacob patre Dan. Fiat dan
coluber in via/cerastes in semita. Uñ ⁊ hec so/
la tribus in Apocalipsi subtrahiẗ: vb iex aliis
tribubus signati numeranẗ:sicut nō numeraẗ
tribus effraym:q: ex Effraym natus est Jero/
boam:qui filios Israel pduxit ad idolatriam.
Methodius vō martyr de quo dicit Hierony
mus q habuit reuelationē in carcere de vlti/
mis tpibus ⁊ fine mundi:dicit q antichristus
apparebit in corozayȝ:nutrieẗ in Bethsayda:
⁊ regnabiẗ in capharnaum. Huius aūt aduen/
tus sicut dicit Apls.1.Thesal.2.erit per opera/
tionem sathane:q: totū faciet diabolus p ipm:
possidebit instigātem ⁊ coopantem.pter qd
dr̄ Apoc.13.q dedit illi draco.i.diabolus virtu
tem suam:⁊ potestatē suaȝ magnā:nec tñ pos/
sidebit eum ita ex toto vt vniaẗ ei sicut diuini/
tas humanitati in christo:nec ita vexabit eum
diabolus/vt careat rōnis iudicio: aliogn non
imputareẗ ei quicqd ageret/sicut nec furibun/
do. Sunt tñ qui forte dicerēt q filius dei hu/
manitatem sibi miuit in vnitate suppositi vt
sit vnum supposiū in duabus naturis: ⁊ vni/
ca adoratione idolatrie adorabiẗ diabolus ⁊ hō
in hoie illo. Sicut vnica adoratione adoratur
deus ⁊ hō in christo. Nam vt dicūt ad hoc q
suppositum possit sustētare in se alienam natu/
ram:nō opȝ q sit infectuȝ/sed sufficit subsistēs
in perfectiori natura:vt pȝ de supposito sbe.ra
tio nature accusantis quā trahit ad suum esse.
verum q: videẗ esse ppriuȝ diuini suppositi:cō
naturalis spūalium:ideo hoc nō approbo:nec
forte hoc est ipossibile. Petrus comestor dicit
q a principio conceptionis illius/diabolus in
vterum matris descendet:cuius virtute dein/
ceps aletur puer/⁊ nasceẗ ⁊ adolescet. Sed alij
dicūt q a die pceptionis sue more alioꝝ hoiuȝ
habebit angelum sui custodem vsq: ad annos
discretionis:⁊ tunc extolleẗ super omne qd dr̄
deus:⁊ angeloꝝ in presidio penitus desertuȝ.i.
eum penitus occupabit diabolus. Dicūt etiaȝ
sancti ⁊ doctores:q cuȝ venerit Hierosolymā
circūcidet se/dicēs iudeis se esse christum in le/
ge pmissum. Dicunt ēt q finget se mortuuȝ:⁊
tertia die resurgere videbiẗ. Et ēt apostoli sui
siue predicatores ad inuocationem nois eius fa/
cient ignem cadere de celo/ac si spūs sanctus
in specie ignis sup eos descēdere in conspectu
omnium

Margin notes: Methodius; Apo ca.13

omnium. Et forte erit spūs malignus qui fiet
misterio demonum ad seducēdum. Et facient
ei imaginē ⁊ idolum cuꝫ plaga.i.cicatrice vul/
nerum : sicut facimus Saluatoris imaginem.
Et loquet statua illa/diabolo presidente:⁊ sta/
tuent eam adorādam. Que oia habent expres
Apo se Apoc.13.sub noie bestie ⁊ vnius capitis eiuſ
ca.13 per quod intelligitur futurus antichristus.

¶ Statuent ēt vt nullus emere vel vendere
possit:nisi habeat in dextera manu/vel in fron
te sua characterē ⁊ signum ꝙ sit de familia an/
tichristi:sicut nūc hūt iudei spāle signum quo
distinguunt:⁊ nisi ēt noient noie illius:vel ali/
cuius discipuli illius:sicut nūc a xp̄o dicuntur
christiani:vel ab Arrio arriani. Dicit ēt Apl's
2.the 2.Thesa.2.ꝙ sedebit in tēplo dei ostēdens tan/
sal.2 ꝗ̃ sit deus:qđ verbum quō itelligi debeat non
est certum. Nō eniꝫ tēplum alicuius idoli vel
demonis apud tēpluꝫ dei diceret. Fuerūt eniꝫ
dicētes eum sessuꝝ in ruina templi/qđ a Salo
mone ꝯstitutum est. Alij ꝙ in ecclesia dei sede/
bit tanꝗ̃ sit deus.i.dei vicarius. Si ꝯuenien/
tius aūt dr̄ nō in tēplo dei sed in tēpluꝫ dei:qꝛ
sic hētur in greco:⁊ tunc dr̄ sedebit in tēplum
dei:tanꝗ̃ ipse ⁊ sui sint tēpluꝫ dei. Ceteros er/
go fideles.s.extra ecclesiaꝫ affirmādo:⁊ est mo/
dus locutionis quo solet dici:iste sedet in ami/
Au/ cū.i.velut amicus:⁊ erit mihi in pr̄em.i.velut
gust. in patrem. Et has expōnes tangit Aug.20.de
20.đ ci.dei.cap.18.quāuis ēt ꝯueniēter exponi pūt
ci.di ꝙ sedebit in templuꝫ dei.i.supra templuꝫ dei ⁊
ecclesiam.quēadmoduꝫ itelligi pōt alia scriptu
Apo ra Apoc.16.ꝙ de ore dracōis.i. suggestione dia
ca.16 boli:⁊ de ore bestie.i.antichristi : ⁊ ore pseudo
ꝓphete.i.de predicatione p̄dicatoꝝ ⁊ apl'oruꝫ
suoꝝ quos ꝑ mūdum mittet:exibūt tres spūs
imundi:in moduꝫ ranaꝝ:ꝓcaces apparentes
eē in aqua sapie:sed imersi in lymo ꝓfundi he/
resis:⁊ ꝓcedent ad reges terre ꝯgregare eos in
preliuꝫ ꝯtra fideles ꝯspirādo. Et cōgregabunt
eos:⁊ irruēt in locum qui dr̄ hebraice herma/
gedon.i.ecclesiam dei:que iō hermagedon dr̄:
qđ iterpretat mons furium : qꝛ tūc multi erūt
prelati:q timore quodaꝫ/bona pauperꝝ/⁊ eccle/
Esa. sie furabūtur:ea sibi thesaurizando : vel forsan
pmo principib⁹ dādo:iuxta illud Esaie.1. principes
terre ifideles socij furꝫ. Dicit aūt Apl's de ipso
ꝙ faciet multa miracula:qꝛ eius pn̄tia erit s̄m

operationem sathane in omni virtute ⁊ signis ⁊
ꝓdigijs mēdacij:⁊ in oi seductione iniqtatis
his q pereūt. Et hec miracula s̄m Aug.de ci. Au/
dei.ca.19. ideo dicunt mēdacij:nō qꝛ fantastica gu.
vt faciat videri qđ nō erit ꝑ sensuū illusionem:
sed erūt realia.pro tāto tū mēdacij:qꝛ ad men/
daciū ⁊ deceptionē ꝓtrahūt illos q seduci me/
ruerūt. Vn̄ Apl's subdit. Mittet eis spūs erro
ris.i.filius ꝑmittet vt crederēt mendacio. Qꝛ
aūt hoc ꝑ antixp̄m poterit facere diabolus:an
nō ei a deo ꝑmittet:oñdit Aug.sic dicēs. Non
fuerunt fantasmata/sed facta realia sathane qñ
de celo ignis cecidit:⁊ tātam familiaꝫ cū tātis
gregibus pecoꝝ sci Job vno ipetu ꝯsumpsit:⁊
turbo irruēs domuꝫ deijciēs filios suos occi/
dit. Nō est aūt putādum ꝙ gētes alique deter
minate in ꝑte mūdi determinata exn̄tes:vt bar
bare:vel a Romano iure seiūncte sole sint ab
antixp̄o seducēde ⁊ ipsi adiungende ꝯtra fide/
les:sicut aliq putauerūt gētes ⁊ mosagetas ꝑꝑ
noiuꝫ primas lr̄as:eo ꝙ dr̄ Apoc.ꝙ soluet tūc
sathanas ⁊ exibit ad seducēduꝫ nationes:quas
in decem angulis terre gog ⁊ magog:⁊ trahet
eos in bellum:quoꝝ numerus est vt arena ma
ris. Hoc enim reprobat Augu.20.de ci.ca.11.ꝑ
hoc qđ dr̄ gog ⁊ magog/sunt natiōes que sunt
in q̈ttuor angulis terre:⁊ iō nō sunt in aliqua
ꝑte determinata:sꝫ in toto orbe diffusi qui an/
tichristo adherebūt seducti. Dicunt aūt gog ⁊
magog/quoꝝ iterpretatio est tectū ⁊ detectuꝫ:
qꝛ mō detegit ⁊ mō includit hostis antiquus:
ꝑꝑ hoc dicūt tectum:sed detecta erunt qñ est
aptum odium de apto exitura sunt. Sicut ēt
intelligit dictum Apl'i.2.Thesal.2.ꝙ nūc opat
mysteriuꝫ iniqtatis.i.occulte opat iniqtatē:sꝫ
reuelabit suo tꝑe qñ ꝑsequetur manifeste. Ex
qb⁹ vō locis qdaꝫ voluerūt accipe ꝙ ꝑsecutio
antixp̄i esset in determinato loco:vtpote circa
Hierusalē vel Romā:⁊ nō vbiqꝫ terraꝝ diffu/
sa. Dr̄ eni Apoc.11.de atrio qđ fons tēpli est.i. Apo/
de malis christianis q antichristo adherebunt ca.11.
ꝙ cōculcabūt ciuitatem sanctā mēsib⁹.42. Et
ibidem dr̄ de Enoch ⁊ Helya/ꝙ corpa iacebūt
in plateis ciuitatis magne:vbi dn̄s eoꝝ sepul/
tus est.i.in hirl'm. Et Apoc.16.ꝙ ꝑ ministros
antixp̄i ꝯgregabunt oēs reges terre in ꝓlium
in locum vnū:q dr̄ hebraice hermagedon. Ex
qbus accipe volunt dictam ꝑsecutionem non

M

vbiq3 affuturam. Sed hec repellit Aug. p hoc q gog z magog antixpo adherentes ascendēt vt ibidem hr̄ sup altitudinē terre: z cingēt ciuitatem scōz z dilectā: per quā intelligit eccle sia dei toto orbe terrarū diffusa: cuius diffusio significat p altitudinē terre: z vbiq3 cū ciuitate erūt castra sanctoz immanitate psecutiōis cin cta z angustiata: nec militiam suā deseret que vocabulo est vocata castrorum.

De duratione antē psecutionis ipsius inuenit expresse q durabit trib' annis cū dimidio: q̄rto. s. tpe pdicauit xps.
Apo. ca.13. Sic enim intelligit cōculcare sanctā. i. ecclīam mēsib'. 42. Un̄ Apoc. 13. d quo data est ei ptās
Dan. 12. mēsib'. 42. z ca 12. Danie. di q a tpe quo iuge sacrificiū ablatū fuerit. i. quo antixps orbē obtinēs di cultum iterdixerit vsq3 ad iterfectionem ipsius antixpi. 1220. dies q faciūt tres annos cū dimidio. Apoc. ca. q Enoch z Helias q in psecutione cōtra antixpm pdicabunt diebus. 1240. i. trib' annis cū dimidio fere. Et sic expssum hēmus de duratione psecutionis eius. In fine vo dicte psecutionis tādem ascen det dictus antixps verticem mōtis oliueti: vt inde ab oib' adoret: vel vt inde in celū ascendere videat: vbi dn̄s Jesus xps iterficiet eum spū oris sui: q ibi vt dicūt alique glo. fulmine pcutiet: vel q vox in aere audiet dicēs morere: z sic morief. Et sic p eūdem locum descēdet vnde xps ascēdit. Hoc accipit de Daniel. vbi di. 11. ca. q figet tabernaculū suū a phano. i. solij sui iter maria. s. mortuū ab oriēte: z magnū inter litora cesaria z iope que prius emaus vocabat: vbi iudee puincie mōtana incipiūt con surgere sup mōtem inclitū z scd̄m glo. verticem montis oliueti: q inclitus di: q ex eo xps ascē dit ad patrem: z nemo auxiliabit ei: q ibi morief. Littera. 70. iterpretū sic hz. Ueniet hora
Esai. 25. ɔsumationis eius. Hoc ēt pdixerat Esaias. 25. cap. dicēs: precipitabit dn̄s in monte scō faciem dn̄atoris tenebrarū zc. Post mortem antixpi dicit Beda: q requies aliquātula futura est in ecclesia. vn̄ Apoc. 7. vbi p aptionē. 5. sigilli reuelatur status ecclesie post mortē antixpi: dicit q factum est silētium in celo. i. pax z tranqllitas in ecclesia quasi media hora: q p modicū tps: eo q cito post veniet dn̄s ad iudicādum. Et Dan. 12. di q beatus qui expectat z peruenit ad dies. 1335. s. a tpe quo sub antixpo sublatū fuerit iuge sacrificiū. i. cultus diuinus qd pter dies. 45. qui superūt post mortē antixpi cuius psecutio durabit per dies. 1220. Hi enim 45. dies sm glo. dabunt ad refrigerium scōz z ad penitētiam subuersoz. Uel sm aliā glo. interfecto antichristo erunt. 45. dies post quos dn̄s in maiestate sua vēturus est. Quare autem post mortem antixpi. 45. diez silētium erit dei scie est: sed forte regni dilatio: sanctorum probatio. Dicūt tn̄ qdā q p. 45. dies itelligit. 45. anni q electis dabunt ad penitētiā: qd nō cre do: quia non congruit sacre scripture.

De noībus antichristi non hētur certa cognitio vel expssio in scriptura quo ad vocem nois. Di tn̄ Apoc. 9. de ad herētib' antixpo siue de antichristianis q ha- Apo ca. 9
bebūt sup se regem angelū abyssi. i. diabolū vl antixpm: cui nomen hebraice labadon: grece appolyon. latine nomen hn̄s exterminans. Et idem significat in tribus linguis: z hoc tn̄ ma gis videt ptinere ad diabolū q̄ ad antixpm. Nec hic di q sic noiet: sed q res nois ei cōuenit: q videt exterminare. i. extra terminū btitudinis in filium ponere. Un̄ Sapie. 3. Ab itine sap.
re iusto habuerūt in exterminium. i. in ifernū quo ad vocē nois insinuat nobis obscure quo noie vocandus sit Apoc. 13. vbi di. Qui habet itellectum numeret numez nois bestie: z lras nois eius: qb' patebit ipsam bestiam antixpm hoiem purum esse, lz dicat se deum. Numerus enim hois est. i. p quem pbat creaturam esse z hō non deus. Et numerus eius de. 66. i. lre no minis eius talem numez significāt. Ad qd intelligēdum nō debet dici q liber Apoc. in gre co scriptus. Un̄ sm morem grecoz numerus huius nois accipiendus est. Greci aūt lris exprimunt numeros sm q in alphabeto ponun tur. verbi gratia. alpha siue a qd primū est ele mētū significat vnū. Betha siue b duo: z sic vsq3 ad iotha qd decimo loco ponit z significat decē. Sequēs vo lra. s. k. significat. 20. sequens vo. s. l. significat. 30. z sic. m. 40. n. 50. z sic vsq3 ad cētum. Unde. R. sigt cētū. S. 200. T. 300. z sic procedendo vsq3 ad mille.

¶ Hoc viso de facili iuenit nomē bestie z numerus nois. Uerbi gra apud grecos nomē antichristi est anthemos: sm glo. iteritus honori

ɔtrarius

contrarius: ⁊ verbum ꝯuenit antichristo: q ho
nori q soli deo datur est ꝯtrarius. Attinet etiaꝫ
hoc nomē numeꝝ iam dictuꝫ. A eniꝫ signat vnū.
N.50. T.300. E.qnqꝫ. M.40. O.70. S.200.
que simul collecte faciūt pdictuꝫ numeꝝ.666.
Sunt aūt alia noīa qbus noiaẽ antixp̄s apud
grecos: que eūdem numeꝝ ꝯtinēt. Unū eorꝫ
numeꝝ est arnoe: ⁊ iterpretaẽ nego. Ipse auteꝫ
xp̄m ⁊ fidem eius negabit: ⁊ ꝯtinet.70. nomē
numeꝝ iam dictū. Uerbi grā. A. signat vnuꝫ. R.
100. N.50. O.70. E.qnqꝫ: que simul collecte
faciunt pdictum numeꝝ. Tertium nomē anti-
xp̄i apud grecos est tytan: qd̄ sol vel gigas in-
terpretaẽ. Et ille miser dicet se solem iustitie: ⁊
gigāteꝫ gemine sbe diuine. s. ⁊ humane: qd̄ no-
men eūdem numeꝝ signat. Uerbi grā. T.300. E
qnqꝫ. A. vnū. T.300. N.50. J.10. que simul col
lecte faciunt.666. Latinis vō verbis scribiẽ no
men eius quo se vocari faciet dic lux. Nā ipse
dicet se esse lucem mūdi: ⁊ p hoc nomē idē nu
merus apud latinos hr̄. Naꝫ. D.500. J. vnū. C
cētuꝫ. L.50. U.qnqꝫ. X.10. collige simul faciūt
666. per hunc numeꝝ q ꝯtineẽ in noībus anti
christi volet ipse apparere deus: sed sapiētibus
⁊ virtutem noīuꝫ itelligētibus apparebit pu-
rus hō. Et ideo dicit Jo. q hꝫ itellectuꝫ cōpu-
tet numeꝝ ⁊c. Item queriẽ quō videaẽ deus p
hūc numeꝝ insipiētibus / cum sapiētibus ap-
pareat purus hō. Nota ꝙ in predicto numero
triplex senarius iueniẽ. s. senarius vnitatum ⁊
senarius denarioꝝ. i. sexaginta: ⁊ senarius cēte
narioꝝ. s. sexcenta. Primus numerus signat pfe
ctionem nature: qꝛ in sex dieb9 oīa sunt pfecta.
Scd̄s. s. denarius signat pfectioneꝫ meritoꝝ. In
obseruantia dechalogi ꝯsistit meritum: in hoc
aūt ꝙ sexies sumiẽ: signatur pfectio meritorum.
Tertius senarius numerus. s. centenarius signat
pfectionē p̄mioꝝ: cētum enim signat p̄mium qd̄
debeẽ pfectis. Nam fructus cētesimus eis de-
beẽ. Quia ergo antixp̄s hꝫ nomen ꝯtinēs nu-
meꝝ in quo significaẽ pfectio nature / grē / ⁊ glo
rie: que triplex pfectio est a solo deo: ideo insci-
piētibus videbiẽ esse deus. Sapientibus vō p
hunc numeꝝ videbiẽ esse purus hō: qꝛ totus
iste numerus p senarium pficiẽ. Senarius vō
numerus est numerus pfectionis creature: qꝛ
oīa sex dieb9 facta sunt. Et ideo ille cui iste nu-
merus cōpetit / pura creatura itelligiẽ: qꝛ ⁊ hō
sexto die creatus est. Unde p istum numerum
antichristi purus hō ⁊ nō deus mōstraẽ. Uel
pōt dici sic: ꝙ senarius vnitatum respicit nām
creatā: senarius denarioꝝ respicit grām dataꝫ:
senarius cētenarioꝝ respicit gloriam ꝓmissam
ad quam est oīs hō: qꝛ natura hoīs cōdita per
grām datam venit ad gloriam ꝓmissaꝫ: ⁊ ideo
numerus est hoīs. Est aūt attēdenduꝫ ꝙ forte
sunt noīa alia dictum numeꝝ iportantia: que ⁊
aliquo mō vocabitur antixp̄s: sed pdicta noīa
magis expositorib9 sacre scripture occurrerūt.
In hac aūt materia nihil est determinate asse-
rendum / nisi quātum ex scripture sacre hētur.
Hic numerus indubitāter est tenendus ꝙ ali-
quo tali noīe vocabiẽ / qd̄ predictum numeruꝫ
importabit.

¶ De tp̄e antichristi.

Quo vō tp̄e antichristus nasciturus sit
determinādo dieꝫ ⁊ horā: puto nemi-
nem scire posse: nec forte alicui fuisse
reuelatum quoad diem ⁊ horā: vel si alicui scō
fuerit reuelatū: expresse noluit spūs sanctus ꝙ
reuelatio hui9 facta apte nobis ⁊ determinate
publicareẽ: sed sub indeterminatione ⁊ obscu-
ritate: vt p diligētiam ingrendi retrahamur a
nociuis occupationibus. Propter qd̄ dictum
est Danieli: post reuelationē sibi factam. Uade
Daniel: qꝛ clausi signatiqꝫ sermones sunt: vsqꝫ
ad tp̄s pfinitum. Et Apoc.9. dicebat. Et ego Apo. ca.9.
scripturus eram: ⁊ audiui vocē de celo dicēteꝫ
mihi. Signa sub sigillo ⁊ claude q̄ locuta sunt
septem tonitrua. Circa hec p̄mo ponemus qd̄
ex dictis sanctoꝝ hoīum: qui spm̄ ꝓphetie ha-
buerūt colligi possit de illis tp̄ibus. Scd̄o: qd̄
ex scripturis canonicis. Tertio: qd̄ ex institu-
tis ꝓpheticis ⁊ astronomicis. ¶ Circa primū
sciēdum ꝙ de antichristo nō inueniẽ expssa re-
uelatio alicui facta quoad diei vel anni signifi-
cationem. Tp̄a tn̄ antichristi ꝓpinqua ab aliq-
bus iueniẽ ꝓphetatā. Heduardus anglie rex ⁊
Gerardi filius / q Heduardus cepit (anno) ipe
rij Henrici tertij. s. dn̄i.1042. vir miraculis et
spū ꝓphetie clarus. Un̄ die scō pasce sedēs ad
mēsam magistratuuꝫ in dyademate coronatus
⁊ optimatuuꝫ turba vallatus: ceteris auidius
comedētibus: aduocato a terrenis aīo: diuinū
qdem speculatus / effusus est in risum: remotis
mēsis tres optimates eum ꝓsecuti / sciscitantur
cur riserit. cōtatus multum deniqꝫ rn̄dit. Se-

Pro phetia regis anglie ptem dormientes in monte celio regescunt:⁊ iam ducētis annis in dextero iacentes latere: nūc in ipsa hora risus mei/latus iuerterūt sini/strum.Futurūq3 est vt.74.ānis ita iaceāt vna/nimiter ignoti mortalib⁹ oēs.Nam in his.74 annis oīa futura q̄ sunt dn̄s circa finem mūdi p̄dixit ventura:gētem ɔtra gēte3.s.futura3:re/gnum aduer sus regnū:⁊ terremotus ⁊ pestilē tie ⁊ fames:⁊ terrores de celo gētiu3 in christia nos:bella christianoꝝ in eosdem victorias.Ta lia ipsis mirātib⁹ inculcās septem dormiētium passiones ⁊ habitudines singloꝝ:q̄ȝ nulla do cet littera ita eis dixerat/ac si cu3 eis vititaret. Erant autem tres optimates qui eum sciscita/bant:Araldus comes/abbas vnus/⁊ ep̄s vn⁹. Et his auditis comes Araldus ad ingrēdum misit militem vnū:Abbas monachu3 vnum: ep̄s clericu3/ad impatorem Cōstantinopolita/nu3:adiectis sui regis l̄ris ⁊ muneribus:quos ille secum benigne habitos ad ep̄m ephesi de/stinauit ep̄la comitāte quam sacrum vocāt.vt oñderet legatis regis Anglie septem dormien tium corpora.Factūq3 est s̄m ꝓphetiam regis Heduardi.Nam greci oēs iurauerunt se rece/pisse a patrib⁹ illos sup latus dextrum qescere: sed post itroitum angeloꝝ in sepulcru3 sup si/nistrum eos iuenisse.Hec in hora illa oīa secu/ta sunt q̄ p̄dixerat. Agateni ⁊ arabes/⁊ turchi syriam ⁊ liciam ⁊ minercā3:assyra3 ⁊ maioricā: ⁊ multas alias vrbes:iter quas ephesu3 ⁊ hie/rosolymam depopulati sunt. Ecce ergo q̄ iste rex Heduardus p̄dixit que añ annu3 ab incar natione.1116.futura erāt:q̄ dn̄s circa finē mū di p̄dixerat vētura de bellis gētiū ⁊ regnoꝝ:⁊ hmōi.Post q̄ in pximu3 ꝓnūciat scriptura vē tur antixp̄m/aliquo fore tpe iteriecto.Exquo tñ modica determinatio de antichristi tempo/re habetur:q̄ forsan ⁊ illa terribilia bellorum predicta pluries ingeminanda sunt.

Anno v̄o ab incarnatione dn̄i.1178.scē Hildegardis scī monialis ordinis cir/sterciēsis in barbātia ꝓphetauit de tpe muliebri in hūc modū.Anno post incarnatio/nem dn̄i.110.apl̄oꝝ doctrina:⁊ ardens iustitia quā in christianis ⁊ sp̄ualibus cōstituerat deus tria dare:⁊ i esitationē verti cepit.S3 hoc mu/liebre tp̄s/nō tādiu durabit:q̄ȝdiu hucusq3 p̄/stitit:⁊ sic s̄m calculationē rectam p̄dixit mu/liebre tp̄s nō duratur vltra annu3 ab incarna/tione dn̄i.1256.Quid aūt itellexerit p tp̄s mu/liebre/nō est claꝝ/nisi ad idem q̄ȝ itellexit Jo. Apoc.9.p locustas que hēbant capillos mulie rum pp vita3 mollē.⁊ muliebrē:⁊ est gntus sta stus ecclesie sub p̄cursorib⁹ antixp̄i : post quem seqtur status sext⁹ sub antixp̄o:⁊ vnus sub xp̄o veniēte ad iudicium . Quo etiam istud verita/tem hēat pro tpe quo illa p̄dixit glibet attēti⁹ ɔsideret. ¶ Joachim v̄o abbas in expōne Hie remie sic dicit.Ab anno dn̄i.1260.supra trāscri pta sunt iter tpa ⁊ momēta:in quo nouo ordi/ne Samuel exorto ophni ⁊ phinees sacerdo/tes ⁊ pōtifices dn̄i a Romane reipublice prin cipe captiuēt:capiāt archa ecclesie.Hely quo/q3 sūmus sacerdos.i.sūmus pōtifex corruet:et quasi alter Mardocheus sub Aman in discri/mine maneat agitata.Ipsam aūt ruinam eccle sie taliter necesse est p̄dicare ac plāgere:qbus ⁊ volūtaria pauptas arrideat:⁊ doctrine sp̄ualis ac vite puritas in future tribulationis aculeis nō obsistat.Tales ergo doctores/tales ꝓphete mittēdi sunt:q nō solum ip̄os hoies iferiores: sed ⁊ ipsos fulgurēt ⁊ non palpēt reuelādi ni/mir in pxio sūt doctores/p̄dicatoresq3 fideles: q terrena carnalia queq3 corda oī plaga percu/tient:⁊ elatis ac tumidis magr̄is silētium suis studijs iponēt.Et l3 ordo ille futurus ad obe/diētiam sit oriturus:tñ a ꝓphetis est ꝓnūciat⁹: etiam in apl̄is vias tertij tpis ecclesiastici cur/sus a deo cognitus ⁊ elect⁹ in vltima sp̄uali ec/clesia/ac pfectione doctrine scificādus:ac si ali⁹ filius.s.Beniamin nō tam doloris in pena:q̄ȝ dextere exultationis in gloria:talem in primo pariet gn̄alis ecclesia iam senescēs.Tales Ra/chel plorabat filios a rege ipudenti facie : ac si altero Herode occidendos.Qui ppterea dicti sunt doloris filij:q̄ cōtritis eis sp̄ualis religio pre angustia tpis nō poterit ɔsolari . Sed tñ ⁊ ipsi filij dextere dn̄i:q̄ vnde in eis ⁊ p eis mr̄ ecclesia p̄mit:inde de eis ⁊ cu3 eis in eterna pa tria iucūdaturi.Hi sūt fideles in doctrina:spi/rituales in vita:obediētes in p̄ssura.Formatus est igr̄ ordo ad instar Hieremie in ecclesia gn̄a/li:scificatus in obseruātia regulari:ne qs eum de iure merito rep̄hēdat.Puto ēt q̄ sicut oli3 deus p̄i elegit senes prophetas:scd̄o apl̄os iu/niores:ita ⁊ nunc ēt pueros ad l̄ram eligat:p/pter eos

Apo ca.9

pter eos qbus vetera viluerũt/ad predicãdũ euãgelium regni:platis adulterãtibus verbũ dei. Et sicut olim dñs p Moysen z Josue ca/naneos israeliticis subiecit:ac per Paulum z Barnabam ydolatras strauit. Sic et nũc per duos ordines futuros:p eos designatos gẽtes incredulas:z subiugat z puertat tres et versus tres:z vulgares ex eiusdẽ Joachim libris acceptis:q antixps nasciturus est. 1300. Sz sic cũ fuerint anni trãslati mille ducẽti/z decies deni post partus Uirginis alme:tũc antixps nascet demone plenus:hic sinthesis. Joachim pdixit in anno quo Soldanus sanctam sibi subdidit vrbem. Hãc aũt siniam nõ memini me sic expssam in libris Joachim vidisse. In libro vo Sybille Symee que fuit tpe Romuli:vel sm alios tpe belli Trayani pdixit in vltima etate mũdi fore partus Uirginis. Uñ Uirgilius q fuit aliquot annis añ Christum/loquẽs de futuro in primo partu Uirginis per illos versus.

Sybil/la Sy/mea.

Jam redit Uirgo:redeunt z saturnia regna.
Et noua progenies/celo dimittitur alto.

Dicit se hic accepisse a Symea Sybilla: p hoc q premisit alio versu pcedente. Ultima symei iam venit tẽporis etas. Et sic cuz a partu Uirginis iam tm fluxerit tpis:vel postq vna aliarum etatũ durauit:verisimile est circa cõez opinionem mũdi ppe finem eẽ:z nõ duratuz q̃tuz iam a ptu vginis durauit:q3 iaz mũdi etas supra qualibet aliaz etatum superexcresceret:et plusq in etatibus alicuius hois ptingat. Psalmista et dicit:tps plenitudinis gre eẽ in vltima etate mundi/dicẽs. Et senectus mea in misericordia vberi. Et Apls dicit:q nos sumus/in quos fines seculoz venerũt. z Jo. in Apoc. Tẽpus ppe est. z dñs ibidez. Ecce ego venio cito. z multa talia. Sed hic nihil certuz distinguit. Uerba etiam pdicta scripture sacre expositionem suam habebunt postea tẽpore z loco suo.

Anno dñi. 1287. facta est quedam visio Trypoli cuidã monacho Grisei ordis celebrãti missam corã abbati suo:z alio pñte monacho:infra oblationẽ z cõionem. Naz appuit qdã manus scribẽs sup corpale:in quo dictus monachus corpus dñi pscrauit. Cedrus alta libani succidet:z trypolis in breui dstruetur. Mars saturnuz supabit:z saturnus insidiabitur Joui. Uespertilio dñm apum supabit. Infra tres annos / vnus:z vna fides/alter deus euanuit. Filij israel a captiuitate liberabunt. Quedam gens que sine capite vocatur veniet. Ueh autẽ clero/z tibi christianitas. Nauicula Petri iactabit magnis fluctibus:sed euadet z dñabit in fine diez. z in mũdo erũt multa prelia z multe strages:z ois terra trita turbabit:z fames valida z hoiu3 mortalitas p loca: z regnoz mutationes:terra barbaroz puertet:ordines mẽdicantium:z alie secte tam marium q̃ mulierbrũ q̃zplures annihilabunt. Tũc surget leo de cauernis montiu3:z mõtana transcẽdet:z alium leonẽ interficiet:bestia occidentalis z leo orietalis totum mũdum sibi subiugabunt:z tunc erit pax in vniuerso orbe:z copia fructuum z oium rez abũdantia p. 15. annos. Tunc erit passagium cõe ad terram sanctã:ciuitas Hierusalem gloriabit:z oẽs ciuitates iudee reedificabunt. Sepulcruz dñi ab oibus honorabit:z in tanta tranqllitate: audient noua de antixpo/cũcta mirabilia. Beatus q tũc vicerit:non ledet a morte scda. Hec aũt pphetia lz sit verificata in pte.s.q̃tum ad ea que pdixerat d Trypoli:tñ q̃tuz ad residuũ est obscura: q3 dubium est qd significẽt noia:z vtruz aliqd simul vel distater z in tãta distãtia futura sint.

¶ Methodius vo martyr/q in carcere exns/a deo reuelationẽ de futuris tpibus z fine mũdi accepit. dicit Jo. ita dicit in libro suo. In nouissimo/ingt/sexto millenario seculi exibunt filij ismael de heremo:z erit aduẽtus eoz castigatio sine mẽsura. Tradidit deus in manibus eoz cuncta regna gẽtium pp peccata z scelera eoz. Faciũt enim christiani multa illicita:polluentes semetipsos:qd dictu turpissimuz est: ppterea tradidit illos deus pollutis barbaris in manu saracenoz:z ecclesiaz thesauri erunt in ornamẽta eoz:z ab eis distribuent. Ecclesie quoq cremabunt:ideo ptez eoz ismaelẽ deus onagrum vocauit. Nõ eniz sunt hoies sicut cetere gẽtes:sed de heremo vẽturi.i. hoibus odibiles. Sacerdotes in locis sanctoz iter ficient: z in locis sanctoz cõcubẽt:z sacra ecclesiaz vestimẽta induẽt ipsi z vxores eoz. Eritq tribulatio magna sup christianos:vt manifestent q in xpo sunt credituri fideliter. Tũc recordabit dñs sm suas misericordiam eoz q in xpo sunt crediturl:z liberabit eos de manibus saracenoz.

Methodij pphetia.

Surget enim rex christianoꝝ: ⁊ preliabitur cum eis: ⁊ iterficiet eos gladio: ⁊ reddet illis deus septuplum mala que in eis gesserũt. Post hec ⁊ alia plura subiungit Methodius: tũc apparebit filius pditionis: q dr̃ antichristus in chorosaym: nutrietur in Bethsayda: regnabit in capharnaum. Sed nunqd hãc ꝓphetiam possumus arguere falsitatis? cum ipse Methodius ab Adam imo a Seth: a quo incipit primã etatem vsq ad xp̃m computet fluxisse qnq milia annoꝝ pcise: ⁊ sic ſm ip̃m vsq ad hũc annũ. s. 2300. ab incarnatione dñi fluxerũt sex milia ⁊ trecẽtum. i. 6300. ⁊ tñ nõdum credimus antixp̃m venisse. Rñdeo q si oia que dixit intẽdit includere in sexto millenario vltimo non esset magnũ incõueniens dicere: q iponendo qnq milia annoꝝ a Seth vsq ad xp̃m sequat. 70. interp̃tes q ponũt vsq ad xp̃m ab Adã. 5200. fore. Sed iponẽdo in sexto mundi millenario antixp̃m fore: accipit ſm veritatem hebraicaꝫ: ſm cuius cõputationẽ vsq ad xp̃m pp causas diuersas sunt multo pauciores anni: q ſm illã cõputationẽ que ponit numeꝝ minorem sunt tm̃mõ. 4107. anni vsq ad xp̃m: que computatio est ſm. 70. iterp̃tes. Et sic anno dñi. 1300. cõpleto/restãt de sexto millenario. 593. ãni in qb⁹ predicta de antixp̃o poterũt euenire. Uel melius põt dici/q qnq millenarios mundi vsq ad christum accipit Methodius precise. Sed q sextus mũdi millenarius est vltimus mũdi millenarius: q cuꝫ alius millenarius nõ seqt/ ideo ei adiungit ab ipso Methodio fragmẽta dieꝝ sicut anni aliq q sequunt p se millenaria: nec tñ ip̃m ꝯstituũt. Et q vltra. D. annos est maioꝝ ps millenarij: cũ ſm finedoche oẽ computãdo in scriptura maioꝝ ps totius pro toto cõputet: si vltra sex mille annos iam cõpletos restarẽt plus q̃. D. quoꝝ. 300. iam ipleti sunt: magis deberẽt vocari vnus millenarius mundi q̃ fragmenta siue minutie sex millenarioꝝ. Septimũ aũt millenariuꝫ nullus scõꝝ posuit. sed sextum oẽs dicũt ⁊ opinant esse vltimum. Et ideo cũ vltra sex mille annoꝝ iam. 300. cõpleuerimus/tanq̃ fragmenta q̃dam verissime cõsiderari põt q de toto cursu mundi ad plus nõ remanẽt nisi. 200. anni vsq ad finem mũdi ⁊ pauciores vsq ad natiuitatẽ antichristi. Hoc ꝓ de ꝓphetia Methodij videt ꝯsonare rõnabili persuasioni/que talis est. Cum enim deus cõpleuit sex primis diebus mũdum ⁊ naturas rerum/vt dr̃ Gen. primo. ⁊ post sex dies sequit sabbatum: ⁊ quies ab oi opere qd patrarat: sic ꝯsonum aliqualiter videt vt in septeꝫ millenarijs annoꝝ natura a deo instituta pficiat opera ꝓpagationis: ⁊ ita in septimo fit sabbatismus ⁊ requies: nõ solum btõꝝ post labores sex millenarioꝝ sed ẽt nature institute: q tunc cessabit cursus rõne nãlium. Hanc ẽt opinionẽ Augu. 20. de ci. dei. ca. 7. iudicat tollerabilem: dum tñ delitie tẽporales nullo sabbato affuture p dñi p̃ntiaꝫ credant ⁊ nõ carnales sicut crediderũt priscilianistẽ. Dicit ẽt aliqñ huius opinionis fuisse: ⁊ ab ea ẽt nõ discedit: nisi ponat illa opinio sextum millenariuꝫ pcise accipit siue fragmẽtis. Sic ẽt verificat q vnus dies apd dñm sunt mille anni ẽt mille anni sint vnus dies: q vni diei de opibus dei restãt mille anni ꝓpagationis nr̃e: ⁊ sex diebus/sex milia: nõ cõputando fragmẽta annoꝝ: ẽt qb⁹ nũc viuimus quousq ad mediam p̃tẽ millenarij vel salteꝫ vltra non attingẽt/diei ẽt sabbati quo deus requeuit. Restant ex p̃te mundi mille sabbata. i. infinita qbus natura ab opibus qescet: ⁊ sci cum Jesu regnãdo qescẽt. Huic ẽt ꝓphetie bti Methodij pdicto mõ expositę: tanto rationabilius asserẽdum est tanq̃ nature: q̃to ei accrescatur ꝓbabilis ⁊ sciẽtifica ꝓbatio p viaꝫ astronomice ⁊ ꝓphetice ꝯsiderationis accepte que certioꝝ est. Quicqd ꝯsiderãduꝫ q circa etatem mũdi ab Adam vsq ad xp̃m nõ hẽtur aliqua certitudo p hystoriographos: nec p lr̃e inspirationẽ: nec ẽt per sanctos: eo q diuersimode loquunt. Nam. 70. interp̃tes aliam sũmã annoꝝ ponũt q̃ hebrayca veritas ſm primum lr̃e: ita q ab Adam vsq ad diluuium collectio ſm. 70. interpretes excrescit vno anno collectionem sanctaꝫ ſm hebreos in. 586. annis. In collectionibus ẽt factis ſm hebraicam veritatẽ vsq ad diluuium ſm expõnem sanctorum sunt octo vel nouẽ dñe: quaꝝ ⁊ octaua excrescit sup primam in annis. 200. Scðm ẽt septuaginta est differẽs numerus annoꝝ vsq ad xp̃m: q ⁊ Methodius 5000. tm̃ ponit. Orosius võ ad Augustinuꝫ cõtra paganos. 6199. Nam prima etas ab Adam vsq ad diluuiuꝫ sub Noe ꝯtinet annos. 2242. Scða etas a diluuio vsq ad natiuitatem Habrae ꝯtinet

Expositio pulcherrima.

Gen. i.

Augu.

brae ptinet annos. 942. Tertia etas a natiuitate Habrae vsq ad Moysen et exitum Israel de egypto cōtinet annos. 505. Quarta etas ab exitu Israel vsq ad edificationē tēpli sub Salomone annos. 479. Quinta ab ipsa edificatione vsq ad reedificationē ipsius tēpli post tēpus captiuitatis Babylonis. 522. Sexta ab ipsa reedificatione vsq ad xpm. 540. Qui anni simul vniti vsq ad xpm sunt. 5302. Alij aūt dicunt a creatione mundi vsq ad xpm transacti 5002. Isidorus aūt. 6. Ethi. ca. vltio dicit. 5196. In tāta ergo varietate videtur illa opinio cui phibet testimonium inqsitio astronomica inqsitionis que magis scificatata est. Hec aūt est illa quā Methodius accepisse a spū scō ozādo qd sic pz: qz supponim⁹ stellas creatas in optima sui dispōne in principio mūdi. Et ideo cuz fm astronomos per se regimen/exaltatio et fortitudo solis sit in ariete pcipue fm maiores in xv. gradu. Supponamus solem ibi creatū: nō enim videt ibi ꝯueniēs solez alibi collocari q̄z in medio totius celi per eqdistātiaz ab vtroq polo: cum ēt paradisus terrestris vt supponimus sit sub ariete ad oriētem: et hō ibi a principio positus fuit sub eqnoctiali: quasi in medio mūdi: vt ēt dicit scriptura. Supponamus etiā augem solem fuisse in principio mūdi in ariete eodem gradu cū sole: vt. s. calor solis ex rectitudine diametri tantus mitigaretur ex maiori distantia sui circuli a centro terre: efficeret locus sūme tēperatus. Supponamus ēt cum Ptholomeo qp stella fixa mouet gradu vno in. 100. annis: et cum phis qui post Ptholomeuz secuti sunt ponamus augere moueri motu stelle fixe gradu vno. 100. annis: lz Ptholomeus posuerit augem solis imobilem in quo alij ipsam correxerūt certis ṗsuppōnib⁹. Supponamus ēt cum Ptholomeo in almagesti qp aux solis in tpe suo: fuit in. 6. gradu geminoz/sicut ipse iuenit. Ex istis ergo argumētoz ō numero annoz a pncipio mūdi vsq ad xpm opionē Methodij veram eē: qz si sol in creatione sua in pncipio mūdi fuit cuz auge sua in. xv. gradu arietis tanq̄z in sua p se fortitudine et exaltatione: vt dictum est: et stella fixa et aux solis motu stelle fixe mouētur qlibz in. 100. annis gradu vno vt dicit alia suppositio. opz tot cētenarios annoz a principio mūdi fluxisse vsq ad tempus Ptholomei: qui suo tpe inuenit augem solis in sexto gradu geminoz: quot sunt gradus a 15. arietis vsq ad sextū gradum geminoz. s. 51. qui faciūt annos. 5100. Fuit aūt Ptholomeus post incarnationem christi. 130. annis: qui si dinumerent de. 5100. remanēt. 5000. exceptis. 30. et sic. 5000. exceptis. 30. fluxerūt vsq ad xpi natiuitatē: et. 5000. precise vsq ad eius baptismuz seu publicam eius ṗdicationem: vt dr per reuelationē Methodiuz accepisse. Cum ergo in tā dubia varietate oppositio inuenta est reuelatio Methodio facta/ pbet hēre per astronomicaz inqsitionem que magis scientifica est: qua de facili descēdenduz est a residuo reuelationis sibi facte cum expōne ꝯueniri vt dictum est. s. qp in sexto millenario mutaret cursus huius mūdi: et apparebit antichristus: qp tū ꝯueniēs accipi pōt: q̄z accipiendo vltimū millenarium vel vltra ptē cuius medium nō ostēdunt/ vt dictum est. Et ita ex eius ṗphetia vltra teneri pōt sine temeritate assertionis/ tēpus suspectuz vsq ad 200. annos: vltra quoz spacium cursus huius mundi conuenienter non durabit &c.

Ex scriptura vō canonica pauca determinatio hētur de fine mūdi: quoad certum numez annoz. Hoc enim hēmus expressum qp ppe est iam finis mūdi. Sic iam dudum Apls predixit: qp nos sumus in quos fines seculi deuenerūt. Et Apoc. pmo. Apocalipsis Jesu christi quā dedit illi deus palam facere seruis suis: que opz fieri cito. et ibidem. Tps enim ppe est. vbi dicit: imo felix q obseruat: qz obseruationis tps nō longas moras inuertit: et retributionis dies quodāmō in ianuis est. Et 22. cap. dicit Joānes hec verba fidelissima et vera sunt. Et dñs deus spirituum ṗphetaz misit angeluz suū ondere huis suis q̄ opz fieri cito: et multa cōsimilia sine numero.

¶ Locus vō scripture vñ magis posset capi ꝯiectura de numeri annoz determinatione est Apoc. xij. vbi dr qp draco. i. diabolus: stetit ante mulierē. i. ecclesiam que erat paritura: vt cū peperisset/ filium eius deuoraret: et pepit filiuz. i. christuz quem semel peperit in virgine fm carnem: et parit quotidie in cordibus fidelium p fidem masculū nihil femineum hñtem: sed fortem et virtuosum ad vincēdum diabolū: q recturus erat oēs gentes in virga ferrea. i. in fle Apo. ca. 11.

xibili pena vel iustitia: misericordie tñ piūcta Psal. Uisitabo in virga iniqtates eoꝝ ꝛc. vsqꝫ non dispergam ab eo. Et raptus est filius eius ad deum ꝛ ad thronū eius. i. xps ascēdet ad celum ad eq̄litatem patris: ꝛ cum patre regnet ꝛ iudicet. Et mulier. i. ecclesia fugit in solitudinē ꝛ in montis secretuꝫ: spreto mūdi tumultu. vt dicit glo. ibi eā allogr deus Osee. ij. Ducā eam in solitudine: ꝛ loquar ad cor eius vbi hēbit locum paratū a deo ad quiescēdum: nō in mundo vbi est pressura: vt ibi pascat eam pane. i. doctrine ꝛ heucharistie diebus. 1260. i. ab ascēsione dñi: ꝛ ponit dies pro anno mō scripture: sicut solet dici. Istud durabit p duo natalia vel paschata / ꝛ annos. Per h̄ ergo vult dicere q̄ p 1260. annos ab ascēsione. i. vsqꝫ ad. 1294. annū inclusiue ab incarnatione pter. 34. annos: q a natiuitate vsqꝫ ad ascēsionem fluxerunt: pascet ecclesia sacro heucaristie: cuius vsus tollet tpe antichristi. Ab anno vo. 1294. tolletur dispositio vsus dicti sacramēti ꝛ spūalis refectio sacre doctrine. Antichristo ꝛ si nōdum pñte / ꝛ persequēte ecclesiam: tñ iam nato latēter / ꝛ ad predicāduꝫ se disponēte: vel si itelligat Joānes istos annos currere a tpe plate pphetie. s. a tpe quo fuit in Pathmos insula: tūc notat annum ab incarnatione dñi. 1354. q: Domitianus imperator cepit anno dñi. 83. ꝛ iperij sui anno. 13. missus est ab eo Joānes in Pathmos insulaꝫ: vbi eodeꝫ anno Apocalipsim scripsit / vt dicit Eusebius. Et sic anno ab incarnatione dñi. 96. facta est reuelatio Joāni: cui numero si addātur 1260. erunt. 1356. Et ita predicāte tūc antixpo ꝛ psequente ecclesiam / cessabit vsus dicti sacri: ꝛ spūalis refectio verbi dei: fm pphetiam predictam / isto modo intellectam.

Osee primo.

¶ Est ꝛ alius locus ibideꝫ vbi videtur determinari numerus annoꝝ vsqꝫ ad antichristum. Dicit enim ibi q̄ angelus descendens de celo hñs clauem abyssi: ꝛ cathenam magnā in manu sua: tenuit draconem serpētem antiquuꝫ: q cognominatus est diabolus ꝛ sathanas: ꝛ alligauit euꝫ mille annis: ꝛ misit in abyssuꝫ ꝛ dausit: ꝛ signauit sup eum vt nō seduceret iam gētes / donec finiant anni mille. Post hec opꝫ eū solui breui tpe. Et vidi sedes: ꝛ sederunt super eas: ꝛ iudicium datū est eis. In quo ostēdit ligatio diaboli a passione christi: ꝛ solutio ei9 tpe persecutionis antichristi: qd̄ erit breue: q: tribus annis cū dimid in tm̄ durabit. Ostēdit ēt ibi ordo sequētis indicij. Or aūt draco dr ligatus annis. 1000. ꝛ q̄ cum finiti fuerint soluet sathanas: accipiunt aliqui: ꝛ nō postq̄ fuerint 1000. anni a passione christi: q: tūc soluet sathanas. Sic eniꝫ precise capiēdo eximur esse firmum. sed q: vbi dicūt in anno terminato aliquem millenariū soluet sathanas p antichristi natiuitatem: vel magis per eius aptam psecutionem ꝛ pdicationem. Sed ēt hic diuersimode dr a diuersis: q: priscilianiste quoꝝ opinionem in quodam correctā aliqñ tenuit Augu. ꝛ eam tollerabilem indicat: annotauerūt fineꝫ sexti millenarij: ꝛ in sexto fit sabbatismus / ꝛ requies. Et hoc verificari nō potest fm septuaginta interptes: qui ponūt ab initio mundi vltra sex mille annoꝝ iam dudum fluxisse. Sed verificari potest fm hebraicam veritatem: que minorem sūmam ponit annoꝝ ab initio mundi vsqꝫ ad christum: fm hebraicam veritatem cum expositione sanctoꝝ. Ideo annus terminalis millenarij sexti: qui notatur ꝛ suspectus habetur: diuersus esse pōt ab icarnatione dñi.

Fuerunt vo aliqui qui ex pphetia Danielis declarauerūt annum / vel annoꝝ centenariuꝫ circa finem mūdi ꝛ aduētum antichristi: dicētes quartum centenarium post mille ānos ab incarnatione dñi: oīa de antichristo ꝛ fine mūdi predicta cōpleri. Dicitur eniꝫ Dañ. 8. q̄ dixit angelus vnus vsqꝫquo visio ꝛ iuge sacrificium: ꝛ peccatuꝫ desolationis que facta est: ꝛ sanctuariuꝫ / ꝛ fortitudo conculcabitur: ꝛ dixit ei angelus q loquebat vsqꝫ ad vesperaꝫ ꝛ mane dies duo mille trecenti / ꝛ mūdabitur sanctuarium. Et cum Daniel nō intelligeret visionem apparuit ei / ꝛ exposuit angelus dicens. Intellige fili hoīs: qm̄ in tēpore finis cōplebitur visio. Et infra eodem. Ego ostēdam tibi que futura sunt in nouissimo maledictionis. Ex qbus aperitur predictam visioneꝫ ptinere ad tempus finale ꝛ cōsumationē mundi. Exponūt ergo aliq sic: q̄ vsqꝫ ad vesperam ꝛ mane. i. vsqꝫ ad finem mūdi qui erit vespera ꝛ finis istius seculi ꝛ mane / siue initium respectu futuri. Duo aūt annoꝝ. 1300. anni sunt: vt dies ponunt pro anno. Intelligit aūt initium computationis a tēpore egressus sermonis ex quo. Sed

Dani. 8

quo. Sed nescio p quem modum concludere volũt finem mũdi inter sequẽtem centenariuz annoꝝ: qui est qntus cẽtenarius post mille ab incarnatione dñi. Sed ista cõsideratio est totaliter contraria eis qui vt ibidem pz. Ista visio ostensa est Danieli anno tertio regni Baldasar: qui fuit post Nabuchdonosoꝛ regẽ Babyloniorꝝ/ ꝛ ꝑnepos ei⁹: cui successit darius prio anno regni Cyri regis persaꝝ. Quot vͦo anni a primo anno Cyri vsqꝫ ad Christum ꝓcesserũt: ex scriptura nõ est totaliter certũ pp diuersas expositiones sanctoꝝ: vt pz per Hieronymuz in expositione decime visionis Danielis. Et ideo predicta probatio nil certuz infert.

Amplius ꝓbabilioꝛ opio est ſm Hiero. afficanum/ Josephuz/ ꝛ ꝛ Bedam: ꝙ a ꝑmo anno Cyri vsqꝫ ad xp̃m natum fluxerũt anni. 559. qbus si addanť. 1300. qui ab incarnatione fluxerũt vsqꝫ ad p̃ñtem annuz inclusiue erunt. 1559. qbus desunt de. 2300. anni 441. vsqꝫ ad finem mũdi. constat aũt parꝝ tempus ab antichristo vsqꝫ ad finem mundi esse. Igitur ſm predictam cõsiderationem ipossibile est finem mũdi vel antichristũ includi infra sequẽtem centenariuz vel ducẽtenarium. Melius ergo exponiť verbuz illud ſm expositores cõmunes eẽ dictum de Anthiocho epiphano qui anno regni grecoꝝ. 144. ingressus est Hierosolymam: ac vniuersam vastauit. Et tertio anno post reuersus in tẽplũ iouis statuã posuit que abhominatio vocari põt: sꝫ per sex annos post restauratum est tẽpluz: ꝛ emũdatum a Juda machabeo qui duces Anthiochi fuerunt: quoto tpe cõpletus numerus dierum. Nam duo mille. 300. faciunt sex annos ꝛ menses tres ꝛ dies. 20. Et tunc exponiť vsqꝫ ad vesperam ꝛ mane. i. noctis/ dieiqꝫ successionem. i. ꝯtinue duo mille trecenti: ꝛ tũc mũdabiť. Nec obstat ꝙ dꝛ Intellige fili hoĩs/ qm̃ in tpe finis cõplebitur visio. Hoc enim nõ dꝛ/ qꝛ soluz ad aduentum antichristi ptineat: qd̃ erit in feriali tpe. Sed ideo dꝛ qꝛ dicta visio seu dicta res visa cõplebiť ꝛ ꝯsumabiť in fine dicti tpis numerati: sic enim exponiť illud. Ostendam tibi que futura sunt in nouissimo maledictiõis. i. tpe quo hec maledictio implebiť sup populuz iudeoꝝ ꝛ super Anthiochum. Omnia autem predicta intelligi possunt de antichristo: cuius fuit figura Anthiochus predictus.

¶ Ex alio aũt loco dañ. volũt aliqui accipere infra cẽtenarium annoꝝ sequẽtem fore mũdi ꝯsumationem: nã dꝛ. xij. eiusdem cũ ablatuz fuerit iuge sacrificiũ: ꝛ posita fuerit abhominatio in desolatione dies. 1290. beatus q expectat ꝛ ꝑuenit vsqꝫ ad dies. 1335. tu aũt vade ꝛc. Dicunt ergo per iuge sacrificiuz: hoc nõ intelligi sacrificium noui testamẽti: sed veteris: qd̃ fuit ablatum. 42. annis post passionem christi sub Tyto ꝛ Vespesiano: qñ iudei totaliter fuerunt captiuati ꝛ de Hierusalem expulsi: in quo loco solum licebatꝫ ex legis precepto offerre iuge sacrificium/ qd̃ mane ꝛ vespere offerebatur. Per abhominationem itelligunt antixp̃m vel idolum qd̃ circa finem mũdi poneť in templo: q̃si deus in desolationem fideliũ: ꝛ ista duo ponũt quasi duos numeros. s. initium ꝛ finem cõputationis predicte. s. 1290. annoꝝ vt dies ꝓ anno ponať: sicut dꝛ Ezech. diem pro anno dedi tibi. A tpe igiť ablati iugis sacrificij qd̃ fuit ablatum. 42. anno post passionem christi vsqꝫ ad antichristum eleuatũ ꝛ exaltatuz. 1220. qbus si addanť. 76. q fluxerũt a natiuitate vsqꝫ ad. 42. post passionem: seqtur ꝙ antixp̃s tolleť infra annum ab incarnatione. 1366. Subiungiť aũt Beatus q expectat ꝛ peruenit ad dies. 1325. pp 35. dies vel annos: q vltra primuz numeꝝ mille ꝛ. 20. se extẽdũt vsqꝫ ad tp̃s pacis: qd̃ erit interempto antixp̃o magne trãqllitatis: qꝛ vbicunqꝫ adorabitur christus de quo intelligitur apertio quinti sigilli in Apoca. ꝙ cum aperiretur factum est silentium in celo.

¶ Sed ista expositio incõueniens est: ꝛ nõ cõuenit textui: ꝑmo qꝛ tp̃s sublati iugis sacrificij ꝛ posite abhominatiõis: distinguiť quasi duos numeros predicte cõputationis: quasi ab vno ad aliud fluat ꝑdictus numerus annoꝝ: qd̃ est ꝯtra textuz. Non enim dictũ est: a tpe cum ablatum fuerit iuge sacrificiuz vsqꝫquo ponatur abhominatio ꝛc. Sed dꝛ apposita fuerit abhominatio ꝛc. qꝛ ab his duobus cuz fieri incipiẽt tanq̃ ab vno cõputationis in vno/ ꝑdicta cõputatio inchoať. Item ꝑdicta expositio est cõtra textuz ibidẽ. xj. ca. vbi simul fore ꝛ ab eiusdem fieri insinuanť duo ꝑdicta. s. ablatio iugis sacrificij ꝛ compositio desolationis.

¶ Item peccat dicta expositio hic exponẽdo

diem pro anno: cuȝ enim in eodem caplo: ⁊ in
eadem visione quesiuisset Dañ. quousq; finis
hoꝝ mirabiliuȝ: Rñdit vir indutus lineis: q:
tēpus ⁊ tpa ⁊ dimidium tpis. i. tres annos cū
dimidio. Et q: Daniel hec audiens nō intelle/
xit: vt dr ibi: ideo subsecuta est magis plana rñ/
sio: ꝙ cum ablatum fuerit iuge sacrificiuȝ ⁊ po
sita fuerit abhominatio ⁊c. ab inde. i. a tpe quo
ista incipient dies. 1290. quāto tpe durabit pse/
cutio. Ideo magis rōnabile est: vt p iuge sacri/
ficium itelligat sacrificium legis noue: qđ aufe
retur ad tps currente psecutione sub antixpo
per dies. 1290. seu p tres annos cum dimidio:
siue. 42. mēsibus: qbus ciuitas. i. ecclesia cōcul
cabit. Si aūt p iuge sacrificiuȝ itelligeret sacri/
ficium veteris legis: ad hoc nō opibus ablatio
hmōi facta sub Tyto ⁊ Vespesiano: ꝯm cōue/
niētius sub Anthiocho/ hic exponit Porphy
rius/ ⁊ alij qdam. Huius enim tpe fuerūt tres
anni in desolatione tēpli: vt dicūt Josephus ⁊
Marcus liber. Qui vo de tpe. 1335. dierum re/
manet. se extēdit vsq; ad tempus, quo Judas
machabeus de Anthiocho triūphauit: ⁊ ido/
lum contriuit: ⁊ templum mundauit. Ideo di
citur Beatus qui expectat ⁊c.

Ex alio loco scripture extrahere volunt
aliqui aliqua de tpe antichristi: ꝙ. s. nō
tardabit: ⁊ magis sequi videntur ⁊ co/
aptare sibi loca scripture: ꝯiectura quadaȝ mē
tis humane: que aliqñ ad verum pueniit: aliqñ
fallit: q̄ȝ spū pphetico. Dicūt enim decem tm̄
esse psecutiones gñales ecclesie. xj. fore ab anti
christo: que erit vltima. Prima dicūt sub Ne/
rone: scđam sub Domitiano ⁊ Traiano. tertiaȝ
⁊ quartam ab Antonino ⁊ a Seuero. qntam ⁊
sextaȝ a Maximiano ⁊ a Domitiano. septimā
⁊ octauam a Valeriano ⁊ ab Aureliano. nonaȝ
⁊ decimā a Diocliciano ⁊ Maximiano. Pla/
gas enim egyptioꝝ qm̄ decem fuerūt anteq̄ȝ
inde exire inciperent: deputant ad hūc intel/
lectum esse referēdas: vt nouissima antichristi
psecutio similis videat plage: qua egyptij duȝ
hostiliter sequerent hebreos in mari rubro po
pulo dei p siccum trāseunte perierūt. Et q: de/
cem prime trāsierūt: ⁊ cum hoc transijt/ tm̄ de
tpe a fine decime: q̄ȝtum quales aliam ab alia
inuenit distasse. Ideo videtur esse rōnale deci/
mam nō tardare: nec aliquam futurā gñaliter
vsq; ad antichristuȝ: sub quo erit nouissima ⁊
vndecima. Ad idem cōputant aliqui visioneȝ
Jo. Apoc. 6. de apertione. 7. sigilloꝝ: per qđ si/ Apo
gnificatur reuolutio septem statuum ecclesie. ca. 6
Per aptionem enim primi significat reuolu/
tio primi status ecclesie: qñ tpe aploꝝ ecclesia
erat dealbata p baptismuȝ: vñ ostēdit in equo
albo. Per aptioneȝ secūdi sigilli/ vbi apparuit
equus ruffus/ reuelatio status martyruȝ. Per
aptioneȝ tertij/ psecutionem hereticoꝝ: vñ ibi
ostēditur equus niger/ pp recessum a luce veri/
tatis. Per aptionem quarti/ vbi appuit equus
pallidus: psecutio falsoꝝ christianoꝝ ⁊ hypo/
critaꝝ: quoꝝ cetus est falsa religione ⁊ astutia
palliatus. Per aptionem qnti reuelat status
ecclesie in celo triumphātis: vbi fit mentio de
aīabus stolas scđas accipientibus. Per aptio/
nem sexti/ reuelabit status ecclesie sub antichri
sto. Per aptionem septimi reuelat status vel
pax ecclesie post mortem antichristi. Ibi enim
dr ꝙ factum est silētium in celo. i. pax ⁊ tranq/
litas quasi media hora: q: p modicum tps: ꝙ
cito post veniet dñs ad iudicium. Constat aūt
ꝙ quattuor primi status iaȝ trāsierūt: quintus
etiam a primitiua ecclesia. s. ab ascēsione domi/
ni cuȝ alijs quattuor currit. Ergo non restant
nisi sextus ⁊ septimus ex quo propinquitatem
moliuntur concludere per coniecturam.

Ad idem cōputant aliqui ꝙ tertiam vi/
sionem que habet Apo ca. 8. vbi agit de Apo
qnq; angelis tuba canētibus: per quos ca. 8
significant angeli vel predicatores cōsolatores
iustoꝝ ꝯm septeȝ status ecclesie vel psectiones:
ꝯm successionem se hñtes. Primo aploꝝ ꝯtra
iudeos. Scđo martyꝝ ꝯtra romanos. Tertio
doctoꝝ seu ꝯfessoꝝ contra hereticos. Quarto
pauperum predicatoꝝ ꝯtra falsos christianos.
Quinto/ eorūdem ꝯtra antichristi pcursores.
Sexto: Enoch ⁊ Helias ꝯtra ātixpm. Septi/
mo: christi aduenientis ad iudiciuȝ. Et q: iam
duduȝ transierūt quattuor: prima ideo presu/
mūt qntuȝ in ianuis esse: ⁊ ꝯtinentur alia.

¶ Ad idem coaptāt aliqui septem etates mū/
di. quarum Prima ab Adam vsq; ad diluuiuȝ
quasi vnus dies. Scđa: inde vsq; ad Habraaȝ.
Tertia: inde vsq; ad Dauid. Quarta: īde vsq;
ad transmigrationē babylonis. Quinta inde
vsq; ad christum. Sexta nūc agit vsq; ad fineȝ
mundi

mundi. Septima est sabbatismus aiaꝝ in christo: ꝛ cum xpo quiescētium: ꝛ stolam corporū expectātiū que icipit a christi passione. Hui⁹ enim septimo nō erit vespera: q2 prio Gen. iu vltima die nō di. vespe ꝛ mane. dies septimus sicut in aliis: ad denotādū ꝙ quies nr̄a ꝛ btitudo erit eterna ꝛ sine vespere ꝛc. sed erit dñicus dies velut octauus: eternus q̄ erit aiarū ꝛ corpoꝝ. s. resurgētiū: ꝛ nō erit mūdi dies s3 celi. De his enim Aug. ait in fine de ci. dei. ꝛ ꝯ manicheū circa mediū. 83. qō. Et Magr̄ sen. 4. di. j. Cū q̄ durauerit sexta etas tātū vel plus q̄tum quelib3 precedētiū se. Et septima que cū ea aūt dicunt pbabiliter presumi finis mūdi in ianuis esse. Sed ꝙ istā nullā necessitatem imponāt credere mūdi finem in ianuis esse sufficit determinatio Aug. 16. de ci. 82. ca. dicētis tales predicta singula que de plagis egypti dicunt. ¶ His singulis exqsite ingeniose cōposite cōpate nō pphetico spū/sed ꝯiectura mētis humane: que aliqñ ad verum puenit: aliqñ fallitur. Uñ per illa vel huius nō videt Augustino diffiniendus numerus psecutionum: qbus exerceri opꝫ ecclesiā. Nec opꝫ ꝙ distātia tpis inter penultimū ꝛ vltimum predictoꝝ remaneat distātia alioꝝum inter se: cū humanis etatibus iterdum vtrum etas seu vltima nō hab3 certū numerū annoꝝ: sed duret qñq3 multo plus q̄ quattuor alioꝝ. Aug. ēt dicit in fine de

Augu. trinitate: ꝙ prima etas mūdi sit equalis numeri gñationum: nō tñ equalitate tempoꝝ. sicut tres alie vsq3 ad xpm sunt primis duabus dispares numero gñationum: q2 quelibet eaꝝ ꝯtinet. 15. gñationes. De sexta vō dicit ꝙ nullo numero gñationū metienda est pp id qō̄ scriptū est. Non est vestrū nosce tpa vel momēta ꝛc.

Hunc videndum est qd p viam pphetie haberi possit. Uideri enim posset alicui ꝙ p viam pphetie finis cursus huius mūdi. Ponūt enim aliqui ꝛ pbabile est mūdum a deo creatū fuisse: planetis ꝛ stellis in optima sui dispōne existētibus: a qua dispōne optima paulatī3 discesserūt stelle: sicut vnaqueq3 res optime disposita in sui pncipio: q̄to a principio elongat: tanto minoris virtutis et efficacie est: ppter qō ex dispositione celesti influente ad viuificationem inferioꝝ/habuerint aliqualiter primi hoies amplioꝛem lōgeuitate3 q̄ moderni. Cum ergo celū ꝛ stelle post cursū cōem istius mūdi māsura ppetuo in sua vltima dispositione: sicut pbat teneri prime materie inter cursum huius mūdi nō consumari: quousq3 oēs stelle tam fixe q̄ erratice/redeant ad punctū vñ fuerint create. Hoc aūt est ꝛ fit determinatio tēpoꝝ. s. Ptholomei. 36. milib⁹ annoꝝ solarium. Dicunt enim stelle fixe cētū annos qbus mouent gradu vno post motum diurnū/quo quotidie mouet sup polos mūdi ab oriente in occidēte: qui est motus none spere. Si vō cētum multiplicent per. 360. gradus çodiaci/redibit stella fixa ad eūdem punctum çodiaci fixi in. 36000. milibus annoꝝ: ꝛ tūc finietur cursus istius mūdi quasi in quodā magno anno: ꝛ stantibus stellis fixis ꝛ erraticis in optima dispositione/ppetuo in qua deus eas creauit. Sciri aūt nunc pōt q̄tum restat in futuro de preterito annorū numero: per hoc ꝙ sciri pōt q̄tū de ipso pterijt. Supposito enī ꝙ mūdus vel sol fuerit creatus in capite arietis: quasi in medio celi per equidistantiam ab vtroq3 polo ꝛ eqnoctio: vltia existēte in optima sui dispositione: eo ꝙ ſm phos in ariete est eius exaltatio. Et supposito ꝙ ibi fuerit aux solis. i. pars distātioꝛ a terra sui circuli: vt per elongationem a terra mitigaret caloꝛ ꝛ radioꝝ rectitudine: ꝛ esset caloris temperies cum tpe Ptholomei distasset ab equatoꝛe. 66. gradus. fere: qui multiplicati per cētū annos per quos auges: tñ stella fixa mouet gradu vno/faciunt annos ab initio mūdi vsq3 ad tps Ptholomei 6600. fere. Fuit aūt Ptholomeus post incarnatione dñi annis. 130. Uñ seqt ab initio mūdi vsq3 ad xpm ſm calculatione Ptholomei fuerūt anni. 6470. fere: qbus si addant. 1300. qui ab incarnatione vsq3 ad annū istū fluxerunt/cōpleti sunt. 7770. qui si determinantur de. 36000. remanēt. 28130. qui futuri sunt vsq3 ad mūdi ꝯsumationem. Sed ista via nullā certitudinem affert de fine mūdi pp multa. Primo q2 nullam certitudinem hēmus de spatio reditus augis/vel stelle fixe: ad eūdem pūctū çodiaci fixe: q2 posterioꝛes sequētes Ptholomeum inuenerūt aliqui de motu stelle fixe: inter quas qdam pbauerunt motum stelle fixe ꝛ augis in. 60. annis gradu vno: ſm quam opinionem vsq3 ad xpm a pncipio posito auge solis creatū fuisse in capite arietis mō predicto fuerūt. 3830. qbus si addant. 170. fiunt vsq3 ad

Ptolomeus.3960.et usq3 ad annum ab incar/natione.1300.ab initio fluxerūt anni. 5260.re/ditus aūt stelle fixe cōpletur spatio.21600.an/noꝝ.Ex quo p3 quot anni remanēt usq3 ad fi/nem mūdi. Alij vo q dicturi sunt magistri pba tionum posuerūt motu3 stelle fixe.170. annis gradu vno:ſm quem modū ab initio usq3 ad Ptholo.fuerūt.4620.talis aūt reditus ptinet 27360.annoꝝ. Alij vo vt indicāt stellas fixas nō minori motu essentiali:qui fuit in lōgitudi ne signoꝝ succedētiu3:sed tū motu accidētali ſm descēsum et ascēsum q est p motu3 polo fir/mate vt putāt qdam eoꝝ se per motu3 circuli parui in capite arietis et libre vt putāt alij eoꝝ: et ſm ipos stella que fuit aliqñ in capite arietis aliqñ et in equinoctiali.997.annoꝝ lunares di stabit ab equatore per.145.minuta:et erit mot⁹ poli seu pūcti in paruo illo circulo.f.momenta 29.sa in anno:q motus pficitur in. 4194. an/nis lunaribus:siue in.4069.solaribus.

¶ Josephus aūt in libro antiquitatu3 mundi scribit:q annus reuolutionis planetarum ad vnam habitudinem eius respectu celi et oium alioꝝ ſm q minor esse pōt:est.600.annoꝝ so/larium.Et sic p3 q dicta pbatio incertā initi/tur certitudinem nō afferre. Scdo deficit a cer titudine:q2 nō est eadem dispositio rei optima in sui principio et sui cōplemēto:nec put ordi/natur res ad aliquem finem:et ipsum finē ade/pte:vt dicit Raby moyses in libro de ducen tiū vel neutroꝝ:ponēs exēplu3 de auicula que in sui principio clausa in testa oui crescit et viuificat:et tū si postea deglutiat in stomacho bestie vel piscis cito moritur q2 ei nō cōmuni/cat. Et ēt hō natus pfectus post natiuitatem suam nō pōt viuere vna die sine respiratione et ispiratione:comestione et egestione:et tū in pn/cipio matris vtero clausus sine his pōt viuere diebus multis.Non ergo op3 q illa dispō que fit in celo optime in sui principio sit ei optima cum quiescet a motu in fine mūdi. Tertio defi cit dicta ratio:q2 dato q cursus istius mundi nō cesset quousq3 redeūt stelle ad predictā dis/pōnem:tū nō remanēt tot anni:q2 in fine mū/di forsan celum multo velocius mouebitur q3 nūc:ita q forsan infra horologium vnius diei faciet totū celum oēs circulationes quas facit anno vno vel pluribus.Et hoc videtur dicere beatus petrus in sua canonica/dicens. Ueniet dies sicut fur:i quo celi magno ipetu trāsierūt.

¶ Sunt aūt forsan et aliqui qui aliqbus argu/mētationibus inisi dicunt nō esse reprehēsi/bilis diffinitio cu3 assertione tpis aduētus an/tichristi. Dicūt enim Danielem intellexisse de fine mūdi et tpe antichristi.8.cap.q2 post visio/nem dicētem vespere et mane:dixit angelus al/teri.Gabriel fac istaꝝ intelligere visionem.Et infra eodem dixit angelus Danieli.Intellige fili hois:qm in tpe finis implebit visio etc. Si aūt ei reuelatum est de tpe finis mūdi:pstat q dñs vltra hoc manifestare voluit filijs ecclesie q2 gratia,pphetie est ad vtilitatem. Uñ Mat/theus.14.petētibus discipulis de psumatione seculi:remittit eos dñs ad Danielem.Ergo sci ri pōt tps finis mundi et aduentus antichristi. Dani. 8. Mathei 14.

¶ Item lic3 christus sciat determinate horam mortis hois:tū determinari pōt ei p scripturā. Est nāq3 tēpus vltra qđ nō viuet.vñ.ps.Dies annoꝝ nostroꝝ.70.annis. Si aūt in potenta/tib⁹.80.anni etc.ergo a simili licet nesciri possit dies vel annus psternationis mundi determi/nate:tū pōt haberi vt vltra q3 nō durabit mū dus.Item q3uis sermones aduētus antichristi tpe sint clausi/signatiq3:tū et spūales hoies per reuelationem vel pfundiorem scripturarū in/telligentiam hoc scient.Uñ ibidem subiunge/tur.porro docti intelligēt.Item actuu3.j.post illa verba Non est vēm nosce tpa etc.stati3 sub/iungit.sed accipietis virtutem spūs sancti su/peruenientis in vos.quasi diceret : nō est vēu3 q2 a vobis nō est.tū a spū sancto supueniente predicta scietis et pphetabitis de pdictis.Uñ glo.nō ait.nō erit/sed nō est:notans eos adhuc esse infirmos.et ideo ad secretum non esse ido/neos.Et q3uis dñs dixerit nos non attingere ad cognitionē de predicto tpe quoad diem vel horam vel momēta:non tū negat quoad annu3 vel cētenariu3 vel millenariu3 : ergo saltem si/ne reprehensione pōt dici q tali anno vel an/noꝝ centenario vel millenario puenit antichri sto:l3 incertu3 sit de die/hora/et momēto.Item incertum est q3tum est de intercepto inter ad/uentum christi et antichristi:et aduētum christi ad iudicium/seu finem mūdi.Igitur cum scri ptura dicat solum de tpe aduētus christi ad iu dicium incertū esse.vt p3 Matthei et actuum Act. j.

primo

primo. Non est contra scripturas de tpe antixpi aduentus, put alicui videt diffinire. Item sicut aduetus christi ad iudicium dependet ex diuina volutate: sic aduentus eius in carnem: et tn aduetus in carnem fuit a pphetis prenunciatus: et quoad tps fuit diffinitus et determinatus: plus et plus sm q magis appropinquabat aduentus ille. Unde vnus dicebat veniet: alius qcito veniet: alius q veniet et nō tardabit: quousq et pntialiter monstratuz est a Symeone et Joāne: quasi sic potest esse de aduentu antichristi: et de secundo aduentu Christi.

¶ Sed nec ista concludunt sciri posse: ita scitum esse ab hoie tps psumationis mūdi: q nō intellexit Daniel declarare qñ oia illa ptingebant nisi forte in gnali intellexerit aliqua eoz fore mundi: sed itellexit Daniel aliqua que futura erant et que essent: que figurabantur sub obscuritate aliaz figuraz. Unde ibi subiungit 7. cap. Ego ostēdaz tibi que futura sunt in nouissimo maledictionis zc. Et nō dixit declarare qñ: sed et itellexit determinate tps aliquoz supradictoz: non oportuit eti expressisse declarare: nec ex pphetia haberi possit ante rei euentum tpis determinatio quoad annoz numez vel dierum: sed obscure tradidit, ne margaritas poneret ante porcos, ad exercitiuz nostruz. Unde glo. dicit: q solum pscius fuit aliquoz que fuerūt sibi ostensa. Qz aūt dns remittit ad Danielem: nō est q Daniel doceat quātum sit tps ponderosum vsq ad antichristum vel xpi scdm aduētuz. sed ideo remittit: q illam abhominatioē et illud abhominabile antixpi idolum in tēplo ponēduz: notat dns pro signo aduentus sui ad iudiciuz de prinquo: q nō multum post tardabit mūdi cōsumatio: post illud nō ponit signū ppinquuz. s. obscurationem vel pturbationem celi luminariuz. Et postea subiungit aduētus sui signuz ppinqssimum. s. apparitionem filij hois. i. crucis in celo. Sed q ex Daniele vel alia scriptura nō est euidēs qñ hec erunt: ideo de tpe aduētus christi scdi nihil nobis est certuz. Qz vo subiungit, de certa pariodo vite psone singularis: nō cogit q pariodus vite hois est sm vtutē nature sue acute que limitata est: et ideo prefinite nō pōt terminari: eo q nature diuz pstātium positus est terminus alligati et decreti. Sed mūdi duratio et consumatio: est sm absconditū diuine voluntatis ppositum. Qz aūt dr Dan. 12. docti itelligent: non dr q aliq eruditi precognoscāt determinate qñ illa futura sunt cōpremitura: q sermones sunt clausi et signati diuersis. s. obscuritatibus: vsq ad tēpus prefinitū psumationis. Sed ideo hic dr q docti disciplina dei intelligerent illa fieri ad pbationem scōz, pp qd libēter sustinebūt: et ipij tūc impie agent, et peiores efficienf: q non intelligēt illa fieri ad pbationem scōz bonoz. Qd vo dr actuum. j. sed accipietis vtutem sup. zc. nō ideo q spm sanctum supuenientem noscerēt illa tpa vel momenta: hoc enim eis nō expedit vt semp viuant, quasi quotidie iudicandi. Et ideo dr q per spm sanctum daretur eis adiutorium quo indigebunt ad predicādum resurrectionem. vñ glo. Tollit scia tempoz: sed diuinuz quo indigēt adhibet auxilium. Hoc mō sicut cuz prius aliud tollit: aliud datur, ne penitus tristetur. Et sicut alia glo. intelligi debet: q hoc. s. testes fieri. s. resurrectionis. s. ad qd requirebat signa facere et aduersa tollerare: nō poterāt pp infirmitatez carnis: poterant aūt virtute spūs sci. Qd vo dicit q dns nō negat nobis notitiam anni vel centenarij annoz vel hmōi: sed solum diei vel hore. dicēdum q imo negat eis prescīam nō solū diei vel hore: sed anni vel tpis cuiuscūq. Naz actuum primo. discipuli ēt petiuerūt de die vl hora: sed de tpe simplr etiam dixerunt. Dne si in tpe hoc restitues regnum israel? qbus tñ responsuz est. Nō est vrm zc. sm q psequtur Augustinus. 18. de ci. ca. 53. Notandum tñ q sibi negat dns precognitionem cētenarij. s. annoz vel hmōi: sm pbabilitatem vel piecturam: sed solum certitudinis cōprehēsionem. Uñ Aug. in glo. euāgeliuz notatur sonare q nō possit sciri quo anno venturus sit: sed posset sciri qua hebdomada annoz, vel qua decade tanq die possit diffiniri vtiq iter illos octo annos, aut decem, aut cētum. Si aūt hoc te cōprehendisse presumis: hoc sentis qd ego. Idem ēt Aug. vbi supra: tales psumptiones seu psumētes cētenarios vel qnquagenarios, vel hmōi: nō reprehendit, nisi hoc asserat: vt certuz de scripturis canonicis. Dicit enim q tales coniecturas hoiz vtunt, et nō ab eis ad certum de scripture canonice auctē pfertur. Ipse enim dicit tol

Dan. 12.

Actu. pmo.

Actu. pmo.

Augus. 18. d ci. di

lerabilem esse opinionem quā dicit in.7.m: l/
lenario cursu mundi mutari/exponendo eam:
vt sup̄ exposita est: τ dicit aliq̄n se sensisse. Qd̄
aūt dī q incertum est de q̄titate tp̄is interiecti
iter aduētū antixp̄i τ aduētū xp̄i ad iudiciū.
Rn̄deo q satis terminatum est/in euangelio
Matthei.42.q pax post mortem antixp̄i ve/
niet xp̄s. Dicit eniʒ dn̄s q statim post hoc sol
verteť in tenebras: vt supra dn̄sū est ex scriptu
ra: q erūt.45.dies: τ iccirco quasi idem est in/
dicium de vtroq̄. Qd̄ aūt subiungiť de primo
aduētu xp̄i in carnem: qui fuit aliq̄bus reue/
latus: pōt dici q quoad reuelationem diei vel
hore vel anni: nō fuit alicui p reuelationē pre/
dictum: sed sba aduētus reuelata est scis: τ cir/
cunstātie alique: vt q virgo cōcipiet τ pariet:
τ appropinquatio maior vel minor, put vnus
dicebat veniet alius: nō tardabit τc. sed signa/
tio determinata anni nō est p̄dicta/quoad vsq̄
est impletum qd̄ prius fuerat ,pphetatum: τ sic
erit de antixp̄o. Nam Henoch τ Helyas se ei
opponētes ip̄m aduenisse p̄dicabūt: τ forte di/
gito ōndent. Non est tn̄ simile de aduētu p̄mo
τ scdo: q expedit sic ignorare determinationeʒ
aduentus scdi: vt dicit glo. vt sic hoīes viuant
q̄si semp iudicādi. Vn̄ dn̄s Matth.23. et beat᷒
Petrus in sua scda canonica: de hoc scdo ad/
uentu loquētes: nō compant ip̄m primo aduē
tui/sed diebus Noe: qn̄ dn̄s diluuiuʒ per aquā
misit: qd̄ tēpus in nullo sui premissum fuit. Ita
erit de vltimo domini aduentu quādo veniet
sicut fur in nocte τc.

Mat/thei 24.

Mat/thei. 23.

Dicta vō Hyldegardis/Joachiʒ abba/
tis/Methodij/Sybille superius alle
gata: τ hoꝝ similia: quoad ea que te/
ste euangelica veritate xp̄s suis ap̄lis τ ceteris
fidelibus voluit reuelare/certitudineʒ nullam
afferūt: qn̄q̄ enim hoīes increduli vel vani: li/
bros sanctoꝝ corrūpunt: vel his apponūt: vel
eoꝝ titulo inscribunt. Inter duʒ ēt diuinis ora/
culis acceptum fingūt/qd̄ ,ppriō suo sp̄ū ꝯfixe/
runt: sicut dicit Augu.18. de ci.cap.53. q aliqui
increduli excogitauerunt nescio quos versus
grecos/tanq̄ cōsulant cuidam diuino oraculo
effusos: q christi nomē per.365. ānos celeriter.
Demum cōpleto cōnumerato annoꝝ numero
sine mora sumēt finem: hoc aūt futuꝝ est forte
vt religio christiana minus hēreť: qn̄q̄ ēt ange

Au/gust. 18. de ci. dī

lus sathane se transfigurat: τ in angelum lucis
hoībus ēt scis reuelationem de multis verita/
tibus faciens. Inter quas tn̄ imiscens aliquas
falsitates. Hec facit angelus sathane: vt saltem
gloria reuelationis inaniter scōs extollat: vel
falsis opinionibus faciet adherere: ,ppter qd̄
opus est discernē sp̄us si ex deo sūt: qn̄q̄ ēt vt
dicit glo. in principio Ezechiel. sci pphete pp
magnū vsuʒ ,pphetādi/ex suo sp̄ū falsa ,pferūt:
τ per sp̄m sanctuʒ ,pferre se existimāt. Sed qui
sci sunt per ip̄m sp̄m citius correcti ab eo: que
vera sunt audiūt: τ semetipsos q falsa dixerūt
reprehendūt. Ad qd̄ ōndendū inducit Natan
in exēplum. Nō ergo credamus aliqua eē cer/
ta de tp̄e antixp̄i determiatio: nec p reuelatio/
nem: nec p scripture inspectioneʒ: nec argumē
tationem: precipue quoad annū/dieʒ/τ horaʒ:
q̄uis s̄m has coniecturas credamus probabi/
liter sine oī assertione vel ex̄bitatōe hui᷒ mūdi
cursuʒ infra ducētos τ sexaginta nouem ānos
ab anno p̄nti/qui est.1300. ab incarnatione dn̄i
ad tardius termiari: pp Methodij ,pphetiaʒ:
τ sci Augu. opioñem superius tactā: τ multas
alias ꝯiecturas: q̄bus aūt adiungiť q in expō/
ne tabule Bede: asserūt Bedam in libris suis
dixisse: q tabula Dionysij abbatis vltra tres
vices nō perficeretur: cum tn̄ de tertia vice nō
remaneat a presenti anno p̄dicto nisi.269. an/
ni/vt patet consideranti.

¶ Explicit tractatus de antixp̄o τ fine seculi
cōpilatus per mag̃rm Joannem Parisiensem
ordinis predicatoꝝ. Deo gratias. Amen.

¶ Prophetia inuenta in oppido Mestri apud
Venetias in quodaʒ antiq̄ssimo lib. auctētico.

In illo tp̄e: Aquila veniens a se/
ptētrione descēdet in liguriaʒ
q̄si nemine sciente: τ radicabit
nidum suum sagacioribus pē/
nis ceteras aquilasq̄ predicet
in antea per aliud tempus trā
sibit ad elephātem. Vir stabit: Erūt duo spon/
si. vnus legitimus/alter adulter. Hec aq̄la tran
sibit in liguriam: τ incipient tribulationes τ
bella: τ preliabitur in mari τ in terra. Et legiti
mus sponsus fugiet τ nō reperietur. Adulter
vō regnabit. Clamabiť pax/τ non reperietur:
blasphemabiť nomē dn̄i. Et nō erit rō in ter/
ra: vnusq̄sq̄

anno ab incarna. vel 15 dni. 1569 finiet mundus dicit ille

ra:vnusquisq; orabit fm suā potētiam. Ecce leo gallicus obuiabit agle:ꝛ feriet caput ipsi⁹:erit bellū imensum:ꝛ mors valida. Unus admittet:ꝛ qui admittet fugiet in Thusciam ꝛ illic reassumet vires. Ecce prelia ꝛ mortalitas:que nunq̄ fuerūt ab origine mundi:nec erunt amplius vsq; ad finem:q2 illic cōgregabunt̄ gentes ab omni natione. Unus eorꝫ veniet in fine ꝛ qui amittet fugiet:ꝛ q vincet ibit ad elephātem:ꝛ ibi ponet sedem antiquam. Et ꝯuocabit sponsus legitimus:ꝛ ponet eum in sedē suam: ꝛ deponet nō legitimum. Et ꝯuocabit leoneꝫ cum quo habuit rixam:ꝛ faciet pacem secum: ꝛ ponet eum in regnum suū. Et vocabit thauros pingues ꝛ baronos: ꝛ faciet eos troncari capita per iniustitiam quā gesserūt: ꝛ reducet ecclesiam ad primuꝫ statum:ꝛ dabit ius suum cuiq; petenti.ꝛ tūc terra incipiet dare fructus suos ꝛ erit pax per vniuersum orbem.

¶ Alia prophetia siue pars.

Apparebit noua stella: pulchra erit et mire magnitudinis in illis partibus. Prosperabit ecclesia ꝛ fides catholica. Populus christianus vires reassumet:ꝛ extēdet eas a tribu fidelium. Cōsurget leo potentissimus/ fide plenus:ad cuius rugitum totus mundus cōtremiscet: ꝛ exterminabit vlulantes lupos alios deuorādo:ꝛ alios humiliādo:ꝛ apponēt sibi aquile aquilas alias:ꝛ ponent cum ecclesia populum christianū ꝛ nationes fidelium congregabit:ꝛ cum eis maria trāsibit ad barbaricas gētes subijciendo:ꝛ extēdet caudam vsq; ad fines terre:sub cuius dextro brachio totus mundus recipiet formas suas.

¶ Alia prophetia seu pars.

Gripho regalis genitus in Frācia veniet in orientem:trahēs ad se magnaꝫ caudam:q2 duobus brachijs associabitur ꝯiuncta gente christi. Imperator viperam inueniet in cauernis: q coronabilis eam existet. Ibi erit tanta strages ꝛ effusio sanguinis: q̄d nō fuit ex quo gigantes fuerūt:tunc gaudebit vndiq; spōsus:tunc gaudebit pars diabolica: que ecclesia appellabit̄: tunc impīalis vndiq; anihilabit̄:ꝛ vipera reuocabit̄:ꝛ iteruꝫ redibit Flo.ꝛ noīa duaruꝫ ciuitatum circūdabit. Ueh tibi ciuitati ornate/gētium ꝛ diuitias. Ueh tibi ciuitati phorꝫ:veh tibi Lombardia/regnāte virtute griphonis: q2 turris gaudij tui diuertetur. His auditis ꝛ alijs que in libris prophetarum ꝯtinent̄:orietur leopardus ꝛ aquila aquilonis:rufus habēs colorem:rostruꝫ plicatum: cor leonis: cauda bouis: vires lupi: leopardus paruus:sic tā viribus potens ꝛ magnus/cui nemo resistere poterit/nisi deus deorum:trāsiturus alios peritos:vetans potuꝫ sitientibus:infirmis sanitatem:tūc lilium deflorebit:ꝛ aquile reuiuiscēt: tunc ps imperialis vndiq; reuocabit̄:ꝛ erit in cāpis cum grifone/ grifo vo iūgetur:sed donabitur in exiliuꝫ sponsi:ꝛ nō inuenient̄:ꝛ iterum erit in campis cum leopardo:reminiscens leopardus predecessorꝫ suorum viribus extendet:ausensam ꝛ inlabili morte tungri fore deuorabit.

¶ Finis huius prophetie.

¶ Alia prophetia. Figulus de Arabia.

Fera pessima cum cauda:veneno amarissimo plena:in suuꝫ intrabit cubiculū:fetosuꝫ nidum:intm̄ q maxima serpentinorꝫ q̄titas multiplicabitur:ita q radiceꝫ per vniuersa cubicula clericorꝫ transibūt:ꝛ dignitates sacerdotales in maxima sanguinis occisione puenient:ꝛ propter mortis angustiam in locis montaneis ꝛ spinosis supra atiendent:in mundano habitu suuꝫ iter attendēt:ꝛ spernēt nomē dn̄i nostri. Et erunt angustie ꝛ fames per vniuersa mūdi loca:intm̄ q maxima pars gētiuꝫ mortem clamabūt. Et postea venient reges tres in vidua ciuitate/ꝛ dabūt deum ei:ꝛ supbia auri in maritima ciuitate/existens per seruitiuꝫ aureum/ erit suffocata:ꝛ serpens sanguinolentus in ore mortuus. Nigra vo aquila cum qnq; pēnis aureis ad partes fluminis tyberini/cum suarum comitiua pueniet. Et qdam rex titulum pacis habēs:dn̄s vidue ꝛ scte ciuitatis erit effectus. Et fiet passagium:ꝛ peregrinantes in suas intrabunt mansiones/ꝛ obtinebunt. Et lux que erat per tātum tempus absconsa:clara p totuꝫ mundum manebit. Finis.

¶ Effectus futurorum.

¶ Primo. Unus pastor qui recipiet vtranq; ecclesiam cōcordialiter cum magna pace.

¶ Scdo. Q2 temporalia ecclesie dabunt vni regi:ꝛ hoc etiam concorditer.

¶ Tertio. Unitas predicta ꝛ rex diu durabit

in regno suo.

¶ Quarto. Deponentur tyranni in terris ec/clesie: et sub noie regis gubernabuntur oia.

¶ Quinto. Universitas christianorum credet in electu tanq̄ i verū pastorē et spōsū ecclie.

¶ Sexto. Non erit amplius scisma in ecclesia vsq̄ ad tempus antichristi.

¶ Septimo. Fiet passagium per p̄dictū regem et oēs gentes armorum secum ducet.

¶ Octauo. Fiet conuersio generalis/exceptis iu deis/ad fidem Christi. Amen.

¶ Finis.

¶ Prophetia Sybille herithree extracta de li/bro qui dr̄ Masilographi.i.imperialis scriptura: quam Herithea babylonica ad grecorum petitio/nem/tpe regis Priami edidit: quam de caldeo sermone docta: pater peritissimus in grecum transtulit. tādem de errario Emanuelis impa/toris eductam Eugenius rex Sicilie admira/tus. e greco in latinum vertit: et incipit sic.

Exquiritis a me/o illustrissima Da naum turba: quatenus graios euē tus/frigiasq̄ minas in scriptis re/feram: qd vt Laomedonti nobilis/sime proli. qd Joneo duci politis/simo: qd theucris edibus/ruineq̄ predestina/tum existat. nō amittamus. Et qd post hylion puluerem argorum gradibus generosis orbiq̄ p/ueniat: vel futuris tpibus cautum existat/auspi cer: Delphos siqdem pellidem calcāq̄ trāsmut/tatis: opus humanum fictileq̄ deum aegritis. Nunqd ex ipso ineffabile ꝯsilium cognoscetur? Nunc vo sollicitatis ocium puellare: vt extra morem solutum/summa ppulsetur dimensio. Nos aūt ꝯtemplatione in altissimum habita rn̄de/mus: sudoris opus aggredimur. O Danay so/licitudinis et cruoris: donec decē pedes p̄mē surati discurrāt: hylion depeat: Laomedontis ꝓgenies euanescat: preda redeat ad atridem: p/cedet siqdem sanguinis effusio inestimabilis: danaūq̄ exinanitio: frigum audacia: donec do/lor impudicus pelidem vrgeat. Duos leones fortiss. mos/virtute ꝓsternat: fietq̄ frigijs ani/morum debilitatio donec virginalis cōcupiat ea/cidem afficiat et eneruet. Sed hyrcorum calidi/ditas cōualescet: hylion f. i zūq̄ gloria subuer/tetur. Oroydusq̄ vates mēdacia finget. Erit enim Danaum gloria/extasis lateribus in robo/ratione fortiori: donec post Diomedem ducem 200. pedes ptrāseāt. Reliquie frigij sanguinis condere in constellatione numerabili sub rege aquatico. Eneadem vrbem plenā et auara me/nia ꝯstruent raptu: mechia et fricido prelibata: crescetq̄ paulatim: virtus terribilis eius vt or/bem cōcutiat/subijciat/et cōculcet: sed et manus eius primescēt danay: donec hyrcus terribilis sceptrum ꝯcutiat: subijciat et ꝯculcet. Nā et ma/nus eius ptimesceret: Afra orbi resonabit vniuer so: cuius potestas. 12. pedibus distinguetur: cuiusq̄ dies acconita ꝯcludet: sceptrūq̄ cuius iubit sex ca pita sese vorantia diuidet/et in quattuor ꝯuer/tetur: sed et ptimescēt vnuersi terrigene nomē Eneade: donec leo punicus rugiat: ferreamq̄ potētiam debilitet et cōculcet in cenū: leonem vo subijciat homūtio. Exinde resurget Enea/de supra: achiuāq̄ gloriam puluerizabit: et tri/buta deposcet: seruili iugo supponet: Asiamq̄ leo politissimus concutiet: et ad extremos in/dos perueniet: quin et Eneadem luxuriam ptin/get allanos lucidissimo bacchatam bacchino. Sētietq̄ potētia eius suchirius/nataliaq̄ car/basoni: necnon et pigmei: breuitate difformes. Nunquid num eius vindicta afficiet britan/nos et germanos et hyspanos. Clara siquidem gāmetis/exules eius excipiet: Gete obedient et syrtes indomiti: vtriq̄ ac ethyopes tribu/ta psoluunt. Indus gēmas et aurum in Enea/de munuscula cōseruabit: et humiliato capite suffragia cōsequetur: sic et medi/mollesq̄ arabes ac sceptra psarum. Erūt itaq̄ Danai illorum iugo suppositi/quos ꝓfugos agitarāt. Exinde duo leones fortissimi apud campos emathios con certabunt: inique surget vnus/altero deuo/rato. Inde thaurus pacificus sub leui mugitu mundi climata sub tributo concludet. Cuius diebus agnus celestis veniet. Venient aūt dies qbus virtus inundationis illustret in aquis. Et leo monarchus ꝯuertetur ad agnum/q oi/bus illustret: regna subuertet. Salus eius accu bans: modicis leonis spolijs vestietur: nigrum conuertet in rubrum. Euanescēt eneade simu/lacra: virtus et supstities: alterius cultus adue niet/alterius cultor. Sed et de simulacris/duo de vitijs/totidem vsq̄ in eternum in vrbe: et ad primam originem ꝯuertētur. Hinc eneade gloria in bisantia deducetur: eritq̄ nidus delica/

catissimus

tissimus qualis non fuit. Robustum decus in
muliebre ꝯuertet. Erunt danay in robore deli/
cato vsq; ad leonem.60.peduꝫ:donec catulos
eius vrsus deuoret:optimates biçantinos ob/
tenebret:decus deucaliuꝫ effeminet. Hinc aq/
la despecta vrsuꝫ deuoret:aquilam hyrcus ob/
tenebret:⁊ pullum voret aquile. Sanguis effu
sus:phisis offendiculuꝫ:in ꝯspectu trinodi nu
meris clamitēt. Fietq; potatiuꝫ in aquis adria
ticis:congregato cetero duce/hyrcum abigēt:
biçantium ꝓphanabūt:edificia denigrabunt:
aurum eius per orbem ⁊ spolia dispergentur:
Uirgines humiliabuntur:gallus nō cantabit
vsq; dum.40.pedes nouem polices premēsu/
rati discurrāt. Aquila triceps volet ⁊ rendet:
hyrcus in gallis in biçātia reducetur. In vlti/
ma aūt etate humiliabit deus:⁊ humiliabitur
proles diuina. Jungetur humanitati deitas:ia/
cebit in feno agnus : puellari officio educabit
deus ⁊ homo. Signa precedēt apud appellas
mulier vetustissima cōcipiet:boetem orbis mi
rabitur:ducatuꝫ prestabit ad ortum . Hic hñs
pedes.32.sexq; polices. Eliget sibi ex piscatori/
bus:⁊ deiectis numerum duodenariuꝫ:vnūq;
diaboluꝫ nō in gladio/belloue Eneadē vrbem
regesq; subijciet:sed in hamo piscātis in deie/
ctione ⁊ paupie supabit diuitias:supbiaꝫ ꝯcul/
cabit morte ꝓpria:nocturno suscitabit ⁊ cōmu
tabit:viuet ⁊ regnabit ⁊ cōsumabunt hec om
nia:fietq; regeneratio:vltimo bonos iudicabit
⁊ malos. Hinc quattuor alata aialia surgent in
testimonium:nomen agni tubis concinent/se/
rentes iustitiam/legēq; irreprehensibilem. cui
cōtradicet bestia ⁊ abhominatio/spumaq; dra/
conis. Sed surget stella mirabilis:q̄ttuor ani/
maliuꝫ hñs imaginem:eritq; in turba mirabi/
li:Danaos illuminabit : orbem illustrabit : in
Eneadem latus piscatoris/nomē agni vsq; ad
fines seculi virtute perducet. Jnde in Eneade
iuncta : vinctos a diabolo/liberabit. hinc glo/
riabitur : moriens illustrabit/porro gloriosus
exitus eius. Erit aūt bestia horribilis/ab orien
te veniens : cuius rugitus vsq; ad gentes pu/
nicas audietur:cuius capita septem : septraq;
inumera:pedes.663. Hic erit ꝯtradicens a Jno
vt blasphemet testamētuꝫ eius:augens draco/
nis aquas. Reges aūt ⁊ optimates seculi exu/
ret in sudore terribili:⁊ non diminuent pedes

eius. Stelleq; due ꝯsimiles prime ꝯsurgent cō
tra ipsam:⁊ nō obtinebūt:vsq; duꝫ veniat ab/
hominatio/⁊ volūtas dñi consumetur. Porro
leo fortissimus ab occidēte veniens rugiet:co
loris celestis maculatus auro:cuius capita pe/
desq; qngenti:irruetq; in bestiam ⁊ ꝯteret vi/
res eius. Caudaꝫ vorabit bestie:pedes ⁊ caput
oino nō ledet. Hinc morief leo:hinc bestia cō
fortabitur:regnabit ⁊ viuet vsq; dum abhomi
natio veniat. Post abhominationeꝫ reuelabi/
tur veritas:cognoscetur ⁊ agnus:cui regiones
⁊ regna colla submittent:⁊ erunt vniuersi ter/
rigene conuenientes in vnum:vt ouile subeāt
⁊ virga regantur in vna:⁊ modicum tp̄s erit.
Uenient aūt dies/vt Danauꝫ ꝯteratur gloria:
⁊ iteruꝫ restauretur:sed nō in statu priori. Ex/
tollentur in superbiam vt occidant ab agno:⁊
ouile abhorreant:per deuia recedētes . Eritq;
scelez aggregatio. Erit in postremis dieb' psita
cus rex dans viam siculis:hñs pedes.33.⁊ gal
linam sine pullis. Hic mittet ex lateribus suis:
irruent hyrcos/vorabūt/destruent/⁊ euellent:
donec vrsus rugiat:cuius pedes tres semiq;:⁊
comprehēsa aquila cuius nomen.y.scripta.y.
apicibus inextimabilibus:sibilās vt ministruꝫ
iniqtatis destruat:vrsum ꝯterat:caput euellat:
sceptrum eius possideat:latera psitaci hyrcinā
collidit. Eritq; altera gallina coloris eius:cui
dabit gallū germanicū. Hic descēdet in rugitū
sicut vrsus:cum deuorat carnes optimas. He/
reditatem psitaci possidebit:filios regis appo/
siti obtenebrabit:gloriam siculoz anullabit:do
nec pedes sexq; polices ꝯsument:oculos eius
gallina claudet. Supuenietq; post hec cuꝫ aq/
laꝫ obtenebrabit:hyrcus pullūq; abiget. Ascē/
dent in ꝯspectu altissimi biçantij scelera/⁊ tri/
nodum numerum:effusum sanguinē:⁊ phisis
offendiculum abhominabit:⁊ reliquie destru/
ctionis vrsi.70.pedum conducent per aquas
adriaticas filiuꝫ aquile:⁊ portātes pacissimos:
sponseq; latus ⁊ cōpullus vorabit. Corruēt in
biçantio:decus ⁊ gloriam subuertēt:ipsius de/
nigrabit aurum:sanctū ꝓphanabit:flāmis tra
dentur edificia:decus femineum decaluabit:⁊
veh resonabit vndiq;. Excipietq; colūna vin
dictam. Non erit hyrcis dux:aut gallus in bi/
çantio. Non erit pax:non ꝯsolatio:non decus
sed derisus ⁊ subsanatio vsq; dum.44.pedes

octo polices semiqꝫ ptranseant. Et hoc erit si/
gnum. Uenient in postremis diebus due stelle
lucidissime: de quibus prediximus in peccatis
mortuos suscitãtes: similes stelle priori q̃ttuor
aialium hñtes faciem: resistentes bestie de qua
diximus aquisqꝫ draconis annũciantes: nomẽ
legẽqꝫ agni: abhominationis excidium/ ꝛ exa/
men: minorabũt aquas: sed debilitabunt in pa
nis afflictione: ꝛ exurgent in robore fortiori.
Et aquila habens caput vnum/ venient pedes
60. cuius color sicut pardi: pectus sicut vulpis
ꝛ cauda sicut leonis. ꝛ dicet pax vt pacifice ca/
piat: mamille sponse agni lactabit vsqꝫ duꝫ ac/
crescat ei maius caput in Eneade: tertiũqꝫ mi/
nus. Eruntqꝫ sibillantia a germanicis vsqꝫ ty/
rum: ꝛ dabitur ei gallina vna ex mauris: altera
orientalis: ꝛ duo pulli ex qbus vorabit vnum.
sed reuiuiscet ꝛ tertia gallina britãnica: pariet/
qꝫ pullum. ꝛ iteruꝫ ꝛ quarta germanica que pa
riet pullum: ꝛ iterum q̃nta gallicana. Porro
secus aridanum: nidus eius septem scribentur
litteris eius receptaculo: euaqꝫ çonam conte/
ret ligures/ armis modicis/ calliditate plurima:
mediumqꝫ caput: ligurum tenui bello quassa/
bit/ pp blasphemantes agnum ꝛ pp peccata.
scđs tertius numero exurget vo itellectu ma/
iori: ꝛ blasphemabunt agnum ꝛ testimonium
eius. Eritqꝫ subsistentia/ ꝛ vt portas ligurum
cohartabit: nidum philosophãtium minora/
bit: florem emilie deflorabit: pp phisis offendi/
culum. Porro cõgregatio in aquis adnatis ex
desolatione vrsi. 70. pedum cohartabitur: non
frangetur vsqꝫ dum veniant duo hyrci: qui dimi
nuant aurum eius. Uolũtas eius ad britones
vt trinatrin appetitus eius in eneade optima/
tes eius decaluabit. Gallinacius apponet: tria
noia silebuntur: oculus eius in insidijs sponse:
manus eius ad monilia eius: vt diripiat cultũ
eius: fouens ignem in gremio eius/ cõteratqꝫ:
fietqꝫ breuis restauratio/ vsqꝫ dum sponsa mi/
nuatur. Digitos alas debilitet: aquile volẽt ad
ancos. Unuꝫ caput arescet nec sibilabit: ex pri
mis vnuꝫ mortificabit: sed sibillabit. Hyrci nõ
balabunt donec pes vnus/ nauimqꝫ polices ꝑ/
mensurati discurrant. Ligur gallus cantabit:
spẽs virginum concupiscet: pullus debaccha/
bit. Pars nidi manet: prima denigrescet: pe/
na nomini ꝯsonabit: dolor intestinus vrgebit

aquilam: membra capiti ꝯiungentur. Hyrcus
iugalis in biçantium reducet: hyrcus balabit:
gallus cantabit: aquila reuolabit: pullos voca/
bit/ ꝛ pulluꝫ reuocabit: tertrina fiet restauratio.
hinc trinadis/ requies aquile donec veniat gal
licana gallina: oculos eius morte cõcludet: ab/
scõdita superuiuet: sonabit in populis: viuit ꝛ
non viuit. Uno ex pullis pulliqꝫ pullorꝫ sup/
stite: hinc callicantius vsqꝫ trinatrin/ audiet.
¶ Post hec aũt veniet altera aquila habens
24. pedes ꝛ capita duo: eruntqꝫ sibillantia:
sed in Eneade minime cui accrescent tria ca/
pita ex qbꝰ sibillabit vnũ: cuius color sicut vrsi
ꝛ pedes sicut leonis: ꝛ cauda sicut serpẽtis. Da
bitur ei gallina orientalis ꝛ altera coci ꝛ septeꝫ
pulli. Adijciet aũt sibi hyrcuꝫ tricipitem blas/
phemãtem agnum ꝛ spõse caput: ꝛ latria ignẽ
qꝫ fouebit in spõse gremio: ꝛ erũt ei tres adul/
teri: vnus legitimus qui alios vorabit. Unus
cui erunt tria noia blasphemie. cantus ꝛ abho
minatio ascẽdens ad altissimuꝫ: ꝛ finis eius i/
teritꝰ. Hinc leo affectus macie ex cauernis ter
re/ rugiet hñs caput vnuꝫ: pedesqꝫ. 72. leenãqꝫ
luxuriosam/ plenam mendacijs ꝛ noibus blas/
phmie: catulorꝫ nouē: hic irruet in aquilaꝫ as/
sociantem sibi aliuꝫ orientis bicipitem pedũqꝫ
viginti: vorabit cõteretqꝫ hyrcum/ ꝛ. 5. pullos
aquile: eruntqꝫ vnus ꝛ vna. hinc hyrcus tri/
ceps in auxilium aquile/ leonem debilitabit:
ꝛ duos ex catulis vorabit: ꝛ erit leonis indi/
gnatio ꝛ debilitas. Porro leenam hyrcus oc/
cupas decaluabit: vsqꝫ dum ꝓfugos ꝯgreget ꝛ
potantes. Irruetqꝫ in aquilam ꝛ hyrcuꝫ resũ/
pta virtute aquilam ꝛ hyrcum ꝯteret. Caput
vnum parteqꝫ maiorem aquile demẽs/ ꝛ impo
nens sibi simul cum hyrco vno ꝛ hyrci capita
abigensqꝫ vtrãqꝫ çonam. Italiam possidebit:
spõse monilia repabit: gallinam occupans cuꝫ
obprobrio restituet. Sibillabit ãt aquila: duos
leones i subsidiũ vocabit. Irruẽtqꝫ i leonẽ pre/
ualentes in ipm: vsqꝫ duꝫ claudat dies aquila.
Post hec aũt veniet pardus filius aquile: ha/
bens capita duo: pedes. 16. hinc leo simul cum
catulis rugitum dabit/ surgẽtqꝫ ipsum. Debili/
tabit leonẽ pardus: ꝛ duos ex catulis deuora/
bit: parteꝫ capitis quã aquile subtraxerat euel/
let pardus: Hinc leo artefocus apolicam resur
get/ donec leena vrsi virili animo parduꝫ par/
dumqꝫ

dumq; percutiat triumphās in ipſum nō mo
dice: caput vnuz euellet/iponetq; leoni. Hinc
leo reſumpta virtute pardu; vorabit: ⁊ nō erit
vltra ſemen aquile. Leonis vō rugitum ꝑtime
ſcent danay: venietq; in biçantium: ⁊ cirſus
ꝓphanabit. non erit vltra gloria eius. hyrcus
triceps tria amittet capita: ⁊ nō vltra ſemē eiꝰ.
Porro leo hyrcos tributo ſupponet: nec hyr/
cus balabit: nec gallus concinet: ſed erit hyr/
coꝝ ſubſanatio ⁊ humiliatio: ſponſam nō ſpon
te ꝑtimeſcet. Diuidet aūt in ſceptra quattuor:
ſeſe vorantiā locus danaum. Et cōteret leo re/
gionem aſye: vt capita beſtie debilitet/⁊ ꝯfrin/
gat. Agnum collocabit in ſceptrum beſtie. Et
vſq; huc ſedes eius ⁊ modicum tp̄s erit. Poſt
abhominationem ſeqtur examen: ſigna prece/
dent. Erit eni; in quattuor elemētis extra mo
rē: coloris curſuſq; mutatio: aer qn̄q; croceus
qn̄q; paçenus: nūc viridis/nūc ſardineus ap/
parebit. Luna cum ſole ꝯterent ⁊ obſtupeſcēt
terrigene/cum viderint ſtellas ſanguineas: per
loca fontes ſanguinem emanabūt: eritq; terri
bilis cōmotionis inditium. Erit eni; regnoꝝ
inuicem cōcuſſio: ſedium occupatio: terremo/
tus ⁊ fames/matres in panis egeſtate: filios et
filias humiliabūt in ſtuprum: ignis ardebit fer
uentius mutato colore: ⁊ per loca ac ꝓuincias
penitus extinguet: mare in turbine terribili
vſq; ad verticem montium ꝓcellas emittet: ⁊
nunc in ſūmu;/nunc in ima deſcendet: fontes
irrigui per loca deſiccabūtur. Hinc ex incurſu
draconis tybridis a quo tumeſcet: edificia con
cutiet: appellatio ingenio ſopitur: in rebus or/
do mutabitur. creſcē ꝯtumelie: ſponſeq; ꝯtu/
macia: femine debacchabunt: in viros plures
ſequētur vnum. Uiri nō erubeſcent in plateis
concubitum muliebrem: ſacrum vndiq; pro/
phanabitur: eritq; doctrina ſub ſilētio: aues et
aialia ꝯtra morem agent. Na; bos mutato mu
gitu/equi dabit initium: equus ruditum dabit
aſelli: aues cantu mutato aialiu; vocem dabūt.
Hec aūt oia abhoiationis ſūt inditia cui ordo
nō erit: ⁊ cum eo tria ſigna venient. Sciāt ter/
rigene: qm̄ ꝓpe eſt in Enreade mulier centene/
ria apollicon ſubſidio geminas pariat. Fulmē
igneum emanabit ab ethna: incolaſq; vorabit.
Hinc in montibus nureis duo colles corruēt:
Aperiet tellus ibidem in voraginem: ⁊ vapor
igneus vſq; ad celos aſcendet. Poſt hec fiet
multarum gentium beſtialiter viuētium ꝯgre
gatio: orbis in decem ſeptra diuidet: precedent
turpiſſimi cōcubitus ꝯceptus abhominabilis:
caput ipſoꝝ tunc reges multos mente afficiet
quoſdam ſub iugo ſubmittet: ſponſa ſilebit:
gallus raucefcet. fiet agni ꝯtumelia: ſed ⁊ celu;
igniſq; ⁊ elemēta videbūtur in abhominatio/
nis teſtimoniu;: vt ꝓdigia fingāt: ſtellas deni/
gret. ⁊ pfectos debilitet: apellas reuocet: ⁊ vete
ra renouet: ⁊ renouata reppellat. Et clamabūt
īnumeri q delebunt ab agno l; ſtarius os ⁊ pa
latum eius vſq; ad celos: ⁊ manus ſuas exten/
det vt apprehēdat altiſſimū. Et cum viderint
terrigene ſanctoꝝ exercitu; veſtes humiliatas
dare teſtimōiū clamabūt ⁊ dicēt: Uehveh diui
na deriſio: ⁊ nō eſt hic filius altiſſimi: ⁊ appo/
net abhominatio os in ꝯtumeliam: vt nomen
eius deleatur ſibi primeuam ſupbiam applica/
bit/dicēs verba blaſphemie: donec tres pedes
ſemiq; abbreuiati diſcurrāt: ⁊ apparebit veritas
⁊ iuſtitia: omneſq; abhominationes abijcient
⁊ ꝯuertent ad agnum. Aquam ꝓfitebunt a pel
le: ⁊ nō erit diuerſa ꝓfeſſio ſed vna concordia:
grex vnus/idem ouile. Porro in proximo erit
examen: ſigna precedent: ſol ſepiſſime patietur
eclypſim: ⁊ imenſum eſtuans incolas perimet
egypti. Euphratem deſiccabit vſq; ad torren/
tem tenuiſſimum. Ethna in partes duas pate
bit: vocēq; dabit auernus. Tres partes hūtiu;
trinacriam pimeut: arnon terribiliter intume/
ſcet: ⁊ loca vicina ſubuertet: mare vſq; ad ima
deſcēdet: piſces in vnum ꝯgregabunt/dabūtq;
mugitum. Celum in quattuor partes aperiet.
Audient hoies minas examinis: ineffabilia cō
cinentur in tuba: nuncij venient irreprehenſi/
biles nūciantes reru; excidium/⁊ dicētes. Fiat
humiliatio: fiat penitudo: ꝯterant qui exceſſe/
rant: vt auertat furor/ꝯuertatur ⁊ agnus. Per
loca apparebunt voragines maior ps aialium
morietur: aues vniuerſe corruēt: titubabūt mon
tes: luna nigra fiet. Uenient in conſpectu agni
abhominationes peccatoꝝ ⁊ vltionis appeti/
tus. Deſcēdet ignis terribilis: q vniuerſa crea/
ta vſq; ad ethera cōcremabit. Nō erit ſolare lu
minare vt iubar: nō montes: nō hoiu; habita/
tio erit in terris. Nō abūdabit vltra peccatu;:
ſed veniet de celo vox terribilis aduocās vni/

uersos vt veniat ad examen. Fiet aūt ineffabiliter corporis ꝛ anime reintegratio: vt recipiat vnusquisq; pro merito retributionem glorie vel pene. Tunc apparebūt vincti reges ꝛ pncipes ꝛ videbūt agnum in throno terribili vt retribuat vniuersis. Nō erit diuitis inopisq; distinctio sed exaiatio meritoꝝ: tūnc scelera patefiēt. Tunc timor/tremor/horrorq; voragines que monstrabitur in vindictam: cōcutiet vniuersos vt dentibus strideant: oculis lachrymēt: extenduntq; manus ad preces: sed nō erit flexibilis agnus: sed terribilis in vindictam. In ꝯspectu eius ignis: vnitiua cuz peccatis: a dextris eius bñdictio: maledictio ꝓcedit ad leuam. Iudicabit aūt bonos ꝛ malos/vt illos sensuz eleuet. hos aūt in sortē demonū voret auernus. Amē.

¶ Extracta in bibliothecha sancti Georgij maioris Venetijs.

¶ Finis ꝓphetie Sybille Erithee.

¶ Incipit tractatus de septem statibus ecclesie/iuxta septē visiones bti Ioānis in Apocalypsi/Reue. ac deuotissimi doctoris fr̄is Vbertini de Casali ordinis Minoꝝ. ¶ Prologus.

Vniuersis christi Iesu vere fidelibus ꝛ sancte paupertatis amicis ꝛ maxime gemētibus ac dolentibus sup malis inundantibus ecclesie deformate/ꝛ benedicti Iesu vite: impietate sacrilega: mortue ꝛ sepulte. Paupculus ꝛ idignissimus Iesu christi ꝛ sue matris: ac oīuz vestruz inutilis seruus frater Vbertinus/magis noīe q̄ re: ordinis beati Francisci professus: Salutem in dn̄o ppetue felicitatis/pluries a diuersis molestatus: fratribus ac maioribus meis: vt aliquas sacraꝝ scripturaꝝ exponerez: ꝛ precipue Apocalypsim: lz diu verbis trāsirem cum postulantibus, eram tñ extraneus in corde mō a predictis. Verum quuz non solum precibus: imo ꝛ molestia pulsarēt: acceptaui ꝛ spopōdi in parte id me facturum qd rogabant: qbus nec sine inobedientie nota denegare poteram. Videns vo me supra vires proprias opus aggredi spospondisse: prostraui me ad Iesu pedes: fiduciam talem hñs per eum ad deum: nō q̄ sufficiens sim cogitare aliqd a me quasi ex me: sed sufficientia mea ex deo est: ꝛ spūs adiuuat infirmitatem meam: ꝛ ipse postulat pro me gemitibus inenarrabilibus. Cuz ergo pseuerarē in gemitibus fetulentie status: hmōi imissuz est mihi fortissimo impulsu spūs Iesu: vt ecclesie mala presentis tpis describerem. Igitur fiduciam habēs in dn̄o: conabor pro viribus meoꝝ fratrum desiderijs satisfacere. Sciat tñ prudens lector: vt siq̄d in hoc libello ei videtur dictuz qd appareat repugnare veritati sacre scripture: vt ab alio hic fuisse appositum: vel a me per inaduertentiam: aut defectum debite examinationis fuisse ꝓlatum. Et ideo ex nūc plene reuoco omne illud qd sancta romana ecclesia: predictis repugnare iudicauerit. Cuius correctioni me ꝛ librum submitto: ꝛ pleno corde/ꝛ aperto ore ꝓfiteor fidem eius. ꝛ pro cuius zelo huius libri laborem me fecit assumere spūs Iesu christi. Et ideo nullus presumat in hoc libello aliquid imutare/vel ipsuz occultare/vel quolibet impedire: quin pure ꝛ itegre sacrosancte sedi apostolice emendandus vel approbādus celeriter presentetur. In quam plene ꝛ integre suam sanctissimam auctoritatem/transfundit oipotēs redemptor deus homo christus Iesus cui librum cōmitto: qui de seipso ipsum/vt spero/cōpilabit per spm̄ sanctum suum bñdictum. Qui cuz patre eodēq; filio est benedictus per eterna secula Amen.

¶ Iesus prolem multiplicans. Capi. j.

Vertendo igitur stilum nostrum ad id qd proposuimus declarandum Primo est notādum/q septem status fuerūt in ecclesia formandi ꝛ ꝓpagandi per virtutem Iesu lucentis in ipsa: qui possunt per septē filios Iob mystice figurari: qui per singulos dies ꝛ in ꝓprijs domibus singulis ꝯuiuium faciebat. Sic ꝛ hic status quilibet suo tpe in Iesu spūs sancti pinguedine ꝯuiuatur: de quoꝝ trāseamus mysterio: vt ad aliqua iteriora veniamus. Hi aūt septem status sub multis figuris multiformiter ꝛ multiplici repetitione describuntur ab illa sublimissima aquila Ioāne in Apoca. qui fuit testamenti noui singularis ꝓpheta. Nam sm̄ septē status eosdem: septē principales visiones ꝯtinet ille liber. In quaꝝ qualibz maxime in qnq; pˀis oēs septem status videtur pcurrere. Ita tñ q qnque primos ad modū cuiusdam carnalis pcurrēdo ad sextū: in quo videtur quedam dilatatio: ac si

carnalis

carnalis in lacum. In sexta vō ⁊ septima visio/
ne qd tñ videtur in his que sunt ꝓpria illoꝝ
tēpoꝝ occupari. Uñ ⁊ totuꝫ decursum ecclesie
ab initio sui vsqꝫ ad finem eterne glorie plene
describit. Sed ⁊ ipugnationes babylonice ci/
uitatis similiter circuit: ⁊ quasi alter Josue hie
rico expugnans: qui multiplicatis circuitis in
septio plene facit corruere muros ei⁹. ¶ Pri/
ma autē visio est de septem ecclesijs. ¶ Scda
de septem signaculis que incipit quarto caplo.
¶ Tertia de septem tubis: que incipit .6. capi.
¶ Quarta de muliere amicta sole cum suis li
beris que incipit .xij. caplo. ¶ Quinta de se/
ptem phialis: que incipit .xv. caplo. Sexta de
dānatione meretricis magne babylonis: ⁊ de
nouis agni nuptijs cum noua sponsa: ⁊ incipit
añ .xvij. caplm. vbi dr. Et facta sunt fulgura et
voces ⁊ tonitrua: sm alios in principio .xvij.
capli. ¶ Septima est de finali dānatione dra/
conis ⁊ oiuꝫ reproboꝝ: ⁊ de finali glorificatio/
ne totius orbis ⁊ oiuꝫ electoꝝ infra .xx. caplm.
Et vidi thronum magnū: vel a finali renoua/
tione celi ⁊ elemētoꝝ .c. xxj. Et vidi celuꝫ no/
uum: qꝛ in gñali declinatione istoꝝ aliqualiter
pōt cognosci cursus prolis Jesu: ⁊ status septu
plus eius sponse. Ideo de his aliqua gñaliter
sunt videnda. Nam spālis declaratio totius li
bri Apoca. exponi exquirit. ¶ Tāgemus ergo
breuiter qꝫtuꝫ regrit materia ista. Primo qui
sunt status ecclesie in his visionibus descripti:
⁊ qualr describanť. ¶ Scdo quare p septem
visiones distinguunť septem status pfati: ⁊ qre
in sexta ⁊ septima nō sic apte sicut in ceteris di
stinguunť. ¶ Tertio de rōne ordinis septem
statuuꝫ ⁊ septem visionuꝫ. Et quare primus ⁊
scds videnť simul currere: ⁊ tertius ⁊ quartus.
Et quare in qnta ⁊ sexta nō agitur de septem
mulieribus bonis vel malis: sicut de septeꝫ si/
gillis vel septem tubis. ¶ Quarto: quare sex/
tus status describiť notabiliter preeminēs qn/
que primis. Et quare sexta ⁊ septima visio so/
lum finalem statuꝫ ecclesie videnť describere.
¶ Quinto: vñ possit litteralis itelligentia tra
hi septem statuuꝫ predictoꝝ. ¶ Sexto: quare
predicti status siue spatia tēpoꝝ nō equantur.
¶ Septimo: qūo predictis septem statibus cō
uenit adaptatio septem dierum originaliuꝫ se/
ptem mūdi etatum: ⁊ septem notabiliuꝫ pre/

lioꝝ sub legis veteris littera ꝯtentoꝝ: ⁊ septeꝫ
sacramentoꝝ: qbus ecclesia a christo sanatur.
¶ Quātum ergo ad primuꝫ sciendum: ꝙ pri/ 1
mus status est fundatiōis ꝓuinue: ⁊ ꝑcipue in
iudaismo ab apostolis facte. ¶ Scds ꝯfirma/ 2
tionis ꝓbatiue per martyria facta a paganis in
toto orbe. ¶ Tertius doctrine illumiatiue ad 3
clarificādum fidem: ⁊ hereses confundendas.
¶ Quartus fuit anachoritice vite in solitudi 4
ne viuentis austerissime. ¶ Quintus fuit cō/ 5
descēsiue sub monachis ⁊ clericis tpalia possi/
dentibus. ¶ Sextus est renouationis euāge/ 6
lice vite: ⁊ expugnationis secte antichristiane
sub paupibus volūtarijs nihil possidentibus
in hac vita. ¶ Septimus ꝓut spectat ad vitaꝫ 7
istam est quedam qeta ⁊ mira participatio fu/
ture glorie: ac si celestis hirlm videať ascēdisse
in terram: ꝓut vō spectat ad aliam est status ge
neralis resurrectionis oiuꝫ. Potest tñ sumi ꝓ
beata quiete sanctaꝝ aiaruꝫ: ⁊ hoc mō est idem
ꝙ septima etas que inchoať a quiete aie christi
in sepulchro. Et hoc mō gñalis resurrectio est
status octauus: in cuius mysteriuꝫ xp̄s octaua
die surrexit. ¶ Primus status ꝓprie incipit a 1
spūs sancti missione: lꝫ ⁊ alio mō ceperit a chri
sti Jesu predicatione: ⁊ alio mō magis remoto
ab ortu ipsius Jesu. ¶ Scds ꝓprie cepit a pse/ 2
cutione facta sub Nerone: qꝫuis ⁊ alio mō ce/
perit a lapidatione Stephani: vel ēt a passio/
ne christi. ¶ Tertius ꝓprie cepit a tpe Cōstan 3
tini impatoris ad fidem christi ꝯuersi: seu a tpe
beati Siluestri: seu a tpe Niceni concilij cōtra
artianam heresim celebrari. ¶ Quartus cepit 4
a tpe magni Anthonii: seu a tpe Pauli primi
heremite: vel sm Joachiꝫ a tpe Justiniani au
gusti: sub quo hēmus magna culta. ¶ Quin/ 5
tus vō ꝓprie cepit a tpe Karoli magni. ¶ Se 6
xtus vō initiatus est a tpe seraphici viri Fran/
cisci: plenius tñ apparebit in dānatione baby/
lonis meritricis magne: qñ perfectio an vel in
viris eiusdem spūs secum signabit futuraꝫ ma
litiam christi. ¶ Septimus autēꝫ vno mō in/ 7
choat ab interfectione illius antichristi quem
iudei recipiēt. Alio mō ab aduētu iudicis xp̄i.
Primi quattuor status solēt aliqñ p quattuor
aialia designari: quoꝝ primus apłoꝝ ⁊ pastoꝝ
leoni in auctoritate ⁊ ꝯstātia similať. ¶ Scds
qui est martyruꝫ vitulo in sacrificijs mactato.

¶ Tertius doctoꝝ ⁊ ꝯfessoꝝ homini ratione
predito. ¶ Quartus v̄ginuz seu ꝯtēplatiuoꝝ
aquile. ¶ Quintus assimilat̄ sedi ḡnali a q̄t/
tuor aialibus sustētate: a qua dicuntur manare
iudicia iustitie ⁊ misericordie. ¶ In sexto v̄o
⁊ septimo semp est noua inchoatio: vt īfra pa/
tebit. ¶ In primo eminet principatus p̄latio/
nis ⁊ cura pastoralis. In scđo onus passionis
⁊ pugna triūphalis. In tertio sonus p̄dicatio/
nis ⁊ tuba magistralis. In quarto ornatus san
ctitudinis ⁊ vita singularis. In q̄nto ȩelus re/
ctitudinis ⁊ ira iudicialis: ac vita ꝯdescēsiua ⁊
ꝯuētualis. In sexto forma xp̄i formatoris/eccle
siam reformās. In septimo v̄o gloria deiformis
ipsaȝ felicitās ⁊ ꝯsumās. Siue in sexto eminet
fructus charitatis. In septimo v̄o gustus feli/
citatis. Propter qđ in primo p̄eminēt pastores
ecclesie catholice. In scđo pugiles xp̄iane mili
tie. In tertio p̄cones xp̄iane sapie. In q̄rto ob/
seruatores vite celice. In q̄nto iusti ȩelatores ⁊
pij reglaris sanctimonie. In sexto reformatores
vite euāgelice. In septimo p̄gustatores eterne
glorie. ¶ Describuntur aūt hi status a Joāne
nō soluȝ p bona eis ꝓpria: sed ēt p mala eis op/
posita. ¶ Prio aūt triūphalis v̄tus scōꝝ quā
tolerādo ⁊ expugnando mala aduersarioꝝ ha/
buerūt: nō posset nobis plene absq; illoꝝ descri
ptione maloꝝ monstrari. ¶ Scđo q; opposita
iuxta se posita clarius elucescūt: ⁊ īspectio vni⁹
ꝯtrarij plīmuȝ ꝯfert ad alteri⁹ notitiaȝ. ¶ Ter
tio ad monstrāduȝ q; corpus reproboꝝ ꝯtinue
in hac vita currit cōmixtuȝ: ⁊ ꝯfligēs cū corpe
electoꝝ: corrñdet p ꝯtrariuȝ ꝓportionalis exer
citus reproboꝝ. ¶ Quarto: quia mala penalia
extermināti a reprobos: q̄ deus in quolibet sta/
tu infligit: multuȝ ꝯferūt ad clarificationē ⁊ cō
solationem electoꝝ: ⁊ ēt q; p huius exterminia
declarant̄ plenius fines statuuȝ prioꝝ: ⁊ initia
sequētiuȝ: ⁊ iō huius exterminia referunt̄ in li/
bro Apoc. ¶ Quātuȝ ad scđm. s. q̄re p septem
visiones distinguūtur septies status predicti: ⁊
q̄re in sexta ⁊ septia nō sic. Debes scire q; p̄ma
rō est ad idem sub plībus signis ⁊ sīlitudinib⁹
plenius exprimēduȝ ⁊ magnificāduȝ. Nam ali
que ꝓprietates p̄dictoꝝ statuum exprimunt̄ p
vnā visionem: que nō exprimūtur p aliā: ⁊ ma
gnificentius cōcipimus magnitudinem alicu/
ius rei: q̄ñ sub pluribus solēnibus signis nobis
ingerit̄ intuēda. ¶ Scđa est ad idem firmius
ꝯfirmāduni ⁊ imprimēduȝ. Unde Geñ. 41. dicit
Joseph Pharaoni: qđ aūt vidisti scđo ad eam
rem ptinēs sōniuȝ firmitatis indiciuȝ est: eo q;
fiat sermo dei: ⁊ velocius ipleat̄. ¶ Tertia est:
q; nullus septem statuū p̄dictoꝝ esset pfectus
absq; septē donis supius tactis. Quilibet eniȝ
status eget cura pastorali ⁊ pugna triūphali: ⁊
tuba magistrali: ⁊ sic de alijs. Q̄libet ēt p̄di/
ctoꝝ donoꝝ seu officioꝝ eget cōpticipatione
ceteroꝝ ad suū debituȝ ⁊ ꝯgruuȝ cōplemētuȝ.
Nam cura pastoralis non pōt cōpleri ⁊ ꝯgrue
exerceri absq; pugna triūphali ⁊ p̄dicatione: ⁊
absq; ornatu scitatis vite: ⁊ sic de alijs. Ille aūt
status in quo vnuȝ donuȝ p̄eminet: ⁊ cetera il/
li deseruiunt tanq̄ȝ ad eius pfectioneȝ ordina/
ta denoiatur incōgrue ab illo dono: ⁊ tūc ēt p
nomen eius doni cetera desigñātur sub eius du
catu ⁊ pfectione iclusa. Et ideo q̄libet donoꝝ
predictoꝝ pōt subdistingui in septem ptes seu
ꝓprietates: ita q; prima inapropriate corrñdeat
primo statui: ⁊ in scđa scđo: ⁊ sic de alijs: vt sic
sint septies septē. ¶ Patet eniȝ primo hoc de
primo dono. Nam pastoralis cura insistit p̄mo
ouiuȝ ꝓpagationi. ¶ Scđo earum defensioni
ab imbribus ⁊ lupis. ¶ Tertio eaꝝ directioni
seu deductioni. ¶ Quarto eaꝝ pascuali refe/
ctioni. ¶ Quinto morboꝝ cure pie ⁊ morbi/
darum medicinali extirpationi. ¶ Sexto ip/
saꝝ plene reformationi. ¶ Septimo ipsaꝝ in
suuȝ ouile reductioni ⁊ recollectioni. Constat
aūt q; ꝓpagatio appropriat̄ plātationi apl'oꝝ:
defensio pugne martyꝝ: directio doctrine: refe
ctio deuotioni anachoritaꝝ: curatio ȩelo ceno/
bitaꝝ: reformatio pfectioni euāgelici status: re
ductio ingressui eterne vite. ¶ Patet hoc ēt
de scđo. s. pugna: q; in quolibet statu iuenitur.
Nam prima pugna fuit ꝯtra carnalem cerimo
niam ⁊ itelligentiam iudeorum. ¶ Secunda
contra idolatriam paganorum. ¶ Tertia con/
tra perfidiam arrianorum ⁊ ceteraruȝ heresuȝ.
¶ Quarta contra sectaȝ saracenoꝝ. ¶ Quin
ta contra fecem ⁊ mixturam falsorum christia/
norum: qui in quinto tempore enormiter mul
tiplicantur. ¶ Sexta contra pestem antichri/
sti ⁊ suorum sequatium. ¶ Septima contra
aciem demonum in agone nouissimo/ecclesiaȝ
vbiq; circundantium. ¶ Uel si sextam diui/

das in duas: quarum prima est antichristi mistici: secunda vero antichristi proprij: tunc illa de gog non ponitur inter prima septem capita draconis. sed in cauda ipsius. Unde et in Apocalipsi. 17. dicitur: q bestia habens septem capita est de. vij. et tn est ipsa octaua. ¶ De tertio dono. s. tuba magistrali patet. Nam doctor intendit fidem seminare / roborare, explicare: deinde per opera obseruare: et vnicuiqz scdm suam proportionem ptentare. Intendit etiam auditores Christo configurare: et eos ad eternam gloriam perducere. Et patet istoz actuuz correspondentia ad septem status predictos. ¶ De quarto: scilicet de sanctitudine cõtemplatiuorum et anachoritarum patet. Nam contemplatio septem statuum ecclesie et diuinarum perfectionum in eis refulgentium habet mentem cõtemplatiuam perficere sm septem actus predictis statibus respondentes. ¶ De quinto scilicet zelo rectitudinis qui designatur in phialis patet q est septiformis: prout fertur contra genera reproborum iudeorum/ paganorum/arrianorum/saracenorum seu manicheorum: relaxatorum christianorum: vite euangelice impugnatorum: qui per fantasticos rationes fere omnes articulos fidei nituntur corrumpere: et finaliter corruptorum perfectionis dare post mortem antichristi. ¶ Item est septiformis: prout fertur contra quorundaz ecclesie primitiue fatuam infantiam: ac deinde contra pueritiam inexpertam. ¶ Tertio contra adolescentiam leuem per omnem ventum erroris agitatam. ¶ Quarto contra pertinaciam inexpertam quasi in loco virilis et stabilis se firmantem. ¶ Quinto contra senectutem remissam. ¶ Sexto contra senium decrepitum frigidum et defluxum. ¶ Septimo cõtra mortis exitum desperatum et sui oblitum. ¶ De sexto scilicet de forma christiformi: seu de renouatione spũs et charitatis fructus: pz hoc ipm q: forma seu fructus iste sicut ichoat in incipientibus q crescit in pficientibus: et pficit in pfectis: et quot sũt gradus pfectionũ: tot sunt gradus ascensus siue augmenti: et qlibet pdictoz. vij. donoz pticipat aliqd de forma xpi et vite eius. Et iccirco reformatio vite xpi oium illoz ppietatẽ virtuosam includit. ¶ De septimo ẽt pz q in quolibet. vij. statuũ pdictoz est aliqua qetatio spũs in deo: et aliqs gustus dei in quo est illius status sabbatũ. Sic eni pfectus gradus charitatis ptingit ad pfectũ gustũ: ac p hoc pfectissime sabbatizat: sicut infimus ad infimũ: medius ad mediũ. Itẽ qlibet statuũ hũit aliqz pacẽ pter sue aduersitatis noctez: vt ex vespere et mane fieret dies vnus. ¶ Quare aũt pdicti sex status non sic distinguunt in. vij. visione et. vj. dicet infra in quarto notabili: lz de. vij. hic tibi dicam: q: pma rõ est ad designãdũ: q: in eterna et finali gloria nõ erit successio statuũ: sicut in hac vita. Scda ad innuenduz q excessus eterne glorie in summa vnitatis redundantia cõprehendit pfectiones oiuz donoz et statuũ huius vite: nec distinguit sm artos pfectionis limites. ¶ Tertia est put p statuz septimũ describit felicitas sctõz facta post mortẽ antixpi danda in hac vita: vt monstret q illa est finis et terminus huius seculi et breuis respectu priorum temporum. Iccirco septima visio nõ explicauit successiuam distinctionem tempoz: propter hoc in apertione septimi signaculi dicitur. Factum est silentium media hora: et in septima tuba dicitur breuiter factum est regnum huius mundi dei nostri. Et in septima phiala nihil ponit aliud nisi factũ sm a'ios q ibi imediate post sextã incipiũt visionẽ. Attendendũ aũt q pma visio septem ecclesias Asie lrãliter tangit ad quas Joãnes scribit: que ordinante sapia dei habuerũt tales pditiones ad designandũ status septẽ tpoz futuroz. In reliqs vo visionibus paz vel nihil est lrale: nisi q vez est sub illis figuris hoiem vidisse: et illis. vij. status gñales ecclesie obscure magis describit q̃ clare. ¶ Cõueniens aũt fuit q excellens pphetia hẽt aliqd lrale: in quo de pñti posset sua pphetia cognosci: vt ex hoc nõ dubitaret de futuris p spm scm loqui. Et iõ pditiones illaz ecclesiaz que sic erant p spm scm abñs cognouit: vt sicut cognouit absentia loco: sic et futura que adhuc non sunt in tpe cognoscere monstraret. Et hinc est etiã q Esaias et Hieremias et ceteri pphete pdixerũt aliqua suis temporibus ventura: que facta sũt fidedigna. ¶ Secunda ratio quare sic obscure locutus est: fuit ne si proprietates futurorũ operum et statuuz clare predicarentur: impedirent certamia vnicuiqz septẽ statuũ occursura.

¶ Tertia est: vt indigni excludantur a gratia donorum: et intelligentia diuinorum luminum et statuum per velamina scripturarum. ¶ Quarta est: vt dei gloriosa opera et ipsorum archana ex hoc habeant in maiori estimatione et reuerentia: et vt intellectus eorum et perceptio soli christi merito et gratie describatur: qui quos vult ad ista intelligenda illuminat. ¶ Quantum ad tertium nota quod optime isti status sunt ordinati. Cum enim christus Jesus et eius primitiua ecclesia sint radix et complementum omnium statuum sequentium: debuit ipse primo introduci cum sua benedicta matre et electis discipulis: et quia suo statui obsistit sua impia synagoga: ideo necesse fuit aggredi primum bellum post hoc. ¶ Secundo cum ipse Jesus esset omnium deus/dominus et redemptor ad effusionem illius impie synagoge: que Jesum repulerat: debuit ipse in totum orbem omnium terrarum nationum diffundi: que cum essent idolatre et pessimis moribus imbuti: oportuit fieri bellum fortissimum ad talia excludenda. ¶ Tertio in fine huius belli debuit totus orbis subijci sceptro christi: prout factum est tempore Constantini. Et quia tunc christi diuinitas et humanitas eius: et beatissime trinitatis fides toti orbi debuit clarius explicari: ex tunc claruit ordo doctorum. Quia vero humanus sensus non preualet intelligere eternam dei generationem/et personarum distinctionem: et naturarum vnionem in persona Jesu: et sic de ceteris profunditatibus fidei. Jccirco presumentes de subtilitate intellectus sui: iuste sunt traditi deceptionibus demonum: ac per hoc in multas hereses sunt prolapsi: propter quas oportuit moueri tertium bellum sacrorum doctorum contra insidias heresum. Quia vero intelligentia diuinorum parum aut nihil prodest absque vita perfecta secundum diuina dicta: ideo in quarto statu refulsit celestis vita anachoritarum: et precipue in desertis arabie egypti tali vite congruis. Quia vero infectio humani generis et sue carnis non patitur tam arduam vitam in hoc seculo perdurare: casus autem a statu tam arduo graue hypocrisim et remissionem aut aptam apostasiam inducit: talis autem lapsus cum primo lapsu perfidarum heresum dignus est iudicio et exterminio grandi. Jccirco circa finem quarti status contra hereticos et hypocritas et remissos supuenit secta saracenica/omnia fere deuastans et subiugans: et ideo contra illam motum est quartum bellum. Ecclesia enim christi: que nullo modo a mundo debet excludi in paucis suis reliquijs fuit a deo defensa: et in vnam partem terre recollecta. Et quia erunt congruentior sede Petri et Romani imperij: ideo in quinto tempore quod cepit a Karolo magno facta est defensio et recollectio ista: qui multum fortiter saracenicam bestiam expugnauit. Tunc et congrue instituta est vita condescensiua: vt nequeuntibus in arduis perdurare daretur locus gratie in mediocri statu. Et quia non seruantibus condescensiua et communia debet seruere zelus correptionis: iccirco sanctorum patrum contra subditos fortiter zelus exarsit. Et quia condescensionis gratia multi de facili abutuntur: et in consuetudinales relaxationes deciderunt que et enormiter crescunt. Jccirco circa finem quinti temporis creuit relaxatio vite ad ea que carnis sunt: quod tota spiritualis vita christi videtur exsufflata de medio: sed de hoc magis dicetur in sequenti capitulo. Quia vero post tanta dei dona et post tantorum statuum magnalia sic horribiliter ruere diuinam iracundiam ad iudicium prouocat: iccirco in fine quinti status et in initio .vj. recte dicitur babylon meretrix condemnari: et ille magnus terremotus fieri: qui in apertione sexti signaculi est descriptus. Et quoniam post plenitudinem gentium debet secundum Apostolum omnis israel conuerti ad christum: et in fine operis debet esse perfectior omnis forma: et suo exemplari perfectius assimilari. Jdeo tunc singulariter debet apparere perfecta renouatio christi vite: et sequi conuersio synagoge. Quia vero hoc non debet nec congrue potest fieri sine fortissimo et virtuoso certamine: iccirco in eodem sexto statu docet liber Apocalypsis fore grauissima certamina duplicis antichristi: mistici et aperti. ¶ Post hoc autem conuenienter datur sanitas pacis/et pregustatio glorie in ecclesia contemplatiua: et tandem in eterna gloria: multe autem alie sunt huius ordinis rationes que dimittuntur ad presens.

¶ De ordine visionum que describuntur in Apocalypsi. scias quod secundum ordinem septem donorum seu officiorum vel statuum prescriptorum ordinantur visiones in Apocalypsi libro. Nam prima est de septem episcopis et eorum ecclesijs: et directius respicit temporalem curam et eius septiformitatem: et conuenienter est de angelis et eius ecclesijs: quia status pastoralis totus debet esse in persona prelatorum angelicus: et pro subditis sollicitus. ¶ Secunda vero que est de prelijs designatis in equis: et eorum equitibus respicit directius certamen martyrum et eius septiformitatem: et rationabiliter est

biliter est ista visio de sigillis et apertura eorum: quia summum dei secretum est: quia suos electos tot martyrijs subijcit: cuius secretum aperitur cum victoria subsequitur. ¶ Tertia vero que est de septem angelis tubicinantibus directe respicit sonoram predicationem doctorum et eius septiformitatem: et recte describitur in angelis cum tuba: quia doctores debent esse et vita et contemplatione angelici et artius viuere quam alijs imponunt ad modum tube. ¶ Quarta est de muliere amicta sole: et eius virginea prole: et hoc directius respicit statum virgineum et contemplatiuorum et eius septiformitatem: et optime in muliere amicta sole: quia talis status celestis est et non terrenus. ¶ Quinta est de effusione .vij. phialarum: et respicit zelum correctorum et eius deformitatem: et dicitur esse de septem angelis: quia quod debet aliud zelatiue corrigere: debet in se angelicam vitam ostendere. ¶ Sexta est de damnatione meretricis: et bestie habentis capita septem: et de nouis nuptijs agni et sue sponse post meretricis damnationem fiendis. Hoc directius respicit reiectionem babylonice prauitatis et renouationem forme christi: et septiformitatem predicte reiectionis et renouationis. Nam in occisione primi capitis bestie fit prima renouatio: et sic de singulis. ¶ Septima vero que est de finali gloria ecclesie respicit septimum donum patenter et eius deformitatem. Unde ibi celum nouum et terra noua: et omnia inouata. ¶ Multe rationes mire et magnifice sunt illius libri nobis occulte: quia sicut dicit Hiero. Plura habet sacra quam verba. ¶ De secunda parte huius tertij notabilis: quia primus status et secundus videntur simul currere. Et circa hoc debes scire quod si per status intelligantur eorum dona et officia: tunc in quolibet tempore currunt omnes: et etiam aliquando in vna persona continentur omnes. Unde Petrus fuit pastor: martyr: et doctor: et solitarius sepe et austerus: et plerumque condescensiuus: et euangelice vite professor: et maximus celestium degustator: sic Joannes: sic Paulus: sic ceteri apostoli: sic multi sequentes pastores viri perfecti: prout vero status distinguuntur ab inuicem per certam proportionem donorum et officiorum per eminentiam ad multitudinem personarum in ipsis concurrentium: sicut concurrit primus cum initio secundi. ¶ Primo quia apostoli fundauerunt ecclesiam: non solum inter iudeos: sed inter paganos et ex ipsis: et ideo ad eos vincendum opportuit ab eis pati. ¶ Secundo quia decuit eos christo passo conformari cuius erant filij: ac fidem quam predicauerunt sanguine confirmare. ¶ Tertia communis est omnibus statibus: debuit enim sequens inchoari ante cessionem prioris. Nam propter maiorem cognitionem statuum: tum quia sicut infans formatur in vtero matris antequam per exitum distinguatur ab ea: et sicut puulus prius nutritur et docetur a patre: antequam ipso mortuo fiat heres eius et rector domus sue. Sic expedit sequentem statum formari: et nutriri in vtero prioris: et precipue regi ab eo quasi a tutore vel patre. Unde et status doctorum inchoatus est tempore martyrum. Nam Clemens in Alexandria doctor Orige. doctoris famosissimi claruit cum ipso ante tempus beati Siluestri fere p.vj. annos: quamuis Origenes predicauerit vsque ad Fabianum papam sicut et status monachorum et canonicorum quanto tempore multiplicatus cepit sub quarto tempore. Sic et sextus status a beato Francisco et ceteris paupertatis ordinibus inchoatus est: durante adhuc quinto et concurrente cum ipso iam per annos centum. Et hinc est quod huius statibus varij fines et varia assignantur initia. Datur et alia ratio: vt si prior status omnino deficeret ante initium sequentis: desolaretur terra a lumine vtriusque: est et alia. Aliquando enim inchoatur sequens status ante finem prioris: vt probetur et impugnetur a zelatoribus primi. Et hoc habet rationem quando primus propter suam imperfectionem debet effugari et mutari in melius: et hac ratione christus incepit sub veteri lege: et renouatio euangelice vite sub fecibus quinti. Aliquando vero sequens inchoatur ante finem prioris et perfectioris: vt initium sequentis exemplarius et plenius participet perfectionem prioris. Et hac ratione status martyrum sub apostolis: et status monachorum et canonicorum sub anachoritis inceperunt. Specialis autem ratio assignatur quare tertius cum quarto doctorum cum anachoritis concurrisse dicuntur: non quod persone fuerint in eodem statu: sed quia fuerunt in eodem tempore: ideo autem eodem tempore concurrerunt: quia sicut affectus exigit noticiam intellectus: nec ista noticia est sancta absque sancto affectu. ¶ Sic exercitatio affectualis et contemplatio anachoritarum et sanctorum idiotarum eguit preclaro lumine doctorum: nec illud clarum esse potuit absque precellentia vite. Unde ad mutuum obsequium et ad meridiem vniuersi orbis tunc ad fidem conuersi simul clarificandum et inflamandum debuerunt simul illi duo status concurrere: sicut autem noticia preit amorem: quia non potest amari nisi cognitum: sic status doctorum premittitur ante statum anachoritarum. ¶ In quarta enim visione Apoc. xij. ostenduntur concurrere: vbi dicitur quod date sunt

mulieri due ale aqle vt volaret in desertũ. Qđ aũt de facto insimul ɔcurrerũt pꝫ ex cronicis. Nã Antonius magnus ⁊ doctor Athanasius simul fuerũt: ⁊ ambo tpe Cõstãtini tpe ẽt Hylarij ⁊ Ambro. doctorꝝ floruerũt. Macharius ⁊ Ysodorus ⁊ alius Macharius ⁊ Moyses ⁊ Beniamin: ⁊ tpe Hieronymi ⁊ Augustini ⁊ Grego. nazanzeni multi fuerunt anachorite: vt ex eorꝝ dictis pꝫ: ſm võ Joachim lib. iiij. cõcordie status eccl'ie nõ sumit ꝓpe: pmo tpe porũ anachoritarꝝ sed soluꝫ a tpe Justiniani vſqꝫ ad tps Caroli. Supponit eni ꝙ illo tpe status ille in multitudine solẽnior claruerit. Sꝫ hic satis tertius ⁊ quartus status ẽt tpe distinguit̃.

¶ Sextus võ currit cũ scđo nõ in eodẽ tpe sꝫ in celebri martyrꝝ multitudine: q: vtrobiqꝫ martyriũ. Et q: tpe tribulationis est amonẽda correctio: ⁊ imitanda ɔsolatio: iõ sola scđa ⁊ sexta ecclesia angeli eorꝝ nõ reprehendunt̃: sed multipliciter cõmendant̃ ⁊ ɔfortant̃. Jn mõ martyriorꝝ magna ẽ dr̃ia scđi ⁊ sexti: nã martyria ab idolatris fcã nulluꝫ certamen dubitationis inferebant martyribus pp nimiã euidentiam paganici erroris. Jn sexto ãt tpe nõ solũ ꝓpulsabant̃ martyres p tormenta corporꝝ sicut fuit fcm̃ a paganis: aut p subtilitatẽ rõnũ: aut p intorta testimonia scripturarꝝ: aut p fictionẽ sctitatis hypocritarũ: q̃ oĩa fuerunt in martyrijs hereticorꝝ: imo cũ oĩbus pdcis: ⁊ ꝙ plus ẽ cũ falsis miraculis a tortoribus fcis: de qbus satis dicit Grego. 32. mor. sup illo vbo Job. Stringit caudã suã quasi cedrũ: pensemus ait q̃ erit humane mentis illa tentatio: qñ pius martyr corpus tormentis subijcit: ⁊ tria ante eius oculos miracula tortor facit. ꝓpulsabant eos p falsam imaginẽ diuine ptãtis ⁊ auctis. Tunc. n. surgent pseudo xp̃i falsi xp̃i vicarij ꝯ electos: sicut Anna ⁊ Cayphas ꝯ xp̃m. Erũt ergo tormenta intensiue maiora: tpe aũt paganorꝝ fuerunt extensiue plura: nã quasi p. ccc. annos durauit ꝑsecutio. ¶ Quare võ in q̃rta visione ⁊ sexta nõ agit de septeꝫ mulieribus: sed solũ de vna tm̃: dõm ꝙ q: i pma visione pp distinctioneꝫ statuũ egerat de septẽ ecclesijs: in scđa de septẽ sigillis: in tertia de septeꝫ tubis: in qnta de septẽ phialis: ne pp talẽ distinctionẽ crederetur tota ecclesia sctorꝝ ab initio xp̃i ⁊ ẽt vſqꝫ in finẽ seculi non esse vna: iccirco in quarta visione in qua ɔsistit meridies ecclesie de gentib⁹ describit in oĩbus statibus vnã esse ecclesiã electorꝝ: quasi mulierẽ vnã sole amictã: attñ hñtẽ ꝑlẽ variã ⁊ varios exercitus corñdẽtes septẽ draconis capitibus. Sexta võ docet totã cateruã reproborꝝ esse vnã meretricẽ: ⁊ vnã bestiaꝫ hñtẽ septẽ capita ꝯ ꝑlẽ septuplã fctẽ mulieris in quarta visione descripte: vñ ⁊ in sexta eadẽ replicat̃ bestia dẽ qua mentio fcã fuerat i q̃rta.

¶ Circa q̃rtũ quare. s. status sextus describ. semp notabil'. ꝑeminẽs qñqꝫ pmis: ⁊ sicut status porꝝ ⁊ tanqꝫ initiuꝫ noui seculi euacuans qđdã vetus seculũ: qđ in fecibus qnti reperit multiplr̃ deturpatũ: debes scire ꝙ hoc hꝫ rõnes altissimas ⁊ multas: sed ad pñs tres tm̃ tãgimus: quarꝝ pma ẽ ex solẽnitate triũ ꝑsonarꝝ dei: ⁊ triuꝫ finaliũ ꝑfectionũ seu ꝑpetatũ xp̃i.

¶ Prima nãqꝫ ꝑfectio xp̃i ⁊ clarificatio nois sui est eius singularis ꝑsona: ⁊ ꝑsonalis vnio in diuina nã ɔsistens: ex qua sibi soli cõpetit ꝓpetas adoptiõis: ⁊ scđm hoc fuit xp̃s finis legis veteris: ſm apl'm Roma. x. ¶ Scđa est eius singularis ⁊ exẽplaris vita quã apl'us iposuit: ⁊ in seipso exẽplauit: ⁊ in libris euangelicis solẽniter scribi fecit. Huius aũt vite ꝑfecte imitatio: ⁊ pticipatio est: ⁊ dꝫ esse finis nr̃e actiõis ⁊ vite ſm illud. Finis precepti est charitas: que. s. imitationeꝫ xp̃i vite perfecte consumat.

¶ Tertia xp̃i ꝑfectio ẽ eius eterna gloria ſm btificationẽ vtriusqꝫ nãe: ⁊ in hac est finis totius btitudinis nr̃e: ſm illud ap̃li. j. cori. 15. Deinde finis cũ tradiderit regnũ deo ⁊ patri. Sicut ergo ad solẽnizationẽ xp̃i redẽptoris decuit veterã expelli: ⁊ totũ orbẽ gentiũ p ipsius fideꝫ ⁊ grãm renouari: ⁊ hoc sub aliquo solẽni tpe ⁊ p opa solẽnia: sic ad celebriorẽ solẽnizationẽ vite ipsius Jesu decuit aliud sequẽs tps statui: in quo mutatis veteribus iterꝝ renouaret̃ orbis p lucẽ ⁊ grãm vite Jesu renouate in mũdo. Sicqꝫ tertio reiecta tota vetustate huius seculi renouaret̃ ⁊ ɔsumaret̃ seculũ p gloriã ⁊ in gloria xp̃i in oĩ resurrectiõe cõpleta: pp qđ dr̃ Esaie. 30. Erit lux lune sicut lux solis: ⁊ lux solis erit septempl'r sicut lux septẽ dierꝫ i die qua alligauerit dñs vulnus ppl'i sui: ⁊ pcussurã plage eius sanauerit. Nã in pma die aduẽtus xp̃i ꝑsone in mundũ lunaris defectus cerimoniarꝝ legis in xp̃i solarẽ lucẽ ⁊ grãm cõmutat̃. ⁊ ipa

lux solis.i.gra ecclesie de gentibus que christū credit redēptorē cū multis tñ imperfectionibus distractiōis tpaliū maxime in statu qnto: z in fecibus finis eius: z in statu sexto septempliciter in plena clarificatione z reformatione xpi vite in mundū: vbi z dabit plena clarificatio sup abū dans respectu por tpor: tūc aūt erit sicut lux septē dier splendidissima: qū in luce glorie dei formis videbimus sicuti est: z hoc terno die sm plus z minus alligatur z sanatur vulnus corrupte nāe. Ex hoc aūt psurgit solēnissima z pclarissima repñtatio sūme trinitatis z vnitatis dei in gñalibus statibus mundi. Nā sm hoc tps patrū xpi z veteris testamenti magis repñtat deū prem vt secūdū ad filiū gñandū. Ad hoc eni fuit tota lex z pphia z totus prior dei ppls a deo virtualr secūdatus z singlr electus z ordinatus: vt xpm singlr pcederet: pmitteret: pdiceret: pciperet z parturiret: z sic stat⁹ veteris testamenti appropriaref pri: xps vero deus hō z dei filius z hois mundū renouans z redimens quo ad primū aduentū in carnem dr sibi appropriare statum noui testamenti: z sic status ecclesie de gentibus appropriaf filio. Sancta vero z singularis pticipatio z solēnicatio sanctissime sue vite z charitatis in scripturis vbiqz appropriaf spūi scō a pre z filio pcedenti: z vtrūqz clarificāti: z ideo pgrue representatur per subsequens tps renouationis orbis per vitam xpi: in quo prior populus iudeorum qui fuerat pris imago: z populus gentiū qui fuerat filij: z postqz suscepit xpm iam fere totus a xpi fide vera defecit: z sub antixpo peius deficiet: restituef z reunief sub vitali z viuifico calore z lumine vite xpi per viuificum z vnitiuū eius spūm z pris sui. Status vero eterne glorie tribus tpibus pdictis succedens assimilaf vnitati z essentie trium psonarū: qz ibi erit deus oia in oibus: z oia vnum in ipso. Ex hoc autez non intendimus personas diuinas separare: nec ipsarum cultum sed pprietatem z appropriationē temporum distinguere.

¶ Secunda ratio est ex parte diuersarūz perfectionum seu diuersorum graduum eiusdem in ecclesia xpi distinguere z ordinate introducendorūz. Sicut enim multi gradus perfectionum sunt inter infimum z supremum: sic decuit qp ecclesia ab infimo ad supremum ascenderet per gradus inter medios: tanqz p paruulas dispōnes pcurrentes vltimā formā. Et ideo vt finis ecclesie cōcordaret fini synagoge seu prioris seculi: in cuius sexta etate tanqz finis prioris seculi venit: elegit deus sextuz tps ecclesie ad suam formam z vitam in ipso perfectius exprimendū. Si aūt p istam rōnem obijcias qp pfectio qnti status nō est gradus superior ad quattuor status priores: ascendens z approximans ad finalem pfectionem pdictam: imo sm supradicta vr esse infima conditio z magis distractiua qz fuerit in ecclesia. Triplex est ad hoc rñsio. ¶ Prima est qz lz condescensio quinti status in infimis pro qbus fit: sit imperfectior in sanctis tñ arduas pfectiones priorum statuum in habitibus mentis tenentibus z ex sola charitate z infirmor salute condescēdētibus est ipsa condescensio ad perfectionis augmentum: prout patet in xpo infirmis condescendente. Unde Ade subtracta est fortis costa ad formationē Eue: z repleuit deus carnez pro ea.i.pietate condescendentis pro robore solitarie austeritatis. ¶ Secūda est qz primi status remanserunt in merito z in fama z in scripto z in celesti sanctorum premio. Et ideo suffragantur huic quinto: vt in pfectione ad perfectionem ascendant: sicut etiaz status omniūz patrum veteris testamenti conuersioni iudeorum suffragabatur pro tempore pro quo fiet.

¶ Tertia est quia non solum priores perfectiones disponunt ad vltimam z supremam: imo etiam ipsaruz remissiones z casus enormes ac iudicia terribilia pro istis inflicta: licet non sic disponanf p se sicut pma: sed oino p accñs: tñ istud p accñs multū deus attendit sepe in operibus suis: vt gra z glīa z honor sibi soli attribuaf de oi bono. Ex hoc cōmendabilior apparet gra donatiōis z pfectiōis vltime: z exēplo pteritor casuū: z iudicior timore ei⁹ hūilius: sinceri⁹: formati⁹ ac prudēti⁹ z firmi⁹ assumif: z fiat altitudo stat⁹ supmi ex mera gra sine meriti rōne donati. Et iō talis pfectio cōiter non itroducif: vel nō plene clarificaf: nisi i defectu poris ex mltis pcedētib⁹ casib⁹. Et h ē rō apli ad Gal.3.mltū pducta: vbi dic qp pclusit scriptura oia sb pctō: z alibi. s. Roma. 11. pclusit ei dicēs oia i credulitate: vt misericordia donef ex mera xpi gra z fide: z nō glief ois caro corā

illo. ¶ Tertia rõ ad ꝑncipale huius ptis ẽ ex respectu duplicis ppl'i gentilis ⁊ iudaici p xp̃s ꝯuertendi. Lz eni iudaicus esset ꝑmo ad xp̃m solẽniter deducendus: nisi gr̃e Jesu taꝫ impie rebellasset:ac p hoc se fecissꝫ indignũ:⁊ nisi in/cõprehensibilis ⁊ rectissimus ordo diuine ꝑde stinatiõis al'r ordinasset:nihilhominus nõ erat sic final'r excludẽdus qn circa finẽ seculi aliqd solẽne tp̃s sue reseruaret̃ ꝯuersiõi:⁊ ex hoc du/plex sumit̃ argumentũ ad ꝓbandũ sextuꝫ tp̃s ecclesie esse solẽne. ¶ Primũ est q: si in cõuer siõe gentilis ppl'i fuit solẽnis renouatio totius mundi hñs sua solẽnia tpa ⁊ opa: non minus decet hoc fieri in ꝯuersione israel:imo quanto magis xp̃s ⁊ eius mr̃ fuerunt singul'r illi pplo dati:⁊ ex eis nati:⁊ cũ eis ꝯuersati:⁊ sicut ꝑnci paliter salus huius ppl'i fuit a deo p ꝓphetas expꝛ̃ssius ꝓmissa ptibus:⁊ iuramento firmata. Ita pfectioꝛ ⁊ solẽnioꝛ ⁊ xp̃o honoꝛabilioꝛ est illi pplo ꝯuersio reseruata. Uñ nõ imerito sibi seruatus est finis seculi ⁊ ecclesie:vt sicut i ipo pplo iudeoꝝ ꝑncipiũ ⁊ finis ecclesie xp̃i ⁊ ois boni totius mundi:⁊ in gentili pplo sit rõ sub adiuncti seu medij iterserti. Et hoc expꝛ̃sse ex/pꝛimit clarus intellect⁹ veteris testamenti. Sꝫ ⁊ doctrina xp̃i in parabolis suis ⁊ opibus plu ribus:⁊ maxime in parabola adolescentis ⁊ se nioꝛis filij:cũ pr̃ ad senioꝛẽ egressus itroducit eũ.d.Luce.15.Fili tu semꝑ mecũ es:⁊ oia mea tua sunt:p quẽ itelligit̃ pfecta habitatio in do/nis spũs sc̃i ppl'i iudeoꝝ:⁊ pfecta ꝯiũctio xp̃i vite. Simil'r ⁊ in resuscitatione filie Archisy/nagogi:p qua xp̃s venerat rogatus a pr̃e:⁊ in medio itroducit̃ curatio mulieris fluentis san guine:p quaꝫ est gentilitas figurata. ¶ Scdm argumentũ ad ꝓpositũ est:q: populus gẽtilis: q iuxta ꝑdcã pꝛimo cõuerti debuit:sic fuit per idolatriã cecus ⁊ rudis moꝛibus ⁊ icõpositus: q statim in pꝛimo introitu nõ fuit sufficienter aptus ⁊ dispositus ad plenã intelligẽtiaꝫ lumi nis alti ⁊ pfectam mutationẽ vite xp̃i. Et iõ p diuersa curricula tẽpoꝝ ꝺbuit magis ac magis illuminari ad intelligẽtiã fidei:⁊ p diuersa exẽ plaria statuũ ⁊ sanctoꝝ ducũ ꝺbuit successiue subleuari ad assequẽdã pfectã vitã xp̃i. Rur/sus sicut ois dies hꝫ mane:meridiẽ:⁊ vesperã/sic ⁊ ois status populi dei in hac vita decurrit. Naꝫ i eterna vita erit sp meridies absqꝫ nocte.

Tẽpus ergo plenitudis gẽtiũ sub xp̃o iesu de/buit añ cõuersionem populi iudaici hr̃e mane ⁊ meridiẽ ⁊ vesperã. Sicut ⁊ ille populus etiã sub lege Moysi. Et hoc iaꝫ videmus quasi in facto cõpletũ:⁊ a Joãne in Apoca. descriptuꝫ. Nã eius mane cõmixtũ tenebris idolatrie fuit ab initio vsqꝫ ad Cõstãtinũ. Eius vero meri/dies fuit in pclara doctrina ⁊ cõtẽplatiõe ⁊ vi ta doctoꝝ ⁊ anachoꝛitaꝝ. Declinatio vero hu ius solis fuit in qnto tpe:cuius vespam ⁊ iam quasi noctẽ in fecibus huius qnti cum nimis doloꝛibus experimur:⁊ cũ Babylon meretrix ⁊ bestia poꝛtans eã fuerit in suo summo:⁊ miroꝛ si iam nõ est:⁊ foꝛte summũ eius trãsiuit in tur binib⁹ moꝛtis filij q pcessit:tũc dr̃ nox ei⁹ tene/broſissima:de qua dictũ est in ps. Posui tene/bras ⁊ fcã est nox:in ipsa ptransibũt oẽs bestie silue. Ipse sunt bestie sexta die foꝛmate:post q̃s ifoꝛmatus ẽ hõ ad imaginẽ dei:q: post has cõ uertet̃ israel cũ reliqs gẽtiũ:⁊ apparebit xp̃ifoꝛ mis vita imago iesu in euãgelica rl'a refoꝛma/ta. Ex ꝑdictis aũt pꝫ quare sexta ⁊ septia visio describũt ꝑncipl'r solũ finalẽ statũ ecclesie. Fit eni hoc ad plenius designãdũ q in sexto ⁊ se/ptimo statu dꝫ fieri solẽnis finis pꝛioꝝ tpoꝝ: ⁊ quoddã sanctũ ⁊ nouũ seculũ introduci. Et nota q qñ dr̃ q status 6⁹est perfectissimus re/spectu pꝛioꝛuꝫ:nõ intelligit̃ respectu xp̃i ⁊ vir ginis ⁊ sue societatis in sanctis ap'lis:sed quo ad initia cõuersionis gentiliũ in multitudine impfecta:lꝫ vbiqꝫ ois cõmẽdatio statuum de/beat sane intelligi:q: in quolibet est aliqd pro gatiue spãlis i quo põt ceteris añferri. ¶ Cir ca qntũ.s.vñ possit litteraliter trahi principa/lis intelligẽtia septẽ statuũ pꝛedictoꝝ in visio/nibus Apoca. debes scire:q lꝫ multum sit ob/scuꝝ in sex visionibus qd cuilibet statuum de/beat applicari:maxime q: nihil sic dr̃ literali/ter de vno statu:qn mistice ad aliud possit re/ferri:tñ ex duobus vel tribus insimul cõpatis põt itellectui illumiato ⁊ fideli clare monstra/ri q.vij.status ꝑdictos intẽdit Joãnes descri/bere:⁊ sextuꝫ statum ⁊ septimuꝫ sic solẽnes pꝛe alijs demõstrare. Ad qꝺ intelligendũ debes sci re q q̃libet visio hꝫ quoddã radicale se hñs ad septẽ status sequentes: sicut radix ad ramos:⁊ sicut fons ad riuos ipsos cõtinens trifoꝛmiter causaliter:exẽplariter:⁊ collectiue. Hoc autem nõ sit

non fit clare in sexta et septima visione huius libri: agit de primordiali ac medio et finali statu ecclesie: xps aut put i principio et fine Apoca. dr: est alpha et o pncipiu et finis: p que taqz per extrema subintelligit q ipse est mediuz et mediator. Et io decuit q in his visionibus premitteret xps taqz radicale et fontale principiu totius eccle et oium statuu eius: ac deinde in medio pcessuu statuu refulgeret eius meditatio: et in fine q ipse eet oium psumatio et finis. Et io sic visiones vt plurimu ordinant: q prima ps eaz est taqz fons et radix. Secuda vero quasi stipes qnqz nodoz: seu quasi pductus ex fonte deductus hns qnqz respiracula. Tertia vero est quasi ramoz diffusio cu folijs et fructibus suis: seu quasi emissio aque ex coductu in magnu lacu: ex quo tota ciuitas dei potat et irrigat. Quinqz eni status ecclesie describunt hic quasi p modu stricti stipitis vel coduct. Sextus vero status describit quasi qeta fruitio per esum fructuu et poculu aquaz: sicqz cu septenario statuu refulget ibi admirabiliter mysteriu trinitatis. Quia vero xps est ca efficies et exemplaris: et etia ptentiua oium statuu: io radix visionu pponit sub hoc trino respectu. Transeo aut q illu textu nuc exponere no vacat: tn claret intelligeti que xps introducit. In sexta vero et in septia visione no pmittit sic plene talis radix: pmo q in qnqz visionibus pcedetib satis patebat xpm ee radice. Scdo q illa que cotinetur in illis duabus visionibus in iudicijs et bnficijs sunt tate altitudis: q no potuit dubitari illoz xpm esse radice et cam. Tertio lraliter pot dici q vt qda finis solenis pteritoru: et qda solene initiu noui seculi mostrat esse i sexto statu: et plenius in septimo. Idcirco sexta et septia visio no agut de qnqz tpibus priorib: nisi solu comemoratiue et cosumatiue ad distinctione sexti et septimi status plenius declarandam. Et idcirco non opportuit tale radice poni: que vt dictu est oes status copzehesorie cotinet. Accedetes ergo ad principale ppositu dicimus q intelligentia litteralis istoz statuu pbatur et trahitur ex duobus vel tribus insimul copatis. ¶ Trahitur enim pmo ex pncipalibus duabus ptibus visionu. s. ex radicali et ex finali: et ex ordine quinqz prioru mebroz ad sextu et septimu taqz ad fine suu. ¶ Secundo trahit ex doctrina noui testi ad Apoca. copata: sicut et litteralis intelligetia prophetaz veris testamenti in parte trahit ex libris legalib et historijs. ¶ Tertio trahitur ex pphetijs finaliu tpum in veteris testameti sentetijs scriptis. Quod aut ex pmo trahat breuiter sic declaro. Radix vero visionu illaz aperte demonstrat q incohant a xpo incarnato passo et resuscitato. ¶ Ultimu vero mebz ipsaz et vltima visio libri Apoca. apte demonstrat q ipsaz finis simplr est vita eterna in fine seculi reuelanda: scdm quid aut eius perfecta pticipatio in vita ista paulo an fine seculi degustada. Sextu vero mebru ipsaz visionu in sexta visione libri Apoca. declarat q in sexto tpe ecclesie est reuelanda singularis pfectio vite et sapietie xpi: et q vetustas prioris tepozis est sic vlr repellenda: vt videat quodda nouu seculu seu noua ecclesia tunc formari: veteribus iam deiectis. Sicut in xpi primo aduetu formata est noua ecclesia: veteri synagoga reiecta. Et hinc est q in his visionibus presentat triplex xpi aduentus ¶ Primus in carne mundu redimes et ecclesiam fundans. ¶ Secudus in spiritu euagelice vite reformans et pficiens ecclesia primitus iam fedata. ¶ Tertius ad iudiciu glorificans electos cunctaqz cosumans. Licet alius secundus aduetus sit in toto decursu ecclesie: et etiaz in glorificatione sanctoz: q in oi statu spiritus xpi pficit omnes sanctos. Nihilominus recte et cogrue per quada anthonomasiaz appropriatur tepori sexto: q in eo singulariter vr iesus venire ad suam vita in sancto spiritu in sua ecclesia renouanda: et seipsum vi quasi in electis formare p silitudine vite sue. ¶ Rursus qnqz mebra sic distincte et intersalariter erunt inter radice visionu et inter septimu mebz q ex hoc ipso aperte insinuatur pro ipsa designari qnqz solenia tepora cu suis solenibus statibus et operibus de diuinitate percurretibus ab initio ecclesie vsqz ad sextu statu. Que aut essent ista tepora vel opa: aut in quo puncto inchoarent et finirent no potuit a nobis coiter sciri vel inuestigari nisi per reale et maifestu aduetu ipsoz: ac preclaraz et solenem imitatione status sexti: aut per reuelatione spalem dei. Et io sicut solenis imitatio noui testamen ti facta in sexta mudi etate cum precursione quinqz etatum eluci-

dat intelligentia prophetarum quo ad primū xpi aduentū: τ quo ad tēpora ipsū precurrentia sic solēnis nūciatio sexti status cuz precursione. v. prioꝛ elucidat intelligentiā libri Apoca. τ ceteroꝛ libroꝛuꝫ prophaliuꝫ: quo ad secundū xpi aduentū: τ quo ad tpa pcurrentia tam primū ꝗ̄ scdm aduentū: pp quod in ipso sexto tēpore erit sol sapie xpiane septupliciter lucēs sicut lux septez dieꝛ. ¶ Quod autē ex secūdo scꝫ ex his que scripta sunt in euāgelijs τ epistolis cū collatione quoꝛūdā in Apoca. scriptoꝛuꝫ trahatur lr̄alis intelligentia predictaruꝫ sic declaro. Nā in apertione sexti signaculi dicūtur xij. tribus israel signate: τ tūc innumerabilis populus vniuersi orbis adducēdus ad xpm Ro. aūt. xi. dicit apostolus ꝙ cecitas ex pte pdurat in israel: donec plenitudo gētiū intraret: τ tūc omnis israel saluus fiet. Ergo ex vtriusqꝫ collectione h̄r ꝙ in statu sexto ecclesie dꝫ plenitudo gētiū intrasse: q: tūc in sexto signaculo dicunt̄ signari tribus israel: τ oīs israel ꝯuerti ad xpꝫ. Itē Paulus ibidē dicit: ꝙ si delictū iudeoꝛum delicta sunt mūdi: τ diminutio eoꝛ sunt diuitie gentiū: quāto magis plenitudo eoꝛ. Ergo ꝑm apl̄m: si casus iudeoꝛ in primo xpi aduentu venit p accidēs ad diuitias collisionis τ fidei gentiū: multo magis cōfert ad hoc ipsum plena cōuersio iudeoꝛ circa finē mundi fiēda. Et sic pꝫ ꝙ ex vtriusqꝫ collatione h̄r ꝙ in sexto tpe ecclesie dꝫ plenitudo gentium cum toto israel plenius cōuerti ad xpm: ꝗ̄ fuerit in prio tēpore casus iudeoꝛū a xpo. Item sub sexto angelo tuba canente scribitur descēdere angelus hn̄s faciem solis: τ in manu librū apertū qui. s. liber erat prius visus septē signaculis clausus τ clamauit ꝙ in tēpore septimi angeli tuba canente ꝯsumabit̄ consiliū dei per ꝓphetas suos euangelizatū: datoqꝫ libro Joāni. i. contēplatiuo τ euangelico statui per Joānem designato dixit sibi: oportet te iterū prophetizare populis τ gentibus τ linguis τ regibus multis: subditqꝫ de ciuitate sancta calcāda mensibus. xlij. Et de duobus testibus eodē tpe ꝓphetaturis τ ꝓdigia magna facturis: τ tādē resurrectionē τ occisionē ipsoꝛ: τ pter septē milia hoīuꝫ tūc a deo occisa: reliq in timorē sunt missi: τ dederunt gloriam deo. i. ad xpm sunt cōuersi. Christus aūt Math. xvij. dicit ꝙ Helias venturus

est τ restituet oīa. Juxta qđ Malach. vltio dī. Ecce ego mittā vobis Heliam ꝓphetaꝫ anteqꝫ veniat dies dn̄i magnus τ horribilis: τ ꝯuertet corda patrū ad filios: τ corda filioꝛ ad patres. Ergo ex istoꝛ mutua collatiōe h̄r ꝙ i sexto tēpore ecclesie dꝫ liber xpiane sapie plenius apiri τ comedi: τ vniuersis gentibus iteruꝫ pdicari. Et ꝙ Helias cū altero cōteste sibi consocio sit tūc venturus ad ꝯuertēdū corda iudeoꝛ ad fidē τ itelligētiā sanctoꝛ priūm τ ꝓphetaꝛ: τ vt iesus asserit venturus est ad restituēda oīa: sicqꝫ cū suo cōteste occidet̄ a bestia q̄ ascēdit de abysso: put dicit Joānes ibidē. ¶ Quō aūt tertio ex ꝓphetis ꝓbent̄ predicta scias ꝙ ex ipsis ꝓbatur: ꝙ maior ps israelis erat excidēda in primo xpi aduentu: τ totus orbis gentiū tūc conuertendus ad xpm: τ ꝙ post quādā plenitudinem tpis dꝫ iteꝛ pcellenter conuerti: τ cū toto israele in xpo iocūdari. Ex quo h̄r ꝙ mundus primo cōuersus debuit fere totus a xpo cōuerti ante gn̄alem conuersionem iudeoꝛū: qđ iam multū videmus esse completū. Quō aūt hoc ex ꝓphetis probetur huius libri cui sus huic operi interserere nō permittit: q: tractatuꝫ ꝓlixiorem exigit. Sed nunc supponatur q: forte de hoc faciemus specialem tractatū: tn̄ spiritus in hoc euidenter satis illud manifestat percurrenti textuꝫ ꝓphetarū cum lumine ipsius iesu. Ex predictis pꝫ ꝙ principalis intelligētia sexti τ septimi mēbri visionū Apoca. fortiꝰ ꝓbatur: τ probari potest: ꝗ̄ intelligentia intermedioꝛ inter ipsum τ sextū. seu inter radicem τ sextum mēbruꝫ: τ ita clara intelligentia ipsorum dependet ab intelligētia sexti. Sicut τ ratio eorum que sunt ad finem dependet a fine. Unde autem probentur septem mēbra ipsarū visionum principaliter referri ad eosdem septē status ecclesie facile est aduertere: taꝫ ex hoc ꝙ septimum mēbrū cuiuslibet eoꝛū principaliter τ clare refertur ad eundem sextum statum ecclesie: τ vltimuꝫ mēbruꝫ ad vltimuꝫ statum: ꝗ̄ ex hoc ꝙ initiuꝫ ipsarum visionum aperte inchoat a primo xpi aduentu τ ab initio ecclesie primitiue: ꝗ̄ ex hoc ꝙ in mēbris intermedijs ponitur scdm tertium quartū: aut aliud a pte designans successiuum ordineꝫ inter ipsa: sicut in visione de muliere amicta sole. Item multū patet ex hoc ꝙ si omnia priora mēbra visionuꝫ

ad inuicem

ad inuicē cōferas: et sīr oīa scđa: et sic de alijs. Aperte videbis oīa prima ad idez p̄mū refer ri cōcorditer: et simil.ter oīa secūda ad idem 2m et sic de alijs. Et hoc itez verū est q̄ p̄ma in/telligentia eiusdē p̄mi multuz clarificatur ex mutua collatione oīum p̄o:uz. Et idez est de oībus alijs mēbris. Unde etiā probetur ibi tm̄ esse septē visiones principales: facile colligitur ex predictis: q: quelibz quinq; priorū sic decur rit ab initio ecclesie per mediuz vsq; ad finē: q̄ ex hoc quel.bet aperte se exhibet vt vnaz tota lem. Sexta vō sic principaliter insistit ad mon strandum dānationē babyloni:e: et ea que post eius dānationē vsq; ad finez mundi sequūtur q̄ apte declarat se esse vnaz visionē totalē. De septima vero quocūq; eā incipias satis p3. Si quis tū visionē ligationis sathane vsq; ad eius solutionē et dānationē ponat p̄ vna visiōe to/talī: ita q̄ ipsa sit septima: et alia vltima sit octa ua non curo resistere: quia ꝑm diuersos respe/ctus est ibi assignari septima et octaua: iuxta quod alibi dicitur bestia fuisse de septima: et ni hilominus esse. viij. ¶ Quantuz autē ad. vj. scias q̄ predicti status ꝑm spacia tempo:. non equantur: imo quintus durauit p quingētos an/nos: sumēdo eius initiuz a translatione impe/rij romani a grecis in Carolū magnū facta vt dī octuagesimoprio āno xp̄i. Secūdo vero ei9 initium a p̄e Pipino: addunt fere. lxx. anni. Quattuo: autē p̄mi status isimul sumpti du/rauerunt minus octingentis ānis: inter quos secūdus status martyrū longe plus durauit q̄3 status apostolo:. Quartus et status prout ei9 initiuz sumit a tpe iustiniani durauit circa cen tum ānos. Si vero sumatur ab Antonio ma/gno multū fuisset lōgus status: l3 post cētū an/nos p̄dcōs a iustiniano saraceni oēs illas ptes destruxerūt: acceperūt egyptū et hierusalē et af fricā. Et circa ānos dn̄i septingētesimo vigesi mo ceperūt hyspaniā et depopulauerūt sardi/niā: et fuit ista fera bestia pessima: q̄ a quarto tē po:e ecclesie vsq; ad nr̄a tpa plurimā stragem dedit. Ratio autē diuersitatis ho:ū tempo:uz l3 sit in secreto dei qui ista distinxit ꝑm influen tias diuersas gratia:: et preciositatem tēpo:uz non anno:um: tamen possumus ad hoc con/gruentiam assignare. Diffusio.n. fidei p aposto los in o:bem vniuersum debuit esse velox in/star lucis solaris: et instar fulguris vniuersa su/bito discurrēs. Hoc.n. maxie fuit in gloriā xp̄i et lucis sue: vñ in apparitione p̄mi signaculi dī exisse vincens vt vinceret. Martyria vero martyres cōfigurātia xp̄o passo et testimoniuz dantia xp̄o et eius fidei et posteris relinquentia virtutis exēplū debuerūt esse multa et diutur/na. P:imo pp maio:em glo:iam ch:isti: et pro/pter maiorem cōfirmationē fidei. Secūdo pp maio:em co:onam maio:emq; societatē illius triumphalis militie: vnde et a p:ima persecu/tiōe neronis vsq; ad persecutionē Juliani apo state q mo:tis filius visus est idolatriā renoua re fuerunt circiter trecēti āni: et a passione xp̄i vsq; ad pacē xp̄ianis datā sub ꝯstātino quasi totidem anni: qui numerus biī cōgruit statui martyrū pro fide trinitatis recipientiū cētena rium fructū martyrij. Stupo: autē fuit verita tis xp̄i in electis suis q̄rto tpe paruo ꝑm mo/duz apparēte respiraculo durauerūt in tāta p/sectione fidei et virtutis. ¶ De tertio vero et q̄rto statu p3: q̄ doctrina docto: et vita contē/platiuo: debuit hic suam durationez per quaz in vtroq; ostenderetur plena claritas luminis et vigo: virtutis: l3 Joachim dicat q̄ stat9 ana cho:itarū proficiendo decreuit: vñ dicit q̄ pa rum durauit pp malitiam illarū regionum: in quibus visus est floruisse ad ho:am. Incepit enim vt dictuz est a Justiniano scđm ipsum tū incipiendo ab Antonio et Paulo et hylario/ ne plus durauit. Alias autē fragilitas humane carnis nō patitur tantuz statuz diu in altitudi nem perdurare. ¶ Quintus vero status plu/ribus ex causis debuit esse longus. ¶ P:ia est q: eius cōdescensio nr̄e infirmitati p:opo:tio/nabilis potuit i multitudine pdurare. ¶ Se cunda q: in ipso debuit terminari tēpus pleni tudinis gentium: p:out distinguitur a tpe cōuer sionis iudeo: inter que debuit esse grādis eua cuatio veterum carnalitatuz ex vniti remissio/ne nascētiuz: et hoc p grāde iudiciuz punitiuū. Ut autē hoc iudiciuz appareat iustius et matu rius debuit diu tolerari ipsius isirmitas: et p di uersos status religionum eius citari inigtas: vñ in isto quinto floruerunt monachi nigri: o: ti sunt monachi albi tāq̄3 duplex missio nun/cio:um p fructu vinee iesu ad plātos tāq̄3 cul to:es euangelice vinee: post quos misit ad eos

deus pr filiũ suũ.i.euãgelicũ statũ i filitudinez filij viuentis q venit i fine qnti status ad intimãdũ sextũ.quẽ cultores ex vineã vt infra patebit eiecerũt:z impie occiderũt pp qd malos male pdet:z vineaz suã locabit alijs agricolis. Ipsi sunt.n.illa meretrix ɔdẽnãda in sexto statu post cuius excessum noua sponsa cũ magno allã ɔiũgit agno. ¶ Tertia rõ qre debuit plixe durare est:q: post tot certamina in pmis qttuor statib⁹ habita decuit dari ecclesie lõgã pacẽ: vt oñderet grã copiosa. Nã pp horrendas hereses q̃ in ecclesia pullularũt a tpe Cõstãtini vsq; ad tps saracenoꝝ inundauerũt: digna fuit eccl'ia tunc tpis nõ defendi. Unde z bestia saracenica z pus et arriana maxime in qttuor pessimis gẽtibus in qbus tũc inualuit: grecis: gotis: vandalis: longobardis tm̃ deuastabit eccl'iam: q Greg. magnus circa finẽ qnti tpis fere credit extremũ iudiciũ adesse. Sicut pz i ome.sup illõ. Erũt signa i sole zc. z sic debuisset esse exigẽte iustitia q z hoc ipm apte demõstrat aptio qnti signaculi vbi scti introducunt dñm ad iustitiã puocare. Sed ex mia tandiu est supportata imperfectio qnti status p cõplendo numeꝝ electoꝝ z pp alias rõnes q̃plures q̃s pp plixitatez omitto. ¶ De sexto võ statu vr Joachim velle dicere i aliqb⁹ locis q paz duret q̃si.n.sexto z septio nõ vr dare nisi duos tercenarios annoꝝ. Nã.xlij.gñationes ipse distinguit artificiose z prudẽter sicut vir illuminatus z sctũs z ad intellectuz sexti tpis eccl'ie spãlissime illustratus: sed vario mõ. Sicut in decis suis. z maxie libro.iiij. de ɔcordia in fine z in pn⁰ expõnis sup Apoc. ipse accipit sextuz z septimũ sigillũ: z maxime septimũ. Quicqd sit de hoc nõ est dubitandũ eccl'iam a dãnatiõe Babylonis.i.eccl'ie carnalis vsq; ad finẽ seculi hre tm̃ tpis spacium: q totus orbis z totus israel cõuertat ad xpm: z q illud tps crescat a mane p gradus ɔgruos vsq; ad merediẽ: deinde p gradus ɔgruos descrescat ad tantã vesperã z nocte iniqtatis: q vix inueniat fides in terra: z q pp abũdantiã malitie xps q̃si cõpellat ad iudiciũ venire. Absit enim q tertius status pncipalis seculi q est sextus noui testamenti appropriate gerens imaginẽ spũs scti sit momentaneus: aut tanto opi iproportionabilr breuiatus. Qd aũt sic debeat descendere ille status pmo pz rõne. Ridiculũ est eni dicere q sũmã pfectionẽ eccl'ie q̃ erit in ɔuersione iudeoꝝ z totius orbis post morte antixpi magni: deus nolit durare nisi p.xxx.z.l. dies vel menses: vt aliq fabulant: z q tũc simul cũ tempestatibus antixpi fcã post ita plena ɔuersiõe q nulla sub secuta gñali ruina culpe: deus velit iteꝝ subito tẽpestatez gñare: seu gñalis iudicij inducere: z statum q in sũma pfectiõe de nouo formauerat nihil velit durare: z debitũ cursum z occasum hre. Uñ z ut septimus status sumit in hac vita: in fine dz malis pessimis abũdare: qd apte oñdit xps Luce.18.d. Cuz venerit filius hois putas inuenerit fi. sup terrã? Certe si veniret ad iudiciuz imediate post ɔuersionẽ iudeoꝝ z orbis terre post morte antixpi: nũq̃ tãtã fidẽ in terra q̃tã tũc inueniret: z iam tũc dies dñi ad iudiciũ nõ veniret tanq̃ fur: nec sic diluuij dies: q: oẽs eẽnt parati. ¶ Scdo ɔdicit iesus Mathei.24. q sicut fuit in diebus Noe añ diluuiũ erãt comedẽtes z bibẽtes z nubẽtes zc. z nõ cognouerũt.i.nõ crediderũt: donec venit diluuiũ. Ita erit aduentus filij hois. Et paulo añ dicit q surgent pseudo xpi z pseudo pphe facturi tribulationẽ maximã: z luminaria obscurabunt: z tũc videbũt filiũ hois venientez in nubibus celi. Uñ finis status septimi z finis qnti: z finis qnte etatis mũdi.s.finis synagoge assimilant sibi. Sed q: semp corruptio meliorís est peior: iõ peior est malitia finis carnalis eccl'ie in qnto statu q̃ malitia synagoge: nõ qdẽ in ope: q: nihil põt esse peius q̃ xpm psonaliter occidere: sed multo peius ingratitudine z in tantoꝝ bonoꝝ corruptione: quãto maior est grã eccl'ie q̃ synagoge. Et q: futura pfectio ecclesie ɔtẽplatiue erit oium summa: iõ eius corruptio erit oium pessima i tm̃ q ex hoc seqt vniuersalis mũdi ruina. Sed q: oipotens z optimus iesus semp de maiori malo in vniuersalibus statibus elicit maius bonũ. Jccirco de illo malo eliciet summũ bonũ.s.btitudinẽ cõpletã oiuz. Sic z de malo meretricis babylonice eliciet reformationẽ pfectionis vite: z statũ optimũ eccl'ie ɔtẽplatiue q erit optimus de hac vita. Et sicr de malo synagoge elicuit pmã reformationẽ gentilis eccl'ie. Uñ z i his tribus tpibus dr iesus singlr iudicare. Jn pmo synagogaz. Jn scdo meretricẽ Babylonicã. Jn tertio totã mũdi

totā mūdi machinā: de vltimo est patens. De p° dr̄ Mat.3.a Joāne bapti. Iā securis ad ra/dicē arboris posita est. Et paulo post. Cui° vē/tilabrū i manu ei°. Et Luce.3.sīlia. Ubi Joan/nes ōndit q̄ ds dēat iudicare synagogā. De 2° vo dr̄ i tota 6ª visione.18.c.vbi agit̄ de iudicio meretricis magne. ¶ Quātū ad 7m sciēdū q̄ p̄dcis statib° adaptant̄ opa septē diez formatōis mūdi. Nā i p° statu eccl̄ie ort° ē iesus lux mū/di:eiusq̄ fides illuxit orbi: diuisitq̄ lucē fidei a tenebris pfidie: ⁊ maxie synagoge. ¶ In 2° vo statu martyꝝ fcm̄ ē i celo.i. i celesti ecclesia firmatū patiētie ⁊ ɔstātie martyꝝ. pp qd̄ desi/deria vite supne diuisa sūt a desiderijs hui° vi te q̄si supiores ab iferiorib°. ¶ In 3° vo statu doctoꝝ ⁊ pōtificū seq̄strate sūt aq̄ nationū ido latrātiū a terra fideliū tpe Cōstātini:⁊ appuit arida exclusa tēpestate martyrioꝝ:⁊ ptulit ec/clesia herbā virētē simpliciū:⁊ ligna pomifera doctoꝝ fructuū emnentiū spūalis doctrine. ¶ In 4° vo fulserūt anachorite i celo.i. i vita celesti q̄si lumiaria celi ecclesie: quoꝝ p̄res fue runt sicut sol:multitudo vo sicut stelle in locis suis solitarie fixe:q̄dā vo actiui iferiores fuerūt sicut luna. ¶ In 5° vo tpe quo ad ei° p̄nm fue rūt spūa'iores mōachi velut aues volātes:cle rici vo cōmixti gētib° fuerūt q̄si pisces in aq̄s. In hac āt die dcm̄ ē. Crescite ⁊ multiplicami/ni. Nūq̄.n. i pteritis tpib° sic mōachi vel ec/clesie i tali vita q̄ ɔueniret p̄lib° ordiate viuēti bus tm̄ creuerūt:sm i 5°tpe:q: nō tm̄ clericoꝝ ⁊ monachoꝝ veꝝ ēt eccl̄iaꝝ ⁊ mōasterioꝝ nō est facile numeꝝ iuenire. Uñ q̄uis vita mona choꝝ q̄rti tpis fuerit clarior:nō tñ secundior: nec sic h̄ns sensū viuū ⁊ teneꝝ pietatis. Aues eni ⁊ pisces p̄abūdāt i sensu lumiarib° celi:hac tñ icipiūt misteria prauitatis exsufflāde:q: hac die creata sūt mūda pit er ⁊ imūda. Sūt.n.pi/sces ⁊ aues mūdi ⁊ imūdi:⁊ i fine hui° q̄nti i/mūdicia sup imūdiciā inūdauit. ¶ In 6ª aūt die sicut i 6° tpe p° creata sūt irrōnabilia.s. iu/mēta:⁊ reptilia:⁊ bestie:q: i fine q̄nti ⁊ in p̄n° sexti inūdauerūt iumēta carnalium:⁊ reptilia auaroꝝ ⁊ bestie supboꝝ:⁊ tñ simul cū h̄ creat° ē hō ad imaginē dei cū muliere ex ipso formata. Q: ordo euāgelic° tāq̄ hō rōnalis ad dei ima ginē fcūs i h̄ 6° tpe creat° ē:⁊ ipsi iesu subijciet oēm terrā:perit.n. oib° p° formatis: ⁊ distiguet

i collegio p̄latoꝝ ⁊ subditoꝝ q̄si i vxorē ⁊ viꝝ. ¶ Dies vo septim° erit b̄ndict° b̄tificat°: ⁊ li ber ab oi ope ⁊ labore huili:⁊ fines pace q̄ exu pat oēm sensū. ¶ 2° isti stat° assilant̄ septē mū di etatib°:sicut.n. i p̄ª creat° ē orbis: ⁊ gn̄atio Cayn occiso Abel segregata ē a gn̄atiōe filioꝝ dei:⁊ a gn̄atōe Seth:sic in p° statu formata est eccl̄ia:⁊ a filijs xp̄i iesu homicida synagoga ē p apl̄os sepata. Et sicut i p̄n° scōe etatis fabri/cata ē archa p Noe iussu dei:i q̄ semen electū a diluuio saluaret̄. Leuataq̄ archa in altū sup montes regeuit altissimos diluuio exsiccato. Sic i 2° statu p robur sacratoꝝ martyꝝ i eoꝝ fide eccl̄ia ē saluata a diluuio paganoꝝ: ⁊ p di/luuiū sanguis martyꝝ tūc effusi eleuata ē fides ⁊ eccl̄ia sup vticē regū ⁊ ipȳ romāoꝝ idolatrie diluuio exsiccato. ¶ 2° ēt i 3ª etate submersis sodomitis i mari mortuo: egyptijs i mari ru/bro:data ē lex pp̄lo ⁊ chore:Dathan ⁊ Abyrō ceterosq̄ scismaticos de filijs israel absorbuit ira dei. Sic i 3° statu luxuria ⁊ idolatria gētiū p mortē xp̄iq̄ sanguinē submersa. Data ē lex i ɔsilijs p̄rm eccl̄iasticoꝝ decretoꝝ ⁊ regulariū statutoꝝ pp̄lo xp̄i:⁊ sup scismaticos hereticos p̄limos tūc efferbuit ira dei.⁊ multa sunt sīlia hic inde. ¶ Sicut ⁊ i 4ª etate Dauid deiectis syrijs ⁊ phylisteis: ceterisq̄ hostib° ⁊ edifica/ta hierl'm diuū cultū p psalmodie iubilū āplia uit. Sic ⁊ i 4° statu eccl̄ie a Justiniano ipato/re extirpati sūt h̄etici arriani de grecia:affrica ⁊ de Italia:⁊ paulo post de hyspania: ⁊ p ma/gnū Greg. q̄ fuit q̄si alter Dauid quē de° rep/pit viꝝ s̄z cor suū:ampliat° ē cult° dei i sede Pe tri:ordiauitq̄ eccl̄iasticū offm̄:⁊ tm̄ solēni° q̄ āñ fuerat ordiatū. ¶ Sicut ēt i 5ª etate destru cta iudea ⁊ hierl'm p chaldeos:⁊ p̄us.10.tribu bus p assyrios restitut° pp̄ls iuda i terrā suā: nec ex tūc pullulauit i eis spina idolatrie sicut āñ. Sic destructis orīetalib° eccl̄ijs p sarrace/nos:⁊ latina eccl̄ia fere vastata p eos:⁊ ēt p lō/gobardos p̄us pagāos:⁊ scōs postmodū arria nos:rstitut° ē latin° pp̄ls p Carolū:nec ex tūc idola p̄oꝝ h̄eticoꝝ tm̄ inūdauerūt i eis:q̄uis sicut tūc circa finē fuit ceca heresis mā̄icheoꝝ ⁊ valdēsiū. ¶ Sicut i 2ª etate reiecto carnali iudaismo ⁊ vetustate p̄oris seculi venit nouus hō xp̄s iesus cū noua vita:lege ⁊ cruce: Sic i 6° statu appuit nouus hō Frācīscus cū euāge

lico statu gnq; plagis a xp̄o iesu crucifix⁹ ⁊ ꝯfi
gurat⁹ i carne: cui⁹ vita ⁊ regula sicut ⁊ xp̄i ꝑso
na tūc fuit nō dubiū crucifixa ⁊ sepulta. Sꝫ ⁊
sigillis ipioꝝ sub lapide clausa ē: ne a morte re
surgat multis custodijs deputatis: cui⁹ clarā re
surrectiōeꝫ ⁊ ascēsionē sublimē ⁊ nouā spūs sci
pētecosten cū multo gaudio expectam⁹. ¶ Et
sicut 7ª etas a sabbato qetis dn̄i i sepulchro ini
ciata ē: ꝯtinēs qetē ⁊ pacē aiaꝝ defūctoꝝ. Sic
⁊ 7° statu plene cōplebit: qd̄ nūc i multis scti;
ꝑsonis mūdo sepultis ⁊ mortuis cernim⁹ eē cō
pletū: vt de illis dicat Joāni: scribe. Bt̄i mor/
tui q i dn̄o moriunt: amodo iā dicit spūs vt re
gescat a laborib⁹ suis. Sic certe ⁊ hodie v̓o ioā
ni speculāti ꝑdcā dr̄ ꝙ attēdat ⁊ scribat quāta
pace fruunt ad sil̄itudinē stat⁹ septimi aliq̄ aie
mortue mūdo: q̄ q̄si ꝯtinue i extatico spū rege
scūt. ¶ 3° sciēdū ꝙ hi septē stat⁹ ꝯformant se
ptē ꝑlijs ⁊ tpib⁹ sub lege seu sub israelitico po
pulo ꝯsumatis. Un̄ ⁊ Joachim scūs abbas ꝑm
illa ꝑlia septē signacula libri veteris testamenti
assignat: i qb⁹ signabant septē ꝑlia septē spūa/
liū statuū ꝑdcōꝝ i xp̄i eccl̄ia ꝯsumāda. Et secū
dū eūdē i ꝑ° signaculo fuit ꝑsecutio egyptioꝝ:
i 2° chananeoꝝ: i 3° syrioꝝ: i 4° assyrioꝝ: i 5°
chaldeoꝝ: i 6° ꝑcussa Babylone a medis fuit
iteꝝ ꝑliū assyrioꝝ a sctā Judith ꝺuictū: ⁊ i tpe
7° hester belliū Aman q ppl̄m debellare voluit
iudeoꝝ. His āt septē signaculis i labore cōple/
tis secutū ē 7ᵐ: i q° regescit a scriptura laborū
reedificato tēplo sub Esdra ⁊ Neemia. Nihilo
min⁹ i fine hui⁹ septimi fuit ātioch⁹ ipi⁹ tēplū
ꝯtaminans: cui restiterunt strenui machabei.
Post h̓ aūt appuit iesus i carne. Igr̄ ꝑ° bello
qd̄ fuit ab egyptijs corrn̄det ꝯflict⁹ iudeoꝝ cū
xp̄o ⁊ apl̄is. ¶ 2° fcō a chananeis corrn̄det cō
flict⁹ paganoꝝ ꝯ̄ martyres. ¶ 3° a tpe David
vsqꝫ ad Heliā ⁊ Heliseū fcō a syrijs ⁊ philiste/
is: ⁊ a scismate decē tribuū ꝯ̄ regnū iuda: corrn̄
det ꝯflict⁹ ml̄taꝝ gētiū arrianaꝝ. ¶ 4° v̓o fcō
ab assyrijs captiuātib⁹ decē trib⁹: ⁊ fere deuo/
mētib⁹ regnū iuda: corrn̄det vastatio sarrace/
noꝝ de q̄ dcm̄ ē supra. ¶ 5° v̓o fcō a chaldeis
seu babylonicis: corrn̄det ꝯflict⁹ spūaliū xp̄ia/
noꝝ gnti tpis: quē a carnalib⁹ ⁊ q̄si a babyloni
cis patiunt: maxie circa finē gnti: sub quo per
meretriciū babylōis spūs tenet oio captiuus.
¶ 6° v̓o corrn̄det noua ꝑcussio babylōis: quā

de nouo plene fieri expectam⁹: vbi ⁊ sil̄ia Ju/
dith ⁊ Hester: agn⁹ iesus belloꝝ triūphator de
mōstrabit electis. ¶ 7° v̓o fcō ab ātiocho cor/
rn̄det ꝯflict⁹ futur⁹ a nouissimo Gog i fine se/
ptimi. Nec dubiū ꝙ ꝯ̄ ipꝫ ꝑparabit iesus stre/
nuos machabeos: post quoꝝ mortē ad iudiciū
veniet triūphator iesus oia discussur⁹. ¶ Se/
ptē ēt stat⁹ ꝑdci septē sacris ꝯformant. Nā pri
m⁹ stat⁹ fūdatōis apl̄oꝝ ꝯformat baptismatis
regn̄atiōi. ¶ Scd̄s v̓o militie martyꝝ ꝯforat
ꝯfirmatiōi: p quā xp̄iani ꝓp̄e ponunt in statu
pugilū. ¶ Terti⁹ v̓o doctoꝝ assil̄at sacerdota/
li ordini: q ƀꝫ Diony. ē illumiatiuus. ¶ Rese
ctio vero eucharistie deuotioni anachoritaꝝ.
¶ Pnia v̓o multū ꝯgruit ⁊ expedit iniqtati/
b⁹ gnti stat⁹. ¶ Mr̄imoniū v̓o nuptias xp̄i ⁊
eccl̄ie i 6° fiēdas optie ꝑfigurat. Un̄ ⁊ i 6ª vi/
siōe dr̄. Gaudeam⁹ ⁊ exultem⁹ q: venerūt nu/
ptie agni: ⁊ vxor ei⁹ ꝑpauit se. Unctio āt extre
ma ꝯgruit suauitati ⁊ paci stat⁹ vltimi: i q° v̓ifi
cabit illd̄ de filio reguli: heri hora. vij. reliqt eū
febris. Ex ꝑdcis pꝫ facil̄r q̄lr p itelligētiā libri
Apoc. elucidat obscuritas veteris scripture ⁊
māifestat distō. vij. statuū eccl̄ie: q̄si septēplicis
xp̄i ꝓlis. Illā scripturā elucidat ꝑ° p ꝯcordiā.
Si. n. septenarios i scripturis positos coaptes
ad septenarios Apoca. inumera mysteria tibi
clarescēt: vt v̓bi grā: q̄re lex post sex ānos labo
ris voluit sup terraꝫ sabbatiçare anno. vij. aut
post septē septenas annoꝝ statuit ānū iubileū:
ānū remissiōis aut post septē hebdōas a pasca le
gē dari: ⁊ penthecostes coli: aut septē lucernas
luceri i cādelabro: aut mariā leprosaꝫ septē die/
b⁹ stare ex̄ castra: ⁊ capillos Sansonis distigui
i septē crinis: aut Job hr̄e septē filios: ⁊ septeꝫ
milia ouiuꝫ: aut ꝙ sapīa septē colūnas dr̄ exci/
disse. Et Esaias septē mulieres vnū appꝑhēdit
se viꝝ dn̄ꝫ iesuꝫ xp̄ꝫ ⁊ sic ꝺ alijs septenarijs scri
pturaꝝ. ¶ 2° multū elucidat scripturā distin/
guēdo tres fines seu tres xp̄i aduēt⁹ i ꝓphetis
idisticte iuolutos. Sicut eni viro distāti a ma/
gno mōte duas magnas valles seu planicies i/
ter se ꝯtinēte: ac p ꝯn̄s ex h̓ terno vr̄ mōs ille:
nō vt trin⁹ sꝫ tm̄ vt vn⁹ mōs nullis vallib⁹ di/
stict⁹. Ex q° v̓o vir iste stat sup ꝑᵐ mōtē: videt
ꝑmā vallē ⁊ duos mōtes vallē illā ꝯcludētes:
ex quo stat i mōte 2°: sicut i medio videt duas
valles cū mōtiū ipsaꝫ icludētiū trinitate. Sic

iudei

in iudei q fuerũt p̄mi añ xp̄i aduētũ q̄ñ añ p̄mũ
mōtē nō distixerũt iter p̄m ⁊ postremũ:ꝫ sũpse
rũt totũ ꝓ vno:semel tm̄ expectātes messiaꝫ:
xp̄iani vo statũ eccl'ie 6m p̄eũtes distiguũt qdē
iter p̄m ⁊ vltimũ tāq̄ꝫ iā positi sup p̄m:⁊ tanq̄ꝫ
vidētes mediũ ꝯuersiōis spatiũ gētiũ:qȯ inter
p̄m ⁊ vltimũ ꝯtiet̃.Cōiter tñ nō distiguũt iter
illũ q ē i extremo iudicio:⁊ iter illũ q erat i sta
tu 6o:qñ ꝫ apl'ꝫ xp̄s illustratōe sui aduēt9 iter
ficiet ātixp̄ꝫ.Qui āt statuent̃ i 6o tp̄e eccl'ie vel
i spũ vidēt ⁊ distiguũt ip̄ꝫ a p̄o ⁊ postremo:vi
dētq̄ꝫ hāc distōnē i libris ꝓphicis:⁊ in his q̄ a
xp̄o ⁊ apl'is dcā sũt de finali xp̄i aduētu:⁊ d̄ fi
nali statu mũdi artificiose cōtineri. Tũc ēt vi/
dēt q̄ lꝫ opa p̄oꝝ qnq̄ꝫ etatũ ꝯcordēt cũ qnq̄ꝫ
p̄mis eccl'ie statibus:⁊ septē p̄lia seu signacula
sub lege cōpleta ꝯcordēt cũ septē eccl'ie statib9
Nihilomin9 mutatio veteꝝ istō nouoꝝ fcā in
quolꝫ p̄dcōꝝ p̄ncipali9 dirigit̃ figandũ muta/
tionē ⁊ renouationē fcāꝫ vel fiēdā i 3o xp̄i ad/
uētu pfecto.i.i p̄o statu eccl'e ⁊ i 6o ⁊ i extremo
iudicio.Uñ ⁊ spũs ꝓphic9 veteris testi ad hos
tres p̄ncipali9 currit:nec miꝝ q2 p̄ncipalis itē
tio eoꝝ de xp̄o ⁊ circa xp̄ꝫ fuit ꝓphare ei9 aduē
tũ i carnē passibilē ⁊ redēptōeꝫ nr̄aꝫ p ei9 mor
tē fiēdā:ac deide post ꝯuersionē plenitudis gē
tiũ ꝓmittet̃ ꝯuersionē ois israelis:⁊ postremo
mũdũ iudicādũ a xp̄o p reproboꝝ penā:⁊ ele/
ctoꝝ gl'iaꝫ oia ꝯsumāte. Uñ i diuersis visiōib9
libri Apoc.miris ⁊ occultis modis ad hec tria
maxie ad 2m ⁊ 3m ꝓphias veteres ⁊ figuras Jo
ānes spũ scō plen9 adaptat.Ex qb9 clare scit d̄
his q̄ diximꝰ itētio ꝓphaꝝ. Hos āt septē stat9
ꝓlixi9 deduxim9:q2 multũ valet ꝯsiderare p̄di
cta ad itell'm toti9 scripture:⁊ maxie Apoc.⁊
ad vitāda picula hui9 tpis:q sum9 iā a cētũ an
nis initio sexti:⁊ submergimur a fecibus qnti.
In cui9 fine stat9 xp̄ian9 ⁊ ipse iesus i eis vilifi
cat9 ē multipl'r:sicut ifra dicet̃. Uñ ipsa vilifi/
catio minor scōa sequēti capitulo continetur.

¶ Jesus vilificatus. Cap.ij.

SIcut ex p̄dcis pꝫ qnt9 status eccl'ie
fuit ꝣelatiue correptiōis:⁊ pie ꝯde/
scēsiōis multiplicatis tpalib9 i eccl'a
largiflua deuotiōe fideliũ:⁊ ipsa ec/
clesia multo sublimius q̄ꝫ p̄us sup oēs reges ⁊
p̄ncipes triũphal'r exaltata. Fuit āt ꝯueniens
tpalia ab oi ptāte iesu eccl'ie sue dari. ¶ P̄o ad
oñdēdũ q̄ ipse ē creator oipotēs visibiliũ ⁊ iui
sibiliũ:⁊ q̄ ois creatura ē sibi plene subiecta:⁊
iō creatura sub diuersis circũstātijs ⁊ regulis
p̄t scā eccl'ia bñ vti:⁊ hoc ad ꝯfutādā heresim
ipij Manichei ⁊ seq̄ntiũ ip̄ꝫ. ¶ 2o ad oñdēdũ
q̄ d̄s nō reprobat ēt i nouo testō statũ diuitũ:
regũ:p̄ncipũ:⁊ baronũ:lꝫ ipse i pauptate:⁊ hu
militate:⁊ austeritate crucis vixerit i hac vita:
ꝑꝑ qȯ ēt ad formādũ variũ statũ i eccl'a voluit
ipsaꝫ eccl'iaꝫ honorib9 extollere:⁊ i tpalib9 abũ
dare. Q2 ēt ꝯueniēs fuit q̄ regia ptās ⁊ mũdi
dñiuꝫ ꝫ aliquē statũ p̄ñtis vite i suis vicarijs
refugeret ad iformāduꝫ oēs reges ⁊ diuites q̄
ad formā p̄oꝝ scōꝝ pōtificũ deberēt tenere in
honorib9 hũilitatē ⁊ vilitatē sui:⁊ familiarē ⁊
dulcē ꝯdescēsionē ppl'i:⁊ simul cũ rigiditate iu
stitie ꝯ malefactores hr̄ent:pietatē mie sup bo
nos:vt sil'r discerēt diuites i exēplo p̄latoꝝ ec/
clesie diuitias nō i pōpis hui9 mũdi expēdere:
nec de eis i nutrimēto suoꝝ corpoꝝ lasciuire:ꝫ
ad modũ renũculi dño oblati in veteri testō in
medio piguedis tpaliũ macie abstinētie ꝯfuar̃
⁊ adipē abũdātie tpaliũ paupib9 idigētib9 elar
giri:hec qdē i p̄mis ep̄is ⁊ abbatib9 qnti tpis:
⁊ ēt q̄rti plen9 refulserũt:ꝣelo seueritatꝫ puniē
tes abutētes p̄rimōio crucifixi:⁊ ip̄ꝫ pijssime
i mie opib9 dispēsantes:in qb9 ēt tāta refulsit
hũilitas:vt qlibꝫ eoꝝ dicere videret̃ ad p̄latio
nē assũpt9 cũ humili rege Dauid. Exaltat9 āt
hũiliat9 suꝫ ⁊ ꝯturbat9.Nā nō assumebant̃ nisi
v̄tutib9 pleni vocatōe spũs scti qb9 p̄latio on9
erāt p̄mēs sollicitudie:⁊ sue dignitatꝫ recogni
tiōe:nō honor eleuās vanitate. Alia rō fuit vt
magis eēt grata ⁊ recognita pfectio xp̄i vite in
pauptate ⁊ d̄spectu ⁊ cruce. Ex h̄ eni q̄ eccl'ia
p honores ⁊ tpalia ad tātā spurcitiā maloꝝ de
uēit:pꝫ q̄ mod9 vite xp̄i quē elegit i carne pas/
sibili fuit pfectior oi alio ad tpalia se hñdi.Ad
quā qdē cognitōeꝫ sic lucidā nō d̄uēisset eccl'a
nisi expta fuisset tātā sentinā malloꝝ:q̄ ip̄aꝫ in
suis tpalib9 nō opp̄ssit:ac p h̄ nō ita grate susce
pisset sublimissimũ donũ crucifixoris vite euā
gelice sibi dāde. ¶ Pꝫ itaq̄ꝫ q̄ sapienti ꝯsilio
spũs scti eccl'ia ē i tpalib9 exaltata:nā p̄ter rō/
nes p̄dcās p̄uidit eterna electio multos p illā
viā saluādos:q martyꝝ supplicia ⁊ alta paup
tatis culmina non fuerũt apti suscipere ac per
hoc ⁊ defecissent in illis. Unde ⁊ s̄m q̄ expe/
dit electis q sunt in terra:semp d̄s statũ i eccle
sia moderat̃ hoc p infirmis.Impfectis vo pō/

tificib⁹ et clericis fuit vtus pbata sublimis: dũ sic seruerit hũilitatẽ suare i honorib⁹: austerita tẽ i delitijs: et i abudãtia paupitatẽ. Or vo pau cissimor ẽ istõ: iõ paulatine relaxatio tm̃ icre/ uit: qp illõ qð fuit i vtutis istr̃m: i trãsgressionẽ iportabilẽ ẽ puersũ. Lapsũ ãt istũ i fecib⁹ qnti tpis oẽs qnarij Apoc. q respiciũt s^m statũ stu/ pẽdo mõ declauit. Nã qnte eccl'ie sardis dr̃ no mẽ hẽs qp viuas et mortuus es: et sibi multa ma la dicit et paucissima bona: et si nõ se correxerit subitũ et iprouisũ iudiciũ cõmiat. Et i aptõe qnti sigilli itroducit tãta ipatiẽtia sctõr lz sci/ rẽt et mistica qp nõ videnr mala inũdãtia plus portare. In cantu vo qnte tube stellaris clari/ tas stat⁹ eccl'iastici i tãtã auariciã tpaliũ qsi i ter rã dr̃ cecidisse: qp puteum abyssi apuisse dr̃: q: oẽs viã malefaciẽdi i supbia: i lasciuia: i icrude litate: i symõia: et i alijs malitijs inumeris sua mala exẽplaritate subdit⁊ submistrat: pp qð tã tũ ẽ vilificat⁹ iesus i statũ illor q videnr cultũ eccl'ie regere: qp deformitas vite illor magnã pbuit occõnẽ: vt inũdaret multitudo patare/ nor diuersar heresũ: marie mãichee q tpalia et oẽs actũ carnis pdẽnãt: lz.n. heresis ipia sit et ceca tñ occõnẽ accepit sue renouatõis: vt dice ret eccl'iã i receptõe tpaliũ deuiasse: q: manife ste appebat pessim⁹ abusũs eor i clericis et mo nachis: et eos imitãtib⁹ malis xp̃ianis: et marie qp illi q iter eos dicunr epi maximã ptẽdũt vi te sctitatẽ in paupitate exteriori austeritate et si/ cta hũilitate: i qb⁹ vitia opposita eccl'ie multũ reddũt ecõtrario eã vilẽ. ¶ Or vo plenior ma litia hui⁹ qnti stat⁹ marie appet i ptẽptu spũs dei appentis i eo in viris pfectis Frãcisco et Dñico: et eor vtuosa ple: quã fum⁹ hui⁹ pessi/ mi putei horrẽda lepra ifecit: i quo marie stat pugna hui⁹ qnti cũ pn⁹ sexti. Iõ plenã explica tionẽ hor malor dimittem⁹ describere: donec de corruptõe hor nouor statuũ differem⁹. Et hic illõ qð supra i fine pcedẽtis capli scdã vi/ lificationẽ vocauim⁹ iesu xp̃i sufficiat dicer: qp i tãta vilitate tũc tpis erat eccl'ia: qp nisi p nouã plẽ spũs paupitatis subuenisset iesus: iã tũc iu diciũ mortis erat eccl'ia subitura: sicut expsse oñdũt calamitates heresũ: q eccl'ie superficiem opprimebãt. Sz et pijssim⁹ iesus ad clarificatio/ nẽ istor duor lumiariũ tã sũmis põtificib⁹ q alijs fidelib⁹ h̃ ip̃ pl'ib⁹ reuelatiõib⁹ declauit: marie cũ lateranẽsẽ eccl'iã ruine pximã hor duor paupez humeris sustẽtari: lux vera iesus vicario suo mõstrauit. Sz vt de h̃ trãseamus: euidẽtia scti necessitatẽ hor ordinũ mãifestat.

¶ Iesus despectus iterum. Cap. xij.

Et aũt inũdata malitia i corruptiõe euãgelice vite q̃ nũc est ex scriptura pleni⁹ elucescat: audi qd dr̃ i cantu qnte tube. Apoc. 9. Uidi ait stellã de celo cecidisse i terrã: et data est ei clauis putei abyssi et apuit puteũ abyssi: et ascẽ dit fum⁹ putei. fum⁹ fornacis magne: et obscu/ rat⁹ est sol: et aer de fumo putei: et de fumo pu/ tei exierũt locuste i terrã: et data ẽ eis ptãs sicut hñt scorpiones terre ptãtẽ: et pceptũ ẽ illis ne lederẽt fenũ terre neq oẽ viride: neq oẽs ar/ borẽ: nisi tm̃ hoies q nõ hñt signũ dei i frõtib⁹ suis: et dcm̃ ẽ illis ne occiderẽt eos: sz vt crucia rẽt mẽsib⁹ qnq. Et cruciat⁹ eor vt cruciatus scorpij cũ pcutit hoiem: et i diebus illis q̃rẽt hoies mortẽ et nõ iueniẽt eã: et desiderabũt mo ri et mors fugiet ab eis. Et silitudies locustarũ sil'es eqs paratis ad pliũ: et sup capita eor tã corone sil'es auro: et facies eor tã facies hois et hẽbãt capillos sicut capillos mulier: et dẽtes eor sicut dẽtes leonũ erãt: et hẽbãt loricas sicut loricas ferreas: et vox alar illar sicut vox cur/ ruũ equor multor currẽtiũ i bellũ: et hẽbant caudas sil'es scorpionũ et aculei erãt in caudis ear: et ptãs ear nocere hoib⁹ mẽsib⁹ qnq: et ha bebãt sup se regẽ angelũ abyssi cui nomen he/ braice abaddon: grece aũt apolion: et latine hñ nomẽ exterians. Ueh vnũ abijt: et ecce adhuc veniũt duo veh: hec sũt illa q̃ i gemitũ nr̃i tpis et i cauda qnti stat⁹ marie post corruptiõẽ euã gelice vite aqla nr̃a Ioãnes pdicit futura. Ab/ sit ãt qp ego aial terrenũ pmittã tibi hec refera re ad plenũ: sz iter inumeras figtiões qs spũs scũs hic hũit malitiã hui⁹ tpis nõ dubito l'rãr hic ptẽtã: et pncipale l'rẽ figtũ ad ista referri: si/ cut et alie qnq ptes hui⁹ libri vt dcm̃ ẽ supra. ¶ Ad euidẽtiã aũt hui⁹ l'rẽ nota qp cõia mala oibus ecclesie statibus et humano generi cõia: erant tria grauissima circa finẽ qnti tpis vẽtu ra. Quor p^m fuit horrẽda et effrenata laxatio clericor monachor et vulgariũ plebiũ. Scdõ a pdicta sumens occasionẽ est pestifera inundatio hereticorum manicheor valdensium: et si/

milium

milium heresiʒ. Tertiuʒ est multiplicatio hy/
pocrisaria religiosoꝝ ⁊ spūs xp̄i ⁊ vite eius ab
oībus impugnatio: q̄ʒuis sub diuersis modis
⁊ fraudibꝰ ⁊ oñsis falsis defensiōibꝰ eius: ex q/
bus tribus simul sumptis fit tā ꝑplexa tētatio:
vt fere in errorē inducarēt electi: imo ad tp̄s ꝑ/
mittunt errare: sʒ finaliter ꝑ xp̄i misericordiaʒ
liberent: vnaquaqʒ āt istaꝝ triuʒ tētationuʒ tā
git in hac pte: ⁊ iō opʒ hanc l'ram tibi exponi.
¶ Pro p'io āt ꝓ enormi relaxatiōe q̄si oīum
tāgunt septē. P'io fontalis cā relaxatiōis hu/
ius q̄ fuit casus ep̄oꝝ ⁊ abbatuʒ in enormis: cu
piditates ⁊ ambitōes ⁊ lasciuias vite quoꝝ sta
tus primus videbat i ecclesia q̄si in celo fulgēs
stella ꝓ hoc dicit: vidi stellā de celo cecidisse i
terrā. i. in terrestrē auariciā ⁊ lasciuiā: ⁊ data est
illi clauis putei abyssi ⁊c. i. data est ei ptās api/
endi ipsuʒ. Puteus abyssi hʒ isernalē flāmā: ⁊
fumositatē obscurā: ⁊ ꝓfunditatē voraginosaʒ
q̄si imēsam ⁊ inumerosaʒ: ⁊ societatē demonia
caʒ. Apire ergo puteuʒ abyssi i ꝓp'o gnti statꝰ
fuit ꝑuerso exēplo ⁊ regimie malo soluere fre/
nuʒ carnalis ꝯcupiscentie ⁊ auaricie ⁊ terrene
astutie ⁊ malie: ⁊ secularis lasciuie: ac pōpose
seu demoniace supbie: qd̄ q̄dē frenuʒ erat ꝑus
in ecclesia tā ꝑ dei ⁊ suoꝝ ꝑceptoꝝ ac iudicioꝝ
timorē: q̄ʒ ꝑ scōꝝ p'latoꝝ disciplinā rigidā ⁊ se
ueraʒ correptionē ad se ⁊ ad suos subditos for
titer ifrenādos: ⁊ ēt ꝑ scē societatis exēpluʒ: ⁊
zelū nequeuntē in se nec in socijs tolerare enor
mitates ꝑdictas. Fuit p'latis in predicta grada
tim ruētibꝰ data seu ꝑmissa ptās apiendi puteū
cordiuʒ ad ꝯcupiēduʒ ⁊ effundēduʒ mala ꝑdi
cta. Tuʒ q2 maluʒ qd̄ a p'latis gerit facile trahi
tur a subditis i exēpluʒ ⁊ sequunt ip̄m vt ca/
put ⁊ ducē. Tuʒ q2 p'latis nō soluʒ dissimulāti
bus ⁊ negligētibus mala subditoꝝ corrigere ⁊
punire: sʒ ēt fauorē ꝑbētibꝰ his q peccant: grex
subditoꝝ de se ꝓnus ad maluʒ cito labit ⁊ tan
dē ꝑcipitat. Tuʒ q2 ob culpā hmōi p'latoꝝ deꝰ
ꝑmisit subditos tētari: ⁊ a demonibꝰ ad talia i/
pelli. ¶ 2° tāgit grauitas mali de apto iaʒ pu/
teo exeuntis cuʒ ait. Et ascēdit fumus ⁊c. fu/
mus iste est oē extrisecuʒ maluʒ opus ⁊ signuʒ
⁊ de cordiali flāma luxurie: auaricie: supbie: ire
iuidie: ⁊ maliciose astutie ꝓcedēs. Et q̄ʒto iste
fumus est maior ⁊ grossior: ⁊ de maiori ⁊ de pe
iori flāma exiens: tāto plus pungit ⁊ ꝯfundit

oculos intuētiuʒ: ⁊ tāto plus nō soluʒ corā fi/
delibꝰ sed ēt ifidelibꝰ solarē fidei ecclesie ⁊ totiꝰ
religiōis xp̄iane claritatē obscurat: hec aūt oīa
sunt sicut q̄dā aer medius ꝑ cuius puꝝ ⁊ ꝑspi
cuuʒ radius veri solis iesus venit ad locuʒ de/
uotoꝝ: q aer in ꝑdcā malitia ē horribiliter ob/
scuratus ⁊ fetidus factꝰ. ¶ 3° tāgit q̄dā spālis
plaga quorūdā pestiferoꝝ de ꝑdcō fumo exeū/
tiuʒ: cuʒ subdit. Et de fumo putei exierunt lo
custe i terrā. Quāuis ꝑ has locustas possint de
signari oēs mali xp̄iani status corrupti: quoꝝ
malitia ē multa ⁊ publica ⁊ m'toꝝ lesiua ⁊ cru
ciatiua: magis tñ ꝓprie quo ad hunc ꝑ^m sensuʒ
designat prauā multitudinē clericoꝝ ⁊ mona/
choꝝ ⁊ iudicū ⁊ ceteroꝝ curialiuʒ q plurimos
⁊ tꝑaliter ⁊ spūaliter pungunt ⁊ cruciāt mul/
tis modis: q oēs de fumo putei exierunt: q2 de
prauo exēplo effrenatiōis ꝑfate originē sui ma
li traxerunt: ⁊ ēt q2 q̄si isernales ciues ⁊ demo
nes magis q̄ hoīes de puteo iferni cuʒ ꝑdcō fu
mo exēpli pessimi vident exisse. Uocant āt lo
custe: tuʒ q2 ad modū locustaꝝ alte saliūt ꝑ ela
tionē: ⁊ hoc postremis cruribꝰ q2 verā gloriam
q̄si final'r itēdunt in oībꝰ: ⁊ ad terrā recidunt
sꝑ ꝑ cupiditatuʒ affectꝰ. Tuʒ q2 istaꝝ locustaꝝ
al'r postremis cruribꝰ saliunt ꝓponēdo. s. in fi/
ne pn̄iam agere: ⁊ sic sꝑantes ad gloriā eternaʒ
salire: pedibꝰ v̄o anterioribus ⁊ toto ore adhe/
rēt terre virētia cūcta rodētes. Tuʒ q2 locusta
est aīal puuʒ: ⁊ ꝭʒ legē mūdū: habetqʒ alas nō
ad altuʒ ⁊ diuturnuʒ volatum: sʒ ad ifimuʒ ⁊
modicuʒ. Et iō paꝝ designat hypocritas habi
litatis ⁊ mundicie ꝯtēplatiui volatus simula/
tores alioꝝ vitā detractionibus corrodētes: ⁊
alioꝝ bona tꝑalia deuorātes: siue ꝑ auctēʒ eccle
siasticaʒ: siue ꝑ oblationē q̄si scis factā: siue per
q̄stuʒ q̄si sub sp̄ē pietatis exactuʒ: siue ꝑ symo/
niacā fraudē: ptʒ ēt designat leues ⁊ volatiles
clericos ⁊ monachos sectātes carnalia: deuorā
tes spūalis vite virorē. ¶ 4° describit ptātem
nocēdi eis a deo ꝑmissaʒ ⁊ cohibitionē ipsius
ꝑ miaʒ dei ꝓuidā cum subdit: ⁊ data est illis po
testas nocēdi sicut hūt scorpiones terre. Scor/
pio appʒ facie blādus ⁊ q̄si brachijs ad ample/
xanduʒ expāsis: sʒ cauda retro pungit ⁊ nocet
suū toxicum infundēdo. Sic ꝑfecti hypocrite
cum quodā exteriori ⁊ anteriori blandimēto ⁊
fauore explent final'r suas intētiōes malas: siue

tpalia extorquēdo:siue cū his cuȝ qbꝰ se iūgūt suas explēdo luxurias:siue trāssundēdo i eos suas vitas puersas. Deide p cohibitōeȝ subdit Et pceptū ē illis ne lederēt fenū ꝛc. p fenū ꝛc. virētia designat simplicē hūilitatē ꝛ virorē fidei pie ꝛ honeste vite huātes:p arborē vo pfectos ꝛ solidos:faciētes fructū eminētiū opuȝ. Nō pmittit gͦ dns eos ledi:nisi priꝰ ipsi seipsos ledāt p prauū ꝯsensuȝ:ꝛ p hoc finalr̄ oñdit piꝰ iesus ꝙ electis suis oia mala pdicta nō pmittit nocere:facit eis pficere ad ptingēdū ad illā mēsurā meriti quā in seipso ꝛ in sua morte eis eterna pdestinatōe disposuit. Carnalibꝰ vo q signū fidei ꝛ charitatis iesu nō hūt in frōtibꝰ.i.in cōstāti ꝛ apto ꝯsensu mētis:nec in facie exterioris opis:tā in spūalibus q̄ȝ in tpalibꝰ nocēt. Et tñ in his ꝓm limitatē dei ꝓuidētie coartanꝛ:p quo dcm̄ est illis ne occiderēt eos.i.nō pmittūtur a deo:vt sic repēte eos in eterna morte pcipitēt:qn q̄ȝdiu sunt i hac vita sensibili possint p pniam ab illoꝝ lesura sanari. ¶ 5ͦ describit grauitatē doloris pdictaȝ sequētis pūcturā:vñ subdit. Sȝ vt cruciarent mēsibus qnq̄ȝ ꝛc. Secūdū Ri. quinq̄ȝ mēsibus cruciantur carnales pe. ipsos:q2 p qnq̄ȝ sensus adherēt trāsitorijs. Permittunꝛ aliqñ pro illoꝝ oblatione affligi a reprobis:vt sic ab illoꝝ amore retracti ad vera bona q̄renda assurgāt:vel p qnq̄ȝ sensus:voluit designare totū tps quinti status vt qnariꝰ quinario rñderet: nō ꝙ in toto quinto tpe sic inundauerūt hmōi locuste:ſȝ q2 ex copia tēporalium ecclesie ꝛ mōasterioꝝ quinti tēporis data cepit occasio ꝛ icēsiuū pdictoꝝ maloꝝ:ꝛ ēt q2 in eo semp fuerunt aliqui similes pdictis locustis. Alias etiā decursus quinti status iam dictis annis durauit:in cuius fine sine dubio nō versamur:vel q2 carnales qnti tpis vacāt pcipue delitijs ꝛ cupiditatibus qnq̄ȝ sensuū in iuuenili etate:que maxime floret circa etatē tricenariā. Jō cruciatū ex hoc tm̄ dsignat p qnariū ꝛ tricenariū:id ē p qnq̄ȝ mēses.xxx.dieꝝ. Per cruciatū aūt designaꝛ hic pūgitiuus remorsus ꝯscie ꝛ timor gehēne:q fidelibꝰ cū pdictis locustis i grauia pdicta cadētibꝰ nō pōt discernere facili. Designat ēt irā ꝛ offensam:quā tpaliter dāmficati ꝛ iniuriati hūt ꝯtra predictas locustas. Designat ēt merorē ꝛ ꝯsternationē quam multi de tātis malis p locustas factis ꝯcipiūt: ita ꝙ pp periculū ruēdi in tētatiōes predictaꝝ locustaꝝ viuere pertimescūt. Multi etiā ꝓ euasione tantoꝝ maloꝝ ꝛ tā piculosaꝝ tētationuȝ qbus quasi nesciūt qd credere debeant:per optarent apta martyria:ꝛ nō iueniūt:ꝓpter pacem tēpori quinto datam:fit eis in pace amaritudo amarissima. ¶ 6ͦ describit septē malas ꝓprietates:ꝛ vltio octauā superius positā haruȝ malaꝝ locustaꝝ ꝓ pria dicit. Et similitudines locustaꝝ similes equis pactis in preliuȝ.i.sunt fortes ꝛ animosi ꝛ ꝓmpti:ꝛ a demonibꝰ quasi ab equitibus vel eqtantibus agitati:ad oēm rixam ꝛ vindictā ꝛ ledēdū hoies tā spūaliter q̄ȝ tpaliter ꝛ ad causidicationes:ꝛ horrenda litigia expediti. Pro scdo dicit. Et sup cāpita eoruȝ.i.equoꝝ tāq̄ȝ corone similes auro. Nā gloriāꝛ cū male fecerint:ꝛ p supbiā ꝛ temporalis glorie affluentiā ꝛ p prelioꝝ suoꝝ victoriaȝ reputant se quasi coronatos reges:ꝛ etiaȝ sepe sibi promittūt eterna premia:q2 dicūt se pugnare ꝓ ecclesie libertate. Signāter autē dicit tāq̄ȝ corone ꝛ similes auro:q2 eoꝝ spes ꝛ gloria nō est vera:ſȝ vana ꝛ falsa:nec auȝ celestis glorie: ſȝ auricalcū sīltudinis fraudulēte. ¶ Pro tertia dicit facies eaꝝ sicut facies hoim:q2 fingūt se hūanos ꝛ modestos ꝛ cūcta rōnabilr̄ agere. ¶ Pro q̄rta dicit. Et habebāt capillos mulierū:q2 cogitatiōes eoꝝ ꝛ actus realiter sūt molles ꝛ effeminati:ꝛ alios ad mollicie ꝯtrahētes. ¶ Pro 5ª dicit. Et dētes eaꝝ sicut dētes leonū erāt tū pp crudelitatē detractionuȝ vitā ꝛ famā alienā rodētiū absq̄ȝ ꝯscie freno:ꝛ pcipue suoꝝ emuloꝝ:tū pp impiam rapacitatē temporaliuȝ per symoniā ꝛ mō quocūq̄ȝ. ¶ Pro 6ª dicit. Et habebant loricas ferreas.i.sic sunt armati dura pertinacia:ne spūs iesu itret ad eoꝝ corda ꝙ nulla pūt sagitta diuini eloquij aut increpatiōis salutifere penetrari. ¶ Pro septia dicit. Et vox alaꝝ eaꝝ sicut vox curruū equorum currentiū i bellū:id est fama ꝛ sonus tumultuosi volatꝰ eoꝝ ad opa sua maligna: ꝛ ad sua pōposa extriseca nutriēda:sic ē tumultuosus subditoꝝ cū qbꝰ habitat turbatiuus: ac si sup illos ppłos hostilis veniret exercitus:q2 ēt aīe qbus volare videnꝛ clerici:est cultus dei in diuinis officijs. vt ondaꝛ pessimus modus qꝰ illud faciūt. Dr̄ ꝙ sonitꝰ alaꝝ est sicut sonitus curruū ꝛ equoꝝ currētiū in bellū:q2 sic tumultuose

tuose ⁊ cõfuse illos pcurrūt:ac si finē officij itē/
derēt debellare:⁊ magis vr̄ rumor curuū ptur
bātiū q̄ȝ cātus vel deuota ,platio ,puocātiū ad
celestes dulcores. ¶ Pro 8ª dic. Et hēbāt cau
das siles scorpionū:⁊ aculei erāt in caudis eaꝝ
⁊ ptās eaꝝ nocere mēsibꝰ qnqȝ. Per caudā ō/
signaᷓ finalis ⁊ occulta intētio:vel actuū seq̄la:
p caudā aūt scorpiōis venenosaȝ:⁊ qn̄ vult pū
gere v̄sus supiora ⁊ anteriora recuruatā:ōsigna
tur intētio ⁊ efficacia venenata i prauis eoruȝ
moribꝰ vł erroribꝰ ⁊ hoc sub fraudulēta spē:q̄si
p hoc ducat ⁊ stimulet ad reuerētiā dei in suis
vicarijs:q̄si ad bōa supiora ⁊ anteriora pm̄ exē
pla. In causis igiᷓ locustaꝝ sunt aculei. Tū q:
subtiliter ⁊ acute penetrāt corda illoꝝ qbꝰ se fa
miliariter applicāt. Tū q: puncturā pcti ⁊ re/
morsus i corde illoꝝ relinquūt. Tū q: sepe eos
in tpalibꝰ astute ⁊ subtiliter ledūt. De mēsibus
qnqȝ est supra expositū:lȝ vltra hoc possit dici
ꝙ ,put p has locustas significātur mali ṕlati i
qbꝰ nō ē legitima auctoritas:nec legitimꝰ vsus
clauis:tūc ptās talia nō est nisi nocere:quinqȝ
mēsibꝰ:q: nō pn̄t nocere nisi ,p pn̄ti ⁊ in bonis
tpalibus. Naȝ in sp̄ualibus pn̄t illos quidē q
nō habēt vigorē illuminate fidei cruciare p for
midinē suaꝝ sniaꝝ:lȝ nequaq̄ȝ occidere:q: tali
bus a vero cultu dei ⁊ aiaꝝ regimie destitutoꝝ
snie nō pn̄t apire vel claudere celū. Et q: hoc
i fine qnti tpis erat futuꝝ:vt ifra diceᷓ:iō hoc
credo a sp̄ū sctō ṕdictū. ¶ Septio oñdit sum
mū regē ipsoꝝ:q: eni videnᷓ fideles:lȝ moribꝰ
praui:ne ex hoc credanᷓ eē de regno ⁊ familia
xp̄i. Iō ꝯ hoc subdit ꝙ hēbāt sup se regē ange
lum abyssi:cui nomē hebraice abaddon:grece
āt apolion:⁊ latie hn̄s nomē exterminās:hoc
vltimū dicūt aliqd addidisse latinū interp̄tē:
q: liber in greco est scriptus. Iō aūt nomē eius
hebraice ⁊ grece tradiᷓ:vt oñdereᷓ ꝙ omniuȝ
maloꝝ de oibus nationibus hic talis est prin/
ceps:vel per excellētiā malitie:vel per imensi/
tatē potētie vel vniuersitatē. Possumus autē
cū hoc dicere:ꝙ nō est incōueniēs ꝙ sp̄us san
ctus p os Ioānis nomē istud exp̄sserunt .i lin/
gua latina:cū ipse bn̄ sciret ꝙ qntus status ec/
clesie ad latinā magis ptineret ecclesiaȝ:⁊ tales
locuste cū rege suo hāc p̄ncipaliter deuastarēt:
lȝ aūt p angelū abyssi vł possit intelligi diabo
lus:tū cuȝ hoc vr̄ mihi ꝙ hic angelus abyssi
vocetur ille qui per abyssalē malitiā demonuȝ
⁊ illorū procurationē malignaȝ:⁊ snīip̄aus am
bitiosam astutiā : que in oi malo erat iabyssata
ad gradū sūmi pontificij nō canonice sed frau
dulenter ascendit:quē sic tyrannice vsurpauit
vt supra q̄ȝ credi posset vł contrastaret : qui
fuerunt in gemitibus preteriti tēporis : sciunt
ꝙ proprie additū est:⁊ latine habēs nomē ex/
terminās. Nam licet in multitudine locustaꝝ
sint diuerse ,pprietates male predicte a diuer/
sis malis locustis diuersimode pticipate : si qs
subtiliter oculos mentis aperiat:⁊ oēs modos
⁊ actus vite ⁊ regiminis huius exterminatio/
nis diligēter examiet:videbit oēs tanq̄ȝ in ma
lorū principe couniri:vt merito dicaᷓ angelus
abyssi ⁊ rex huius pessime vastitatis. ¶ Dein
de pro scda tentatione.s.manicheoꝝ heretico/
rum ⁊ patarenoꝝ inūdantiū est expositio san/
cti abbatis Ioachim ꝙ stella ō celo cadēs fuit
aliqs clericus scia litteraꝝ imbutus:qui clauē
scientie praui dogmatis ⁊ ptātem inuestigādi
,pfunda sapie false nō dei accepit a p̄re mēdacij
Puteus aūt abyssi est ,pfunditas hūane mali
tie ⁊ astutie adinuētiōis false:de qua fumus er
roris ,pcedit solē ⁊ aerē obscurātis:q: nō soluȝ
plebei sed ⁊ multi sacerdotes ⁊ religiosi:mul/
tiqȝ p̄ncipes ⁊ milites fuerūt hoc errore isecti
Heretici aūt ex hoc errore geniti sunt locuste
de fumo putei exeūtes:quos apl's.i.thy.iiij.sa
tis apte ⁊ l'raliter tangit dicens. Spiritus aūt
manifeste dicit ꝙ in nouissimis tpibus disce/
deret qdā a fide attēdētes spiritibus erroris ⁊
doctrinis demonioꝝ ⁊ hypocrisi loquētiū mē
daciuȝ:⁊ cauteriatā.i.adustā ⁊ corruptā hn̄tiū
suaȝ ꝯsciam ,phibentiū nubere:⁊ abstinere sup
ple docentiū a cibis quos deus creauit ⁊c. Ad
l'ram eni manichei cōdēnat mr̄imoniū ⁊ oēm
creaturā corporalē:taq̄ȝ fȝ eos a deo malo crea
tam:⁊ iō a qbusdā cibis dicūt abstinēdū:sicut
ab augmētatiuis substātie dei mali in edētibus
ipos:⁊ ex hoc ēt ꝯdēnāt mr̄imoniū:q: p eiꝰ actū
dicūt augeri substātias a deo malo creatas. Nō
aūt pmittunᷓ ledere fenū i.simplices fideles q
interrogati ab hereticis mox aures auertunt:
dicētes nō esse suū : sed clericoruȝ disputare de
fide. Nō etiam possunt ledere arbores.i.perfe/
ctos ⁊ peritos in fide:sed soluȝ carnales signo
dei carentes.i.zelo : fidei:ac reuerentia christi

z eccle sue scē. Qd autē nō pmissuz est occidere sz cruciare mēsibus qnqz decīm est respectu il loz carnaliuz: quos nō oino in suuz errorē trahunt: sz solū suis stimulis i dubiuz valde cruciatiuz īducunt: dtrahēdo .s. fidelibꝰ pp mala exēpla q̄ i p̄latis z clericis abūdare demōstrāt. Uñ z hec ē vna de maximis causis: q̄ illi appa rētiā p̄stat errori. Hec autē istar scorpij faciunt sub blāda spē z cōpassiōne aiaꝝ: q̄s dicunt se velle ad viā salutis reducere. De p̄dictis autez sic scorpionali stimulis z dubio fortiter cruciatis: nō tñ i eoꝝ heresim traductis: nec a v̄a fide extinctis subdit̄ q̄ tales q̄rēt mortē z nō iuenięt: q: p̄dcm̄ cruciatuz ad maiorē mortē reputāt: z añ eligerēt mori q̄z p̄dictis stimulis ꝯ veritatē fidei cruciari: sz nō vult iesus eos mori: sz sic tētatiōibꝰ exerceri. He locuste sunt q̄si eq parati in p̄liū: q: p suo errore defendēdo z ppagādo sunt aiosi vsqz ad mortē. Per faciē āt humanaz ficta humilitas: pdētes v̄o leonuz vera īmanitas designat̄. Per capillos v̄o mulieꝝ q lōgiores sunt q̄z viroꝝ designat̄ orōnis plixitas z orandi assiduitas qbus suuz errorē debili rōne ornāt: z in his q p̄secti dicunt̄ iter eos in suppliciuz oculis apparēter cōponunt. Designat̄ ēt carnalis malitia z superfluitas reꝝ z relaxatio vite: quā suis credētibꝰ ꝯcedunt: q de suis p̄fectis nō sunt: ꝯcedunt āt illis oia mala facere: dūmō final̄r velint ab eis manuuz impositionē recipe. Per alas āt designant̄ hi q apō illos vocant̄ p̄fecti: q grādi verboꝝ strepitu ꝯ oēs resistētes sue fidei se volare paratos asserūt ad moduz equoꝝ currētiuz ad belluz. Habent ēt sup se regē angeluz abyssi: q: vnuz quē dicūt ap̄licuz hñt sup se: cui sunt oēs subiecti. Lz āt abundauerit heresis circa finē qnti status: i cuius finē tētatio mistici antixp̄i q est p̄cursor z p̄pator vie illius magni z aptī: p quē dz fieri vt in 7ª visione dī iudiciuz meretricis: q tñ fundamētuz illius tā mistici q̄z apti nō debeāt esse p̄ncipal̄r de erroribus manichei satis pz. Scdꝰ q: hec secta hactenus p p̄les doctores z p̄cipue p Augu.ē sufficiēter z pūcta z exsufflata ō medio. Nā hic suo tpe inudauit in Affrica: et ipse solēne volumē ꝯ faustuz cōposuit manicheuz. Nō est āt apud deuz ꝯsuetuz q reprobata et cōuicta plene iteꝝ reducat̄ i p̄liuz p̄ncipale. Uñ ꝯ hāc impiā sectā nō opz diutius isudare: nisi solū circa vilissimas feces scopis laicalibꝰ exstirpādas. Nihilominus q: ille filiꝰ mortis nulli fidei stabilis erit: nō est incōueniēs q duz nitetur ascēdere q et hāc sectā et alias pessimas sibi fauētes sustineat: donec i culmine positꝰ volet se deuz facere p̄dicari. ¶ 2ª rō est q: finales tētatiōes debēt eē sic subtiles et p̄bice apparentes: vt q̄si electi si eēt posse in illos inducant̄ errores. Secta āt patrenica et manicheoꝝ habz multos ita bestiales errores: q nō sunt apti seducere sapiētes. Uñ pphetia paganica vnum sūmū deuz ponēs: et tpalia sub aliquo respectu magnificās et exsufflans ista q̄ sunt fidei in quibus intellectꝰ captiuat̄ humanus magis ad h̄ apta vr̄. Qd et Ap̄ls p sp̄m scm̄ vr̄ p̄sensisse: cū dicit ad Col.ij.c. Uidete ne qs vos seducat p p̄hiam z inanē fallaciā s̄m huius mundi elemēta: et nō s̄z xp̄m. Qd diabolus valde bñ p̄sentiēs iaz vr̄ p̄parasse mām: duz sectā Aristotelis p religiosos in culmie posuit: sicut infra dicet. ¶ 3ª rō ad hoc est ex respectu ad exercitiū et illuminationē electoꝝ: tam ex influxu sp̄us sci: q̄z ex tētatiōe diaboli pcurāduz: sicut .n. pz ex supradcis totꝰ impetus sp̄us sci ad fundanduz 3m statuz gñale mundi: et 6m p̄ticularē ecclesie est adrenouationē p̄fectā euāgelice vite: quā total̄r destruit paganica secta. In his ergo magis sp̄us sanctꝰ exercebit electos: q̄z in cōsutatiōe erroris bestialis manichei. Et q: diabolus hoc valde bñ p̄sentit: iō p viros religiosos sic paganicos inuoluit errores: et sic pcurat eos p̄ncipijs fidei cōmisceri: q multū p̄parauit apparentem viam: vt veritas euangelij sub illis dolis de medio exsufflēt. Intellige āt q dolus erit talis: q q destruēt euāgeliuz: defendere euāgeliuz se iactabunt. Et sicut pontifices: et scribe: et pharisei se defendere dicebāt legē: et legis cultuz: et honorare deuz: et tñ ipsi crucifixerunt filiuz dei legis medullā et finē. Sic filibus mōis filēs istis in ecclesia dicēt se tenere locū xp̄i: et veritatē docere euangelij: et tñ ipsi verā medullā euāgelij et p̄fectōez vite xp̄i horrendis trāsgressionibꝰ et malitiosissimis ꝯdem nationibꝰ crucifigēt. ¶ Ad hoc est ip̄etus diaboli ꝯ influxuz sp̄us sancti. Et hic sicut in alio capitulo exponā tibi: et est supra expositūz satis et iam plene cōpletuz. ¶ Utrū autē aliqd aliud solēnius et aptius circa p̄fectionē euāgelicam

licã cõdẽnãdã sit futurũ ignoro. Nã illõ qd̃ scrĩ
est sufficiẽter excludit a vero dei cultu: faciẽtes
& ipsos eẽ pessimos hereticos & antexp̃ianos ve
ra rõne cõcludit: si ptinaciter pstiterit i eisdez.
¶ Ad pᵐ ergo & 3ᵐ sensũ hanc locustaz ma
gis currit gñalis ipet⁹ reprobatiõis & malitie
qnti stat⁹. Posũt ãt lr̃ales expõnes de his locu
stis supius scẽ i pmo mõ expõnis ad hanc 3ᵃᵐ
expõnẽ de hypocritis impugnatorib⁹ xp̃i vite
faciliter applicari. Et iõ p tertio sensu gñales
cõditões trãscurro. Casus.n. hui⁹ stelle de celo i
terrã hñtis clauez putei abyssi ipmq; apientis
est quorũdã altioz & doctioz & nouissimoz re
ligiosoz casus i terrenas cupiditates: & i paga
noz curiosas scias: & i multas opiones piculo
sas: sectas diuersas: & scismata i eccl'ia excitãtes.
Acceperunt.n. igeniũ & clauẽ & ad apiendã & ex
tollẽdã doctrinã Aristo. & Auerro. & pluriũ pa
ganoz: q̃si i aliis nihil studẽt: & ad excogitan
dũ cõfũda & voragiosa dogmata obscurãtia so
lẽ sapie xp̃iane & euãgelice vite: & purũ aerẽ reli
gio si stat⁹ maculãtia miris dolis. nã tñ q qdã
eoz dicũt paupertatẽ altissimã nihil hñtiũ i cõi
nõ eẽ de suba pfectõis euãgelici stat⁹: & q me
lius ẽ hr̃e sufficiẽtiã aut saltẽ necẽia i cõi & cõtẽ
platiuo q̃ h̃ nõ hz: ingeta & ipsecta cõsistit: & q
cõpos sũpt⁹ portaret: q̃si loculos i pdicatõe euã
gelii nõ deficit: sz superrogat pfectõi. Alii vero
his cõdicẽtes dicũt vsũz pauperẽ & artũ debitũ
circũstãtiis regulatũ: vt dcm̃ est sup̃ nõ cadere
sub voto euãgelice pauptatis: qd̃ & d̃ scõ i vita
oñdũt ipsi se credere multũ relaxate viuẽtes:
imo cõtriũ asserẽtes q̃si hereticos cõdẽnare nitũt.
Quidã ẽt seculares magri abũdãtiã tpaliũ in
cõi pposuerũt i suis scriptis pauptati extreme
paupis iesu xp̃i: imo & ipsaz cõdẽnauerũt ipie:
vt dcm̃ ẽ sup̃. Quidã ẽt maioris appentie di
cũt q sacerdotes curati descẽdũt 2ᵐ gradũ: si
euãgelicã pfectionẽ voto religiõis assumũt: &
q se subiicere hoi pp deũ: qd̃ ẽ plene abnegare
seipz ipsectis cõuenit nõ pfectis: dicũtq; q pau
ptas nõ ẽ vt⁹: q: puationẽ dicit: cũ tñ certũ sit
q magis positiuũ ponat i aĩa: q̃z cõis vt⁹. Vñ &
ipsa vt⁹ ẽ pfectoz: vel aliqd cõi vtute melius.
Alii ẽt filii diaboli h̃ ipz dicũt de virginitate:
q: nõ tz mediũ i delectatõib⁹ tact⁹: imo q tales
horrẽde icidẽt i extremũ. Quidã v̇o solũ secu
lares sed religiosi talia dogmata paganica suis
theologicis tractatibus miscuerunt: vt ex his
multi clerici pifi⁹ pbantes occasiõe accepta oẽs
articulos fidei videaꝰ reiicer pter vnitatẽ dei:
dicũtq; phiam solã mũdanã eẽ verã: & humão
regimini sufficere ad vtuose viuendũ: dicũtq;
mũdũ ab eterno fuisse: & deum p se & imediate
nihil posse opari d̃ nouo: q: qcqd imediate po
tuit fecit nec̃io ab eterno. Sequunt̃q; errores
Auer. & nõ ponũt i libero arbitrio nisi quãdaz
falsaz isufficiẽtẽ & chimericã libertatẽ. Malus
ẽ iste pute⁹ abyssi: & mala aptio ei⁹: peior est fu
m⁹: & pessim⁹ fruct⁹ ei⁹. Nã de fumo pdci ca
sus & aptiõis: lz nõ quo ad oẽs errores pdcõs
exierũt locuste.i. religiosi paganice phie seqces
leues & volatiles cupidi & carnales hypocritalr
viuẽtes: & virẽtia pfectiõis queq; rodẽtes: q cõ
oẽs eis nõ fauẽtes aiosissime cũctãt q̃si eq cur
rẽtes i bello: & cõ statũ viroz spũaliũ eoz hypo
crisim pfecta cõuersatõe denudãtiũ: celũ amaz:
& bellũ acutũ assumũt. Vox ãt alaz.i. suaz snia
rũ q̃s altissimas & puolãtes eẽ psũmũt: i miris
litigiis clamorib⁹ & furiis est sicut vox rotaz &
tumultuosi exercit⁹ currẽtis i bellũ. Hec ãt q̃
iã diu ẽ fuerũt initialr̃ seiata cõtinuo succrescen
tes defectuoso augmẽto malã cõsumationẽ pse
rũt de ppiquo. In his tñ malis nõ pmittunt
ledere: vel nocere spm̃ pfectoz q̃si arboz: nec
ẽt simpliciũ viroz ẽ spũs vite xp̃i suãtiũ: vel de
vote adherẽtiũ eis. Ceteros v̇o hicide vacillã
tes: q hñ vidẽt se a sua pfessiõe deficere: nec tñ
hñt nouũ scriptũ i frõte mẽtis vt eã velit: vel
posse se credãt plene suare. Sic venenatis acu
leis rõnũ & exẽploz suoz cruciãt q mori peli
gerẽt: ãnq̃z viuere i tãto cõscie cruciatu. Hñ no
uerũt h̃ illi q sũt i religiõibus relaxatis: q tñ a
spũ dei nõ sũt plene mortui: sz a relaxatiõibus
locustaz pcussi & tracti. Nã illi q nõ totalr̃ cru
cianꝰ sũt de numero locustaz pcutiẽtiũ: mensi
bus ãt qnq; durat tps: ptãs locustaz & crucia
tus pcussoz: q: duz tpalia eis abũdabũt & sen
suales appetit⁹ eoz qnq; mẽsib⁹ designati: iter
eos viuẽtes vt dcm̃ ẽ talr̃ cruciabũt. Hoz aũt
defect⁹ Apl's.2.ad Thi.3. describit apte. d. Hoc
aũt scito q i nouissimis dieb⁹ istabũt tpa picu
losa & erũt hoies seipsos amãtes: cupidi: elati:
supbi: blasphemi: pentib⁹ nõ obediẽtes: supple
q fũdauerũt religiosos stat⁹: igrati: scelesti: sine
affectõe: sine pace: criatores: icõtinẽtes: imites
sine benignitate: pditores: pterui: tumidi: ce
ci: voluptatum amatores magis q̃z dei: hñtes

spẽm pietatis supple diuini cultus ⁊ çeli aiaꝝ ⁊ religiõis: vĩtutẽ aũt eius abnegãtes .i. suas regulas nõ ꝯuãtes. Nã i regule obſuãtia religionis ẽ vtꝰ: q̃ vo tpe Pauli pseudo erãt apľi fiľes illis: iõ subdit: ⁊ hos .i. hoꝝ fiľes dvita. Ex his eni sunt q penetrãt domos: ⁊ captiuas ducũt mulieres oneratas pctis: q̃ seducunť varijs desiderijs: semp discẽtes ⁊ nũq̃ȝ ad sciam ṽitatis puenientes: ⁊ q̃ semp adiscũt studio vano: iõ nõ illuminanť ad ṽitatẽ a spũ scõ: ⁊ iõ seqť ipugnatio ṽitatis p eos dũ subdit. Queadmoduȝ aũt Joãnes ⁊ mãbres restiterũt Moysi: ita ⁊ isti restiterũt ṽitati hoĩes corrupti mẽte reprobi circa fidẽ. Or vo eoꝝ grauis ⁊ vltia ad nocẽduȝ ptãs nõ est nisi p breue tpš: q̃d pp electos breuiatũ est: ⁊ q̃ hic noie qnq̃ mẽsiũ exp̃miť. Jõ apľs subdit: s̃ȝ vltra nõ p̃ficiẽt: isipiẽtia .n. eoꝝ fuit mãifesta: erit oĩbꝰ sicut illoꝝ fuit: l̃ȝ hi ãt qnq̃ mẽses sint sup̃ expositi: forsitan tũ per qnq̃ mẽses designãť ad l̃ram: q̃ forte tãto tpe vel circa pmittenť huiꝰ locusteattrociꝰ seuire. Sicut ⁊ iudei i qnq̃ vel sex mẽsibꝰ vltimis xp̃s fuerũt atrociꝰ p̃secuti: sicut a festo senophegie vsq̃ pasca: q̃d tũc fuit .viij. kaľ. Apriľ. ⁊ tũc p̃ut Joãnis .7. dr̃. Querebãt .n. eũ iudei iterficere: pp q̃d in iudeã ãbulare nolebat. Per facies vo hoĩs i locustis sigťur i his hypocritis blãdimẽtũ adulatõis ⁊ p̃tẽsa hũana discretio i oĩbꝰ suis scis. Per capillos vo mulieꝝ subtiles ⁊ lõgos sigťur subtilis ⁊ ꝯtinuata sollicitudo ⁊ excogitatio defendẽdi sua trãsgressoria opa: ⁊ relaxatõis sue statũ: de talibꝰ capillis ordinantes caput suaꝝ itẽtionũ: oñdẽtes plebibꝰ se oĩa ista facere pie pp dei cultũ ⁊ vtilitatẽ p̃pľoꝝ: q̃si dicentes se eẽ martyres pietatis ad xp̃m p talia opa ꝯcipiẽdũ i eis Hiero. p mulieꝝ capillos dicit q̃ h̃nt ꝯceptꝰ ⁊ actꝰ voluptuosos. Or i his ẽ realis rapacitas ⁊ deuoratio eoꝝ ex q̃bꝰ deberẽt paupes sustẽtari: iõ dr̃ q̃ dentes earũ sicut dẽtes leonũ erãt: q vult aliq̃d de ore eoꝝ eruere: p̃babit i eis dẽtes nõ dubiũ leoninos: ⁊ q̃ nullã de talibꝰ rep̃hẽsionẽ sustinere p̃nt: nec p̃mittũt ad itima sua itrare cõpunctiõis spm̃: ⁊ semp i oĩbꝰ iueniũt duꝝ excusatõis obstaculũ: icirco dr̃ q̃ hẽbãt loricas q̃si loricas ferreas. Or vo i oĩbꝰ his malis dñt se eẽ dei pugiles ⁊ eq defensiõis eiꝰ: ac p h̃ coronãdi faciľr. Jccirco dr̃ q̃ sup capita taliũ erãt corone siľes auro. Realr ãt ipsi sũt coronati hedera antiochi pro trãsgressiõe p̃nti .s̃ȝ si nõ ꝯuertenť coronãs coronabit eos dñs tribulatiõe iferni. Et nota q̃ qnq̃ mẽses forte sig̃nt q̃ i fine qnti status erat xp̃i spũs crucifigẽdus q̃si qnq̃ plagis i veracibus imitatoribꝰ suis: vt vere possent dici mãibus ⁊ pedibꝰ ⁊ latere vulnerati. Nã p manus sigťur appentia celebris auctis ecclesie g̃nalis ⁊ seq̃la multitudis: q̃bꝰ manus ꝯfodiũt viroꝝ spũaliũ eis ꝯria iponẽtes. Un̄ dicũt eos eẽ inobediẽtes ⁊ ꝯtumaces p̃latis suis ⁊ ecclesie dei: ⁊ viros paucos ⁊ ceruicosos: ⁊ diuersos a tota multitudine ordis sui. Pedes vo p quos i fundamẽto vo figimur trãsfigũt i viris euãgelicis q̃ ꝯ scripturas ⁊ ꝯ p̃oꝝ p̃rm cõia documenta dicũt eos figi i p̃pa stultitia ⁊ visiõibꝰ vanis: ⁊ q̃ ipossibilia accipiũt obſuare: ⁊ ꝯ exẽplũ xp̃i ⁊ apľoꝝ loculos h̃ntiũ vt dicũt eos viuere asserẽt: latꝰ vero trãsfigũt: dũ fauore amicitie ⁊ p̃tãtis eoꝝ: ⁊ oblatis p̃missiõibꝰ: ⁊ icussis terroribꝰ multos ꝯcipiẽtes spm̃ euãgelice regule a taliũ viroꝝ imitatõe ꝯturbãt. De aũt locuste ãgelũ abyssi de quo dcm̃ est sup̃ singľr h̃uerũt regẽ suũ i suo statu: q̃ p eiꝰ potẽtiã viros euãgelicos de latina ecclesia eiecerũt: ⁊ tanq̃ȝ regẽ suũ i statu suo falso magnificis p̃dicatiõibꝰ extulerũt. Uide ĝ q̃ȝ exp̃sse malitia huiꝰ tpis in cantu qnte tube exp̃miť. S̃ȝ ⁊ in oĩbꝰ qnarijs Apoc. siľr declaranť: ⁊ nõ i qnarijs: s̃ȝ ẽt in senarijs q̃ bonũ pauptatis renouatũ i tertiodecimo cẽtenario i ordibꝰ mẽdicãtibꝰ ad sexti signaculi referť isignia ⁊ corruptio ipsoꝝ maxie euãgelici statꝰ ad sexti vltia seculẽta: i cuiꝰ seculẽta vt p̃ȝ multipľr est spũs iesu illusus pariter ⁊ despectus.

¶ Jesus falsificatus. Cap. iiij.

Sicut aũt pius ⁊ patiẽs iesus post illusionẽ ⁊ despectũ ⁊ post multas iniurias fuit crucifixus ⁊ mortuus: sic ⁊ post multas illusiões spũs sui i relaxatõibꝰ multis mortificata ẽ ṽitas nõ solũ vite s̃ȝ scie ⁊ doctrie ⁊ p̃latõis romane. Ut aũt videas q̃ũo hec mala fuerũt a spũ scõ p Joãnẽ p̃dicta: ⁊ vt multoꝝ dcõꝝ ⁊ dicẽdoꝝ sit magis ṽitas clara: oportet q̃ distiguamus diuersa initia sexti status ⁊ vltia sexti: q̃ i isto itermedio debuit p̃cedere tẽtatio mistici antixp̃i: sicut in pleno statu sexti dȝ isurgere tempestas antixp̃i apti. Sicut aũt i synagoga ⁊ ecclesia siue statꝰ legis ⁊ euãgelij simul bellãdo cucurrerũt vsq̃ ad destructionẽ hierľm factã p Uespesianuȝ ⁊

Thytũ.

Christū. Sic iā p cētū ānos ⁊ vsq₃ ad deuasta/tionē ecclesie p antixp̄m aptū currūt simul se/ces ecclesie ⁊ claritas noui status. Dicūt ḡ aliq de iniciatōe sexti signaculi q̄ icepit i reuelatōe fcā abbati Joachim: q̄ q̄si p̄us solēniter i eccle sia hūc statū d̄scribēdo p̄dixit. Alij dicūt q̄ ice pit in ↄuersione bti Frācisci: q̄ fuit euāgelice vite fūdator. Alij dicūt q̄ icepit i ȝelo renoua/ti sp̄us viroꝝ sp̄ualiū de vita Frācisci rebellan tiū trāsgressiōib⁹ volentiū regulā ⁊ sctissimū₃ testm̄ p̄ris obseruare pfecte: ⁊ a ↄdēnatiōe obser uātie euāgelice vite i viris eisdē. Alij aūt q̄ ab exterminio Babylonis p.x.cornua bestie q̄ d̄r antixp̄s apt⁹. Sane oēs has s̄nias credo veras: ⁊ diuersis respectib⁹ solēnē v̄itatē h̄re. Quos respect⁹ nesciētes distiguere doctrinā multoꝝ illuminatoꝝ falsū₃ estimauere doctrinā. Nā ta/les d̄rias i ichoatōe ecclesie p euāgeliū tibi tra dā. Nā Lucas ichoat euāgeliū xp̄i a Zacharie sacerdotio: cui d̄ Joāne p̄cursore fcā ē p̄missio ⁊ pp̄hica reuelatio de xp̄o stati vēturo. Matt. vo ab hūana xp̄i gn̄atōe. Marcus a xp̄i ⁊ Joā nis p̄dicatōe. Joānes a v̄bi trinitate. Sic sexta opatio a reuelatōe fcā scō abbati Joachi₃ ⁊ filii bus sue p̄dicatōis exp̄sse sūpsit initiū. A reno/uatōe vo regule euāgelice p seraphicū vir. F. sūpsit sue plātatōis exordiū. A p̄dicatiōe vero ⁊ ȝelo sp̄ualiū₃ suscitatoꝝ: ⁊ a noua babylone reprobatoꝝ sumpsit reflorītiōis seu repullula/tionis augmentū. A destructiōe vo babylonis sumet sue clarificatōis cōplemētū: iuxta qd̄ di cimus euāgelij obs̄uātiā clarificatā: q̄n obs̄uā tia legaliū ē fcā mortifera: ⁊ hierl̄m terrena de/structa. Sil̄r a repies i pp̄his. Na₃ initiū₃.lxx. ānoꝝ captiuitatis vno mō est a.xiij. anno Jo/sie: s̄m q° cepit Hieremias eā p̄dicare: ⁊ teriant in p° anno Darij. Sicut p₃ Zach.i. Sil̄r hēs de.lx. ebdomadib⁹ Dan.de qb⁹ trāseo. Et sicut pp̄hie diuersis mōis ad illa initia ⁊ fines aptā tur: sic ⁊ i visiōib⁹ Apoc. ↄtingit. Sil̄r hēs exē plū in itroductōe ecclesie p xp̄m. Nā nō ē du/biū q̄ multa fcā ē ipletio pp̄haꝝ in xp̄i ortu: multa in sue p̄dicatiōis decursu: multa in sue amorose mortis transitu: multa in sp̄us scti in die penthecostes abūdanti descensu: multa in exitu ap̄loꝝ a synagoge p̄fidia: m̄lta ēt hierl̄₃ ⁊ synagoga d̄structa. Sic ⁊ s̄₃ istos modos diuer sos diuersa eccl̄ie de gētib⁹ sumūt initia: ⁊ cur/su₃ plenitudinis tp̄m ei⁹ diuersimode teriant.

Nā numerus tp̄is eius apte describit in pluri bus locis Apoc. q̄ numerus est mille.cclx. an/ni: sup quē numeꝝ abbas Joachi₃ oēs suas re/uelatōes fūdauit: q̄ fuit vir magni lumis ⁊ vir tutis: ⁊ maxie libros ↄcordie noui ⁊ veteris te stamenti: in qbus mira pportōe.xlij.gn̄atiōes scōi status.s.ecclesie de gentib⁹.xlij.gn̄atōibus status p̄mi: q̄s Mat. ponit sic ↄcordādo descri bit. Accipit aūt.xlij.tricenarios annoꝝ p.xlij. gn̄atōib⁹ scōi status. Quare aūt sic accipiat tri cenarios p gn̄atōib⁹ singulis ōndit lib.ij.d. q̄ nouū testm̄ differt a veteri: sicut sol a luna. ⁊ iō gn̄atōes veteris testi ad modū lune crescentis ⁊ decrescentis p dissiles ānos currūt. In nouo aūt debuerūt esse stabiles: sicut q: xp̄s sol iusti/tie regnat in pp̄lo xp̄iano: ⁊ subdit: igr̄ in testō nouo nō s̄m carnem accipienda est gn̄atio sed s̄m sp̄m. Juxta illud Matth.i. Qd̄ in ea natū est/ex sp̄u sctō est. Et qm̄.xxx. annoꝝ erat xp̄s q̄n cepit h̄re sp̄uales recte spatium gn̄ationis in nouo testō.xxx.annoꝝ numero terminatur maxime cum h̄ significet in numero dierum. qbus mulier pascit i solitudine a facie serpen/tis: accepto die pro anno: ⁊.M.cclx.diebus p totidem annis: multa dicit ibi de ista materia. Attendendum aūt q̄ sp̄us sctūs pp̄hicus se/pe tangit mentem ad gn̄alia vnius status: ⁊ ex illis gn̄alibus dimittit postea negociari intelle ctum humanum: ⁊ in illo tali negocio pōt se falsitas imisceri: non tn̄ pp̄ter hoc p̄mum lu/men est falsum: ⁊ illa falsa ↄclusio elicita p tan to non est erronea: q: non est ptinaciter affir/mata: ⁊ ab illis non nisi cu₃ dubietate accepta: l₃ aliqn̄ simpliciter pferatur. Hoc dico q̄ ge/neralia status tertij scūs hic abbas ⁊ conditio/nes opationum sexti signaculi clara luce p̄spe/xit. Speciales vero conditiones ⁊ certas signi ficationes temporum sub opinione descripsit. Et iō est excusandus: q: cū luce auroꝛe sexti sta tus fuit i tenebris sexti: tn̄ illa gn̄alis figtio cō/cordie ichoādo numeꝝ multis a xp̄i ortu: quā ipse abbas accepit vsq₃ ad tp̄s suū magna₃ h₃ rationem ⁊ notabilem veritatem. Dicit aute₃ li.ij.cōcordie: q̄ tertij status initia presto sunt ⁊ ipse fuit vsq₃ a M.ccv. ⁊ anno sequenti q̄ fuit sextus gn̄ationis.xlj. fuit fundatus initial̄r ter tius status. F. ichoāre statū euāgelicū renoua re. Ex tūc aūt ois p̄secutio fcā euāgelico statui ad p̄secutōes ptinet antixp̄i: ⁊ i seq̄nti gn̄atiōe

42.cepit p̄secutio quorūdā magr̄oꝝ ꝯdēnātiū
euāgelicā pauptatē. In ipsa ēt fuit Federicus
ij. cū suis cōplicibus ecclesiā dei attrociter p̄se
quēs: cui⁹ adhuc remanet mala cauda. Prout
aūt ichoaꝝ istō tp̄s a xp̄i baptismo: sic i gn̄atōe
41. ceperunt hi duo ordies euāgelici p totā eccle
siā latinā i doctria florere: ꝛ i. 42. gn̄atōe multi
fuerūt errores pisius ān̄xp̄ianoꝝ hēsuz funda
menta: q fuerūt p ep̄m ꝛ magr̄os dānati. Pro
ut v̄o ichoāꝝ. M.cclx. āni a xp̄i morte sic i. xlj.
appuerūt mala Māfredi ꝛ Corradini: ꝯ quos
rex Carolus est vocat⁹. Et i. 42. gn̄atōe Petr⁹
rex Aragonū iuasit regnū Sicilie: cui⁹ op⁹ nō/
dū finē accepit. In fine aūt. xlij. s. ab icarnatiōe
xp̄i. M.cclxxxiiij. ānis trāsactis q sunt ab eius
passiōe ꝛ morte: ꝛ ascensu ad celos: ꝛ missione
sp̄us sci recte p̄dcūs numer⁹ mulieris: in quo
tp̄e ipsa mulier i apl̄is est fūdata cōpleꝝ p̄dcūs
numer⁹ q mulieri attribuiꝝ. c. 12. ꝛ tūc illa hor
renda nouitas reiectōis Celestini pape ꝛ vsur
patōis successoris sup ecclesiā ē adducta. Attē
de aūt q̄z ꝯgrue ibi i. 4. visiōe est dcm̄ post ra/
ptū filij sui: haud dubiū xp̄i iesu q est btissime
v̄gis ꝛ totius ecclesie spōsus ꝛ filius ꝙ mulier
fugit i solitudinē: pp qd̄ tria simul itelligunꝝ.
Primus stat⁹ xp̄iane p̄fessiōis a statu iudaismi
scūs seq̄stratus ꝛ solitarius. Scd̄s sp̄ualis ꝛ ce
lestis ꝯuersatio ꝛ ꝯtēplatio q̄ est a carnalib⁹ so/
litaria: ad quā tūc fuit ecclesia subleuata. Ter/
tiū est gentilitas romana: q̄ tūc erat a deo ꝛ di/
uio cultu deserta. De hac solitudie dꝛ Esa. 32.
Erit desertū i chermel. i. romana ecclesia sic pi
guis i gratijs: sic p̄us fuerat iudea ꝛ chermel
. i. iudea i saltū reputabiꝝ: ꝛ habitabit i solitudi
ne iudiciū ꝛ iustitia. Et. ca. 35. Letabiꝝ deserta
ꝛ i via: ꝛ exultabit solitudo: ꝛ florebit q̄si liliū:
ꝛ multa sūt sicia i pp̄h̄is: ꝛ seq̄ꝝ i Apoc. ꝙ i de/
serto gentilitatis h̄z locū a deo patū: vt ibi pa/
scant eā diebus. M.cclx. certuz est aūt ꝙ a xp̄i
morte fuit synagoga reprobata. Un̄ p̄p̄e q̄ztū
ad illā Io. 12. dꝛ. Nūc iudiciū est mūdi: q꞉ illa
debebat iudicari. Et q꞉ tūc sicut i radice diabo
lus de gentilitate expelli: iccirco seq̄ꝝ nūc p̄n/
ceps huius mundi eijcietur foras. Hoc aūt ad
l̄ram r̄ndit iesus q̄n gentiles dixerūt. Dn̄e ie/
sum volumus videre. Notabilis ḡ finis istius
mansiōis vꝛ signari i fine. M.cclx. annoꝝ ab h̄
terio: vt tūc videaꝝ hec mansio iterrūpi: q° ad
regimis romane ecclesie veritatē: qd̄ magis de
clarabo ifra: cū q̄ntā p̄tē visiōis huiuz his feci
bus q̄nti tp̄is applicabo. Do āt tibi duo my/
steria q̄bus ꝯueniens fuit tanto tp̄e iudeaz re/
linq ꝛ statū euāgelicū i gentilitatē p̄tendi. an̄/
q̄z ꝯuerteretꝝ icredula synagoga. Nā sic plebs
iudeoꝝ nolens credere duob⁹ exploratoribus
terre p̄misse. xl. dieꝝ numero pagrate: p̄ut dꝛ
Nu. xiij. Sic p̄ icredulitate eius ad p̄dicatōez
xp̄i ꝛ Io. M.cclx. diebus seu tribus annis cū
dimidio factā dareꝝ sibi i pena ānus p̄ die: ita
ꝙ nō itraret terrā sanctaz: seu statū redēptiōis
xp̄i: vsq̄z dū ꝯsumarenꝝ. M.cclx. anni: dꝛ eniz
sic Nu. xiiij. Filij v̄ri vagerūt i deserto annis.
xl. ꝛ portabūt fornicationē v̄raz donec ꝯsumāꝝ
cadauera p̄r̄m i deserto iuxta nu. xl. dieꝝ: q̄b⁹
ꝯsiderastis terrā: annus p̄ die iputabiꝝ. ¶ 2m
mysteriū vt vnitas ꝛ simplicitas ꝛ hūilis pui/
tas xp̄i iesu p̄dicātis i carne mortali oñdaꝝ re/
dūdare i plenū: seu annualē solis circuitū: ꝛ vt
ex h̄ plenius appeat ꝙ tp̄s ecclesie i plenitudi
ne gentiū ꝛ h̄z notabilē plenitudinē: sicut vsq̄z
ad xp̄m plenitudinē hūit tp̄s veteris testi: ꝛ d̄
hac dꝛ Gala. 4. At vbi venit plenitudo tp̄is
misit d̄s filiū suū. De p̄a v̄o plenitudine gentiū
dꝛ ad Roma. 11. donec plenitudo gentiū itra/
uerit: ꝛ sic ois israel saluus erit: ꝛ h̄ vocat Apo
sto. mysteriū. i. valde secretū ibidē. Numerus
aūt. M.cclx. dieꝝ ꝯtinet i se. xlij. menses ānoꝝ
vt sicut p. xlij. mansiōes cucurrit pp̄l̄s i des̄to
ab exitu d̄ egypto vsq̄z ad igressuz terre p̄misse
ꝛ ab Abrahā vsq̄z ad xp̄z currit Math. p. xlij.
gn̄atōes. Sic ēt i deserto gentiliū p. xlij. mēses
xxx. q̄si sp̄ualiū gn̄ationū a recessu eius a syna/
goga vsq̄z ad reditū eius ad illā itroducendaz
ad xp̄z i fide cucurrit. Hic aūt numerus pp di
uersa mysteria numeroꝝ icludēda varie noiaꝝ:
vt p̄fectōes multiplices oñdanꝝ i eo. Nā noiaꝝ
tp̄s: ꝛ tp̄a: ꝛ dimidiū tp̄is: q sūt tres anni ꝛ di/
midius. Noianꝝ. xlij. menses: ꝛ. M.cclx. dies:
vt etiā pp p̄am cām ab itellectu excludanꝝ idi/
gni. Q꞉ v̄o mysteria nō sūt certa pp eoꝝ varia
tionē mr̄t mōis possibile ordie ꝯgruo p euidē
tiā sci appet: tūc ꝙ illō itendebat sp̄us scūs in
mysterio claudere qd̄ p̄fectū appet: iccirco ad
scā nr̄i tp̄is accedamus ꝛ q̄ntā p̄tē hui⁹ visio/
nis ad h̄ applicemus. Q꞉ v̄o hec visio. iiij. sub
typo mulieris vꝛ ecclesiasticam describere di/
gnitatem: que in primo est mulier amicta sole:
ꝛ in fine quinti quo ad malos est babylon ꝛ
meretrix

meretrix iudicāda. Idcirco i ista visiōe sᵒps fu mitatē maloꝝ ꝑlatōis eccl'ie i suo peiori vī de/ scribē. Recordare āt ꝙ sic suꝑdixit ibi ꝓphas triplicē xp̄i aduētū i eadē lr̄e textura ꝑdicere: ⁊ i aliq̄ pte lr̄e magis se offert vnᵒ: ⁊ i alia aliᵒ: tn̄ totū sit̄ itellectuꝫ ꝓphie elucidat: ac p hoc ē obscura itelligētia i ꝓphis. Sic ⁊ hic liber pleīs simᵒ ⁊ fecūdus i sensibᵒ plura cōtinet i sua textu ra. Tn̄ qꝛ mistic' ānxp̄s parat viā aptoꝛ: idcirco sp q̄n de vno loqt̄: reliquū itus claudit: misti/ cus ānxp̄s nō erit vꝰs ꝑlatus: sꝫ pseudo xp̄s: ⁊ sp̄ūꝫ xp̄i i vita euāgelica ↄdēnabit: vt dcm̄ ē su pra: ⁊ idcirco tꝫ typū Anne ⁊ Caiphe xp̄ꝫ ↄdē nantiū. Aptus ānxp̄s faciet iudiciū ↄ babylōe. Nō dubiū: qꝛ forte iueniet iā eā iudicataꝫ: ⁊ po stea pugnabit cū v̄itatis p̄conibᵒ Enoc ⁊ Helia q iacebūt mortui in plateis ciuitatis magne: q̄ dī sp̄al'r Sodoma ⁊ egyptᵒ: vbi ⁊ dn̄s eoꝝ cru cifixᵒ ē. Uide lector mysteriū ad tp̄s istō circa sp̄ūales Enoc ⁊ Heliā. f. s. ⁊ Dn̄icū: q missi sūt p̄cones scōi aduētᵒ xp̄i: sicut ⁊ illi tertij aduētᵒ ad iuditiū: ⁊ pugnabūt. imo pugnauerūt ↄ mi sticū: ⁊ ānxp̄m in platea ciuitatis magne. i. i la titudie relaxatiōis eccl'ie iacēt mortui in statu corrupto i filijs: qꝛ ad initia eccl'ie sunt ꝓlapsi in qbᵒ vitijs ↄsistit misticᵒ ānxp̄s: q̄ oia vitia in vno ipio magis i plēitudie appebūt: vt̄ iā appa ruerūt. Nā sic iste aduētᵒ mediᵒ xp̄i iesu dī rēo/ uatio sp̄ūs eiᵒ euāgelico statu dato eccl'ie i m̄ltis ꝑsōis: lꝫ āgelus h̄ns signū dei. f. sit p̄ncipal'r in eis. Sic ānxp̄s iste misticᵒ q huic ↄpugnat ad/ uētui i caterua feculēta q̄nti statᵒ: q̄ i locustis ē sup̄ exposita ↄtinet̄. lꝫ sit ibi vnᵒ vltimᵒ rex eoꝝ pp oimostā p̄ncipalitatē i malo: ad tm̄ āt malū nō potuisset subito deduci scitas ꝑlatoꝝ q̄nti tp̄is nisi magno tp̄e p̄us icepissent ruere p āhi tiōes pōposas: ⁊ tpaliū fastuositates supfluas ⁊ m̄ltiplicatas: symōiacas auaricias: ⁊ electiōes puersas: ⁊ carnales ꝓmotōes suoꝝ: ⁊ negligē/ tias sp̄ūaliū cultuū ⁊ altaꝝ v̄tutū: vt sic mal' dī sp̄ōnibᵒ ꝑambul' pōitis: tādē diabolᵒ possꝫ hu/ ius pessimi itroducē malā formā. Nā Jason ⁊ menelaᵒ ⁊ alchimᵒ ⁊ m̄lti alij symōiaci ⁊ hōici de p̄cedūt: ān̄q̄ veniāt ānas ⁊ caiphas i qbᵒ sy nagoga efficit̄ dīcida: sic ⁊ i eccl'ia m̄lti plēi vi/ tijs: ⁊ apiētes vias m̄ltis mal': ⁊ multaꝝ occisso res v̄tutū p̄cesser̄t: ān̄q̄ āg'ls abyssi pōeret̄ rex locustaꝝ: q occidit xp̄i sp̄m̄ ⁊ euāg'licū statū eᵒ

Jesus doctor humilium. Cap. v.

Ost tēpestatē pijssimus iesus hu/ milibᵒ suis serenus appet: ⁊ quos in turbinibus seuiētes bestie ↄser uauit in sua veritate iaꝫ icipit mū do facere clarescere: vt p ipsoꝝ ve ritatē ⁊ ꝓbataꝫ virtutē lucret̄ pius iesus ad ve ritatis reducēdo semitam illos quos male be/ stie fermētādo reduxerūt. Et qꝛ eaꝝ seductiōe plenaria: q̄ nūc instat erit clarificatio sexti statᵒ Jō b humiliū exaltatio p illū angelū quē Joā nes describit. x. ca. post 6ᵐ tubicinīuꝫ designat̄. Nā de illo dicit sic Joachim. Quicūq̄ erit iste ꝑdicator veritatis fortis esse describit̄: qꝛ robu stus erit in fide ⁊ de celo descēdet. i. de vita cō/ teplatiua ad actiuā: ⁊ amictus erit nube qꝛ in/ dutus erit scriptura ꝓphaꝝ: ⁊ irim hēbit i ca/ pite: qꝛ sp̄ūm scm̄ ⁊ misticū seu sp̄ūaleꝫ intelle/ ctuꝫ scripturaꝝ hēbit in mēte. Sicut. n. arcus celestis apparet iūctus nubibus celi. Sic scri/ pturis ꝓphetaꝝ mīsticus itellectus ad aduer/ sarios ↄuincēdos. Et subdit. Ego aūt angeluꝫ istū ꝑm lr̄am aut Enoch fore puto aut Heliaꝫ: verūtn̄ ꝓut hoc deus melius nouit: vnū dico ꝑ certo: ꝙ hic angelus fig't psonaliter magnū aliquē ꝑdicatorē: cūius sp̄ūaliter ad multos vi ros sp̄ūales tūc tp̄is futuros cōpetēter valeat itorqueri. Sāe facies angeli siīs ē soli qꝛ i h 6ᵒ tp̄e opꝫ dei cōtēplationē i modū solis splēdesce re ⁊ ꝓduci ad noticiā eoꝝ qd designant̄ i Pe tro: Jacobo: ⁊ Joāne latioꝝ grecoꝝ: ⁊ hebreo rū: p̄rio quidē latinoꝝ: deide grecoꝝ: 3ᵒ hebreo rū: vt fiant nouissimi q erāt p̄mi: ⁊ econuerso: hec Joachi: lꝫ aūt mysteria sexti status singu/ lariter adaptemus ad frācīscū ⁊ ad eius statuꝫ qꝛ i eo magis relucet reformatio vite xp̄i: non excludit̄ q̄n de hoc angelo ⁊ ↄ multis alijs pos sit applicari mysteriū ad beatū dn̄icū viꝫ vti/ q̄ angelice dignitatis: ⁊ ad eiᵒ statū ⁊ filios: ꝑm ꝙ plus ⁊ minᵒ appropinquāt euāgelice vite q̄ in intētiōe iesu principalius sedet. Sicut ergo post xp̄m Jesū ⁊ ap̄los eius in hoc tꝫ p̄ncipa/ tum Franciscus. sic ⁊ p hūc angeluꝫ in se ⁊ in ꝓle sua singulariter designat̄. ⁊ maxime solēnis clarificatio nūc futura: ⁊ p̄nceps huius reno/ uationis post destructionē regni ꝑdictarū be/ stiarū ⁊ locustarū ⁊ regis earū: de qbus Joan/ nes parū supra hūc angelū fecit sermonē i hoc

angelo figuratur. Nā fortis erit virtutis con/
stātia: descendet de celo .i. de alto cōtēplationis
statu ad regimē aīaꝝ: ⁊ q: celesti munere mun/
do dabit idigno: sed nē videat cōtēplationem
ꝑdere: dr̄ ꝙ erit amictus nubē .i. ex tacite cōtē/
platiōis caligne: q̄ ſm dionysiū vere misticam
hēbit irim in capite .i. arcualē refulgentiā veri
solis iesu: q: viscerosa charitas ipsiꝰ erit ad nr̄as
supportādas miserias ī mēte illiꝰ ipressa: facies
eius erit vt sol: q: i singulari cōtēplatiōe xp̄i ie
su ⁊ eius vite appebit splēdidus istar solis ⁊ di
uine lucis inflāmatus ⁊ illumiatus ī se: ⁊ illu/
minās alios ⁊ iflāmās ⁊ hēbit ēt pedes rectos
⁊ solidos ⁊ ignitos vt colūna ignis: q: ardēti
affectu curret virtuose ⁊ recte ad oīum ꝓcurā
dā salutē: hēbit ēt librū euāgelij xp̄i aptū i ma
nu: q: i pleno ope faciet obseruari euāgelicū sta
tū ⁊ ip̄m reserabit oībꝰ clara luce. Et pedē de/
xtrū tenebit sup mare īfideliū nationū: q: p ip̄z
multaꝝ ꝓcurabit ꝯuersio ad xp̄m iesum: ⁊ q:
ad hoc erit suus ipetꝰ iō dr̄ ibidē dextrū pedez
tenere: ꝑt ēt dici ꝙ ꝓ tāto pedē dextrū tenebit
sup mare q: ꝓmptior erit ad aduersa tolerāda
q̄ȝ ad ꝯsolatiōes recipiēdas: vel supra mare po
puloꝝ ꝯuertēdoꝝ ppl̄s ꝓfiteret: q̄ȝ sup terraz
hypocritaliū religiosoꝝ. Et nota ꝙ h̄ angelus
nō posuit nec mare nec terrā sup se: s̄ȝ sub pedi
bus suis: q: p altissimā pauptatē austeritatē ⁊
hūilitatē oīa mūdana calcabit. Sic ⁊ totꝰ statꝰ
euāgelicꝰ p ip̄m renouādus s̄l cū ip̄o descēdet
de celo p ꝓfūdissimā sui hūiliationē ⁊ erit hu/
mili pauptate agilimus ⁊ fecūdus sicut nube
amictꝰ: ⁊ ī hoc statu p salutarē pluuiā fecūda/
bit eccl̄iam hēbitq: pre ceteris p̄cedētibꝰ librū
scripture coptū. Dr̄ āt clamaturus sicut leo ru
giēs q: ꝯ̄ errores ⁊ vicia obduratoꝝ: ⁊ maxie ꝯ̄
malignitates bestiaꝝ p̄oꝝ cū forti idignatione
loquet: ⁊ terribile dei iudiciū i ꝓxio vētuꝝ cū
sūma auc̄te p̄dicet vt bestie ꝯtremiscāt. Rō āt
magnitudinis huius clamoris erit ex hoc q:
postq̄ȝ liber erit aptus diuine volūtatis nullū
velamē excusatiōis relinq̄tur: ⁊ ēt pp nimiā re
sistētiā ⁊ multitudinē obduratoꝝ opptebit cla
mare ⁊ pp p̄nū zelū quē ad oēs hēbit sicut leo
ad catulos excitādos ad vitā ⁊ pp leoninā ꝯstā
tiā ⁊ esu ıē: ī eoꝝ salute vt leo rugiēs curret ad
alaꝝ escā ⁊ p̄dā dr̄ ēt ꝙ cū clamasset locuta sūt
septē tonitrua voces suas. Scd̄m Joachi hec

septē tonitrua sūt septē sp̄ēs dī q missi i oēȝ ter
rā spūales ⁊ allegoricas voces velut e tertio ce
lo emittūt ꝯcordātes rugitui āgeli: tā i reboan
do magnalia ⁊ archana gl̄ie dei ⁊ opeꝝ eiꝰ ⁊ p̄/
cipue eoꝝ q̄ tūc i mētibꝰ cōtēplatiuis fiēt: q̄ȝ i
tonādo terribilia dei iudicia. Septiformis est
grā spūs sci: ⁊ septiformis itelligētia septē eta/
tū mundi ⁊ septē signaculoꝝ veteris testi ⁊ se/
ptē statuū eccl̄ie ⁊ iudiciū scōꝝ i his q iā p̄ces/
serunt istar .vij. tonitruoꝝ clamāt maxia dona
grāꝝ dāda electis ⁊ horribilia iudicia ipijs tūc
fienda: dicunt āt hec tonitrua ad clamorē an/
geli loq q: ad edificationē p̄clare doctrine ipsiꝰ
apte se igerēt mētibꝰ pfectoꝝ. Et q: spūs scūs
septenaria donoꝝ suoꝝ diffusiōe i cordibꝰ au/
diētiū dabit autēticū testimoniū ꝙ v̄ba eiꝰ sūt
verissima. Et q: h̄ ē āgl̄s sūmi dei iuxta qd̄ dr̄
actuū .x. ꝙ petro p̄dicāte cecidit spūs scūs sup
oēs q audiebāt v̄bū. Qualis aūt sit fructꝰ ⁊ q̄lis
sit ecclesia reformata p istū maxie euāgelicꝰ sta/
tus in multitudie tūc obseruātiuȝ ip̄m: Joā/
nes describit Apoca .xiiij. postq̄ȝ illas cruen/
tas bestias p sapiam spūs xp̄i detegētis nume/
ruȝ nois eius de medio exsufflauit: cū dicit vi/
di ⁊ ecce sup mōtē syon agnuȝ stantē: ⁊ cuȝ eo
centuȝ .xliiij. milia: hn̄tes nomē eius ⁊ nomen
p̄ris eius scriptuȝ i frōtibus suis. Sicut .n. i se
xti signaculi aptiōe dicunt cētū .xliiij. milia si/
gnati: sic ⁊ h̄ totidē agno assignati: de hisdē .n.
dr̄ vtrūq: h̄ ē eccl̄ia ⁊ status angeli p̄dci: h̄ aūt
numeris ē spūaliter itelligēdus: q: pfectiones
his numeris designate: huic statu adaptantur.
S̄ȝ cuȝ hoc l̄raliter ē itelligēdū ꝙ multitudo
pfcā ⁊ magna ad pfectionē euāgelicā ꝯuertet p
hunc numeꝝ designata: ⁊ h̄ pōit ad ꝯfortāduȝ
paupculū gregē q i puo nūero bestiaꝝ p̄dcārū
atroces portauit isultus. Et ad ꝯfundēdā falla
ciam trāsgressoꝝ huius tpis q ad suā excusan/
dā malitiā dicūt ꝙ euāgelica vita p Frāciscuȝ
in rl̄a renouata nō fuit data ꝓ tāta multitudie
⁊ ꝙ tali multitudini iobseruabilis ē: vn̄ eos ie
sus p p̄dcm̄ āgelū declarabit mendaces ⁊ p effe/
ctū ondet: dū mlto pl̄es tūc erunt legitimi filij
frācisci regulā obſuātes: q̄ȝ tūc sūt spurij i l̄am
accusātes ⁊ vsū pauperē nō ſuātes. Sigr̄ ēt
ad l̄raȝ ꝙ tūc dn̄t signari ⁊ ꝯuerti i mltitudie
magna iudei q sepat̄r sunt tribꝰ isrl̄: ⁊ quoꝝ fuit
singl̄r mons syon: ⁊ credo ēt ꝙ ad l̄raȝ i mōte
syon

syon et in terra illa quã incolat̃ persõe iesu sacrauit in vita passibili: et ĩ fulgebit clare renouatõ vite sue et añ aduetũ et morte ãtixpi apti qñ iudeorũ erit puersio pncipal̃: sz et tũc et añ erit turba magna pplõz innũerabilis: de q̃.vij.ca. ẽ dcm̃. Exponẽdo ãt p hac renouatiõe pª q̃ nũc instat septupla pogatiuali electoz mõstrat̃: pª ẽ eoz ad xpz pformis et indiuidua societas. Nã dñr stare sup mõtẽ syõ p quẽ dsignat̃ alta et solida eminẽtia ptẽplatiui stat⁹. Et dicunt̃ stare sup montẽ: q: fm Ri. ceteroz cõtẽplatiuoz eminẽtiaz trãscẽdunt: dñ ãt hic xps agnus cũ quo hi stãt et cum sua inocentia et mititate et holocaustica imolatõe crucis stãt in alto ptẽplationis. Et intelligunt̃ ista cẽtũ.xliiij.milia esse milia agnorũ cũ principali agno iesu q dicunt̃ iesunculi p renouationẽ crucis sue i iesũ trãsformati. Scḋa est certa et regularis cõmẽsuratio pfecti numeri suis aplicis capitibus cõformati. Nã fz Joachin.c.xliiij.m.faciũt.xx.legiones corñdẽtes xxiiij senioribus circũstãtibus sedẽ dei et agni ita vt cuilibet seniori rñdeat sua legio p imitationẽ perfectã. Et pp hoc dat̃ intelligi q per istos repñtat̃ status spũs sci q pcorditer a pre et filio spirat̃. Sicut et isti pcorditer a veteri testõ et nouo qñ vtrinsq cõcordia et pfectio spirata pcedũt. s. a pfectiõe.xij.pñarchaz: et.xij.aplorũ.tãqz.xxiiij.senioz: vñ ẽt i signũ hui⁹.xv.ca. dicunt̃ hij cãtare cãticum moysi et cãticum agni: q: qcqd sint iubili ptẽplatõis et perfectionis i vtroqz testõ vr̃ i istos transfundi: et labor pcedẽtiũ tẽpoz eis puerti i iubilatõis solatiũ ita q ex oibus et bonis et malis videntur deũ ptinue iubilare: i oib⁹ cognoscẽs ipm scissimuz sapiẽtissimũ oipotẽtissimuz: ac p hoc ab oib⁹ reuerẽdum hũiliter et laudãduz eternalr̃. Tertia pogatiua ẽ fidei et amoris et ptẽplatiõis dei pris et filij humanati frõtalis iscriptõ p hoc qḋ seq̃t: hñtes nomẽ ei⁹ et nomẽ pris ei⁹ scriptuz in frontib⁹ suis: per nomẽ dsignat̃ famosa noticia q̃ respectu dei nihil ẽ nisi sit amatiua: per frõtẽ apta et fortis et viua dei pfessio. Nã frõs ẽ pars faciei patula: et i ea signa timoris vl̃ audacie cognoscuntur: per qḋ dat̃ intelligi q talis erit eoruz vita q i pº aspectu apparebit mũdo q ipsi sunt plene electores dei et imitatores vite xpi iesu ac sint angeli de familia principalis agni: et singulares socij crucis eius: hec ãt apparebũt in eis singl̃ari abundãtia spũs sci eis ifusa: et nõ alicui humano merito attributa. Et hic notat̃ per qḋ dr̃ scriptuz hic nomẽ spũs.n.sanct⁹ in ipsa iscriptione itelligit̃: nã iscriptio et ifusio grẽ sibi approprianẽ. Quarta pogatiua ẽ pcellẽtia iubilatoꝝ cãtici istoz perfectoz: quã qdẽ septiformiter magnificat: pº q: dicit. Et audiui voces de celo: vt oñdat̃ q eoz iubilatio erit excelsiue sublimis et nõ terrena sz celestis. Scḋo q erat irrigua et fecunda et ex magno scõz collegio et pluriuz virtualiũ affectionuz cordis ipsoz pcedẽs cuz dicit tanq̃z vocẽ aq̃z multaz: siue sit vox pluuie: siue maris: siue fluminis q: in eis erit abũdãtia lachrymaz. Pinguiuz deuotõe dei lauãtiuz a ptagiõe pcti: refrigerãtiũ ab oi amore mũdi: amaricãtiũ i crucifixiõe xpi: et fecũdãtiũ i mltiplicatiõe ois boni. Tertio oñdit̃ q hec vox erit altissima: et potẽtissime oia replẽs et pcutiẽs: vñ dr̃. Et tãq̃z vocẽ tonitrui magni. Ipsi.n.cõcutient oẽm terraz. Et ne crederet̃ q ex voce tonitrui eẽnt imites alijs et in se nõ iocundi idcirco seq̃t quarta pogatiua q hec vox erit suauis et iocunda: et fm discretõis regulas in oib⁹ modulata et vocẽ quã audiui sicũ citharedoz citharizãtiuz i citharis suis. Cithara.n.nõ sonat nisi sit vacua: p qḋ dat̃ itelligi q in eis erit pauptas altissima et humilissima eos euacuãs ab oi reputatiõe sui et sba mũdi: chorde võ cithare sunt vtutes que nõ sonãt nisi sint extẽse: nec pcorditer nisi sint pportionate: et debita pportione pulsent̃. Opz eni affectus vtuales ad suos fines et ad sua obiecta fixe et attẽte ptẽdi et vnã vtutẽ alteri coherere ita q rigor iusticie non excludat dulcorẽ misericordie: nec mititas et leuitas scẽ correctiõis zelũ. Cithara ẽt pt dici.i.ipe de⁹ cui⁹ q̃libz pfectio p effectuales cõsideratiões ptẽplãris tacta et pulsata reddit cũ alijs mire iocũditatis sonũ. Cithara est ẽt totũ vsũ i vsũ cui⁹ q̃libz ps dbite a ptẽplatore tacta mire sõat di laudẽ. Singularis ẽt horuz cithara ẽ iesus xps cũ oib⁹ actib⁹ sue passibilis vite: ẽt pfessiõis pñie: quã citharã facit sonare pcauitas sue acerbissime passiõis q̃ fuit cauatus et fossus in mãib⁹ pedibus et latere et sanguine vacuus et vita. vbi chorde oium mẽbrorum suoruz et neruorum: et iuncturaruz fuerũt extente fortissime: organice tamen et musice secũdum q exigebat diuine iusticie austeritas et

virtutū iesu strenuitas:ꝛ sup n̄ram miseriam
curandā effusa sue pietatis charitas:vbi ꝛ so/
nus doloris vigoris ꝛ amoris ī eius voce ī cru
ce clamāte septēpliciter sonuit ſm septē verba
que dixit:q̄ tibi supra exposui li.iiij.c.xxxiij.in
q̄bus oībus sancti sexti status tanq̄ȝ in cithara
salutis humane totaȝ ꝑfectionē bonitatis diui
nē ꝛ virtutū suaꝝ mētaliū ꝛ oīum dei operū so
nare faciēt tanq̄ȝ ī ordinatissima armonia nūc
lactētes cū paruulo:nūc dolētes cū crucifixo:
nūc peregrinantes cū glorioso q̄ est sup oīa be/
nedictus deus. Huius cithare forma 6° statui
dāda p̄°apparuit in hoc sacro mōte cū in stig/
matib⁹passiōis fundator sexti status francisc⁹:
a xp̄o factus est citharedus. Et q2 nō indocte
nec rusticane isti iesunculi seu agni citharizan/
tes in agno iesu ꝑcutiēt chordas p̄dicte cithar̄
ſȝ cū arte ꝑfecta a spū scō īfusa:iō dr̄. Sicut ci/
tharedoꝝ:q2 citharedus nō dr̄ nisi per arteȝ ꝛ
frequēteȝ vsuȝ magr̄aliter formet sonū. Quito
ista vox est exsufflatiua veteris fermenti oīum
p̄teritoꝝ defectuū ꝛ noui status formans iubi
lum:pro quo seq̄r. Et cantabant q̄si canticum
nouū. Nouū q̄deȝ ꝑꝑ nouitateȝ victorie eis da
tam ꝛ ꝓpter nouaȝ citharaȝ incorporatiōis ie/
su in ipsos ꝛ nouaȝ artem spūs sancti in ipsos
diffusaȝ. Ex q̄bus oībus sunt eis cantica inoua
ta:ḡ hec vox in deū erit tota relata ꝛ in hono/
rem ciuitatis superne:ꝓ quo dr̄ an̄ sedeȝ dei ꝛ
agni ꝛ an̄ q̄ttuor aīalia ꝛ seniores. Septio hec
vox erit singularis gr̄e alijs nō cōicata:ꝓ quo
dicit. Et nemo poterat dicere canticuȝ nisi illa
centū.xliiij.milia q2 inferior⁹ plebs quātūcūq̄ȝ
ad eos deuota:ꝛ ab eis recta ꝛ in ipsis hec dōa
participans ꝑ se ꝛ in se ad tante ꝑfectionis iu/
bilum nō ascendet. Quita aūt p̄rogatiua istoꝝ
est puritas perfecta ꝛ imaculata ꝓ qua subdit:
qui empti sunt de terra : q̄si dicat xp̄i passiōe ꝛ
sanguine eius:in quo ꝯtinue citharizant r edē
pti sunt ꝛ purgati a xp̄o iesu emptiōe amorosa
segregati ab oī vita terrēa:q̄ p̄rogatiua magis
explicat̄r:cū dr̄. Hi sunt q̄ cū mulieribus nō sūt
coinquinati:virgines.n.sūt. Et lȝ intelligat̄r ꝙ
in illo statu renouabit̄r scā virginitas tam men
te q̄ȝ carne:q̄ oīs muliebris coingnatio aufu/
giet lōge:tn̄ noīe mulieꝝ p̄t intelligi oīs vtili/
tas creature:cū qua nō coingnabunt̄r iordina/
to amore:ſȝ cū scō Joāne mūdissimo virgine:
ꝛ post oēs ap̄los in huius signū vltimo reser/
uato gustabūt optimū vinū miraculose opera
tionis iesu:q̄ oēm aquaȝ distractiōis p̄terite in
nuptiali amore ꝯuertet ī celicū vinuȝ. Et sicut
circa finē vite iesu pueri hebreoꝝ ipsum mira/
culose glorificauerūt:sic circa finē tēpoꝝ ima/
culatissimi pueri ꝛ virgines de stirpe israel ad
sūmaȝ iesu virginis imitationē ꝛ familiaritatē
credunt̄r vocandi:vt hi sint agni nouelli mun/
dissime ouis virginis marie m̄ris agni : q̄ ī ter
ra icolatus sui ꝛ dilectissimi iesu hos imacula/
tos virgies in sue imaculate virginitatis filios
adoptabit. Nihilominus noīe virginū intelli
git̄r oīs perfecta purgatio ab oī p̄terita labe ꝛ
exꝑientia carnis. Sicut fuit ī bn̄dicta magda/
lena:ꝛ in ap̄loꝝ principe petro : q̄ nequaq̄ȝ ab
agni cantico excludunt̄r. Septia p̄rogatiua est
idiuisibilis ad xp̄m seq̄lla in sua vita ꝑfecta:ꝓ
qua dr̄. Et sequūtur agnū quocūq̄ȝ ierit. Quā
tū.n.vnusq̄sq̄ȝ mirat̄r deū ꝛ ꝑticipat:in tm̄ seq̄t̄r
eū. Quo ḡ ī plurib⁹ ꝛ altioribus perfectiōibus
ꝑticipant:vitaȝ eius:ipsuȝ magis sequunt̄r. Et
q2 ille stat⁹ ſm p̄ncipales superogatiuas perfe
ctiōes cōsilioꝝ xp̄i ipsuȝ iesum prout est hoīb⁹
huius vite posse imitant̄r:iō dicunt̄r eū seq̄ quo/
cūq̄ȝ ierit:ꝛ ēt q2 ipsuȝ sp̄ hn̄t ducem sui itine/
ris:ꝛ ip̄m semper speculant̄r an̄ oculos mentis
sue:ꝛ in ip̄m totū suū esse dirigūt ꝛ trāsformāt
nihilominus oīs creatura in infinitū deficit a
perfectiōe dei hoīs iesu xp̄i. Septia p̄rogatiua
est vl̄is p̄matus dedicatiōis sancte:ꝛ fundatio
nis noue eccl̄ie:q̄ in p̄ncipalib⁹ ꝯiunctis p̄dcō
angelo est fundata. Pro q̄ dicit:hi empti sunt
ex oībus:siue ex hoībus ſm l̄ram veriorē. Ni.
tn̄ disiūctiue ponit vtrāq̄ȝ. Et ē sensus ꝙ a car
nali vita hoīum:ꝛ a gn̄ali corruptiōe humani
gn̄is sunt ꝑ xp̄i gr̄am ꝛ ei⁹ p̄ciosissimū sangui/
nem singul̄r segregati ꝛ empti : vt sint p̄mitie
deo ꝛ agno toti trinitati ꝛ ipsi iesu xp̄o charissi
mi ꝛ placibilissimi q̄ sicut fructus p̄mi tp̄is sa
pidissimi comedunt̄r. Dicunt̄r aūt p̄mitie deo
ꝛ agno singul̄r:q2 total̄r sunt trāsformati ī cō/
tēplatione gl̄ie dei:ꝛ ī holocaustū crucifixiōis
agni:ꝛ sunt p̄ᵃfundamēta tertij status mūdi.
Nota aūt q̄ȝ sepe repetit eos emptos:q2 singu
laris ꝓprietas status perfectiōis tande est oēȝ
spem vanaȝ ꝓprij meriti vacuare:ꝛ ꝑ humi/
litateȝ ꝓfundissimaȝ totū mere gr̄e ꝛ emptiōi

sanguinis

sanguis iesu xpi attribuere : ac p h' totũ suũ eẽ
charitate holocaustifica i xpi mortẽ trãsferre:
qd ẽ pfecte nõ sibi s3 xpo viuere. Ex quo se qr
pfecta purgatio ois mali:z iccirco gntã proga
tiuã sup positã de ipsoz puritate exaggerat di
cẽs:q i ore ipsoz nõ ẽ iuẽtũ mẽdaciũ: q: i xpo
q vitas ẽ sũt corde:ore:z ope trãsportati. Alias
ẽt q: religiosi hui9 tpis sũt duplices z dolosi hy
pocritales cruces mũdo pṫedentes: oñdit eos
ab h' vitio alienos dicẽs i ore eoz nõ iuẽiri mẽ
daciũ:q: veridices simplices sinceri qd vez ẽ di
cũt:semp i ore portãtes iesum. Et q: regulares
obßuãtie sũt vt pl'imũ maculate:vt oñdat eos
pfecte z itegre euãgelicã pfectionẽ ßuare/dicit.
Sine macula.n.sũt añ thronũ dei. Quidã di/
cũt q añ thronũ nõ ẽ de textu:q̃uis p modu3
eplẽ legat in eccl'ia. Ri.tñ h3 z glo.exponit añ
thronũ dei.i.añ dñi iudicẽ: q: i oculis ei9 z nõ
hoiu3 iustificari curabũt:z sine macula appere
p̃ hypocritas q eos ipugnãt q s3 sniã3 ioãnis
oĩa opa sua faciũt vt ab hoib9 videant. Uides
ḡ qũo nũc vident i hui9 tpis calamitate sepul/
ti debẽt celeriter a iesu decore hũiliu3 exaltari.

¶ Jesus resuscitatus. Cap.vj.

Riumphator mortis iesus cui9 p/
priũ ẽ sup occasu3 ascẽdere:z i se z
i mẽbris suis de mortis triũphare
ɔflictu:sicut i ppo corpe duab9 no
ctib9 iacuit i sepl'chro:vna iterposi
ta die sabbati:i q a dolorib9 sexte ferie regeuit:
l3 reges festiua resurrectõis gloriosa diei dñice
ßuaret. ¶ Sic i corpe suo mistico q̃si duab9 no
ctib9 vr subiacere mortis ipio : dũ sub mistico
antixpo q̃si sub pa nocte:z postmodũ sub apto
q̃si sub 2a nocte q in luce resurrectõis plenarie
xpi spũs teriat radios sue luminose fidei vr p/
mittere quo ad ppl'oz multitudinẽ obũbrari:
iterposita tñ die itermedia aliquãta .s. pace i q
mulier eccl'ia possit sibi de pßuatiuis aroma/
tib9 puidere ad vngẽdũ corp9 misticũ dñi iesu
ne i horrẽda morte caligie z tenebroso turbine
antixpi magni totali corruptõe feteat z putre/
scat. De sũt due noctes horrẽde:antixps misti
cus z aptus:i quoz medio euãgelicis viris re
linqt sabbatism9:i quo xpi iesu clarificata pau
ptas illi9 possit supare isult9:i copia rez pluri/
mos dr occisur9. In q qdẽ pmaria clarificatõe
erit vtiq3 dies solẽnis z qdã resurrectio xp̃i i vi
te q i alio mysterio suas hũit duas noctes pce
dẽtes horrẽdas. S3 plenaria resurrectio xpi ie
su i toto mũdo ɔuerso post mortẽ antixpi ma/
gni ßuat:mysteria tñ illi9 resurrectõis h3 aliqd
applicant pme : sicut z mysteria ãtixpi magni
mistico adaptant:q ẽ ei9 pcursor. O gens ceca
xpianoz. Nota q horrẽda pcussio fuit i bestia
sup descripta:nã nũq3 accidit i eccl'ia sic. Nũ/
q3.n.fuit aliq heresis vel psecutio pagana q sic
oẽs fideles absorbuerit:qn valẽtes milites ha/
buerit sacra eccl'ia:q psistẽtes i plio ɔ̃ isurgẽtes
malitias pugnauerit. S3 i hac tãt9 fuit cũctoz
timor:vt hostes bestie viderẽt tãta strage ɔfusi:
q q̃si videbant dicere mõtib9 z petris : cadite
sup nos : z abscõdite nos ab ira sedẽtis i thro/
no:q cũ sit cruẽta bestia : se agnũ dei mẽtit. Et
ad l'ram vel oẽs fuerũt sibi ɔglomerati in alio
malo:vel fuerũt timore ɔcussi vt nõ apperent
i bello nec dicerẽt qd sentirẽt vel fuerũt errore
decepti:sibi obediẽtes vt xpo : vel fuere strage
ɔfracti:vt fugisse viderent de mũdo z nũq3 vi
uẽtib9 apperẽt:magna ḡ mors corporis mistici
fuit ista q ipm i tãte cauerne abysso tãto tpe se
pultũ iclusit:z obstinata corda vel saltẽ mortua
grãdis auctis pôdere psstit:z falsoz sigilloz scul
ptura firmauit:s3 z malitiosoz custodũ arma/
tura nõ defuit. Ab hac morte resurgẽs iesus in
spũ suo tanq3 pncipali malitia magnũ cantari
all'a. S3 dñica i albis seqnte pt itroitũ illi9 cui
nomen ẽ mors z infern9 seqbat eũ: duplicabit
all'a:totũ corp9 ppli i orbe dispsi cũ pncipalib9
militib9:q sũt q̃si aĩa mistici iesu i fide z deuo/
tiõe iũgent:tũcq3 ipse iesus eterni pris fili9 vi
uet i cordib9 oiũ nationũ:z q̃si alter ioseph fri
bus suis sm carnẽ iudeis ɔuersis nõ solũ in oi
terra egypti:s3 i oi dñatõe regni eterni p totu3
mundũ nũciabit dñari. Et q: ad has resurre/
ctiões currit tot9 iper9 libri Apoc. iccirco testat
se Joãnes fuisse i spũ visiõis hoz oiũ spũalis
i dñica die i q ad l'ra3 xps resurrexit ab iferis:
z oẽs has visiões i illa eadẽ die Joãnes vidit:
i q magna applicatio sue itelligẽtie z subleua/
tio ɔtẽplatõis altissime z ɔfortatio sue memo/
rie designat. Figurat ẽt q sicut tũc iesus a mor
tuis resurgẽs de sepulchro exiuit:sic spũalis vi
ta sua toti9 scripture spũalis itelligẽtia erat de
sepulchro poris malitie z mortis violẽte pces/
sura:z ad publicũ libere exitura:z ad maximã

familiaritatē iesu ꝛ ꝯiūctōis vīculū ꝓmonēda ꝑ suoꝝ vulneꝝ tactū cōpassiuū ꝛ trāsfoꝛatiuū: vñ eadē die appens discipulis vitalē suū flatū eis immisit: ꝛ vt itelligerēt scripturas sensus aperuit: ꝛ vulneꝝ cicatrices ondit: se palpari familiariter voluit ꝛ cū ipsis comedit. Hec i hac sacra dñica die quā expectam⁹ iocūde feliciter cōplebunt: voluit āt ōs eadē die oīa videri ad ondēdū: ꝙ ꝗuis sint .vij. visiōes distīcte: pñt nō i vnā visionē reduci: ꝛ spūalr oīa oīb⁹ adaptari ꝓpo suo respectu ad tps sibi corñdēs: ꝑ h̄ nō mutato i aliquo: ꝫ magis ex alioꝝ adductiōe pfecta: vñ ꝛ pme visiōis radix pōt ad visiōes alias adaptari: ꝛ illā nūc adapto ad glīaꝫ stat⁹ futuri: vñ i hac radice ponit ꝓ⁹ septē candelabra .vij. eccl̄ias designātia. Nā eccl̄e instar cādelabroꝝ sūt sursū i dīna erecte: ꝛ ad dei lumen suscipiēdū ꝛ diffūdēdū aptate: ꝑ dei sapiētiā ꝛ charitatē sūt auree: ꝛ ꝙ admodū auri per ignē ꝓbant: ꝛ malleis extēdunt ꝛ sic sursū in celestia: qsi i formā cādelabri ꝯtinētis ardorē ꝛ lucē sapie ꝓducunt. Dicunt āt .vij. ꝙ vl̄is ecclesia .vij. statib⁹ distiguit vt pluries ē dcm̄: ꝛ vitā ꝛ vegetationem accepit a spū septiformi. Postmodū ponit visio filij hoīs: in q̄ xp̄s sub .vij. ꝓpetatib⁹ appet: q̄ i plena resurrectōe spūs sui i scis pastorib⁹ refulgebunt. Pria ē assidua eccl̄iaꝝ visitatio ꝛ ihitatio: pp qͦ̄ appuit i medio cādelabroꝝ: iuxta qͦ̄ sacerdos legalis: Leui. 6. Lucernas cādelabri i scūario ōbeat semp sollicita cura nutrire. Dr̄ ēt i medio iesus: ꝙ oībus scis exhiber se itime: vt cētrū toti sphere. Scōa ē ad subditos ꝯdescēsiua hūilitas ꝛ hūanitas: pp qͦ̄ dicit silem filio hoīs: ꝙ tūc singlr ad aīaꝝ salutē ꝛ fomētuꝫ viscerosa xp̄i pietas assilabit sibi ꝑlatoꝝ affectū. Dr̄ ēt ꝑ h̄ statu vidisse silem filio hoīs: ꝙ sue vite erūt ꝗtū possibile ē silati. Tertio itegre castitatis ꝛ honestatis scitas noīe .s. pōderis q̄ erat vestis sacerdotalis ꝛ linea ꝯtigēs vsqꝫ ad pedes: īōqꝫ pōderis .i. pedalis est dcā: vel ſm alios erāt tunica hiacintina vsqꝫ ad pedes i cui⁹ fimbriis erāt titinabula aurea: ꝛ de hac vr̄ loq liber Sapi. 18. Hec eni vestis hēbat rōnale ꝛ sup humerale ꝯiūcta noīe hui⁹ i q̄ figtur hit⁹ celestis castitatis ꝛ scitatꝫ pōtifices ꝯdecēs: ꝑ cui⁹ ardua plenitudīe subdit: ꝛ pcīctū ad mamillas ꝯona aurea. Sub cigi .n. circa renes designat restrictionē ꝯcupiscētiaꝝ ꝛ opeꝝ carnis: pcingi vͦ ad mamillas: designat ipuritatis oīs restrictionē ꝛ affect⁹ cordis. Intellect⁹ .n. ꝛ volūtas sūt qsi due mamille mētis ꝓpinātis sapie lac ꝛ amoris. Itē cigi ꝯona pellicea ē timore mortis ꝛ pene honestatē ꝛ castitatē ſuare: cigi vͦ ꝯona aurea ē eā ſuare ex mero ꝛ solido charitatis ardore ꝑ amore sintudis iesu xp̄i ꝛ sue mūdissime mr̄is. Quarta ē reuerēda ꝛ pclara sapie ꝛ cōsilij ꝛ oīs diffinitiōis maturitas ꝑ senilē ꝛ glīosaꝫ canicīē capitis designata: vñ subdit. caput ei⁹ ꝛ capilli erāt cādidi tanqꝫ lana alba: ꝛ tāqꝫ nix. ꝑ caput vertex mētis ꝛ sapie: ꝑ capillos āt multitudo ꝛ ornat⁹ subtilissimoꝝ ꝛ spūalissimoꝝ cogitatuū ꝛ affectuū: seu plenitudo donoꝝ spūs sci mentē adornātiū dsignat. Sicut āt i lana ē calor fomētatiuus ꝛ mollicies corpori se applicās ꝛ cādor ꝯtēpatior ꝛ suauior qꝫ i niue. Sic i niue ē frigiditatis ꝛ ꝯgelatiōis algor ꝛ rigor ꝛ candor nr̄o visui itolerabilior: ꝛ humor sordiū purgatiuus ꝛ terre ipiguatiuus: ꝑ q̄ designat ꝯditōes sapie xp̄i q̄ erit eis ꝯtis ꝯdescēsiua ꝛ ꝯtēpata ꝛ fomētatiua ꝛ sua pietate calefactiua ꝛ in eis refrigerās oēm iordinatū amorē ꝛ humectās ꝛ ipinguās totā agriculturā vtutū: ꝛ carnaliū affect⁹ faciēs obrigescer i alijs rigide pūgēs eos. Splēdorqꝫ eoꝝ i sua plenitudie nō erit capabilis ab ifimis. Designat ēt ꝙ sic eos fouebit sapia iesu: ꝙ tñ aciē aspcūs sui ꝑ extaticū excessum faciet caligare: sicut nix oculos corpales. Quita ē cōtēplatōis speculatiue practice i feruore ꝛ splēdore pspicacitas nā iesus oēs act⁹ ꝛ intētōes ꝛ nut⁹ eccl̄iaꝝ circūspiciēs eos sibi i h̄ ſm ꝙ erit expediēs silabit: vñ subdit. Et oculi ei⁹ velut flāma ignis: ꝙ spālr respcū dīnoꝝ hēbūt qsi iugē ꝛ flāmeū aspectū. Sexta ē vite actiue pfecta opositas. Et pedes ei⁹ siles aurichalco sicut in camio ardēti. Aurichalcū ē es nitidissimū valde sile auro: ꝛ cū ē i camio ardēti ē ignitissimū: ac scitillās ꝛ liqsciuuꝫ: xp̄i āt corpales actus ꝛ ꝓcessus sūt charitate di ꝛ nr̄i ignitissimi ꝛ expꝛ plariter scitillātes: ꝛ ēt dū hic viueret i camio tētatiōis ꝓbati: ꝛ auro sue eterne charitatis simulissimi. In hāc formā i illis iesus opat vtutē vt feruore seculi opent. ¶ Septia ē sue doctrine celebris resonātia ꝛ irrigatio fecūda: ꝛ vox illi⁹ tanqꝫ vox aqꝫ multaꝝ. ¶ Octaua ē ptātiua ꝓ̄idētia ꝛ ꝯtinētia nō solū eccl̄iaꝝ ꝫ ēt rectoꝝ:

ctoꝝ:vñ subdit. Et hēbat in dextera sua septē stellas. Nā.vij.stelle sunt angeli ꝛ epi ecclīaꝝ. Tūc āt singlr se sentiēt i xpi dextera ab ipso ꝓtecti:ꝛ sola amātes celestia:nā multi ex eis habitāt i sinistra. Epi āt sic debēt sup ecclīaꝫ lucere ꝛ ꝓsidere:sicut lux lucerne ꝛ scūarij:qꝛ stella sup cādelabꝛū stabat:sicut ēt mot⁹ stellaꝝ ꝛ influētia regit:secūdat:ꝛ illumīat terrā:sic sctūs ꝓlat⁹ ecclīaꝫ. ¶ Nona ē iudiciarie correctiōis iustitia:vñ subdit. Et de oꝛe ei⁹ gladi⁹ ex vtraqꝫ pte acut⁹ exibat.i.snīa penetrās cūcta vitia:ꝛ vndiqꝫ absqꝫ ꝑsonaꝝ acceptōe abscidēs. Heb. 4. Viuus ē ſmo dei ꝛ efficax:ꝛ penetrabilioꝛ oi gladio ancipiti. Jesus.n. nō soluꝫ pcutit extneos:sꝫ ꝛ suos: Job.9. Innocētē ꝛ ipiū ipse cōsumet. Sꝫ inocētē ꝓmouet puniēdo:ꝛ itellige inocētē respectiue:alias āt nullus ē inocēs qn sit dign⁹ oi pena:vel inocēs dr qꝰ p respectuꝫ ad dei ꝑdestinationē:p quā i eternitate nō appent vitia electoꝝ:vt ē dcm̄ sup. Per gladiuꝫ ēt intelligit dei vbū penetrās intima cordiū:ꝛ scindēs ab amoꝛe vitioꝝ. Eph.6. Gladiū spūs sci qd ē vbū dei. ¶ Decia ē claritatis sue ꝛ veritatis icomꝓhēsibilis glia:ꝛ facies ei⁹ sicut sol lucet i vtute sua. Sol in tota sua vtute lucet in meridie:ꝛ qdē corpalis facies iesu icōpabiliter magis lucet:ꝛ p h̄ designat ineffabilis claritas ꝛ vtus sue diuinitatis:ꝛ ēt sue mētis:q̄ scis sexti status singlr refulgebit:vñ ipsi erūt singulares ꝯtēplatores glie sūmi dei ꝛ hois assūpti:i cui⁹ signū post sex dies trāsfigurat⁹ ē iesus i mōte: ondēs faciē solis. ¶ Undecia ē ex ꝑdcis sublimitatib⁹ ipressa i subditos tremefactiua hūilitas:ꝛ cū vidisseꝫ eū cecidi ad pedes eius tanqꝫ mortuus:p qd daī itelligi qꝫ tāta visio diuine maiestatis imittet ꝑmis ꝑfectorib⁹ꝛ ꝑlatis:qꝫ ipsi sub deo ꝛ xpo hoie:cadēt i suū nihilū sciima morte ānihilati i seipsis:ꝛ de h̄ mō moriēdi satis dcm̄ ē sup. Hoc significauit casus Joannis tanqꝫ mortui ante pedes appentis. Sigt ēt qꝫ ꝑ maria refulgētia xpi i eis plebs subditoꝝ sub eis ānihilata cadet q̄si mortua:de tota ꝑfectiōe illi⁹ stat⁹ꝛ tpis nihil attribuētes sibi sꝫ soli iesu ꝛ illis ꝑncipib⁹ suis. ¶ Duodecia ē hūiliatoꝝ ꝯfortatiua ꝛ subleuatiua familiaritas: q̄ ondit i duob⁹:i tactu familiari ꝛ ꝯfortatiuo:i vbo sua ui ꝛ explicatiuo. Pro p⁹ dicit:qꝫ posuit dexterā suā sup me. Pro 2⁹.d. Noli timere. Deinde explicat sibi illas suas ꝑfectōes ex q̄ꝫ fide ꝛ notícia āplius poterat ꝯfortari tres binarios explicās ꝑfectionū suaꝝ:ꝑmus ē. Ego suꝫ ꝑmus ꝛ nouissimus.i.oium ꝑn^m ꝛ finis:vel ꝑmus dignitate deitatis:nouissimus hūanitate ꝛ vilitate mortis. Scds ē. Et suꝫ viuus ꝛ fui mortuus scꝫ ꝑ vitate ꝛ ꝑ vrā salute:ꝛ ne credat hec vita sicut p^a posse deficere:subdit:ꝛ ecce sum viuēs i secula seculoꝝ:q̄si dicat:bonū ē te hūiliari ēt mori ꝑ me:q suꝫ oium cā ꝛ finis:ꝛ q pro te nouissimus fui ꝛ mortuus:ꝛ sicut ego p hāc viā pueni ad gliaꝫ imortalē:ꝛ meipm resuscitaui a morte:ita ꝛ tu me te resuscitāte puēies. Terti⁹ binari⁹ ē. Et hēo claues mortis ꝛ iferni .i.hēo ptātē educēdi quoscūqꝫ ad sepulturam mortis:tā pene q̄ꝫ culpe:ꝛ ēt a ꝑfūdo isernali gehēne debite pctori:cui⁹ culpā anullo. Et pt p h̄ ptās ꝯdēnādi ꝛ absoluēdi ſm suā volūtatē itelligi. Hec āt muris mōis resonabāt noticia imixta ꝛ sentimēt: iteri⁹ i felici resurrectōe stat⁹ futuri. O q̄ꝫ mira ꝛ varia i ꝑdcis oib⁹ itelligunt:ad q̄ cursus adaptare nō finit. Sicut āt i xpo resurgēti a mortuis magnū fuit allā cātatū a iocūdissima mr̄e ꝛ discipl̄s ei⁹:sic a mr̄e ecclīa ꝛ viris ꝑfcis cātabit iocūdissimū allā:sicut satis explicat.19. ca. hui⁹ lib. vbi dicit Joānes se audisse vocē tube magne sic vocē aqꝫ multaꝝ:ꝛ sicut vocē tonitruoꝝ magnoꝝ dicētiū allā. Scdm Joachim inchoante hanc laudeꝫ aliquo magno sctō q̄si magna tuba dei statim resonabit laus in oꝛe multoꝝ q̄ erit q̄si vox aquaꝝ mltaꝝ. Ad extremū āt maioꝛ effecta q̄si tonitruoꝝ magnoꝝ pcutient vsqꝫ ad fines terre. Itē p hāc trinā spēm vocis designat triplex ꝓꝑetas ꝛ ꝑfectio huius laudis. Erit.n.admodum efficax sicut vox magne tube:ꝛ multiformibus deuotiōibus ꝛ cōpunctiōibus arefacta humectans quasi vox aquaꝝ multaꝝ extatice stupefaciens ex magnitudine dei ꝛ laudis eius coꝛ ꝛ cerebꝛuꝫ ꝯcutiens ꝛ absoꝛbens quasi vox tonitruoꝝ magnoꝝ. Motuum aūt huius laudis est duplex. Primum magnifica mirificentia dei oia supantis ꝛ vbiqꝫ regnantis:ꝛ p nouum effectum suam oipotentiā ondentis:ꝛ tuꝫ totū oꝛbē aufert reprobis ꝛ subijcit sctis. Pro hoc dicit:qm̄ regnauit dñs deus nr̄ oipotens. Scdꝫ est ꝯdescen̄siua miseratio dei electoꝝ ecclesiaꝝ sibi spōsaliter vnientis:ac p h̄ di omni.

potentia ꝛ honoꝛ vr̃ nr̃e vtilitati dari dũ tãte
maiestati mr̃imõiali charitate vnimur. Et pp
h̃ spõsus haꝝ nuptiaꝝ dr̃ agn⁹:qꝛ oipotẽtia ie
su cũ maria mãsuetudie sue hũili eccl̃ie ꝯdescẽ
det ꝛ vniet̃. Et qꝛ ẽ sũma iocũditas:iõ ꝑ h̃ sub
dit. Gaudeam⁹ itra cordis iubilo : ꝛ exultem⁹
.i.ex̃ saltem⁹ p̃ gaudio:ꝛ demus gl̃iaꝫ ei.s.q re/
gnauit deo oipotẽti i ei⁹ laudẽ oia referẽdo:qꝛ
venerũt nuptie agni noue.s. ꝛ solẽnes:ꝛ altio/
res oib⁹ alijs datis mũdo. Et vxor ei⁹.s.spũalis
eccl̃ia sexti tpis deo iuncta vt vxor ad spm̃ dei
ꝯcipiẽdũ ꝛ ꝑpagãdũ i filios p̃pauit se p nuptia
lia ornamẽta sil̃ītudis sue pfectissime vite. Sꝫ
qꝛ hec p̃patio tota ẽ dei ꝛ nõ nr̃a:iõ dicit ꝙ da
tũ ẽ illi p gr̃am iesu sponsi vt opiat se a byssino
splẽdẽti ꝛ cãdido. Qꝛ v̂o i corpalib⁹ ornamẽtis
exornata splẽdebat:ne crederet̃ ꝙ hec mũdissi
ma spõsa paupcula ꝛ hũilima ei⁹ vellet imitari
põpã oñdit ꝙ nullo mõ:cũ subdit. Byssinuꝫ
eni sũt iustificatões sctõꝝ:qꝛ v̂tutib⁹ ꝛ exẽplis
xp̃i iesu ꝛ scõꝝ apl̃oꝝ ei⁹ qb⁹ iustificati sũt ꝛ iu
stitie trãsfuderũt exẽpla. Hec spõsa ornata ꝑce
det:nõ tpali põpa. Qd̃ ãt gl̃iosuꝫ sit talib⁹ nu/
ptijs iteresse nobis ꝯfirmat nõ solũ v̂bo:sed ẽt
auctẽtico ꝛ icredibili scripto:cũ subdit. Et di/
xit mihi.s.ãgelus q p̃mã vocẽ laudis formaue
rat. Scribe.bti q ad cenã nuptiaꝝ agni vocati
sũt. Ne.n.crederet̃ ꝯtẽptibilis hec solẽnitas:
qꝛ fugata mũdi põpa in iesu pauptate fundãt̃:
iccirco i ip̃a ꝛ ivocatõe ad eã eternã btitudinẽ
p̃dicat ꝯtineri. Dicit ãt cena nõ prãdiũ:qꝛ hoc
ꝯuiuiũ i fine stat⁹ scd̃i erit gñalis:vt sit 3ª cenã
xp̃i iesu. Pꝛia i fine veteris legis:seu p̃mi stat⁹.
Scd̃a i fine scd̃i ꝛ hec ẽ de q̈ hic magis ꝑp̃e dr̃.
Tertia i fine seculi i gl̃ia padisi. Qꝛ v̂o difficilli
mũ ẽ credere:ꝙ tales nuptie tãta inũdãte ma/
litia post modicũ sint ip̃a destructa fiẽde:imo
carnalib⁹ fabulosuꝫ appet:iccirco ꝯfirmat hoc
Joãnes nõ solũ scripto : sꝫ ꝛ v̂bo dei ipossibili
falsificari:cũ subdit. Et dixit mihi:hec v̂ba dei
vera sũt. Et qꝛ maxia erit reuerẽtia discipuloꝝ
ad magr̃os:ꝛ ouium ad pastores suos. Jccirco
oñdit̃ ꝙ Joãnes cadẽs voluit ãgeluꝫ adorare.
Sꝫ qꝛ ecõuerso i statu euãgelice hũilitatis scti
p̃lati nõ pmittẽt se more supboꝝ hui⁹ tpis s̃ui
liter a suis subditis adorari : iccirco ãgelus dr̃
ꝓhibuisse Joannẽ: dicẽs ꝯseruus:tuus sum ꝛ
fr̃m tuoꝝ hñtiũ testimõiũ iesu:qꝛ corde ꝛ ope
se sentiẽt ꝯseruos oium fideliũ obsego mãcipa
tos:iuxta qd̃ iesus exẽplo ꝛ v̂bo docuit Luce
22. Qui maior ẽ i vobis fiat iunior. Et ego i me
dio vestrũ suꝫ sicut q mĩstrat. Hic ẽ ꝙ Petrus
p̃nceps apl̃oꝝ nõ pmissit se a cornelio adorari:
sꝫ eleuauit eũ dicẽs. Et ip̃se ego suꝫ sicut ꝛ tu.
Nota ẽt s̃m Joachim ꝙ sicut h̃a scis euãgeli/
cis sexti stat⁹ dcm̃ ẽ q̈ter all̃a : sic destructa ba/
bylõe:rediẽs ad terrã sanctã cantat q̈ter canti
cũ dñi qd̃ i terra aliena nõ licuit imo ꝑut i p̃s
dr̃ : organa i salicib⁹ suspẽderũt. Dr̃.n.in libro
Esdre:ꝙ Pꝛio cãtauerũt cũ posuerũt altare:
ꝛ tẽpli fundamẽta iecerũt. Scd̃o cũ tẽplũ ẽ cõ
sumatũ. Tertio cũ fecerũt festiuitatẽ taberna/
culoꝝ. Quarto qñ hierl̃m noue ciuitatis ẽ cõ/
sumata structura:q̃ q̈ttuor põt noue babylõis
exterminiũ spũal̃r cõplebunt̃. Dr̃ ãt carnalis
eccl̃ia noua babylon : q̃ eccl̃ia vocat̃ meretrix
magna:tũ qꝛ ordo v̂tutũ ẽ i ip̃sa p deordinatio
nẽ vitioꝝ enormiter ꝯfusus:ꝛ verus cultus ꝛ
amor spõsi iesu turpiter adulterat⁹:tũ qꝛ i ma/
lo nõ solũ intẽsiue sꝫ ẽt extẽsiue ẽ magis : ita ꝙ
bõi i ea sicut pauca grana tritici imẽso cumulo
paleaꝝ:tũ qꝛ sicut filij israel fuerũt i babylone
captiuati ꝛ vehemẽter opp̃ssi:sic spũs iustoruꝫ
hui⁹ tpis sup̃ modũ ãgustiat̃ ꝛ opp̃mit̃ a p̃nci
patu ꝛ p̃dñio babylonis:ꝛ velit nolit i multis
meretricis actib⁹ eis s̃uire cõpellit̃. Nõ mire/
ris ergo si de casu tãti sceleris cãtat̃ a scis hui⁹
vite solẽnissimuꝫ all̃a. Qꝛ ẽt.19.c. Apoc.24.se/
niores ꝛ.4.aialia ceciderũt ꝛ adorauerũt deuꝫ
sedẽtẽ sup thronũ dñtes de ruina babylonis:ꝛ
rñdẽtes scis hui⁹ vite amen all̃a. Nã p hos ce
lestes ordies designat̃. O q̃si Apoc. oia pñt ad/
duci ad gaudiũ hui⁹ resurrectõis letifice:ꝛ rui
nã pessime meretricis:vñ i Apoc.14. introdu
cit̃ ãgelus hñs euãgeliũ eternũ cui⁹ ꝯditões q̃
vtiq3 sũt hui⁹ stat⁹ nõ vacat exponere:clamãs
magna voce : cecidit cecidit babylon illa ma/
gna q̃ a vino fornicatõis sue potauit oẽs gẽtes.
Et qꝛ illd̃ itelligere qũo iplet̃ i carnali eccl̃ia ẽ
occultũ nisi dono d̃i mãifestẽt̃:iccirco d̃scripta
illa mulier̃ meretrice sup bestia coccinea dr̃ ꝙ
hẽbãt nomẽ i frõte scriptũ mysteriũ babylon
magna mr̃ fornicationuꝫ ꝛ abhoiationũ terre.
Stupẽdã ãt cecitatẽ hui⁹ tpis hic exp̃mit spũs
scũs cũ dicit mysteriũ.i.occultuꝫ:ꝛ tñ ẽ i frõte
scriptũ:qꝛ sine oi verecũdia i oculis oiuꝫ suũ tꝫ
ꝓstibulũ.

prostibulū. Hec aūt veritas singulariter pdica
bit ⁊ scis sexti stat⁹: q̄ūo. s. horribiliter culpabili
ter p antixp̄m misticū: ⁊ cadet penalr p aptū.

¶ Jesus dolore fulgidus. Cap. vij.

Lux vera iesus i oculis electoꝝ i te/
nebroso aere babylonis a va itellige
tia obscurātis resplēdēs: vt ex sup/
dictis satis pz i illoꝝ lūinoso cetu:
quos sup alios faciet pside sic potēter ifluet
gr̄e sue lucē q celeriter ꝯuersis pncipalib⁹ ve/
lit nolit pn̄s ipsoꝝ pteruiā: āputatis ifructuo/
sis palmitib⁹ totus clarus ⁊ splēdidus refulge
bit. Un̄ supra exposuimus i ipsis iesuz solarem
faciē pmō ostrare: pp qd̄ sicut xp̄s iesus educēs
discipulos a iuda i galileā sup mōtē: claritatez
eis sue resurrectōis ⁊ v̄tis ptātis ondit: mittēs
eos pdicare i oēs gētes synagoge ruinā ⁊ eccle
sie nouā spōsaz. Sic ⁊ bn̄dictus iesus faciet ele
ctis suis i splēdore lucis sue: releuans mysteria
noui status. vn̄ .xviij. Apoc. post bellū ātixpi tā
mistici q̄ȝ aptū: dr̄ post hec vidi aliū āgelū descē
dētē de celo hn̄tē ptātem magnā: ⁊ terra illu/
minata ē a gl̄ia eius: p hūc itelligitur ordo do/
ctoꝝ pdicantiū casuz iā fcm̄: q vtiqȝ ē alius ab
illis q casuz pdicauerūt futuꝝ. Et forte iste an
gelus erit idē sūmus pontifex de quo supra est
dictū vel alius eius pfectōis successor: vn̄ ⁊ iste
dr̄ de celo descēdere: pōt intelligi de statu altis/
simo in quo deus imobiliter ⁊ fixe ac si in celo
eos locauit cōtinue descēdūt in sua recedētes
vilissima p hūilitatis pfundū: ⁊ oi gradu gr̄e
marie tāto se reputātes idignos. q̄to plus sic
dscēdūt: tāto eleuātur ⁊ ꝯfirmanr sublimi⁹: vn̄
⁊ de isto dr̄ habētē ptātem magnā. s. fm̄ Joa/
chim in loquendo vbum dei. Sicut de dn̄o dr̄
q loquebar sicut ptātem habēs: ⁊ nō sicut scri
be ⁊ pharisei. Dr̄ autē terra eē illuminata a glo
ria eius q: nō obscuro enigmate sed sicut in cla
ritate solis annunciabit oībus virtutē ⁊ excla/
mauit in fortitudine dicens. Cecidit babylon
magna ⁊ facta est habitatio demonioꝝ: ⁊ custo
dia ois spūs imūdi ⁊ custodia ois volucris im
mūde ⁊ odibilis. In fortitudine clamat: q: fer/
uenter ꝯstāter ⁊ efficaciter attonicās ⁊ treme/
faciens auditores. Hec autem ingeminatio est
signū iocunde ⁊ fortis affirmatiōis ruine ⁊ ei⁹
vehementis ire cōtra meretricis culpā: seu du
plicis casus eius fm duplicē antixp̄m: q: non
solū mala facit: sed alios ad malefaciendū co/
git. Dr̄ aūt habitatio demonioꝝ: q: p spūs dia
bolicū possessa ⁊ inhabitata: nō hz diligentem
custodiā: nisi de delectatiōib⁹ carnis sue. q̄si spi
ritus imūdi: vel de fastuosis volatibus pompe
mūdane q̄si volucris imunde ⁊ odibilis sūmo
deo. Tūc aūt singulariter tria pdicabunt. s. iu/
diciū meretricis ⁊ oium hn̄tiū characterē be/
stie ⁊ exhortatio ad fugā sui cōsortij ⁊ seq̄le: ⁊
postea iuitatio noue spōse. Et p his tribus fit
mirabilis exultatio ⁊ iubilatio sm̄ pdicatio/
nem hētis de ruina babylonis Esa. xiij. ⁊ Hie/
re. l. c. Ruina aūt babylonie erit gl̄ia noue spō
se: sicut vbiqȝ q̄si in scripturis pphetcis p rui
nas statuū corruptoꝝ fit clarificatio nouorum
quos antiq̄ suffocabat corruptio: vn̄ ⁊ interfe/
ctio antixpi vocat illustratio iesu xp̄i: cū dicit
aplūs ad thessa. ij. q dn̄s iesus interficiet eum
spū oris sui ⁊ destruet illustratiōe aduētus sui.

¶ Attēde āt q pter antixp̄m magnū q dicet
se messiā iudeoꝝ dicūt aliq magni: q lz ea que
dnr. xx. c. de illis gētib⁹ Gog ⁊ magoz possint
inferri ad pdcm̄ antexp̄m: q credit occisurus
enoch ⁊ heliā: ⁊ post eius mortē fiet plena con
uersio iudeoꝝ. Nihilomin⁹ magis pprie dnḡt
ad aliū antixpz i fine mūdi futuꝝ. Hec. n. expf
se sonāt vba Ezechiel. c. xxxviij. vbi pphetat
ꝯ gog ⁊ magog: ibi. n. dr̄ q in nouissimo ānoꝝ
vēiet ad terrā q̄ reuersa ē a gladio: ⁊ cōgregata
est de populis multis ad mōtes isrl̄: q fuerunt
deserti iugiter ⁊ c. Ex hoc. n. pz q hūc dicit eē
vētuꝝ ⁊ reuersionē isrl̄ ad vez cultū xp̄i a quo
i captiuitate demonū ⁊ gētiū trāsmigrauerat.
Hiero. āt i cōmēto sup ezech. dicit q iudei pu
tāt gog ⁊ magog eē gētes: q̄ trās caucasuz mō/
tē ⁊ paludē meotidē ⁊ pp̄e caspiū mare ad in/
diā vsqȝ tēdūt. Dicit pl̄a d b̄. Aug. āt. xx. d ci.
dei. c. xi. dic q gētes iste q̄ i Apoc. appellanr gog
⁊ magog: n̄ sūt sic accipiēde. At si sint aliq bar/
bari i aliq̄ pte terraꝝ cōstituti: ⁊ isra toto nāqȝ
i orbe terraꝝ figti sūt isti eē: cū dcm̄ ē nationes
q̄ sunt i q̄ttuor angulis terre. Uult g ibi dicere
q hec ē vniuersitas maloꝝ hoim q̄ ipugbit ele
ctos: nō ad aliquā locuz vnū ꝯgregatos: sz ca/
stra scōꝝ ⁊ ciuitatē dilectaz. Dicit xp̄i ecclīam
toto orbe diffusam: q̄ vbiqȝ ab ipsis miris cige
tur āgustijs: ⁊ ad resistēdū eis exercit⁹ fortz erit
q̄si castroꝝ acies ordiata. Hec ē snia Aug. Nō

tũ est incõueniẽs q in hoc sit gens aliq̃ pncipa
lis hũs militas sibi toto orbe subiectas. Hec.n.
exp̃sse sonãt vba dei i Ezech. Vñ hiero.expo/
nẽs ibi vbã dicit q eis iungef mosoch: quos
Josephus cappadoces dicit: deide tubal quos
idẽ hebreos vel hyspanos: hebrei vo italos su/
spicanf. Et deo credo q huius gẽtis erit vnᵘ
aliqs magnus prĩceps pdicte malitie caput.
¶ Queri ãt põt q̃re illud pliuȝ singlariter at/
tribuif diabolo. Cui triplex ẽ rõ. Pria est cor/
rñdẽtie: vt sicut ipse maloꝝ pncipatoꝝ z cõsu/
matoꝝ ẽ: sic vtrũq sibi i diuersis visiõibus ascri
baf. Jn 4ª.n.q̃ est de muliere amicta sole: sibi
singlr ascribif pñᵐ oĩs mali. Jn hac vero huiᵘ
serpẽtis vltimus finis eiᵘ. Scda est q eius ad
tẽtãdũ ptãs nõ oĩno vsq ad finẽ seculi tollef:
z vsqquo i iferno totalr pfun def. Et hoc oñ/
dif nũc in gog p vltimũ bellũ eiᵘ: z vltimã dã
nationẽ eius. Tertia est ȝ Joachi: q forte nõ
inueniet tũc signis mẽdacibus: sicut pmus inu
tãdo terrena: ȝ q̃si i maiestatis glia: vt se sitem
altissimo mẽtiaf. Si ãt q̃raf an iste nouissimus
gog: vel illiᵘ tpis vltimi tẽtatio sit peioꝝ z atro
cioꝝ q̃ȝ illius antixpi: q finget se iu deoꝝ messiã
Dicũt qdã q sicut certamen mortis corporis
scõꝝ se hȝ ad certamẽ mortis seu transitᵘ ad sta
tuȝ ɔtẽplatiõis statice: i quo qs totᵘ morif sibi
ipsi. Sic se hȝ tẽtatio gog nouissimi ad ãtixpȝ
q se iudeoꝝ mẽtif messiã: tũc ei oportebit elcõs
certare ad fũdãdũ z exẽplãdũ gñaleȝ 3ᵐ elcõꝝ
statũ. Vñ pp magnitudinẽ certaminis z opis il/
lius: mittẽdi sũt Enoch z Helias i auxilio z te
stimoniuȝ veritatis oĩno ruẽtis. Jn fine vo se/
culi dicũt q nõ opȝ elcõs certare: nisi ad expe/
ctãdũ iudicẽ: vt p ipsũ z cũ ipo recipiãt regnũ
celi. Et iõ dicũt q pᵒ simplr piculosioꝝ est ista:
q̃uis vltia i aliqbus pmã excedat. Simplr tñ
nescif que sit maioꝝ: aut si pẽsatis oibᵘ sint eq̃/
les. Vr mihi q illa vltia quo ad aliqd erit om
niũ pessima: q ipsa est statᵘ corruptio melioris:
z idcirco credo solẽnissimos milites preparatos
ad illã vt honorabilis triũphus sup serpẽtem
pessimũ def vltie victorie corporis iesu xpi: ad
quoꝝ strenuitatẽ mõstrãdã: z ecclie illius tpis
singlarissimã itimationẽ ad xpȝ: dĩ de illo pssio
gog q circuierũt castra scõꝝ z ciuitatẽ dilectã
vt monstrarẽt q ecclia tũc erit i strenuissimis
militibᵘ ad hostilẽ z puigilẽ pugñ istar castrẽ/
sis exercitᵘ ordiatã: z nihilominᵘ ad xpi ɔtẽpla
tiuũ cubiculũ z ãplexũ istar spõse dilecte z ci/
uitatq diuitijs spũalibᵘ opulẽte referta: z spõso
ɔiũcta: ac p hoc q ɔ̃ suos hostes aderit sibi cu
stodia iesũ tãq̃ ipaȝ spõsalr diligentis. Pñt ẽt
merito p castra scõꝝ itelligi spãlia collegia euã
gelicoꝝ pauprũ: q vsq ad finẽ erũt pncipales
milites huiᵘ statᵘ. Per citatẽ vo dilectã ecclia
gñalis. Hec ãt ciuitas ẽ fũdata p solarẽ pdica/
tionẽ clarificati spũs iesu xpi: sicut dcm̃ ẽ: ma/
xie z i plenitudie post mortẽ illiᵘ falsi messie.
Et statᵘ ille figuratᵘ est in angelo illo ð quo dĩ
Apoc.xix. Vidi ait vnũ anglȝ stãtẽ i sole: z cla
mauit voce magna oibᵘ auibus q̃ volabãt per
mediũ celi. Veite ɔgregamini ad cenã dei ma
gnã. Jste ðsignat altissimos z pclarissimos cõ/
tẽplatiuos doctores illiᵘ tpis: quoꝝ mẽs z vita
z ɔtẽplatio erit tota fixa i solari gra hoĩs iesu
xpi: ex q̃ sibi splẽdebit clare scãꝝ itelligẽtia scri
pturaꝝ. Hic dĩ clare voce magna oibᵘ auibᵘ.i.
oibᵘ ɔtẽplatiuis z euãgelicis viris q volãt cõti
nue p imẽsaȝ latitudinẽ charitatis cordis iesu
diuersas rimãtes rõnes amoris tãq̃ p mediuȝ
magni celi. Hos tales iuitat iste pcipuus inter
eos: z ad spũale z serotinũ ɔuiuiũ iesu xpi: q
ad cenã magni dei: q hec ẽ vltia ɔuersio mũ
di: i q̃ p fortẽ masticationẽ spũalis pdicatiõis z
spũalis vite ipsoruȝ deuorabif vniuersitas ele/
ctoꝝ illiᵘ tpis moritura carni z viciose ɔcupie:
vt ɔsũpta carne remaneat purus spũs xpi vite
z paupratis altissime: vñ subdit: vt manduce
tis carnes regis: z carnes equoꝝ z sedẽtiũ i ip
sis: z carnes hoĩuȝ liberoꝝ z seruoꝝ z pusilloꝝ
z magnoꝝ. Hoc q̃tũ ad pplos z rges tũc xpo
iesu z eiᵘ ecclie ɔ̃orporãdos figt idẽ cuȝ illo: q
dĩ Act.x. dcm̃ petro videri quadrupedia z ser
pẽtia z volatilia i magno vase vitreo quattuoꝝ
initijs submisso de celo cui dĩ. Occide z come
de. Quibus aũt vbis explicari posset cũ q̃to
gaudio z dulcoroso amore reficienf sci de ɔuer
sione iudeoꝝ z oĩuȝ gẽtiũ tũc fiẽda. Vñ Ber.
sup illud Job.c.xlij. Et dederunt ei vnusqsq
ouẽ vnã dicit aperire libet oculos fidei z extre
mũ illud scẽ ecclesie de susceptiõe israelitici po
puli ɔuiuiũ ɔtẽplari. Ad qð nimiꝝ ɔuiuiũ ma
gnus ille helias ɔuiuãtiũ inuitatoꝝ adhibebif:
z tũc ppinqui z noti cuȝ muneribus ad xpm
veniũt: quẽ in flagella paulo añ positũ ɔtẽpse/
runt.

rũt. Et subdit. Q̃d. n. cernimus magna ex pte
iam factũ adhuc credimus pfecte fiẽdũ. s. ado/
rabũt eũ filie tyri in mũeribꝰ. Hoc. n. tunc fiet
plenius: cũ isti fiticas mẽtes ei quẽ supbiẽtes ne/
gauerũt: qñqȝ cognito hostiã sue ꝯfessiõis ap/
portãt. Item paulo post sup illud: dñs bñdixit
nouissimis. Job magis q̃ꝫ pnꝰ eius. Multa ad
hãc mãm pulchra dicit. Q̃uãtũ ãt ad antixp̃ꝫ
ꝛ eiꝰ ꝯplices tũc dãnãdos pfata mãducatio car
niuꝫ eoꝝ d̃sigt gaudiũ sc̃oꝝ de glorificatõe xp̃i
sup ipios hostes eiꝰ ꝛ de ablatiõe ipedimẽtoꝝ:
q̃ pstabãt ipij cultui ꝛ imitatiõi pfectissime vi
te xp̃i q̃ duo ex reproboꝝ destructiõe ꝯsurgẽt.
vñ Esa. lxvi. c. Uult dicit deus: ꝙ sci egrediẽt
ꝛ videbũt cadauera viroꝝ q puaricati sunt in
me: ꝛ erũt vsqȝ ad sacietatem visionis oi carni.
Pro vtroqȝ ãt sensu est illud Job. xxxix. vbi d̃
agla di: vbicũqȝ cadauer fuerit stati adest. Pñt
ẽt p aues significari demones: quos sci ꝯuocãt
in zelo spũs sci ad sniaꝫ reproboꝝ: vt ipsis den
tur iportare pene: quoꝝ volũtati se subiicerent
delectatiõe culpe. He sunt aues lacerãtes car/
nes magri pistoꝝ Geñ. xl. Has volucres abige
bat abrahã. Geñ. xv. Ubi dicit Augusti. p aues
demones: ꝛ per cadauera designari carnales q
a demonibus lacerantur. Pro vtroqȝ autem
sensu cantatur a sanctis vbi dictum est supra
iubilosissimum alleluya.

¶ Jesus pauper firmatus. Cap. viij.

Diutor pauperꝝ iesus: nũc di prin/
ceps altissime pauptatis: qꝛ totum
põdus vtriusqȝ bestie pdcẽ: ꝛ vtri
usqȝ antixp̃i est in tyrocinio paup
tatis: dũ pseudo ꝓpha nitiẽ falsam
pauptatẽ ostendẽ: ꝛ verã destruere: ꝛ pncipalis
bestia tã mistica q̃ꝫ apta nitiẽ tpalia cõgregare:
ꝛ i reꝝ copia statuẽ regnũ suũ: ac p hoc pncipa
les hoꝝ plioꝝ victores sũt paupes euãgelici ꝯ
vtrãqȝ funestã bestiã strenue dimicantes: ꝛ id/
circo i pauptatis altissime ṽo cultu hoꝝ plioꝝ
victoria terminaẽ: dũ illa solẽni electoꝝ cultu
ꝓ tãto thesauro amaẽ ꝛ custodiẽ: vt oibꝰ cadu
cis ꝯtẽptis: hec sola reputeẽ euãgelica margari
ta: pp qd̃ hũc ṽsiculũ q ẽ finis d̃cursus mẽbro/
rũ iesu i hac vita locaui i diuitijs pauptatis: qꝛ
i hac tota futura ciuitas electoꝝ tertij statꝰ q̃si
seraphicaẽ. q. s. appebit ab oi terrenitate leuata
ꝛ volabit icelũ altissime vite xp̃i sĩl paupcula
ꝛ amoris icẽdio crucifixa. Hec est reges septi/
mi statꝰ: ꝛ hic ẽ modus altꝰ i qꝰ Joã. apoc. xxi.
fuit i spũ ab ãgelo eleuatꝰ vbi scãꝫ ciuitatẽ no/
uã hirlm d̃scẽdẽtẽ d̃ celo se vidisse testaẽ: quã
a pnꝰ vidit: ꝛ sibi pleniꝰ demõstraẽ: i. vj. Prio
vr hec ciuitas: sꝫ i. vij. ꝓut ad hãc vitã spectat
pleniꝰ cõsumaẽ. Hec aũt q̃ i illa pte dicunẽ: nec
totalr ad ecclĩam pñtis vite nec ex toto referũ
tur ad statũ glorie: sꝫ mixtiꝫ nũc ad vnũ: nunc
ad aliũ statũ aptanẽ. Q̃uaꝝ vna rõ est ẽm Ri.
vt dũ sc̃oꝝ magnificis virtutibꝰ hic descriptis
erudimur: celestia eoꝝ premia hic mixta subli
mius admiremur. Sc̃da rõ est: qꝛ lꝫ intẽdat h̃
q̃si pncipalr aliqd tãgere de gloria supne ciui/
tatis: hoc nõ potuit nobis exprimi in sua pari/
tate: nisi sub qbusdã magnificis btitudinibus
anologie ptinẽtibꝰ ad hãc vitã. Ac p hoc seqẽ
3ª rõ: qꝛ sĩl nobis describiẽ ecclĩa ẽm duplicem
eiꝰ statũ. s. ẽm pfectionẽ ad quã i hac vita ascẽ/
deẽ i plena rege septimi status ꝛ ẽm pfectionẽ
future glie eterni ãplexus dei. lꝫ aliq dicant: ꝙ
hic textus solũ vel pncipalius referẽ ad refor/
mationẽ ecclie huius vite. De prio i hac pte ni
temur aliqd diceẽ: de sc̃do itellectu ifra cũ age
mus de ciuitate supna: ita tũ ꝙ oia q̃si pñt se/
pe ad vtrũqȝ referri: dicit itaqȝ Joã. ꝙ hec scã
ciuitas de celo d̃scẽdit ad modũ spõse ornate ñ
a se: sꝫ pata a deo p meritũ iesu spõsi sui. Et vo/
caẽ ciuitas pp mirã oium vnitatẽ. hirlm ṽo: qꝛ
ibi erit visio sũme pacis. Et ad lrãm credo ꝙ
forte tũc ibi erit pncipal sedes ecclie inouate.
Hec d̃scẽdit d̃ celo pp cãs supiꝰ sepe dcãs. Sin
gulariter i hac ẽ dei tabernaculũ cũ hoibꝰ ꝛ hi/
tat in eis. Nota hec tria: ciuitatẽ: tabernaculũ:
ꝛ habitare in eis: hi sunt gradus vnionis in ge
nerali: ecclesia erit quasi vnitas ciuitatis in col
legijs spũaliũ paupeꝝ: erit iesus i tabernaculo
eodẽ quasi in eadẽ familia. In pfectissimis ṽo
erit quasi idẽ cũ eis: ꝛ hoc nota cũ dr. Et habi
tabit in eis: lꝫ oia singulis adapteẽ. Pro statu
prie erit hoc simplr veꝝ: ꝛ qꝛ i deo inhabitãte
est pñtia ois boni. Sic p ipꝫ ẽ abstersio ois ma
li: qd̃ nota p hoc qd̃ dicit. Et absterget deꝰ oẽꝫ
lachrymã: qd̃ pro hac vita erit veꝝ: qꝛ tũc po/
ra mala cessabũt. Et qꝛ in his est plena renoua
tio: ideo qui sedebat in throno dixit ecce noua
facio oia. Et qꝛ hec sũt difficillima ad credẽdũ
ꝛ ꝙ h̃ fiãt tã sublimia: ꝛ ꝙ ibi doneẽ eterna: iõ
pcipit scribi ꝙ hec ṽba fidelissima sunt ꝛ ṽa: ꝛ
ab ipso fiẽda: q ẽ oia potẽter minãs ꝛ ex boni/

tate cōsumans. Et scientibus hunc statū dabit de fonte aque viue gratis ꝛ victorialr̄ pugnātibꝰ in his bellis dabit sue diuinitatis gustuȝ ꝛ adoptiōis amorē intimū. Repetit autē istaȝ ciuitatē descēdere a deo hn̄teȝ claritatē dei: qd̄ ꝑ pn̄ti ē veꝝ de clara cōtēplatiōe glorie eius: ꝛ luciformis vite iesu: cuius lumē ē sil̄e lapidi iaspidis cōfortātis: ꝛ cādor mūdicie in carne q̄si cristali trāspētis: qꝛ mūdicia mētis appebit in nubibꝰ carnis. Pro futuro vult ōn̄dere plenaȝ gl̄iam mētis ꝛ corpis: ꝛ pticipatā gl̄iam deitatis. Attēde āt ꝙ sicut i ciuitate p̄mo eligit̄ locꝰ Secūdo iaciunt̄ fundam̄ta cū edificio. Tertio figurant̄ ꝛ ornant̄ porte. Sic hec dei ciuitas i q̄ hic paup iesus in se ꝛ in suis mēbris dicat̄. Primo fuit electa i p̄ribus de qbꝰ ſm carnē natus est xp̄s. Scd̄o fuit fundata in xp̄o iesu ꝛ i apl̄is eius. Tertio i scis tertij status q̄si i portis adornabit̄ ꝑ q̄s vniuersus ppl̄s fidelis itrabit ad radicē ꝑfectionis fundamentalis vite iesu. Alias āt oia sūt i oibus: nā xp̄s est fundamentū. j. ad cori. iij. ꝛ ostiū ꝛ ostiarius. Esa. xxvi. Apl̄i etiaȝ fuerūt fundamētū: Phyl̄. ij. Sil̄r ꝛ ꝓphe fuer̄t ꝛ porte ꝑ q̄s ifideles ad iesuȝ itrauerūt. Sȝ appropriate pōt dici vt dc̄m ē supra. Et sic videt̄ hic Jo. portas ꝛ fundam̄ta distiguere. Murus aūt altus ꝛ magnus ex lapide iaspide q se prio offert ispiciētibus ꝛ ipugnātibus ciuitatē sigt scōs martyres ꝛ doctores q in virtute solida ꝛ fixa fidei ꝛ in virore cōuersatiōis viue ꝯtra hostes ecclesie fuerūt magni ꝛ alti. Fundationē āt huiꝰ ciuitatis attribuit xp̄o siue agno: ꝛ apl̄is eius qꝛ tota fides eccl̄ie huic fūdamēto initit̄. Et dicūtur. xij. pp apl̄icum numeꝝ ꝛ pp superabūdātiā ꝑfectiōis tā in ipsis q̄ȝ p̄ncipal̄r in iesu ꝛ sua virtuosissima mr̄e. Et ōn̄tur oi lapide p̄tioso ornata: qꝛ i quolibȝ scōꝝ apl̄oꝝ fuit oiuȝ virtutū ꝑfectio: qꝛ tn̄ singularis p̄rogatiua relucet i quolibȝ: iō pōit ꝑ ordinē. xij. p̄tiosos lapides ſȝ. xij. fundamēta. Quicqd āt hic dr̄ est misticū: ꝛ iō mēsuratio q̄dratura ꝛ oia alia sūt significatiua spūaliū ꝯditionū ciuitatis sācte: ꝛ maxie xp̄i ꝛ apl̄oꝝ eius. Postea dicunt̄. xij. porte: ꝛ i portis. xij. angeli. ꝛ. xij. margarite: ꝑ portas singl̄as. Sicut. n. ciuitas habuit. xij. m. stadia vt cuilibȝ fundamēto rn̄deat millenarium stadioꝝ: sic singulis rn̄dēt. xij. angeli. ꝛ. xij. margarite. Et sicut qd̄libȝ fundamētū dr̄ fuisse ex vno lapide p̄tioso: sic ꝛ hic dr̄ ꝙ singule porte erāt ex singulis margaritis vt ꝑfectio portarū ꝑfectioni fundamētoꝝ ꝑ oia coaptet̄. Dicit āt Ri. ꝛ Joachim ꝙ i vnaq̄q̄ȝ porta sūt. xij. margarite icastrate. xij. vero angeli ꝑ singulas portas sunt q̄dā icisure ꝛ sculpture portas fortificātes ꝛ multipliciter ordinātes. Jnuisionibꝰ āt multa mōstrāt̄ ad mysteriū q̄ i rerū nō iueniūtur nā. Sciēdū igit̄ ꝙ lȝ ꝑ apl̄os ꝛ ꝑ alios scōs scd̄i status gn̄alis mundi itrauerit multitudo ppl̄oꝝ ad iesuȝ tāq̄ȝ ꝑ portas ciuitatis dei: nihilominꝰ magis appropriate hoc cōpetit p̄ncipalibꝰ doctoribus status tertij gn̄alis: ꝑ quos ad xp̄m iesū ois isrl̄ ꝛ iteꝝ totus orbis itrabit. Sicut aūt apl̄is magis cōpetit eē cū xp̄o fundamēta totiꝰ fidei xp̄iane: sic istis plus cōpetit eē portas aptas ꝛ explicatores sapie xp̄iane ꝛ ꝑfectissime xp̄i vite. Sicut. n. arbor dū est i sola radice nō pōt sic mōstrari explicite sicut qn̄ est in ramis: folijs: floribus: ꝛ fructibus cōsumata. Sic arbor seu fabrica eccl̄ie seu diuine sapiētie i eiꝰ ptibꝰ diuersimode refulgētis: non sic potuit nec debuit ab initio explicari: sicut i cōsumatiōe poterit ꝛ debebit. Et iō sicut ab initio mūdi vsq̄ȝ ad xp̄m creuit successiue illuminatio ꝛ exp̄ssiores ꝓphetie d̄ xp̄o: ꝛ explicationes legis antiq̄. Sic est de illumiatiōibꝰ: ꝛ explicatiōibus xp̄iane sapie i statu noui testi. Et sicut nouū testm̄ ē porta veteris: sic et his statꝰ tertius pauptatis altissime porta est vtriusq̄. Qd̄ āt ħ ꝑ. xij. portas magis designt̄ur hi p̄ncipales tertij statꝰ: ꝑ quos. xij. tribꝰ isrl̄ intrabūt ad xp̄m: pȝ ex hoc ꝙ dicit noia. xij. tribuū isrl̄ in his portis eē scripta: sicut noia. xij. apl̄oꝝ ꝛ agni scripta i fundamētis sunt dicta: vn̄ bn̄ dicunt̄ esse margarite ꝛ ex margaritis: qꝛ singulari cordis ꝛ corporis mūdicia candescēt tāq̄ȝ ex rore celico cōcepti ꝛ coagulati: ꝛ in corde iesu ꝛ sue dulcissime mr̄is quoꝝ fuit singularis cordis aptio ad cōcipiēdum ꝑ spūm vite sue: hos euāgelicos paupes p̄ciositate mertiū celestiuȝ diuites mundos ꝛ puulos: vn̄ dicunt̄ minimi ad modū p̄ciosissime margarite. Scd̄m āt Joachim. xij. margarite ꝑ singulas portas: q̄ simul cxliiij. erūt adiutores eoꝝ i p̄dicatiōe euāgelij. Sicut. n. spūs helie petitur ab heliseo duplex. Sic in tertio statu colligēte sil̄ plenitudinem isrl̄ ꝛ gētiuȝ duplicabunt̄. lxij. q numerus fuit

simplex sub moyse eligente.lxij.seniores.z.xij. trib⁹ israel. Et sil'r in p⁹statu euāgelij simplex fuit eligente xp̄o iesu.lxxij. quos ad p̄dicādū euāgeliū cū.xij.ap̄lis destinauit.Possūt ēt p has xij.margaritas significari supabūdātes pfectōes hoꝛ i qb⁹ exēplaris vita ipsoꝝ ꝯuersis igressū ad xp̄i euāgeliū faciet grosius. Per duodenariū vo āgloꝝ p̄t significari fortaliciū cōmitiue pfectoꝝ discipuloꝝ:sic z sup̄ dcm̄ ē de.xij.margaritis.Iuxta qd̄ Lu.z Sylas z Tit⁹ z Timothe⁹ z Diony.z ꝯsiles erāt i officio p̄dicatōis z cura regimis ap̄lo Paulo ꝯnexi. Et isti dn̄r xij.margarite pp magnū ṽtutū ornatū. Sz dicunt āgeli pp firmamētū ꝯ hostilē isultū. Et i quolz q̄ttuoꝛ lateꝝ ciuitatis dicunt poꝛte tres: vt sz Joachiz i singulis ptib⁹fulgeat mysteriū trinitatis vel ad l'raz ille sūt ab oriēte p q̄s itra būt p̄mi ppl'i q p⁹ ꝯuertent i occidēte q vltio i aqlōe z austro q i tp̄e medio. Per aqlonares vo itelligunt hi q corrigūt feroces z idomitas gētes.Per australes vo q magis dispositos ad claritatē fidei z charitatis ardoꝛē:vel ad l'ram qdā doctoꝝ isistēt spāl'r plagis mūdi ꝯuertendis sibi spūs sc̄ti soꝛte diuisis.Al'r āt spūal'r oīa erūt i oib⁹ z erūt poꝛte i oriēte nr̄o ad apiendū itelligētiā nr̄e creatōis z redēptiōis p xp̄i passionē z moꝛtē:z r̄giatōis p sacralē grāz iesu xp̄i p illā trāsfusaz.Hec tria sūt nr̄a ps orientalis: tres sūt ad apiendū aqlonarē ꝓcellā obscurā z frigidā tēptationū hostiliū:z certamiū mūdi: carnis:z diaboli:z triū radicū oīs mali:p q̄s itrat exercit⁹ oiuz vitioꝝ:quoꝝ plena cognitio multū hūane mēti viā salutis apit: vt p ipsoꝝ fugā z salubrē timoꝛē itroeat adiutoꝛiū crucifixi iesu z pauptatis ei⁹ i q̄ oīs victoꝛia dabit electoꝝ exercitui. Sunt ēt tres alie a meridie:ad apiendū aīe iesu tres ꝯditōes excessiuas nos illumināte z icēdētes i sūmo:q̄si nr̄a meridies q̄ sūt ipsius iesus itelligibilis charitatis ardoꝛ: infallibilis ṽitatis splēdoꝛ:z ifastibilis suauitatis dulcoꝛ: siue iocūditatis z felicitatis sapoꝛ. Hec sūt tria illa meridionalia q̄ spōsa petit i iesu dicens.Jndica mihi vbi cubes in meridie. Tres ēt sūt ab occidēte:ad apiēdū nr̄e peccabilitatis ꝓmptitudinē:z nr̄e culpabilitatis hoꝛribilē magnitudinē:z iuste punitiōis doloꝛē itermiabilē.Et q: ciuitas septimi stat⁹ꝑut i hac vita accipit:pfcē cognoscet z apiet oīa ista:z ista cognoscēda itroducet electos p suos p̄cipales designatos i poꝛtis:iccirco i quolibz latere tres poꝛte foꝛe narrant. Et q: illa ciuitas erit fūdata i pfecta ṽtutū q̄dratura iccirco dr̄ q ciuitas posita erat in q̄dro: z dr̄ q longitudo sit ei⁹ cognitio:latitudo sit eius dilectio:altitudo sit i deū ascēsio p grāꝝ actionē z ꝯtinuā laudē: hec i celesti p̄ria cōplebunt plene. Nā quātuz ibi ds cognscit tātuz amat:z tātū in ei⁹ laude z grāꝝ actōe assurgūt. Quātū ēt plōgant imoꝛtali eternitate tātū dilatāt i ardēti charitate z tm̄ hn̄t de dignitatis alto:quātū hn̄t de di cognitōis lōgo:z de ipsi⁹charitatis alto. ¶ Pro statu vo eccl'e.vij.hui⁹ vite sig̃t q cognitio diuinoꝝ tūc nō erit insipida z curiosa:sz ardēter amatiua z efficaciter opatiua:z i dei regnatōez z laudē i oib⁹ sursuz acta : z ad h̄ solū studebit cognoscere:vt diligat:z vt dilectiōez suā z cognitionē p opatiōnē altā i deū erigat. Et q: in oib⁹ erit sz sil'itudinē iesu mēsurata:iccirco dr̄ q q loq̄bat cū Joāne hēbat mēsurā arūdineā aureā:z metiebat ciuitatē z poꝛtas ei⁹z muros Angelus hic p̄t significare spūs sc̄ti ifluxū:vel singl'r ipm iesuz q i eis ista faciet:vel illū q caput erit hui⁹ refoꝛmatōis oīa mēsurās s̄m regulas vite xp̄i.Et p arūdinē vacuā z sonātē sig̃t vacuitas ꝓprij sensus z reputatōis z fragilitas ꝓnitatis ad malū:q̄ oīa plene i se ex se cognoscēt.Sz q: h̄ p spūs sc̄i ifluxū z xp̄i iesu meritū iduent charitatis ardoꝛe:z sapie splēdoꝛe:z valoris iesu p̄ciositate.Jō dr̄ hec arūdo aurea:ac p h̄ dignū sonum poterit p̄dicatōis emittere. Pōt ēt p arūdinē aureā itelligi iesus ds hō:vt i arūdine exinanitio hūanitatis: i auro p̄ciositas deitatis. Hāc arūdinē singl'r hēbūt āgl'i.i. doctores illi⁹ tp̄is:z hāc semp poꝛtabūt i manibus q: ad mēsurā ꝯfoꝛmitatis vite iesu oēz statū ciuitatis eccl'e:z poꝛtas exēplaris vite:z murū regularis disciplie erūt solliciti mēsurare. Et felix ille stat⁹q i sua mēsura.xij.milia repiet vt duodenariū pfectōis donoꝝ xp̄i vite sibi misericoꝛditer date pducat ad millenariū ꝯsummatiōis pfecte.Est āt millenarius hic stadioꝝ ad repūtādū:q: stabūt exclusis motib⁹ tēpestatuz poꝝ i pace q̄ exupat oēz sensum. Mō āt dr̄ mēsura hois q̄ ē āgeli ꝓfutura simpl'r ē vex. Sic dicit iesus Luce.20.Mō eq̄les sūt āgelis.Sz p cessiuo statu illi⁹ vltie eccl'ie:vult dicere:q: re

spectu nr̃e malitie magis tunc erit angelica q̃ȝ hũana. Hec aũt sũma pax describit̃: q̃n i aptiõe septimi sigilli fcm̃ ẽ silẽtiũ i celo: q̃si media hora. Nam h̃ ꝯuenit future glorie q̃ erit eterna: ꝛ iõ ps ꝙ. vij. statũ ꝛ ei⁹ pacẽ nõ semp accipit ꝓ solo statu eterne glie: sȝ ꝓ finali ꝛ pacifico statu ꝯtẽplatiue eccl̃e. Lȝ aũt post morte antixp̃i statiȝ i viris pfectis q erũt porte alioꝝ fiet h̃ silentiũ: nõ tñ cõplebit̃ i eccl̃ia illi⁹ tpis vsq; p⁹ totũ orbẽ ꝯuersuȝ. Istd aũt silẽtiũ erit trãqllitas magna exterioris pacis: q̃ eredicatis oib⁹ bellis pteritis: erit tot⁹ orbis subiect⁹ iesu. Sicut exp̃mit 7ª tuba: tũc ẽt maioꝝ erit pacis iterioris silẽtiũ: i quo toto r̃gno cordis ꝛ v̈tutũ pctõ iteri⁹ fit ascẽsus ad ꝯtẽplatõis excessum: i quo hõ silet: ꝛ ds loq̃t̃ aie: ꝛ sui oblita ꝛ i se mortua ẽ ddec⁹ fcã. ¶ Tũc erũt cõplete ꝓphie ãtiq̃: q̃ tãtã ꝓmittũt p xp̃m futurã pacẽ. Cõflabũt inqt Esaias 2° gladios suos i vomeres ꝛ lanceas suas i falces: nõ leuabit gens ꝯ gẽtẽ gladiũ: nec exercebunt̃ vltra ad pliũ. Tũc. n. nõ solũ corporalia bella cessabũt: sȝ ẽt sp̃ũalia erroꝝ ꝛ scisma tũ. Et iõ gladios. i. acumĩa itellectuũ ꝛ exteriores exercitatõẽs q̃si lanceas magis lõgas ꝯuertent i vomeres sulcatiuos ꝛ reuolutiuos passionũ ꝛ doloꝝ xp̃i hois ꝛ ei⁹ vite passibilis: ꝛ sue glie eternalis: ꝛ i falces messorias gustuũ ꝛ fructuũ imissoꝝ ex istis. Pricipales v̈o vacabunt ab ista i alios trãsfũdẽda. Et pp h̃ nõ imerito dr̃ ꝙ tota structura muri ẽ ex lapide: siue ex iaspidib⁹ viridib⁹ ꝛ ꝯfortatiuis ornatiuis xp̃i vite: i q̃ sola erit stabilitas ꝛ ornat⁹: ac p h̃ tota ciuitas aie erit q̃si aurũ mũdũ sil̃e vitro mũdo. i. charitãt(ardoꝛ: v̈itatis splẽdoꝛ: ꝛ puritatis nitoꝛ. De platea aũt ciuitatis singl̃r dr̃: ꝙ erat aurũ mũdũ: tanq̃ȝ vitrũ plucidũ: lȝ. n. vl̃r tũc ecclesia sit aurũ mũdũ ꝛ vitrũ: illa tñ ps q̃ platea ei⁹ dr̃ singl̃r dr̃ vitrũ plucidũ ꝛ aurum mũdũ. Nã sicut p muros figũtur ꝑncipal̃r malitia martyrũ: sic p plateaȝ ciuitatis figũtur cõitas altissime paupertatis: q̃ p recollectionẽ sui ad itima ẽ i medio: sicut platea i ciuitatis corde. Et p latitudinẽ charitatis ac cõitateȝ cordis ad oẽs est platea celo patula: q: ꝯtẽplatõi apta: nec isti vl̃ illi instar domoꝝ apprõpata: sȝ oib⁹ cõis ꝛ idiuisa. Et q: h̃ singl̃r erit i 3° statu: iõ de hac platea, nõ fit mẽtio: nisi postq̃ȝ portas statuit: q: statim viris euãgelicis hec platea fũdabit̃: pp qd̃ hũc versiculũ dixi sic: Jesus paup firmat⁹. Na sicut fcdi stat⁹ gñalis fuit firmitas i fidei di hũmanati iesu: sic ꝛ hic terti⁹ erit firmat⁹ i altitudie paupertatis iesu: q̃ paupertas tũc triũphabit sup oẽs suos ipugnatores: pp qd h̃ platea a corruptiua mixtura hypocritaliũ paupeꝝ: ꝛ pspicuiss̃ma ꝛ clarissima ꝯ obscuritateȝ erroꝝ purĩtiũ: q: nullus finet̃ dubitar̃: qn pfecta expropatio ꝛ paupim⁹ vsus reꝝ ex ardore imitatõis iesu sit ei clarissime assimilari. Pro tota v̈o ecclesia illi⁹ tpis erit hoꝝ pticipiũ: vt sit ad modũ auri solida pciosa ꝛ fulgida: ꝛ sine duplicitate ꝛ fraudulentia ad modũ vitri i patula: ac p h̃ mutua charitate multũ erũt vnita corda: ꝛ sibi iuicẽ clara. In eccl̃ia v̈o btõꝝ oia oib⁹ erũt mutuo pura ꝛ apta. Dicẽ aũt. Et tẽplũ nõ vidi i ea: ad oñdẽdũ ꝙ ipsa bȝ se totã nõ ptial̃r videbit̃ tẽplũ dei: q: vbicũq; fuerit i se ꝛ i oib⁹ creaturis videbunt̃ deũ speculari ꝛ meritũ ꝛ gl̃iã xp̃i hois itra radicales pfectiões dei itroeũtes: ꝛ itra itima merita ꝛ sublimia p̃mia xp̃i hois q̃si i tẽplo cordialis ꝯsecratõis ipoꝝ totã btissimã trinitatẽ iugiter cultu latrie colent: pp qd dr̃: dñs ds ops tẽplũ illi⁹ ẽ ꝛ agn⁹. ¶ Attẽdẽduȝ aũt ꝙ pp h̃ ꝙ dic̃. Tẽplũ nõ vidi i ea q° ad gl̃iã btõꝝ. iã pȝ ꝙ nõ erũt ibi mãlia tẽpla: sȝ vult dicere ꝙ ꝑncipalis gl̃ia eoꝝ i q̃ deuȝ eternal̃r collẽt: erit alienatio respect⁹ a suo ꝓpo bono vel approꝑata gl̃ia: nec h̃ respectiue aliq̃d magnũ reputabũt. q. tẽplũ: sȝ total̃r ascribunt̃ ad fruẽdũ ꝛ gaudẽdũ de ifinitate glie dei i se: ꝛ de iestimabili gl̃ia xp̃i hois i h̃ statuẽte suũ sũmũ bonũ ꝛ fructũ quo fruent̃. s. ꝙ supifinita trinitas ẽ i se supifinite ifinities ifinitissima ꝛ supmilies sup oẽȝ btitudinẽ supsũme btã: ꝛ ꝙ hec oia supra q̃ȝ pt estimare ois vera creatura sũt hoĩuȝ assũptio iesu cõicata p grãȝ ꝛ gl̃iaȝ vniõis: i q° vbi se sentiũt eẽ qd sũt: sic̃ i p° corde ꝛ capite. Et b̃m h̃ b̃m silitudinẽ i vita ista facit i aia paupertas altissima: mõ quo tibi eã i plib⁹ capitulis tetigi sup̃: pp qd dicit Joã. v̈ba pdcã. ¶ Attẽde aũt q̃o totã tpalẽ ꝯsecrationẽ aie: tã hic per grãȝ q̃ȝ i futuro p gl̃aȝ: post btissimã trinitatẽ attribuit agno iesu: q: i eo sum⁹ qd sum⁹. Dicit aũt ꝙ ciuitas nõ eget sole neq; luna: q: i futura p̃ria nõ erit necẽia scriptura noui vel veteris testamẽti: q: imediate figet aspectũ i ipȝ luis fontẽ btissime trinitatis ꝛ i gl̃iã hois iesu xp̃i: i q° ꝛ p quẽ

⁊ p quē radicabiť ipsoꝝ subalis glia sicut ⁊ in
ipso nūc radicať gra: nō qn fōtē btissime trini
tatis videāt imediate ⁊ plene ꝭm ꝓportionez
gr̄e eis cōmēsurate i xp̄i charitate ⁊ morte: sed
ꝙ ad illā btificā visionē hierartice purgabit il
lumiabit ⁊ pficiet oia sua mēbra p cuiꝰ hierar/
ticū misteriū ⁊ itrisecatiōez ad gl'ā hūanitatis
iesu fortiꝰ: clariꝰ: feruētiꝰ: suauiꝰ: ferenť i gl'iaz
btissime trinitatis. Et hec ꝯnexio erit totiꝰ il/
liꝰ ciuitatis btē hierartice ꝭz gradū i quo i xp̄i
mistico corpe locabunť. pp qđ dicit: ꝙ claritas
di illuiabit illā: ⁊ lucerna eiꝰ ē agnꝰ. Nota ēt ꝙ
ꝭm gd ea q̄ hic dūr fuerūt v̄ificata i eccl'ia p̄mi
statꝰ: q: nō ē artata ad vnū corpale tēplū vete/
ris synagoge: nec cerimoniali lege tanq̄ȝ luna
⁊ ꝓphetijs de xp̄o vēturo tanq̄ȝ sole eguit: q:
xp̄s ⁊ eiꝰ doctria vbiq̄ȝ ē eiꝰ: tēplū ⁊ deitas lux
solaris ē eiꝰ: ⁊ hūanitas lucerna lucēs ⁊ ardēs
i frigore noctis huiꝰ. In eccl'a āt septimi statꝰ
huiꝰ plenius cōplebiť: ita vt multis doctrinis
p̄oribꝰ nō egeat: ꝓ eo ꝙ p ꝯtēplatiōis excessūz
absq̄ȝ mysterio exterioris vocis ⁊ libri docebit
eā sp̄ūs iesu oēz v̄itatē nec̄iaz ad salutē. Nec ex
h̄ itelligo ꝙ oēz vsūz tpalīū vel exterioris do/
ctrine scripture ⁊ scōꝝ sacr̄oꝝ abijciat: ſȝ nūc
paucioribꝰ erit ꝯtēta libris ⁊ v̄bis: q: v̄bū abbre
uiatū faciet dn̄s sup terrā: qđ Francisco fuit in
regula sacra ꝓmissūz: vn̄ nec fuit sibi cure d tā
ta loq̄citate v̄boꝝ. ¶ Qđ āt ista lux circa finē
seculi crescat: Greg. li. 9 Mor. docet exp̄sse su
per illđ Job. 9. Qui fac̄ arturū ⁊ oriona ⁊ hya
das: vbi multa dicit: ⁊ post vergēte eni mūdi
fine supna sapia ꝓficit: ⁊ largiꝰ cū tpe excrescit
hic Joāni p̄ori pte reuelatōis āgelꝰ dicit. Si/
gna q̄ locuta sūt. vij. tonitrua: cui tn̄ i eiusdē re
uelatōis termio p̄cipit dicēs. Ne siḡueris v̄ba
ꝓphie huiꝰ: ps qppe reuelatōis anrior siḡfica/
ri p̄cipiť: terius ꝓhibeť: q: qcqd i scē eccl'ie ini
tijs latuit finis quotidie ōn̄diť. In illo ĝ luie
gētes āmbulabūt: ⁊ reges terre afferēt gl'iaz suaz
⁊ hōrē i illā: q: tūc ꝭm Dan̄. regnū qđ ē subter
celū oē dabiť pplo scōꝝ altissimi: tunc ⁊ porte
claudenť: q: patebūt viscera mie oibꝰ volētibꝰ
ad xp̄i gr̄az itroire. Nox ēt p̄oꝝ erroꝝ: vel ad/
uersitatū aut tpaliū qbꝰ noua babylon extitit
nebulosa seu tenebrosa nō erit illic: nec itrabit
i ea aliqd coignatū i spurcitijs ⁊ symōijs ⁊ pō
pis faciens abhoiatōēz sp̄ūali gustui ⁊ affectui
electoꝝ ⁊ mēdaciū duplicitatis fallēs itellectū
nisi q scripti sūt i libro vite agni: h̄ ꝓ tāto veꝝ
ē: q: nō tūc erit tāta multitudo reproboꝝ i illo
pācifico statu: ⁊ i oibꝰ istis opȝ suppleri: ꝙ ista
nō erit ibi sicut p̄us. Alias āt dū hic viuiť gli/
bet statꝰ hȝ defectꝰ ex sua fragilitate ꝓuenietes
⁊ nūq̄ȝ erit plene pegria eccl'ia a reprobis sepa/
ta. Sȝ hec oia ꝓ vita btā i plenitudie currūt.
¶ Per fluuiū āt aq̄ viue splēdidū tāq̄ȝ cristal
lū ꝓcedētē de sede dei ⁊ agni i medio platee eiꝰ
ꝓ vita p̄n̄ti siḡtur ipetꝰ splēdidissime trinitatꝫ
⁊ p̄sonaliū originū ⁊ ꝓꝓetatū diui eē ⁊ mirifi/
cētie gr̄e vnionis p̄sonalis nāꝫ magna ⁊ iesti/
mabili p̄cellētia dignitatis eiꝰ ⁊ statꝰ sui: ⁊ sub/
limes prerogatiue dignitatis mā̈e sacratissime
v̄gis mr̄is agni q̄ oia abūdāti ipetu sup latitu
dinē charitatis illiꝰ vnice eccl'ie diffundenť: ⁊
maxie sup illos q vt dcm̄ ē erūt platea eiꝰ q. s.
p altissimā pauptatē erūt illiꝰ statꝰ pfectio p̄n/
cipalis. Lignū āt vite qđ ex vtraq̄ȝ pte fluis p
singulos mēses ꝓfert. xij. fructꝰ: hec ē vita xp̄i
iesu tā passibilis q̄ȝ eterna: ⁊ h̄ ē vtraq̄ȝ ps fluiꝫ
Sinistra mala q̄ ꝓtulit: dextera p̄mia q̄ possi/
det ⁊ ad q̄ itroducit. In vtroq̄ȝ āt iesus occur
rit nobis i mira dulcedie nos reficiēs fructibꝰ
sue vite dū i p̄a nos v̄tuose refoīat: i 2a pte gl'ifi
cat. In huiꝰ ligni sicut dicit Ezechiel folia sūt
ad medicinā: ⁊ fructꝰ ad satietatē: folia sūt xp̄i
v̄ba ⁊ eiꝰ sacra: tū q: v̄itate virescūt: tū q: fru/
ctū bonoꝝ opeꝝ sub se ꝓtegunt. Sacr̄a ēt xp̄i
sunt folia: q: sua sil'itudine fructus gr̄e ꝯsignt
celant ⁊ arborē ecclesie ornant ꝭm statū glorie
⁊ ēt vie: vna pars flumis suprema est dignitas
diuitatis: alia infirmitas humanitatis que ibi
est gloriosa. Ita ꝙ in btis vna pars flumis est
gloriosus aspectus corporis iesu. Alia ps btifi/
cus aspectus diuinitatis eius ⁊ glorie in xp̄i ie
su aiam redundantis. ¶ Attende aūt qūo be/
nedictus iesus sctissime ciuitati dei tā pegrine
q̄ȝ regnāti ē oia. Ipse fundamētū ipse murus:
ipse platea ⁊ porta: ipse tēpluz: ⁊ ois edificatio
gloriosa. Ipse splendidus fluuius: ipse flumis
ripa: ipse lignū vite ⁊ fructꝰ viuificus duode/
nꝰ. Ipse arūdo aurea mēsurās oia: ipse rector ⁊
regimen ⁊ cibꝰ ⁊ refectio: ⁊ oiuȝ plenitudo: q
singl'r agnꝰ vocať q: i sūmo ꝯditiōis splēdore:
⁊ inocentia ⁊ māsuetudine erit iuge holocau/
stū oblatōis viuifice in cordibꝰ oiuȝ iugiter se

offerens sup altare sue psone eterno pri : ꝛ sibi
ipsi cui⁹ holocausti forā tūc electoꝝ cordibus
imprimet. Dr āt .xij. fruct⁹ afferre p singulos mē
ses .i. p singulas vite sue cōmēsuratōes pticula
res q̄ vtiqꝫ sūt .xij. q̄si āni solaris sue refulgētis
vite ꝛ dignitatis excelse. ¶ Attēde āt q̄ sicut
p .xij. fruct⁹ figūtur supabūdās refectio: q̄ ex ru
minatōe xp̄i opeꝝ ꝛ statuū orit̄. Sic ꝛ p .xij. mē
ses supabūdās ꝛ pfecta multiplicatio ꝯsidera/
tiōis vite iesu: q̄ miris modis ꝛ magnificis cō
siderāda distiguit̄: ita q̄ p mēses hui⁹ .xij. pñt
ꝯsiderari .xij. pogatiue ꝛ ꝯditōes i qb⁹ xp̄i ie/
su stat⁹ ꝛ vita distiguit̄: qḋ lꝫ possit fieri multis
modis: ad pñs tñ ponam⁹ has .xij. sectiōes q̄si
.xij. mēsuras ꝛ mēses: q̄ sūt pclaritas origis: hūi
litas ꝯuersatōis: celsitudo v̄tutꝫ: plenitudo pie
tatis: ꝓñdētia i piculis: patia i iniurijs: ꝯstātia
i cruciatu: victoria i ꝯflictu: resurrectōis noui/
tas: ascēsionis sublimitas : iudicij eq̄tas: regni
eternitas. Nā i his .xij. sue vite statib⁹ : q̄ i .xij.
mēsib⁹ a p̄rna origie p pcessuꝫ creature: nr̄am
assumēdo: redimēdo: explicādo: reformādo: ex
purgādo: btificādo nām: q̄si ab eodē pūcto in
idē solaris cursus pfectōis iesu q̄si i pfecto cir/
culo teriat̄. Lꝫ āt has aliq̄ sectōes vocēt fruct⁹
nos mēses noiare maluim⁹: vtrūqꝫ tñ diuersis
respectib⁹ rōnabilr̄ dici pt̄: qb⁹ .xij. mēsib⁹ qb⁹
singulis fructib⁹ duodenari⁹ adaptat̄: q̄ꝛ ex cu
iuslibet ruminatōe mens supabūdant̄ reficit̄:
ꝛ cū duodecies .xij. faciat cētū .xliiij. q̄ ē nume/
rus margaritaꝝ q̄ ꝯtinent̄ i portis: q̄si .xij. pn/
cipalib⁹ viris aplicis huius stat⁹ tertij: p quos
vtriusqꝫ testi ꝯcorꝫ itelligētia apit̄. Jccirco dat̄
itelligi supabūdās refectio ꝛ mltitudo gustuū
xp̄i vite: q̄ singlr̄ dꝫ i h̄ statu iocūdissimo ꝛ fe/
licissimo abūdare. Q̄ꝛ v̄o vtriusqꝫ stat⁹ pfectio
tā celestis p̄rie: q̄ꝫ ecclesie ꝯtēplatiue: siue sexti
vel septimi stat⁹ multū humanā v̄tutē ꝛ itelle
ctū excedit: ac p h̄ difficilē ipfectoꝝ itellectuꝫ
ad credēdū reddit. Jccirco āgelus tā hic vbi ē
ꝯsumatio septimi: q̄ꝫ i sexto vbi ē nouitas no/
ui ꝯnubij bis pcipit scribi q̄ hec v̄ba vera sūt.
Et q̄ꝛ h̄ pmittunt̄: maiora iccirco addit: hec fi/
delissima ꝛ vera sūt. Et q̄ꝛ nō pt̄ hūana rōe co
gnosci: iccirco p āgelū i diuino lumie nūciat̄: taꝫ
p illū q̄ reuelauit Joā. q̄ꝫ p viros āgelicos: per
quos reuelabunt̄ mūdo. Premittit aūt q̄ oē
maledictū nō erit āpli⁹ : ꝛ illa alia q̄ dicunt̄ in

hac pte: q̄ plene cōplebunt̄ i eterna rege. Jn h̄
āt vite statu 7⁹ pcellēter abūdabūt bona pdi/
cta respectu poꝝ statuū: ꝛ maxie respectu stat⁹
magnificētie babylōice meretricis: q̄ i maledi
ctis ꝛ adulterijs mōdane opulētie ꝛ pōpe: i q/
bus regnabat dicebat se singlr̄ spōsaꝫ agni ꝛ re
gni ipsi⁹ magnificētiā honorare: cū tñ ipsa fue
rit adulteralr̄ iūcta oib⁹ maleficijs mistici an/
tixp̄i. Et q̄ꝛ quāto plus crescet diui lumis cla/
ritas tāto plus crescet vera ꝛ pfūda hūilitas.
Jccirco tā hic q̄ꝫ sup dr̄ Jo. voluisse pfundo
casu āgelū adorare: ꝛ fuisse phibit⁹: tū q̄ꝛ mira
erit reuerētia filialis subditoꝝ ad platos: ꝛ pō
puloꝝ ad clericos tūc viros euāgelicos: ꝛ ipso
rū maioꝝ mira ꝯdescēsio: ꝛ ꝯformis humilitas
ad subiectos: ꝛ i h̄ erit scē hūilitatis ꝯcertatio:
q̄ꝛ quātū erit ex se semp pōpā honoris maiores
refugiēt: ꝛ inferiores quāto maiora sctitatis si/
gna viderint in eis tāto magis ipsos honorare
curabūt. Q̄ꝛ v̄o taliuꝫ pdicatio tūc erit apta ꝛ
nuda: iccirco singlr̄ dr̄ pceptū ioāni. Ne signa
ueris v̄ba pphie hui⁹ libri. Et rō reddit̄: q̄ꝛ h̄
ē vltimus mūdi stat⁹ : i quo ad fulgorē celestis
p̄rie appropiquat̄: p quo dicit. Tp̄s eni pp̄e ē.
Et alia rō reddit̄: q̄ꝛ taliū reuelatio sicut ē vti/
lis iustificationi sctōꝝ i patia aduersoꝝ i plena
mūdificatōe oium cogitatuū. Sic p accñs fa/
cit reprobos i irā excādescere: vt āplius velint
sctōꝝ vitā expugnare: ꝛ suis carnalib⁹ sordib⁹
miserabilius in iacere: p his duob⁹ malis i re/
probis occōnalr̄ secutis dicit. Qui nocet no/
ceat adhuc ꝛ q̄ i sordib⁹ ē sordescat adhuc. Et
p electis subdit duo bona pdicta : ꝛ q̄ iustus ē
iustificet̄ adhuc. Et q̄ꝛ finis hoꝝ nō ē vsqꝫ post
ꝯsumatū iudiciū i quo vtrisqꝫ s̄m merita rñde
bit̄ : iccirco seq̄t̄. Ecce venio cito ꝛc̄. Et ēt q̄ꝛ
tūc singlr̄ vicinus ꝛ magnificus aduētus iudi
cis pdicabit̄ mūdo: q̄ꝛ ad illius solā ꝯsumatio/
nē accedēt. Et est ēt rō: q̄ꝛ oib⁹ sctis: imo ꝛ ipsi
filio dei iesu magna fuit cura de ꝯditōib⁹ iudi/
cij: ꝛ pcauendo iudicio pdicare. Sed babylon
meretrix: q̄ totā spem suaꝫ p opa vr̄ ponere in
hac vita: nō pōt sui ruinā nō solū credere : sed
vel nominari leuiter audire. Justuꝫ est vt ipsa
dānabilius precipitetur incauta: propter quod
cum supra de damnatione eius agitur: dicitur
iudex Jesus ipsi vt fur venire. Quia vero in se
ptimo tēpore post mortē antixp̄i fortissime le/
gabitur

gabiť ptās sathane:bestia τ pseudo ꝓphis dā/
natis idcirco supra.xx.dcm̄ ē āgelus fortis d̄/
scēdit d̄ celo h̄ns clauē abyssi τ cathenam ma/
gnā i mau sua τ apphēdit draconē τc.Ex tāta
eni diffusiōe gr̄e xp̄i:q̄si āgeli d̄scēdētis d̄ celo
legabiť ātonomatice ptās diaboli:ne respectu
illi⁹ stat⁹ possit tēpestare eccliā3:τ eā seducē:si/
cut i sex statib⁹ religs nosciť potuisse : τ iō hec
visio q̄ poiť Apoc.xx.d̄ alligatiōe sathane pōt
eē finis sexte vel p̄n^m septie:vel i alio respectu
p̄t eē p se vna visio d̄ cui⁹ expōnis varietate p̄/
tereo.¶ Sed h̄ notať q ligatio sathane p̄t ad
tria tpa diuersa rōne referri.Nā primo ad tp̄s
mortis xp̄i ne possit scōs p̄res in iferno āplius
detinere:nec illuc deducere morietes:τ ne pos
sit sic ipedire ꝯuersionē gētiū ad deū:sicut p̄us
fecit a p̄n⁹ idolatrie vsq3 ad xp̄m. Scdo p̄t re/
ferri ad tp̄s expulsiōis idolatrie de orbe p ꝯuer
sionē ꝯstātini scē.Ex tūc.n.nō p̄t seducē gētes
ad colēdū demones τ idola sicut p̄us. Tertio
p̄t referri ad tp̄s mortis antixp̄i:ex tūc.n.lega
biť ne possit ipedire ꝯuersionē iudeoꝝ τ orbis.
¶ Scdo notādū ē q d sit sathane ligatio vl so
lutio:τ vtrū sit solus ligat⁹ respectu p̄destina/
toꝝ:τ solutō ei⁹ respectu final̄r dānatoꝝ.Aug.
de hoc.xx.de ciui.dei ca.viij.dicit q ex p̄desti/
natis i illā eternā damnationē nullū seducit:τ
ad hoc alligat⁹ ē:vt nō seducat gētes in qbus
ecclīam p̄destinatoꝝ dn̄s ordīauit:nec ei⁹ solu/
tio erit ad hoc vt illā vnq̄3 seducē possit de q̄
dcm̄ ē.Nouit dn̄s q sunt ei⁹:τ iō respectu illo/
rū dī alligat⁹ i certo tpe:q i illo nouať iesus in
aliqb⁹ ifirmis electis nō eē virtutē p quā eius
ptāti solute possent resistere:τ ne illos seducat
misericorditer ligat⁹.Qñ vo solueť talis ꝑpa/
rabiť p̄destinatoꝝ ecclia:cū q̄ illi belligerādū
est : vt vinci tāto ei⁹ ipetu isidijsq3 non possit.
Deide reddit q̄ttuor rōnes q̄re tunc solueť:p̄^a
q nūq̄3 solueret min⁹ apperet ei⁹ maligna po/
tētia.Scda q min⁹ ꝑbareť scōꝝ patia. Tertia
q min⁹ coḡsceret dei sapiētissima ꝓuidētia:q
tā bn̄ tāto ei⁹ malo ē vsus:nūc ifrenādo nūc sol
uēdo:sicut electoꝝ expediuit honorabili victo
rie τ saluti.Quarta vt magis exultet dei ciui/
tas in recognita sui p̄ceptoris mia : cuius gr̄a
tm̄ supauit isultū.Est τ alia rō:quā tetigit Jo.
cū dicit q in sordib⁹ est τc.Et q scūs est τc.q
tūc vel al's soluiť:τ vt firmentur honorabiles
victorie electoꝝ pugilū:τ vt dignū ē p eū fiat
grādior excecatio τ ruina reproboꝝ.¶ Scien
dū aūt q respectu hui⁹ vite nūq̄3 ei⁹ temptatiua
ptās sic ligať vel soluiť:qn sub mēsura a deo p̄/
fixa:prout ordini sue dispōnis eterne expedit
moderať.Et l3 ei⁹ ptās quo ad finalē seductio/
nē solū ꝓ electis a mero dono diue mie τ xp̄i
gr̄e sit ligata:q nō pmittiť i eos q̄tū vellet se/
uire:τ i oē gen⁹ sceleꝝ p̄cipitať:τ quo ad aliqd
ꝓ tāto ē respectu electoꝝ soluta:q eos iterme/
dio cursu vite sepe ad horrēda scelera agēda se
ducit.Jllud ḡ tp̄s i quo min⁹ seuire pmittiť dī
eius ligatio: τ illud i quo magis solutio ipsius.
Per cathenā āt magnam in manu:figťur ma/
gna dei ptās scis āgelis τ eccl̄ie p̄latis tūc tpis
tradita:ligatiua τ frenatiua diaboli ne possit i/
pedire illū statū:quē tūc deus i eccl̄ia formare
disposuit.Per abyssū āt in quā diabolus clau
diť designať b3 Aug.inumerabilis multitudo
ipioꝝ ꝓfunde malitie:q eccl̄iam dei ꝓfundāt.
Jn qb⁹ dī missus:nō q prius nō eēt in eis:sed
q exclusus a credētib⁹ ex eoꝝ ptinacia τ resistē
tia nono numeri gr̄e orietis atrocius a diabo/
lo agitaťr:vel p abyssū designať iterior ꝓfun/
ditas male volūtas diaboli itra quā coartať τ
ligať a deo ne ꝓ libitu possit se ad exteriora no
cumēta effundere:ac p hoc tāto magis iabyssa
tur i pena fremētis iracundie sue q̄to plus se
abiectū videt i hoc q non pōt homūciūculos
ad sua mala attrahere:s3 ab eis vilissime cōcul
cať.Nota q nō solū dicit q claudit:s3 ēt q si/
gillauit sup illū.i.sigillū clausure apposuit:tu3
ad d̄signādū iuiolabilē hui⁹ clausure firmitatē:
tū b3 Aug.ad designādū hui⁹ clausure secretū:
p qd deus vult eē occultū.Sicut est de p̄desti/
natiōe:a qb⁹ ē final̄r ligatus:τ in quos ꝓ vltia
reprobatiōe ē seuire pmissus. Sigillū aūt τ li/
gatura p̄t dici vniuscuiusq3 status pfectio:s̄m
quā i obseruādo claudiť:vel violādo diabolo
apiť.Nā obsuātia sue regularis pfectiōis siue
p̄ceptoꝝ i statu minoꝝ ē certū sigillū diabolo i
quo ab illis seducēdis se cognoscit exclusum:
Ecōtra relaxatio τ violatio debiti stat⁹ ē tā sibi
q̄3 alijs signū certū:q ad eos ē seducēdū solu/
tus.¶ Nota ēt q nō dicit:vt nō tētet:s3 vt nō
seducat:q scis tētari τ exerceri p diabolum ad
coronā ē vtile:nō aūt seduci τ i tētatione idu/
ci.¶ Nota āt.iij.q mille ānos ligatiōis eius

ſm diuerſos diuerſa dat itelligētia. Aug. enim
xx. de ciuitate dei ca. vj. dat duplicē itelligētiā
huius millenarij: vno mō ꝙ mille āni ſumūt
ſynodotice ꝓ pte ſexti millenarij ānoꝝ ꝗ ſm
trāſlationē. lxx. iterp̄tū currebat ipſe Aug. vt
eius ſextū millenariū q̄ſi poſt 6^{m} diē ſequeret
ſabbatū regei eterne. Et vt itelligas ꝗd vult di
cere Aug. opinatiue vꝫ ſentire: ꝙ mundus tm̄
ſex mille ānis deberet durare ſm denariū dieꝝ
ꝑmordialiū opeꝝ. Et qꝛ ſequēdo l̄ram ſeptua/
geſima ipſe erit q̄ſi in ꝑnͦ millenarij ſexti: ī cu/
ius fine credebat tētationes vltimas ⁊ ꝯſuma/
tionē ſeculi euenire. Idcirco ad hūc vltimum
millenariū vꝫ ligatōēꝫ ⁊ ſolutionē ſathane ada
ptare: ⁊ ſm hoc iaꝫ eēt ſtati in ianuis finis mū
di. Et ſm aliā cōputationē cronicaꝝ iam forte
eēt trāſactus ille punctꝰ tp̄is. Quā opionē tē/
perate a doctore dictā aliq cū ſuis cōputationi
bus nimis p̄cipitanter affirmāt. Nā qꝛ h̄ erat
dubiū in eiꝰ mēte: iō ſtatiꝫ dat aliū gn̄alē ſenſū:
dicēs: aut mille ānos ꝓ oībꝰ ānis huiꝰ ſeculi po
ſuit: vt pfecto numero noteť ip̄a tp̄is plēitudo
⁊ adducit ad hoc ſilīa de ſcriptura. Quidā vͦo
opinatiue dicūt: ꝙ ſumēdo ligationē ſathāe a
tp̄e expulſiōis idolatrie p ꝯſtātinū: ille millena
riꝰ ꝯcordat cū mille. cclx. ānis māſiōis mulieris
i ſolitudie gētilitatis: ſeu cū mille. cclxxx. quos
pōit Daniel a tp̄e abhomiatiōis ⁊ deſolatiōis
iudaice facte i xp̄i mōte. Nā ꝑut i cronicis ſcri
biť Anno dn̄i. cccxxxiiij. obijt ſcūs papa Sil/
ueſter: ꝗ. xxxiiij. ānis p̄fuerat: quo tp̄e fcā ē dia
boli ligatura. Si igiť. xxxiij. annos vel q̄ttuor
ānos ꝗbꝰ vixit excipias: ſūt a morte ſilueſtri fi/
niti mille āni: tp̄e quo ſolutꝰ diabolus malā be
ſtiā de q̄ ſupra dcm̄ eſt i ſilueſtri ſede locauit: ⁊
ſm hoc finis hoꝝ mille ānoꝝ nō poniť i vltio
exterminio gog: de quo ca. eodē apoc. ſcribiť:
ꝙ in fine ſeptimi ſtatꝰ an̄ iudiciū erit extermi/
niū ſm ſniam magis l̄ralē: ſed nihilominus p̄t
tribulatio q̄ nūc inſtat deſignari ēt ſm iſtos ꝑ
gog: qꝛ ꝑ ip̄m p̄t itelligi multitudo adherētiū
tā antixp̄o miſtico q̄ʒ apto: i ꝗbꝰ ptās diaboli i
fine ꝗnti ⁊ ſexti ꝑnͦ ē ſoluta. ¶ An āt ſeptimꝰ
ſtatus de quo nūc eſt ſermo: ꝗ a morte antixp̄i
vſqꝫ ad gog nouiſſimū durat: hēat ad l̄raꝫ mil
le ānos: hoc penitꝰ ignorať. Nā lꝫ vt dcm̄ ē ſu/
p̄ra nō ſit mihi dubiū ꝙ hēbit ſuū notabilē ſta
tū: tn̄ ignoro eius modū ⁊ terminum. Et dico

ſicut dicit Joachi i. ij. li. ꝯcordie: vbi oſſo q̄re
ſcd̄i ſtatꝰ gn̄atiōes q̄dragenario nūerant duabꝰ
additis: ſic dicit. Sane tertiꝰ ſtatꝰ cuiꝰ initia ꝑ/
ſto ſūt numeꝝ ꝗnq̄genariuꝫ ob magnā iubilei
libertatē reqrit ſꝫ numeꝝ dieꝝ vel mēſiū illaꝝ
gn̄ationū p̄eitus ignoramꝰ. Itē libro. v. vnū di
co: ꝙ myſteria tertij itellectꝰ ſubtiliora ſūt my
ſterijs ꝑmi: neſcio vtꝝ tp̄e tertij ſtatus ſint eo
mō breuiora tp̄ibus ſcd̄i: quo tp̄e ſcd̄i breuiora
fuere tp̄ibꝰ ꝑmi: lꝫ i opibꝰ nō diſcordent. Et ita
q̄uis ſicut ē nobis ꝓlixitas dubia: ita ⁊ breui/
tas ſit icerta: vt deo ſoli ſup hoc magiſteriū rē
ſerueť: ⁊ aliquātulū ſupra dicit: ꝙ ſicut çacha/
rias pꝛ Joā. iter ſynagogā ⁊ eccl̄iaꝫ ꝯſtitutꝰ pre
dixit vtiqꝫ ſaluatoris adeſſe p̄ntiā. Sed ea que
xp̄s erat facturꝰ: nō ē ſeriatiꝫ itimare ꝑmiſſus.
Sic ⁊ nos ꝗ iter 2^{m} ⁊ 3^{m} ſtatū ꝯſtituti ſumꝰ: m̄l
ta ꝗdē de 3° ſtatu cōtēplari ꝑmittimur: ordinē
vͦo rei iuxta numeꝝ ⁊ diſtictionē opeꝝ aſſigna
re neqmus: h̄ Joachi. Quidā tn̄ ſequendo he/
braicā v̄itatē: q̄ ab adā vſqꝫ ad xp̄m pōit circi/
ter q̄ttuor. M. ānos opinari videnť ꝙ circa fi/
nē ſexte diei i toto vniuerſo deꝰ ꝑficiet opꝰ ſuū:
⁊ ſequeť ſabbatū eterne gl̄ie i quo deus cū ſcis
ſuis requieſcat ab opibꝰ huiꝰ vite. In hoc ꝯcorda
re vꝫ cū ſupradcā opione Aug. quo ad tp̄s du/
ratiōis mūdi: ſꝫ i decurſu p̄teritoꝝ tp̄oꝝ diſcor
dat hebraica v̄itas a. lxx. quos ſeqť Aug. Huic
ēt opioni ꝯcordat dcm̄ ātiquoꝝ ſynagoge: ꝗ di
xerūt duo milia ānos eē an̄ legē vſqꝫ ad abrahā
⁊ duo milia ſub lege: ⁊ duo milia ſub meſſia: ⁊
ſic ſm trinā legē nāe ſcripture ⁊ gr̄e: tres bina
rij millenarioꝝ accipiūtur i ānis ſm myſteria
btiſſime trinitatꝭ. ¶ Scd̄ꝫ hos āt ꝺ 6° millena
rio reſtāt circiter ſeptingēti āni: ꝗ numerus ſa
tis ꝯgruit 3° gn̄ali ſtatui mūdi ſp̄ui ſcō appro/
priato: ꝗ i ſuis donis i lib. apoc. multū deſcri/
biť ſeptiformis. Et ſi iniciatio tertij ſtatꝰ aliq̄/
liter ſumereť q̄ſi ſeial̄r a tp̄e quo ſp̄us xp̄i ma/
gnos exercitꝰ xp̄ianoꝝ fecit trāſire i terrā ſcāꝫ:
⁊ inumerabilibꝰ ſaracenis occiſis reſtituere hie
ruſalē cultui xp̄iano: a quo tp̄e ordo ciſtercien
ſiū: tēplarioꝝ hoſpitalioꝝ gradati i eccl̄ia ice/
piſſe dicūť: tn̄ cū p̄dcis ſeptigētis ānis. M. vl
nongēti āni videť ipleri. Si ēt ſolutionē ſatha
ne reſpectu tēpoꝝ ātixp̄i ichoes a tp̄e illo i qͦ
ſub 5^{a} tuba ſtella de celo cadens apuit puteum
abyſſi: ex quo cepit ſtatꝰ clericalis ⁊ monacha/
lis abuti

lis abuti diuitijs:tūc a xpi resurrectōe vsqꝫ ad tps illud sūt circiter mille ānı:i quib⁹ sci dicūt regnare cū xpo. Multa circa hanc mām dicit Joachi i libro ꝺ semib⁹:īuestigās finē tēpoꝝ a radicib⁹ lraꝝ:pdci tñ q sūt illi⁹ opionis ꝙ septigēti āni vel circa dicunt:cursui tertij stat⁹ mūdi adaptāt ad hāc numeꝝ mediā hoꝛā silētij sup aptiōe septimi signaculi scriptā. Volūt.n. ꝙ istō tps sit q̄si mediū respectu illi⁹ i quo decurrit eccłia plēitudis gētiū:q̄ i fine tertij ꝺcimi cētenarij p bestiā ē coꝛrupta.Dicūt ēt ꝙ ex hoc nō opꝫ scire diē vel ānū aduēt⁹xpi ad iudiciū : qꝛ sub ipsis nūeris gñalib⁹ non explicant minutie dieꝝ mēsiū:vł ānoꝝ:q̄ qdē varijs mysterijs diuersificant ad claudēdū idignis pciosos z pūctales terios iudicioꝝ gñaliū dei. Dicūt ēt ꝙ si dies.i.āni duo milia.ccc.Daniel.inchoent a ꝯculcatiōe sāctuarij fcā p antiochū:a q̄ daniel vř ibi ichoare:ex tūc.n.vsqꝫ ad oꝛtuꝫ xpi sūt circiter āni.cc.z vsqꝫ ad finē hui⁹.c.nri sūt mille qngēti:z sic pter cētenariū vite crucifixiōis xpi vite a Frācisco vsqꝫ nūc:q p lraꝫ.x. figurat ſm Joachi restarēt septigēti āni.p hoc 3⁹statu mūdi.Adhuc āt durat.c.x.lre:z nō trāsierūt de eo nisi.liij.āni qō pꝫ ſꝫ cōputationem Joachi in lib.de semib⁹lraꝝ:z ſm hoc a ꝯculcatiōe fcā p ātiochū vsqꝫ ad vespā hui⁹seculi z māe futuri sūt āni duo milia tricētı.Hec breuiter recitaui nihil hūs certū:ſꝫ vt possit aliq̄d apparere:ꝙ hic septim⁹stat⁹hēbit suā ꝯcelationē in nūero ānoꝝ sapie xpi iesu noto:mihi aūt oīno icerto.Et qñ i magnis coꝛruptiōibus erit mūdus vt dcm̄ ē sup : qñ illa societas gog castra scōꝝ z ciuitatē dilectā impie expugnabit: quoꝝ hoꝛrenda malitia iesum vēire ad iudiciū ꝓuocabit.Circa āt recitatōes ānoꝝ ex alijs cronicis:q̄ꝫ ex textu sacre scripture:de qb⁹hic z alibi i hoc lib.ex diuersis est sermo:nihil itēdo temē asserere:pp mirabilē falsitatē taliū histoꝛiaꝝ q̄ ēt doctores pcipuos vident aliqñ decepisse:ſꝫ rcito qō aliqñ vř ꝓbabile:vt sic quātū fas ē vitas tēpoꝝ colligat. Quid āt significet cōgregatio scōꝝ cū xpo p mille ānos pfectos:excluso illo brutali erroꝛe cyliarcaꝝ:ꝺ q⁹ dicit Aug.xx.de ci.ca.vij. dicēdū ꝙ sigt tā regnū gře:q⁹ sci dū h viuūt:spāłr rgnāt cū xpo: q̄ꝫ regnū gloꝛie in quo sancti ante resusceptionem suoꝛum coꝛpoꝛum quietant. In hac ergo ciuitate requietionis pfecte in altissima paupertate z euāgelica pfectione firmata:fac nos interim pie iesu requiescere:z ab insidijs diaboli seducentis nos misericoꝛditer pꝛotege:vt securi possimus tremenduꝫ iudiciuꝫ:in trāquilla pace cōsciētie z ꝯtēplationis celice expectare.

Finis.

Impꝛessum Venetijs per Laçaꝝ de Soardis.1516.Die.5. Apꝛilis. Cui breue obtinuit a summo Pontifice vt necubi quis impꝛimere/ seu impꝛimi facere possit dicta opuscula sub pena excōmunicationis late sententie : quā contrafacientes eoipso incurrant:a qua absolui nō possint nisi satisfactione pꝛemissa.

Itemqꝫ ab Illustrissimo ducali dominio Venetoꝛum ex gratia cōcessum est illi/ꝙ similiter ea nullus impꝛimere possit sub pena in ipso pꝛiuilegio cōtenta.Et de his plenius continetur tam in litteris apostolicis desuper confectis q̄ꝫ ex pꝛiuilegio ipsius illustrissimi dñij.

Registrum.

2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
A	B	C	D	E	F	G	H	J	K	L	M
2	2	2	2	2	2	2					
N	O	P	Q	R	S	T					

Excusatio Laçari.

Si quid foꝛte tuos/offendet lectoꝛ ocellos:
Quod mihi mendoso grāmate/versus eat/
Emendare velis:nam non me Laçarus istis
Confecit mendis/Bibliopola tuus:
Sed turbata magis pꝛessoꝛis inertia/quando
Sera dedit lassas artubus hoꝛa manus.

Deo z candidissime Virgini gratie.